

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

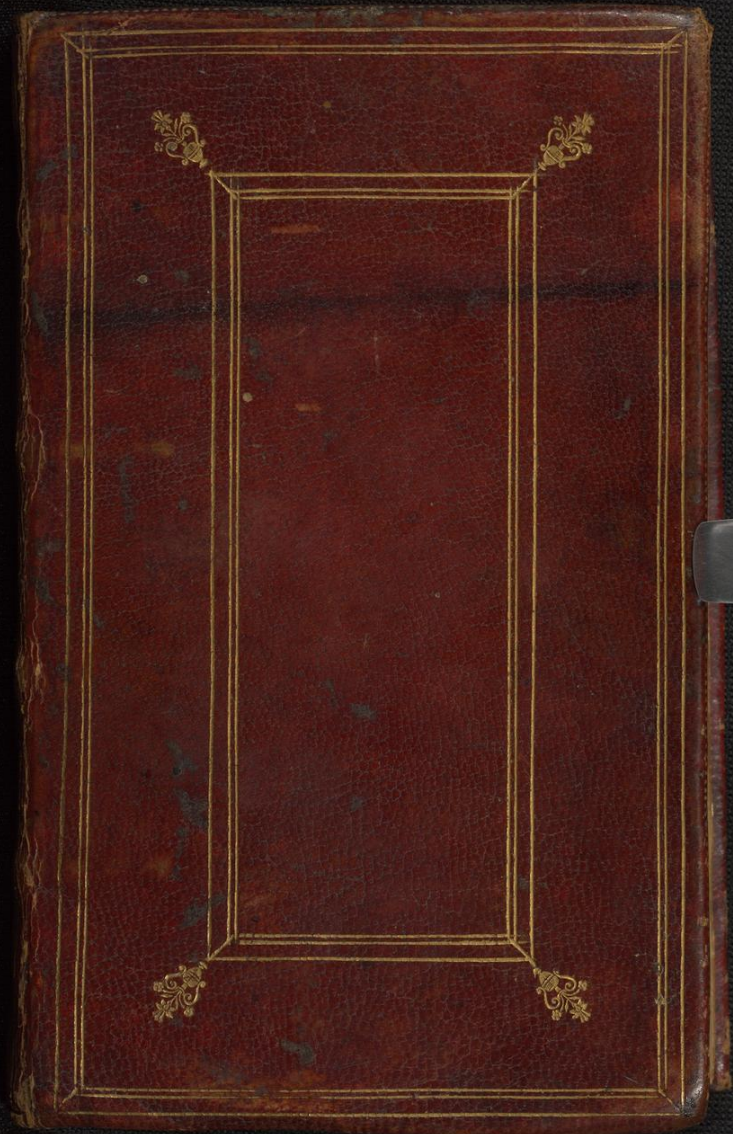
Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sibylliakōn chrēsmōn logoi oktō

Châteillon, Sébastien

Basileae, 1555

[urn:nbn:de:bsz:31-248466](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-248466)

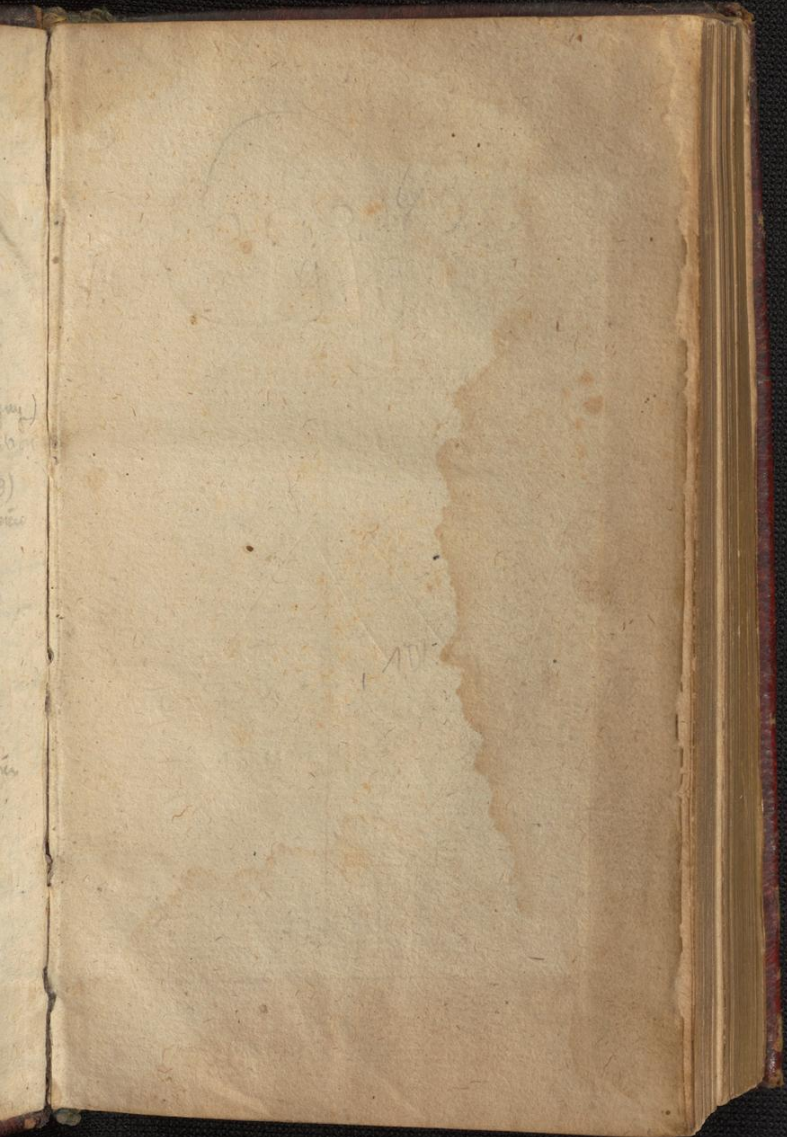

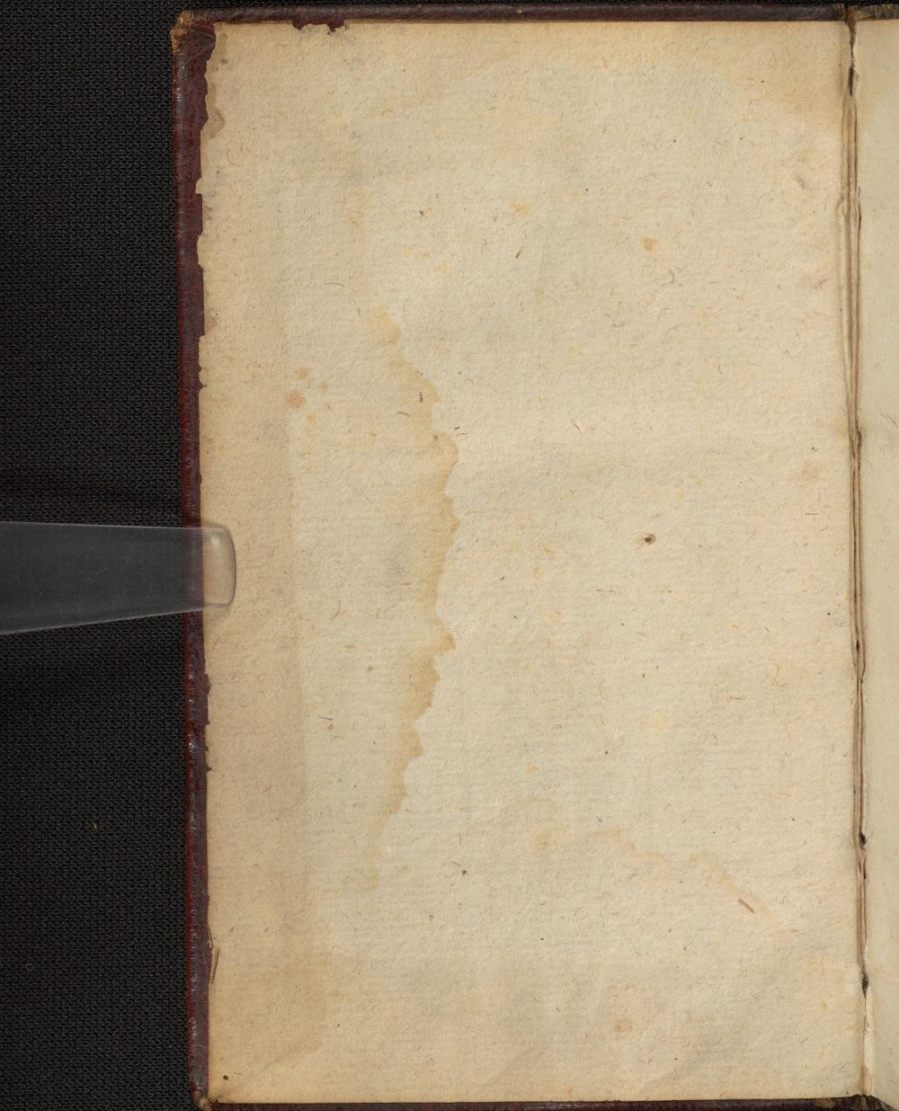
1561

(Chastellion)
Sebastien Castellion 1515-1563
"Le Feu de Protestant"
(Geneve 160)

[STAURUS!] (cf. Did. d'Antiq-
direct. de Montigny)
de Bellay (cf. Lefevre et Bellay
/Clémard, p. 119)
(y Et. sup. Cité de Dieu
XVIII, xxvii, 1)

Discours Par les Litzelles
sur Seb. Castellion
Bâle, par Jean Oppenauer
1555 in 80
(Biblioth. de Diane de Lorraine
in A. Bauchent)

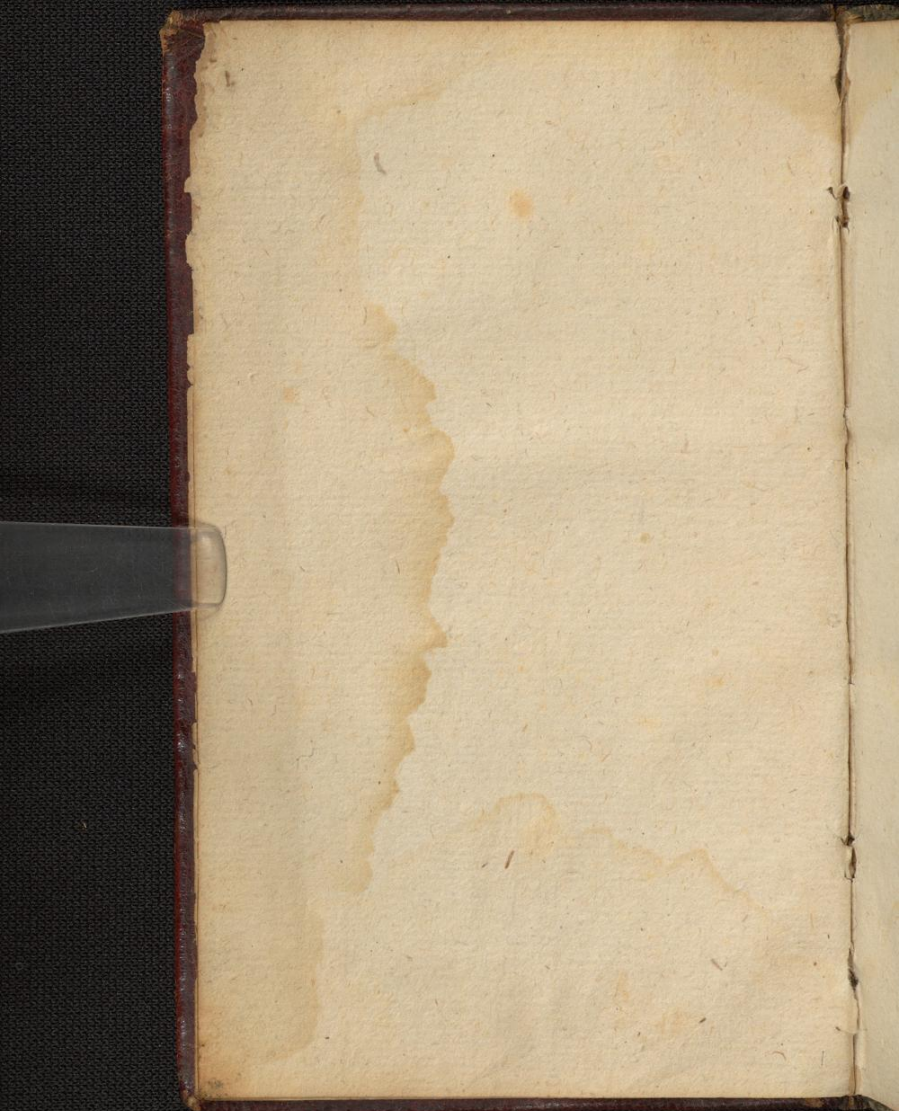

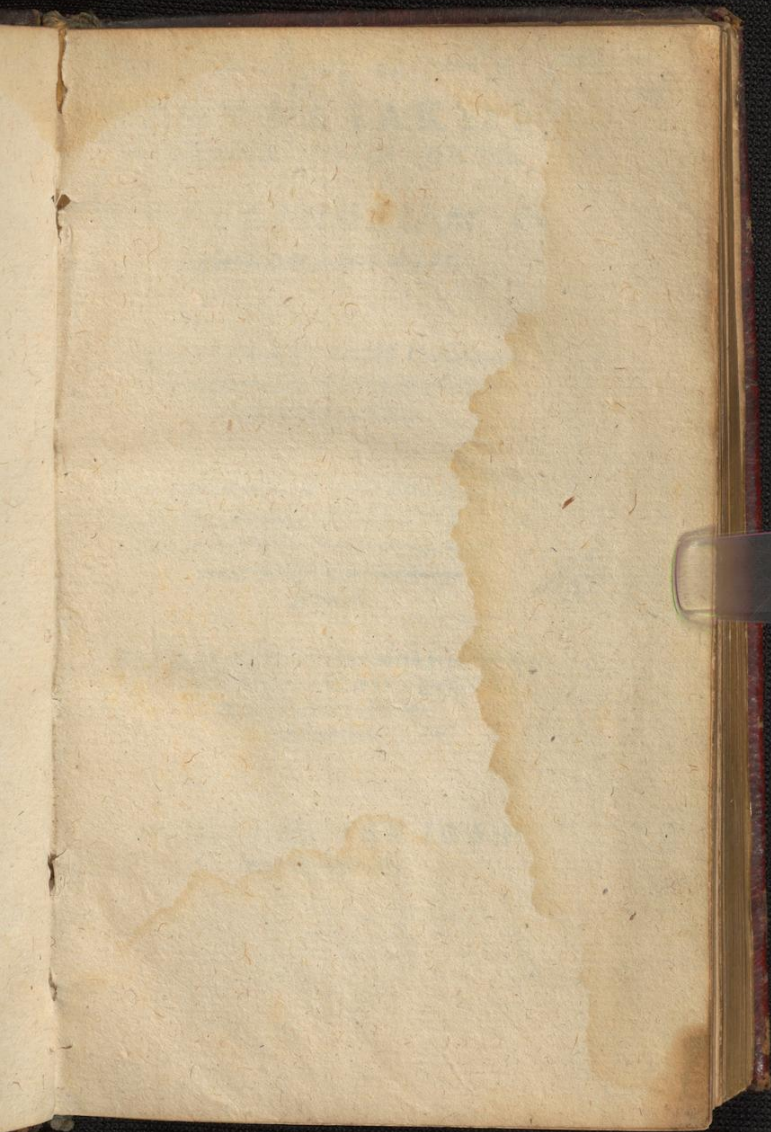

Pa
Σ I
x
S

Ad

C
ca
f

Q

Ex Libris Aegidij Bernardi plm Corbejani.

1704

ΣΙΒΥΛΛΙΑΚΩΝ

ΧΡΗΣΜΩΝ ΛΟΓΟΙ ΟΚΤΩ.

SIBYLLINORUM O-

raculorum Libri VIII.

Addita SEBASTIANI Castalionis
interpretatione Latina, quæ Græco
eregiōnè respondeat.

Cum Annotationib. XYSTI Betuleij in Græ-
ca Sibyllina oracula, & SEBASTIANI Cas-
talionis in translationem suam: quæ Annota-
tiones numeris marginalibus sig-
nantur.

CB

Quæ præterea huic editioni ultra priorem ac-
cesserint, diligens lector ex præfationib.
& collatione faciliè de-
prehendet.

BASILEAE, PER IOAN-
nem Oporinum.

ak

119 E 2492 R

SEB
ST A

recimus
fioibi
fec: ut
magis
indicat
lo & iur
no (qui
facimus
deprehe
tas in lo
in integ
ille in ill
11/11/11
Que
11/11/11
In claus
11/11/11
Ca

SEBASTIANVS CA-
STALIO DE SECVNDA
hac editione Græca.

Contulit Marcus Antima-
chus primam editionem
Oporini cum exemplari
suo manuscripto, & inde
multa emendauit, atq; O-
porino misit. Hinc nos in
hac secūda editione cor-

reximus, quæ certè corrigēda uidimus. Quòd
sibi dubitari poterat, utra lectio uerior es-
set: utramq; reliquimus, & Antimachianā in
margine literis Al. quæ indicent alibi sic legi,
indicauius. Atq; eodem modo ex Theophi-
lo & Iustino Martyre & Clemente Alexandri-
no (qui citant alicubi Sibyllina) paucis locis
fecimus. Ipsi præterea quæ manifesta errata
deprehendimus, plurima correximus, & mul-
tis in locis perturbatum ordinem uerborum
in integrum restituius, cuiusmodi est uersus
ille in libro primo,

Εξ ὄθρου πρωτόπλαστῶ γενεῖ ἀνήρ. ἔνομα δ' αὐτῆ.

Quem nos sic restituius:

Εξ ἑ πρωτόπλαστῶ ἀνήρ γενεῖ. ἔνομα δ' αὐτῆ

Et duabus pag. post hunc locū sic legebatur:

▲ἀξὶ γὰρ αἰώνιον ζῶν ἀδρόποισιν.

Cum uersus ratio postuler,

2 2 Δάξα

Δεξτε γδ ἰσὼ αὐτῶν ἀνθ' ἁπλοῦν.

Vbi uerò dubitauimus, lectionē quamuis ueriosam non mutauimus: sed coniecturas nostras in margine posuimus, signatas litera F. qua ostendatur, fortassis ita legēdum esse. Et quidem id sæpe fecimus, etiam in ijs locis, in quibus coniectura propemodum certa erat: ut Lectori integrum iudiciū relinqueremus. Cætera quæ sunt in margine, non sunt Sibyllarum, sed à nobis adiecta, ut essent indicia locorū. De Xysti Annotationib. ea deleuimus, quæ in margine posuimus, ne bis eadem ponerentur.

CLARISS. VIRIS DD. THOMÆ & Ambrosio Blaureris, germanis fratrib. alteri Reip. alteri ecclesię Constantiensis præsidibus benemeritis, Dominis suis colendisissimis, Xyftus Betuleius Augustanus S. D.

Meministis, uiri sanctissimi, quantus philophilus noster Bonifacius Lycosthenes, felici memoria, extiterit, quamq; polyphilię fuerit deditus. Tam fuit ille coelestis illius doctoris præcepti studiosus, ut nihil prius caritate, nihil antiquius iuuandi studio habuerit: neq; ab hoc officio ulla ingratitude fuit deterritus unquam, ita ut suis sepe osoribus benefecerit ultero. Ille inquam philophilus, ille mirabilis amicitiarum cõciliator, meritò mihi, nisi ingratus esse uelim, multis celebrandus est nominibus: sed hoc maxime, quòd neminem, piè saltem doctum, ita solus amauit, aut coluit, quin me uel ex parte aliqua ab ea amicitia herere uoluerit. Sincerus profectò in illo homine candor, & singulare diuinę uoluntatis studium. Qui cum nos, ut par erat, arctissimo amore complecteretur, se mihi hoc debere arbitratu est, ut per occasionem, quam hospitij iure habebat oblatisimam, mihi uestram cõciliaret beneuolentiam, quam hucusq; plurimis erga me decla-

4 3 rastiis

emuis uir
uras no
s litera F
n esse. Et
ocis, in
ta erat:
remus.
Sibyl
licia lo
nimus,
is

*raſtis argumentis, ita ut abſq; ingratitudinis uitio
 facere non poſſim, quin meum erga uos ſtudium,
 quo tacitè uos haſtenus colui, publica aliqua ſi-
 gnificatione declarem. Et licet hoc ingenij mei
 (quod exiguum admodum eſſe fateor) monumèto
 non fiat: non ingratum tamen uobis fore arbitror,
 munus hoc, multorum ſeculorum uetuſtate ſepul-
 tum, ueſtro ſub nomine in lucem aſſeri. Non, in-
 quam, admittere potui, ut quiſquam mortalium
 Sibyllas tot ſeculis ſepultas, hodie renaſci prius re-
 ſciſcat, quàm intellexerit, Xyſtum ueſtri nominis
 ſtudioſiſſimum eſſe. Diuina providentia factū ar-
 bitror, quòd ex multis longè optimis ex ueneranda
 uetuſtate erutis monumètis, hoc ceu primitiæ mi-
 hi contigerūt. Nam cum Lactantij Firmiani, acer-
 rimi illius factū ſimiq; religionis Chriſtiane ad-
 uerſus gentes deſenſoris, libros de Diuina inſtitu-
 tione ad Conſtantinum Magnū ſcriptos, in ſchola
 mea iuuentuti enarrarem, & libri illi Sibyllinis
 testimonijs creberrimis eſſent conſperſi, arbitra-
 bar me non id quod in fabis ſe reperiſſe clamitāt,
 naſtum. Neq; proſectò me ſpes ſefellit. Nam dum
 Lactantiana testimonia cum Sibyllinis 2870 uois
 conſero, animaduerto uanam eorum eſſe opinio-
 nem, qui credere non potuerunt, Sibyllas quicquā
 de Chriſto fuiſſe uaticinatas: ceteras fortè ex anu-
 Vergiliana, quæ Aeneæ dux ad inferos fuiſſe à Po-
 eta ſin-*

eta fingitur, mentientes. Sed rursus illorum sententia confirmatur optime, qui quartam eiusdem Maronis Eclogam de Christi aduentu interpretatur, quum de aureo nascentis Christi seculo, de miraculis, de passione, de resurrectione tam certo prædixerint, ut maior illis fides etiam de secundo aduentu uaticinantibus, meo quidem iudicio, sit habenda merito. Et si Roma sciret, sese primo quoque tempore ad poenitentiam conuerteret, quæ iterato audit: *εἴτε πῶς πῶς*. Imò si toti orbi non leuamen esset, de alio uiuendi genere cogitaret, dicere Domini magnum magnis expectationibus expectaret. Sic prorsus sentio, Deum totius uniuersitatis opificem et administratorem eternam suam uoluntatem, et totam illam factorum seriem, præsertim ad salutem mortalium spectantem, sicut Israelitis per Prophetas, ita gentibus per Sibyllas ostendere uoluisse, per idem numen fatidicum. Sibyllæ siquidem nomenclatio, si modò Lactantij expositioni credimus, consilium Dei significat. Quantum autoritatis Augustinus Sibyllinis tribuat oraculis, nemo Theologorum, in patrum modò monumentis uersantium, est, qui nesciat. qui tamen præter Lactantiana, et Erythreæ quædam, in quibus Acrosticha illa, ut opinor, ex Sibyllinis uidit nihil. Non uendico illis Propheticam maiestatem, quam ueneramus in Hebræorū prophetis, Esaiæ,

Hieremia, & alijs. Sed interim quorundam prophetarum uoces clarè expressas difsimulare non possumus. An non audimus Zachariam manifestè in his uersiculis,

Αὐτὸς ὁ ὁ βασιλεὺς ἐπιβάς ἐπὶ πᾶλλον ἐσάγει,

Γράος πᾶσι φανεῖς,

Et quæ sequuntur? An non prorsus idem cum Osea dicit, hoc uersu:

Καὶ θανάτου ἐν ἔργου, ἢ ὕσθρου εἰς λέξιον ἡξῆς, &c.

Quid quod eandem ciuitatem coelestem describit, cuius ἐμφράσις speciosa in Apocalypsi legitur. Ergo gentes ad salutem olim uocandæ non tantum lumen illud habuerunt, quo τὸ γνωστὸν τῶ θεῶ ex creatione, & perenni illa uisibili mundi administratione intelligere potuerunt. Misit benignissimus Deus & ad ipsas, suæ æternæ uoluntatis interpretes, non furiosas, aut Apollinis alicuius dæmoniaco spiritu agitataς: sed quæ diuini alicuius numinis afflatu, magnalia cunctipoiētis Dei cecinere. Non in quā illis Enthusiasmus fuit furibundus, id quod uel ex Acrostichis animaduertere est, quibus, literis mystica serie positis, iudicium Christi describitur accuratissimè. Quæ cum cæca gentilitas intelligeret minimè, pro insanis fuerunt habitæ. Non dubito quin futuri sint, qui his uaticinijs, licet multis in locis truncatis & mutilis, uel interpretatione, uel enarratione sint lumen aliquod il-

laturi:

Epistola.

9

laturi: ad quod mihi nec ocij satis, nec eruditionis
esse, facile agnosco. Conquisiui ex his ea quæ La-
ctantianæ, ut dixi, enarrationi inseruire uideban-
tur. Et cum omnino edendi hi *χρημοί* uideren-
tur, uisus sum mihi lectoribus rem minimè ingra-
tam facere, si illas ipsas Lactantianas collationes
adijcerē. Quicquid itaq; illius est, sub uestro. Viri
clarissimi, patrocinio in lucē exire uolui. Quare
munus hoc æquo animo à uestro cultore suscipite,
& Xystum uestrum solita beneuolentia comple-
cti pergite. Valet. Ex Augusta Vindelicorum,
quarto Calendas Nouemb. Anni à Re-
demptoris natiuitate

1544.

6 5

SEBASTIANVS CASTA-
lio, Mauro Musæo, Francisci Gallia regis
apud Heluetios legato
S. D.

MOSES ille diuinus Hebræorum
legislator, rationem nobis, Maure
Musæe, tradidit, qua ueros uates à
falsis dijudicare possimus. Si quis e-
nim apud uos, inquit, aut uates extiterit, aut som-
niator, qui uobis signum aliquod aut prodigium
ædat, idq; signū aut prodigium uobis ab illo præ-
dictum euenerit: & tamen idem uos cohortetur
ad deos alienos. uobisq; ignotos, sequendos, colen-
dosq; nolitote illius aut uatis orationi, aut som-
niatoris obtemperare somnio. Tentat enim uos
Ioua Deus uester, ut discat an se toto pectore, to-
toq; animo ametis. Ex his Mosis uerbis perspicuū
fit, eum qui & futura prædicat, & Deum colere,
atq; à falsorum deorum cultu abhorreere doceat,
uerum, afflatumq; diuinitus esse uatem. Quòd si
ea est Sibylla (cuius hæc nos oracula tractamus)
ut & cum de cæteris omnibus ferè rebus, tum de
Christo (ad quem oracula omnia referri debent)
ea prædixerit, quæ mirabiliter ad re cecidero: &
eadem Deum unū colere docuerit: dubitari pro-
fecto nō potest, quin ea uerè uates sit. Sed sunt
nonnulli, quibus hæc oracula nimis aperta uidean-
tur:

tur: ideoq; ficta puenit ab aliquo Christiano, ad pelliciedos gentiles ad Christum, & ad Christianis gratificandum. Alij, qui quamuis uera esse fateantur, negent tamen his egere Christianos, satis ad Christi cognitionem scriptis Hebræorum munitos. Contra quos mihi dicendum existimo. Igitur qui nimis aperta putant, faciunt arroganter sanè, qui Deo uaticinandi modum prescribant: quasi non ei liberum sit, apertè, obscurè, apud gètes, apud Iudeos, futura suo arbitratu predicere: aut quasi non extant in sacris quoq; literis predictiones quædam clarissima: ut illius qui dicit fore quendam de stirpe Dauidis, nomine Iosiam, qui sit ad aram Bethelensem sacerdotes ipsos immolaturus: ut Esaiæ, qui Cyrum multis ante annis nominauit, quam natus est Cyrus: ut Danielis, qui mundi imperia sic descripsit, ut ex re gesta oraculum sumpsisse uideri possit: & cætera huiusmodi, quæ sunt plurima. Sed fateamur sanè, Sibyllina oracula esse clariora. Nō ne quæ de Christo gètilibus prædicta sunt, ea clariora esse oportuit, quod Mose, & cætera disciplina carebant, quæ eis ad Christi lumen quasi præluceret: ut quod hîc decrat, id oraculorum perspicuitate compensaretur? Accedit eò, quod (quemadmodū patet ex Esaiæ) uoluit Deus Iudæis obscuriorem esse Christi aduentum, ut in eū scirent, atq; ita sue pertinaciæ pe-

nas da-

nas darent, quod idem de gentilibus dicere non licet. Quanquam non debemus hæc oracula ex ea quæ nunc est, luce existimare. Nam quæ nobis post res gestas notissima sunt, ea cum futura prædicentur, erant obscurissima. Maria, Gabriel, Bethleem, cum nominantur, omnes quid sit intelligunt. At cum hæc tot ante seculis in Græcia à Sibylla dicerentur, quis posset conijcere, quid ea sibi uellent? Adde quòd Deus, qui fuit horum tam clarorum autor oraculorum, idem uoluit etiam ea multis latere seculis, nec in uulgi uenire manus, sed à paucissimis legi: quòd perinde fuit, ac si essent obscurissima. Quanquam hæc perspicuitas eò ualet, ut uera esse, non falsa appareat. Nam si quis ea finxisset, profectò obscuriora de industria fecisset, ut ante rem gestam scripta, & his similia uiderentur quæ sunt in literis sacris. Quòd si hæc ficta sunt, quando tandem ficta sunt? Ante Christi tempora? an post? si ante, uera sunt oracula. Post ficta esse qui possunt? cum multis autorum testimonijs constet, ea Romæ asseruata esse usq; à Tarquinij Prisci temporibus? semperq; Romanos magnis in rebus solitos adire libros Sibyllinos? At dicit aliquis, in eis oracula fuisse de Romanis: sed de Christo non item. O tergiuersationem. Cur minus enim de Christo, quàm de Romanis? cuius imperium & maius est, & in florētissima Roma-

norum

Epistola.

13

norum tempora incidit. Quid si ualidis testimo-
 nijs planum facio, illic oracula fuisse de Christo?
 Est apud Ciceronem in secundo de Diuinatione
 libro, disputatio de carmine Sibyllino, in qua mē-
 tio fit de rege appellādo, & de illa Acrostichide:
 quem locum in Annotationibus paulo copiosius
 explicaturi sumus. Atqui extat Acrostichis, in
 qua est, IESVS CHRISTVS DEIFI-
 LIVS SERVATOR, qui in eadem rex ap-
 pellatur: de qua loqui mihi uidetur Cicero. Quid
 de Virgilio dicam? qui Eclogā quartam sumpsit
 ex carmine Cumæe Sibyllæ (testatur enim se ea di-
 cere de ultima Cumæi carminis ætate) quæ Sibyl-
 la fuisse uidetur eadē quæ & Erythræa & Per-
 sica dicta est, quemadmodum sumus in Annotati-
 onibus ostensuri: cuius sunt ea quæ hic in manibus
 habemus oracula. Atqui in ea Ecloga, ea dicuntur,
 quæ non nisi de Christo dici possunt. An uideli-
 cet ea dicebat Virgilius, de nescio quo Pollionis
 filio. quæ ne de Cæsare quidem (quantumuis assen-
 tando) dicere auderet? præsertim cum Pollionis fe-
 lium nusquā nominet? neq; felicitatem illam Pol-
 lione patre uenturam dicat, sed consule? Sed esto
 sanè, dixerit illa de Pollionis filio: nesciebat enim
 de quo scripta essent. At Sibylla de Christo dixe-
 rat, quemadmodum nūc editis his oraculis patet,
 in quibus uidere licet (si quis diligēter legat) quid
 ex quoq;

ex quoq; loco sumpserit Virgilius. Ex quo perspi-
 cum sit, ante Christi etatem fuisse Romæ de i-
 pso oracula. Quæ cum ita sint, non uideo quod nã
 super sit istis effugiũ, nisi si hoc dicent: fuisse qui-
 dem Romæ uera de Christo oracula Sibyllæ, sed
 ea intercidisse: hæc autem, quæ modò prodie-
 runt, esse suppositicia. Vtrum tandem facilius fuit,
 fingere quæ non extarent? an inuenire quæ exta-
 rent? Aut si hæc subditicia sum, cur non idem de
 sacris omnibus profanisq; literis dicitur? an est ea
 nim in illis omnibus quicquam magis sui autoris
 proprium, quàm hic omnia Sibyllæ congruum?
 At serius prodierunt Sibyllæ. Credo: & quidem
 quotidie ueteres publicantur libri, quos non ideo
 fictos dicimus, quod diutius latuerunt. Adeone ue-
 rò facile est, tale quid ita fingere, ut nusquam ap-
 pareat fucus? Age, interciderunt multi tum Græ-
 corum, tum Latinorum autorum libri. Fingant
 omnes docti aliquem illorum, si possunt, & au-
 tores mentiantur antiquos. Scribât Menandri co-
 mœdias, aut Ciceronis de Republica libros, aut
 aliquid tale, quod pro uetere emittant. Dicant
 amplius: Conuertit in Latinum sermonem Cicero
 duas orationes Græcas, Aeschinis & Demosthe-
 nis: quæ uersio interijt, Græcis adhuc extãtibz.
 Conuertant eas iterum, si possunt, ita, ut ipsius
 Ciceronis interpretatio esse uideatur. Quod si nõ
 modò

inodò hoc, sed nec locos in Ciceronis operibus
 deprauatos probabiliter emendare, aut supplere
 possunt, cum tamen tot homines docti tam diu in
 eam rē summis studijs elaborent: quid fieri posse
 censemus in oraculis Sibyllæ? in quib. etiā intelli-
 gendis multū sudandum nobis est: quorum eam
 testas orationis, atq; ornatus est, ut etiam si res in
 promptu foret, tamē uix inueniri posset, qui ora-
 tionem tam feliciter cōponeret: rursus tanta re-
 rum diuersitas, copia, in nōnullis etiam obscuritas
 est, ut si nullus eloquendi labor sit, nemo tamē
 tam multa discere, & ea sic effari possit, ut nō ap-
 pareat facile mendaciū. Oportet enim eū qui hoc
 præstaturus sit, omnia didicisse, omnesq; autores,
 qui de Sibyllis aliquid dixerunt, diligenter euol-
 uisse, ut probabiliter mētiri possit: adeò ut nō pau-
 lo facilius esse ducā uaticinari, quàm talia finge-
 re. Præterea cur hic tã multi sunt deprauati loci?
 tam multi ex quibus nulla potest elici sentētia? tã
 multi mutilati, perturbati, cōfusi: quæ omnia sunt
 corrupti uetustate libri argumenta. Cur etiam
 quæ à Lactantio & Theophilo citantur, alicubi
 aliter hic quàm apud illos leguntur? Cur qui fin-
 xit, non illinc sumpsit, quæ inde peti poterant? At
 hoc fecit, ut nobis suum probaret mendacium?
 Potest ne mendacium probabilius esse, quàm ue-
 rum? O magna uis ueritatis. Potest ne aliquid
 esse us

esse in ueris oraculis, quod non sit in his? Quod si est, aut hæc uera esse fateamur, aut omnia quæ usquam sunt, scripta, in dubium uocemus. Quando autem post Lactantium fingi potuerunt? nam ante Lactantium ficta nemo dicet, cum ea ille Romæ legerit, ubi admitti ficta nunquam potuissent. Ficta sunt credo, per illa tã barbara secula, quibus Græcæ linguæ elementa nouisse pro miraculo habebatur: cum ea si fingi potuissent, non nisi à doctissimo potuissent. Quid igitur? An ficta sunt paulo supra nostram ætatem? cum literæ in Italia à Val-la, Sipontino, Politiano, Pico, Gaza, & cæteris excitatæ sunt? Cur non statim edebantur? cur nunc demum prodierunt? Quid si planum facio testibus fide dignis, uetusta esse hæc? an dicem testes esse falsos? Sed resellant eos, si possunt: ego tamen citabo. Volo enim ut intelligam homines, undenam hæc oracula prodierint, & ubi manuscripta extant. Nam & ipse principio hoc scire cupij, & in non paucos incidi qui eadem interrogarem. Igitur cū super hac re scripsissem ad Xystum Betulciū, qui apud Augustam Vindelicorum bonas literas docet, cuiusq; opera peruenit Sibyllæ Græcum exemplar ad Ioannem Oporinū, à quo impressum est, rescripsit ille mihi in hæc uerba: Queris ubi nactus sim exemplum. nactus sum in bibliotheca nostra, inter libros nuper à magistratu nostro Venetijs

netijs à Græco quodam emptos. Archetypus (unde sedulo transcribi curavi) recens est: eleganter quidem, & splendide, sed (ut uides) parum orthographicè scriptus. nam contuli religiose: nolui tamen quicquam in his temerè agere. Sed malui uel mendosum in lucem edere, & medicis submittere manibus, quàm committere ut diutius lateat. Hæc ille. Præterea est Ferrariæ in Italia M. Antonius Antimachus, uir raræ doctrinæ, qui uetus habet exemplar: quod cum hoc, quod ab Oporino excisum est, contulit, & emendationem (nam multos locos ex collatione correxit) Oporino misit: quæ ego in transferendo usus sum. Habet & aliud exemplar (sicuti nos ex amico quodam fidelissimo intelleximus) quidam nomine Ranconetus in Gallia: qui tibi, Maure Musæe, notus est: qui uellem imitaretur Antimachum, impressumq; exemplar cum suo conferret, & Oporino mitteret emendationem. Atq; hos ego testes fide dignos, ex tribus diuersis terrarum regionib. produco, eosq; (ut spero) adhuc uiuentes: quos, si mentirer, mei mendacij testes adhibere neq; possem, neq; uellem. Et fortasse noluerint se nominari. Sed quemadmodum si litigarem, eis testimonium denunciarem, quibus nota res esset: ita hic eorum uti testimonio non dubitauit, præsertim in re non parua. Iam uerò qui negant opus esse Sibyllinis, quoniam extant he-

b   braica;

braica, ineptè faciunt. Quid enim tam absurdum est, quàm, in philosophia, in grammaticis, in arte dicendi, in poetica, nulla posse librorum multitudi-
 ne satiari: in oraculis de Seruatore nostro, tam citò
 nauseare? Ego uerò & Balaami, & Sibyllarum, et
 Iosephi de Christo testimonijs nõ mediocriter de-
 lector: putoq; his non solum Christianos confirma-
 ri, sed etiam externos allici posse, atq; conuinci,
 tanquam productis ex ipsorum intimo penetrati
 testibus. Hæc igitur oracula Sibyllæ (quæ sicuti
 satis ostendimus, & sicut omnes æqui iudices faci-
 le confitebuntur, uera sunt) à nobis in Latinum ser-
 monem conuersa, tibi optime Maure, dedicare ui-
 sum est, cum ob tuam singularem erga omnes pios
 & literatos, & erga me beneuolentiam, et libera-
 litatem: tum quia hoc studiorum genus non solum
 foues, sed tractas & ipse non infeliciter. Secutus
 sum autem eam in uertendo rationem, ut senten-
 tiæ nihil neq; adderem, neq; detraberem: adeò ut st
 oratione soluta uertissem, magis sententiam expri-
 mere uix potuerim. Nemineram enim, si uerbis lu-
 dendum est, alibi ludere fas esse: in hoc quidem scri-
 pti genere, ut sacro, religiose incedendū esse. Itaq;
 malui alicubi durior esse, quàm uerbis longius ef-
 ferri. Sed scito, in hoc libro (sicut in tam ueteri,
 totq; seculis abditio fuit, accidere necesse) multos
 esse locos corruptos, multos mutilos, multos con-
 fusos

fusos & perturbatos, adeo ut in uertendo plerun-
 que non haberem quod sequerer, uidererq; mihi
 uere Sibyllæ folia tractare. Igitur quos potui locos
 emendaui: fuerunt autem non pauci, qui, cum ite-
 rum græcè edentur, Deo uolente, ostendentur.
 Quos autem corrigere non potui, hos si quo con-
 stabant uerborum ordine grammatico, penè ad
 uerbum uerti: ideoq; durius, ut libera sit in latino
 quoq; coniectura. Confusa & obscura, sicut erant,
 reliqui. In quibus autem neq; uerba neq; senten-
 tiæ constabant, ea aut oratione soluta reddidi ad
 uerbum: aut etiam græca reliqui, donec emenda-
 tius inueniatur exemplar: quemadmodum qui in
 nocte ambulant, suspendunt gressum, donec uiam
 exorta luce uideant. Ergo inter legendum cum ea
 occurrent, quæ non intelligentur: aut cum ea legen-
 tur, in quibus tibi à gallo ad asinum (ut habet Gal-
 licum prouerbium) salire uidearis, noli in me cul-
 pam reijcere, qui interpres cum sim, ea reddo quæ
 scripta sunt, & quæ possunt intelligi: sed in uetu-
 statem, quæ, iuuante barbarie, corrumpit omnia.
 Verùm fingito, ea sola quæ incorrupta sunt (quæ
 sanè & plurima sunt, & optima) hic inesse: &
 his ea compēsato, quæ sunt uitata: ita fiet, ut nihil
 habeas nisi integrū. Cæterum de genere Sibyllæ (nā
 & hoc fortassis expectes) cognosces ipse in ea le-
 genda, & nos in Annotationibus nonnihil dice-

mus. Scripsimus enim Annotationes, quibus non-
 nullos locos aperiremus: quæ si uidebimur ieiu-
 niores, & pauciores, memineras nos neq; ea quæ
 facilia sunt, debuisse: neq; ea quæ nõ intelligimus,
 explicare potuisse. Interea boni consule hoc, &
 tuæ erga me beneficentiæ, & meæ erga te beneuo-
 lentie monumentum: & hoc coelestium Musarum
 studiũ, ut ingenio & nomine tuo dignum est (Mus-
 seus enim uocaris) fouere & defendere persueua.

Vale. Basileæ, mense Maio: Anno Domini
 millesimo quingentesimo quadrage-
 simo sexto.

ἈΝΤΙΜΑΧΟΥ

ΕΙΣ ΙΑΝΟΝ ΤΟΝ ΟΠΩΡΙΝΟΝ

πρὸς τὴν Σιβυλλικῶν χρησμῶν ὑπὸ αὐτῆς
νῦνσι τυπωθέντων.

Χρισμοὶ σφάλματ' ἔχουσιν ἀβέσφατα, τίς μιν
ἔπειψας.

Οὐκ ὀρθῶς δ' ἔτυχον τὸτ' ἀπ' ἀντιγράφο.

Σφάλματα ἔμπασι ἔγωγε διορθώσας ἴσιν ἰάλλω

Νῦν σοι, ὄφρα πάλιν τίςδε τυποῦν ἐθέλῃς.

Σὺν χάριτι αὐτῆς ὅταν τόσον πόνον ἄσμενος ἔχωρ
ἡμασιν ἐν πᾶσι ἤρα πορῶν φιλή.

Ἦρα φέρων λόγιοις, λιχαρισμῶς οἷς ἐμὸς ἔσται

Μόχθος, ἐὰν δόξῃ ἄξιός σὺ λόγιος.

IN SIBYLLAS, XYSTI BETVLEII.

Δια θεῶν βυλὴ μεγάλην νεερίτε Σιβύλλη,

Ἐξ ἱερῆς κερσίδος πνεῦμα τὸ ἀνάου.

Ἐν γὰρ πνεῦμα θεῶν χρησμοῖς φήβεις Σιβυλλῶν,

Καὶ τὸ προφητείας, ἧς λόγος ἕρανόθεν.

Ἐσπέρ' ἔβραίοις ἀνόμοις προλέγεις προφῆται,

Ἐθνεσιρὼς προλέγει λόγμα Σίβυλλα θεῶν.

b 3 ΜΑΡ

ΜΑΡΚΟΥ ἈΝΤΙΜΑΧΟΥ ΠΡΟ-
οίμιον εἰς τὸν Σιβυλλικόν
χρησμός.

Ἰ τὸ περὶ τῶν ἀγνώσιμων τῶν ἐλ-
 ληνικῶν γραφῶν ἐκπονήμ, πολλ-
 λὴν τοῖς ἐπιτελεῖσι τῶν ὠφέλειαν
 ἀπόργαζεται, ἅτε πολυμαθεῖς
 τὸς πόρι ταῦτα ποιήσαντας ἐν-
 τελέσαι διωκόμενον· πολλῶ μᾶλλον πόρι τὰς θε-
 ας γραφὰς, ἅτε περὶ θεῶν καὶ τῶν ὠφέλειαν προξεν-
 νόντων, διαλάσας. τῆς δὲ φρονουῦτας προσήκει χρ-
 λάσειν διαπαντός, διπλασιῶν ἐπέθον τὸ κέρδος
 διδραχμῶν, ἑαυτὸς τε καὶ τὸς ἐντυγχάνοντας
 ὠφέλειαν διωκόμενος. ἐδοξε τοίνυν διὰ τὸ τοιαῦτα,
 τὸς ἐπιλεγόμενος χρῆσμον ἀποράδην ἀνελικιμέ-
 νος καὶ συνηχουμένος, τὴν τῶν ἀγνώσιμων καὶ
 ἐπίγνωσιμον ἔχοντας, εἰς μίαν συνάφειαν καὶ ἀρ-
 νίαν ἐκθεῖσθαι τὸ λόγῳ, ὡς αὐτὸς ἐπιπέσει τοῖς ἀνα-
 γνώσιμον ὄντες, τὴν ἐξ αὐτῶν ὠφέλειαν τῶν τοῖς
 ἐπιβραβεύσιμον. ἐν ὀλίγα τῶν ἀναγκαίων καὶ χρ-
 σίμων διδραχμῶν, καὶ πολυτελεστέρων ἀμα καὶ
 ποιητοῦ τῶν τῶν πραγματείαν ἀπόργαζόμενοι.
 καὶ γὰρ περὶ τε πατρίδος, ἡμῶν, καὶ ἀγίης πανσύναιτος
 τῆς θεῆας καὶ σωτηρίας τριτάτος ἀριθύνως δια-
 σαροῦσι, πόρι τε τῆς ἐνσάρκους οἰκονομίας τῶν ἐν ἐκ-
 καὶ θεῶν καὶ σωτῆρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, τῆς ἐν παρ-
 οῦτος

MARCI ANTIMA-
CHI PRÆFATIO IN SI-
byllina Oracula.

I Græcorū scriptorum lectio
multā affert utilitatem, quip-
pe quod multarum rerum pe-
ritos efficiat eos qui circa ea
elaborant: multo magis con-
uenit eos qui sapiunt, assiduam operam nauare
diuinis literis, in quibus de Deo & de ijs quæ ad
hominis salutem pertineant, agatur: cum hinc
geminum lucrum consequantur, quo & sei-
psos & alios iuuare possunt. Hac de causa
uisum est mihi, de Sibyllinis oraculis (in qui-
bus ea quæ dixi contineantur) summam & in
uniuersum differere (quoniam ea alioqui spar-
sa extant, atq; confusa) ut lectoribus ad intelli-
gendum faciliora sint, atq; ita faciliorem eis u-
tilitatem pariant. Declarant enim non pauca
necessaria atq; utilia, & excellentius magisq;
uariū opus efficiunt. Nam & de patre, filio,
& spiritu sancto (quæ diuina est, autorq; uitæ
trinitas) aperte loquuntur. Itemq; de acta in car-
ne uita domini Deiq; et seruatoris nostri IESU
SV CHRISTI, uidelicet de eius ex alma uir-

b 4 gine

gine generatione, de morborū sanationib. itēq; de uiuifico eius supplicio, de resurrectione à mortuis post triduiū, & de futuro iudicio, ac remuneratione eorum quæ nostrum quisq; fecerit in hac uita. Præterea quæ in Mosaicis scriptis uatumq; libris habentur, deq; mundi creatione, hominis formatione, & ex paradiso eiectione, & porrò recreatione: de his inquam rebus explicatè scribitur in his oraculis. in ijsq; & præterita dicuntur, & futura uariè prænunciantur: atq; ut simpliciter dicam, lectores non parum iuuare possunt.

Laët. lib. 1.
cap. 6. & de
Ira Dei ca.
22.

Fuerunt autem Sibyllæ (ut multi scripserunt) diuersis & locis & temporibus, numero decem. estq; huius uerbi ea notio, ut sit idem Sibylla, quod uates. unde et uno nomine, scemina uates appellatæ sunt. Prima fuit Chaldaea, siue Persica, quæ proprio nomine Sambetha est nūcupata, de genere beati Noe: quæ quidem Alexandri Macedonis gesta prædixisse fertur. scitq; eius non obiter mentionem is, qui uitam conscripsit Alexandri. Secunda Sibylla fuit Libyssa, cuius meminit Euripides in Prologo Lamie. Tertia Delphica, quæ Delphis nata est: de qua locutus est Chrysippus in libro de Diuinitate. Quarta fuit Italica, in finibus Italiae: cuius filius fuit Euander, is qui

θεός φημι ἀρσύνην γεννήσεως, καὶ τῶν παρ' αὐτοῦ
 τελεθ' ἑσῶν ἰάσεων, ὡς αὐτὸς τῶ ζωοποιῶ πατρὸς αὐ
 τῆς, καὶ τῆς ἐν νεφροῦν τριμῆρας ἐγένεστος, καὶ τῆς μελ
 λίσσης γενέσθαι ἰατρίας, καὶ ἀντιποδόσεως, ὡρ ἐν τῷ
 βίῳ τῷ ἐπὶ ἄξια μὲν ἅπαντες, πρὸς τῷτοις, τὰ ἐν
 ταῖς μωσαϊαῖς γραφαῖς, καὶ ταῖς τῶν προφητῶν βί
 βλοῖς δηλωμένα, ὡρὶ τε τῆς ἱσομηνῆς ἡΐσεως τῆς
 τῆς ἀνθρώπου πλάσεως, καὶ ἐπιψώσεως τῆς παραδείσου,
 καὶ αὐθις ἀναπλάσεως, τραγῶς διαλαμβάνουσι.
 περὶ τινῶν γεγονότων, ἢ καὶ ἴσως γεννησομένων
 ποιμίως προλέγουσι, καὶ ἀπλῶς ἐπιείρ, ἢ μικρῶς
 τὸς ἐντυγχάνοντας ὡφελῆρ διόρῳσαι. Σίβυλλα
 τοίνυν, ὡς πολλοὶ ἐγραψαν, γεγονόσιν ἐν διαφό
 ροῖς τόποις καὶ χρόνοις, τὸν ἀριθμὸν δέκα. Σίβυλλα
 δὲ ῥωμαϊνῆ λέξις, ἐρμηνευομένη προφήτης, ἡγοῦν
 μάντις. ὄθεν ἐνὶ ὀνόματι, καὶ θήλειαι μάντιδες
 ὠνομάσθησαν. πρώτη ἔρ, ἢ χαλδαία, ἡγοῦν ἢ ὡρ
 σῆς, ἢ λυβίως ὀνόματι, καλυμμένη Σαμβήθη, ἐν τῷ
 γόνυς ἔσα τῷ μακαριῶτατὸ Νῆε, ἢ τὰ ἑσῶτα Ἀλέ
 ξανδρου τὸν μακεδόνα λεγομένη προεργησῆσαι,
 ἢς μνημονοῦσαι ἰκανῶς ὁ τὸν ἀλεξανδρου βίον ἴσο
 ρήσεως. δευτέρα Σίβυλλα, ἢς μνήμην ἐποιήσατο Εὐ
 ρειπίδης, ἐν τῷ προλόγῳ τῆς λαμίας. τρίτη Δελ
 φῆς, ἢ ἐν Δελφοῖς τεχθεῖσα ὡρὶ ἢς εἶπε χρῆσι
 πος ἐν τῷ περὶ θεότητος βιβλίῳ. τέταρτη, ἢ ἰταλι
 νῆ, ἢ ἐν μερίῳ τῆ ἰταλίας. ἢς ὑδὸς ἐγένετο Εὐάνδρος,

ὅ τ' οὐ ρώμη τὸ παυρὸς ἰσθρὸν, τὸ παλῦμονερ λῦπερ
 κιορ, ἡ ἴσις. πέμπτη, ἡ ὄρυθραία, ἡ καὶ περὶ τὸ τρωί-
 κὸ προειρητὴα πολεμῶ, περὶ ἧς ἀποκλόδιωρος ὁ ἐρυ-
 θραῖος διαβεδοῦται. ἐπὶ τῆ, ἡ σαμία, ἡ κυρτὴ ὀνίμα-
 τι καλυμένυ φυτῶ, περὶ ἧς ἐγραφεμ ἐράτσο θένυς. ἐβ-
 δόμυ, ἡ νυμαία, ἡ λεγομὸν ἁμάλλθεια, ἡ καὶ ἐροφι-
 λυ, παρὰ τισι ἢ παρὰ ξανθρα. βιργίλιος δὲ τὸν κυ-
 μαίαν, διευφόνυ καλέϊ γλαῦνυ θυγατέρα, ὁ γοδὸν ἡ
 ἐλλεσσοντῆα, τεχθεῖσα οὐ κώμυ μαρμίσω, περὶ τὴν
 πολίχνλυ γοργίτωνα, ἡ τῆς οὐοθίας ποτὲ τρωάδος
 ἐτύχωνερ, οὐ κωροῖς σόλωνος ἢ κῦρ, ὡς ἐγραφεμ
 ἡρακλέιδης ὁ ποῦτιπὸς, ἐννάτη ἡ φρυγῆ. διενάτη,
 ἡ τιβερτῆα, ὀνόματι ἀθναία. φασὶ δὲ, ὡς ἡ νυμαία,
 οὐνέα βιβλία χρισμῶν ἰδίωρ προσειόμισε ταρην-
 νίω πρίσω, τῶ τῆνικαῦτῶ βασιλόνυ τῶρ ρωμαί-
 κῶρ πραγμάτωρ, τριακοσίς φιλιππαίς ὑπὲρ αὐ-
 τῶρ ζητήσασα. παταφρονθεῖσα δὲ, καὶ ἦε ὄρωτῶ-
 θεῖσα τίνα ἐστὶ τὰ οὐ αὐτοῖς περιχόμενα, περὶ πα-
 ρέδωνερ ἐξ αὐτῶρ τῆα. αὐθις τε οὐ ἑτέρα προόδιω
 τῶ βασιλέως, προσήνεγε τὰ ἐξ βιβλία, τὸρ αὐτὸρ ὀλ-
 κὸρ ἐπιζητήσασα. οὐν ἀξιωθεῖσα δὲ λόγ, πάλιν ἐ-
 κωσειμ ἄλλα τῆα. εἶτα ἐν τρίτου ἀναφορομὸν
 τὰ περιλειφθέντα τῆα προσῆλθεμ, αἰῶσα τὸ αὐ-
 τὸ τίμημα, λέγουσα εἰ μὴ λάβοι, καίερ καὶ αὐτὰ.
 τὸ τε, φασὶν, ὁ βασιλὸς οὐ τῆα αὐτοῖς, καὶ λαυμά-
 σασ, ἔδωκε μὲν ὑπὲρ αὐτῶρ, ἐπὶ τῶρ φιλιππαίς,
 καὶ ἐνομίσσο αὐτὰ, παρηνάλει δὲ περὶ τῶρ ἄλ-
 λωρ.

qui Romæ Panis sanum, Lupercum appella-
 tum, condidit. Quinta Erythræa, ea quæ Tro-
 ïanum bellum prædixit, de qua Apollodorus
 Erythræus asseuerat. Sexta Samia, quæ pro-
 prio nomine uocatur Phyto, de qua scripsit E-
 ratosthenes. Septima Cumæa, quæ dicitur A-
 malthea, eademq; Erophila, à nonnullis Para-
 xandra. Virgilius Cumæam Deiphoben appella-
 lat, Glauci filiam. Octaua Helleſpontia, nata
 in pago Marmiso, apud oppidulum Gergi-
 tionem, quod fuit olim in finibus Troadis, tem-
 poribus Solonis & Cyri, sicuti scripsit Heracli-
 des Ponticus. Nona Phrygia. Decima Tiburti-
 na, nomine Albunea. Tradunt, Cumæam attu-
 lisse oraculorum suorum libros nouem Tar-
 quinio Prisco, qui tum Romæ regnabat, &
 pro ijs trecentos Philippos petiisse. Cumq; con-
 tempta fuisset, & ne quidē interrogata, quæ nā
 esset quæ in illis cōtineretur, cremauit igni tres
 ex illis libris. Ac rursus in alio cōgressu regi sex
 libros obtulit, idē precium postulans. Cūq; rur-
 sum despectui habita fuisset, cōbusit alios tres.
 Deinde tertio reliquos tres asserens, regem a-
 dit, idem precium petens: seq; eos quoq; crema-
 turam dicens, nisi ille emisset. Tunc rex illos le-
 git: & admiratus, dedit pro eis centum Phi-
 lippos, eosq; abstulit. Interrogauit etiam de
 alijs.

Gellius li-
 bro primo,
 cap. 19.

alijs. Illa renunciauit, se neque habere similes
 eorum qui combusti fuissent, neq; quicquam ea
 rum rerum scire sine diuina permotione. non
 nunquam etiam nonnullos ex diuersis urbibus
 & locis excepisse, quæ sibi necessaria & con=
 ducibilia putassent, ea esse colligenda: id quod
 etiam quamprimum factum est. Quod enim
 uerè diuinitus datum erat, id in abdito positum
 non latuit. Omnium autem Sibyllarum libri
 repositi fuerūt in Capitolio prisca Romæ, Cu=
 mææ Sibyllæ libris abditis, nec in uulgus prola=
 tis: quoniam quæ in Italia euentura forent, ea
 ibi magis propriè & apertè efferrentur. Alij
 fuerūt omnibus cogniti. Sed qui Erythrææ in=
 scribuntur, habēt hoc à loco nomen, à quo lo=
 co fuit ipsa nuncupata. Alij titulum autoris non
 habent, sed indistincti sunt. Lactantius quidem,
 qui fuit non uulgaris philosophus & sacerdos
 illius quod dixi Capitolij, in Christum æternum
 lumē nostrum intuitus, in suis operib. exposuit
 Sibyllarū dicta, de ineffabili gloria: errorisq;
 Græci imperitiam ualidè confutauit, oratione
 Latina ille quidem, sed Sibyllinis uersibus Græ=
 calingua citatis. Ac ne cui hoc falsum uidea=
 tur, eius testimonium adducam, quod sic ha=
 bet. Enimuero quæ apud nos extant Sibyl=
 lina,

λωρ, αὐτῆς δὲ ἀπαγγελάσσης, μήτε ἰάϊσα τῶν ἐμ-
 προδόντων ἔχην, μή τέ τι δίχα σύνθεσια μὲ τοιῶ-
 τος εἰδούαι, ἐσθ' ὅτι δέτινας ἐν διαφόρων πόλεωρ
 καὶ χωρίωρ ἐξεληφούαι τὰ νομιδόντα αὐτοῖς ἀ-
 ναγκία καὶ ἐπωφελῆ, καὶ δειρὲς αὐτῶρ σιωαγω-
 γλῶ ποιήσασθαι, τὸτο τάχιστα καὶ πεποιήσασθαι.
 τὸ γὰρ ἐν θεῶ δουρὲρ ὡς ἀληθῶς μυχῶ κέμενον οὐκ
 ἔλαθε. πασῶν δὲ τῶ Σιδυλλῶρ τὰ βιβλία, ἀπειτέθη-
 σαν ἐν τῶ καπιτωλίω ρώμης τῆς προδουτέρας τῶρ
 μὲν τῆς κυμαίας κατὰ προδόντων, καὶ ἡ διαδοθέντων
 τῶρ εἰς πολλὰς ἐπερδὴ τὰ συμβησόμενα ἐν ἰταλία,
 ἰδιωτότερα, καὶ τραγύτερον ἀνεφάνησε· τῶρ ἡ ἀλ-
 λωρ, γνωδόντων ἀπασιν, ἀλλὰ τὰ μὲν τῆς ἑρυ-
 θραίας προγεγραμμονία, ἔχει τὸτο ἀπὸ τῆς χωρίου
 ἐπιμελημένου αὐτῆ ὄνομα, τὰ δὲ γε ἄλλα, ἐν ἐπι-
 γραφούται ποία ποίοις εἰσιν, ἀδιάνηριζα δὲ καθέ-
 σθησε. Φιρμιανὸς τοίνυν ἐν ἀθανάματος φιλόσοφος
 καὶ ἰδρὸς τῆς προλεχθέντος καπιτωλίω γενόμενος,
 πρὸς τὸ αἰώνιον ἡμῶρ φῶς τὸν Χριστὸν βλέψας ἐν
 ἰδίαις πονήμασι, τὰ εἰρημονία τῆς Σιδυλλῆαις περὶ
 τῆς ἀρρήτου δόξης παρέθενη, καὶ τὴν ἀλογίαν τῆς
 ἰλλυιῆς πλάνης διωκτικῶς ἀπήλεγε, καὶ ἡ μὲν αὐ-
 τοῦ ὄντος ἐξήγησις, τῆ αὐσονία γλώττη. οἱ δὲ σε-
 βλλικανοὶ σίχοι ἐκλάδι φωνῆ ἐξηνέχθησαν. ἵνα δὲ
 τὸτο μὲ ἀπιστον φαίνηται, μαρτυρίαν τῆς προμνη-
 μονυθέντος ἀνδρὸς παρέξομαι, ἔχουσαν τίνδε τὸν
 τρέπον. Ἐπεὶ οὖν ἰά παρ' ἡμῖν ἐν εἰρησόμενα σιδυλ-
δικη,

λιανά, ἢ μόνον ὡς ἀπόρριπτα τοῖς νοσοῦσι τὰ ἐλλείψω
 σὶ καταφρονιτά ἐστι (τὰ γὰρ ἀσάνια, τίμια δουρῆ)
 ἀλλὰ καὶ ὡς πάντων τῶν σίχων μὴ σωζόντων τὴν
 αἰθήρειαρ τὸ μέτρον, ἀργήτερον ἔχει τὴν πίσιν. αἰ-
 τία δὲ τῶν ταχυζάφων, ἢ συμφρασάντων τῆ ῥύ-
 μη τῆ λόγου, ἢ καὶ ἀπαιδυσίων γονομύων, ἢ τῆς
 προφήτιδος. ἅμα γὰρ τῆ ἐπιπνοίᾳ ἐπέκαστο ἢ τῶν
 λεχθέντων μύμη. πρὸς ἃ καὶ ὁ πλάτων βλέψας
 ἔφη, ὅτι κατορθώσονται πολλά καὶ μεγάλα πράγ-
 ματα, μηδὲν εἰδότες ὧν λέγουσι. ἡμεῖς οὖν ἐν τῶν
 νομιδόντων ἐν ῥώμῃ ὑπὸ τῶν πρέσβων, ὅσα δυ-
 νάτων παραθήσομεν. ἐξηγήσατο τοίνυν πε-
 ρὶ τῶ ἀνέρχον θεῶ τάδε,

Ἀνθρω-

lingua, ea non solum tanquam uilia contemnuntur ab ijs qui Græca supra modum suspiciunt (quoniam quæ rara sunt, preciosa uidentur) uerum etiam quia non omnes uersus retinent numerorum exactos modos, minus fidei inueniunt. In causa sunt notarij, qui sermonis rapiditatem affectus qui nequiverint, aut etiã indocti fuerint: non ipsi uis uatis, cuius unã cū inspiratione, cessaret effatorum recordatio. Atque hanc ob causam dixit Plato, uates multas magnasq; res componere, nihil scientes eorum quæ dicant. Nos igitur ex ijs quæ Romam à legatis allata sunt, quæ poterimus adducemus. Igitur de Deo, qui principio caret, sic effata est.

Hunc locum quia in Latiniano non inuenimus, de Græco Antimachi conuertimus.

Mortales

SIBYLLINA ORA=

CVLA.

Hoc principium sumpsimus ex Theophilo, sexto Antiochenſis eccleſiæ epiſcopo, qui ſic ſcribit: Sibylla, quæ cùm apud cæteras nationes, tum apud Græcos fuit uates, in principio ſuæ uaticinationis, hominum genus ita obiurgat:

SIBYLLAE LIBER PRIMVS. DE
Deo, qui principio caret.

Ortales homines, uiliſſima corpora
carnis,
Cur uos efferitis, neq; ſinem cernitis
eui?

De Deo. Non tremitis, ſummumq; Deũ (quo præſide ſtatis)
Non formidatis? qui conſpicit omnia teſtis,
Conditor omnia qui nutrit, cunctiſq; ſua uent
Indidit aſſatum, mortales qui regat omnes,
Vnus qui ſolus regnat Deus, atq; ſupremus,
Omnipotens, nunquam genitus, qui cõſpicit ipſe
Omnia, mortali non aſpectabilis ulli.
Corporeis oculis etenim quis cernere uerum,
Aeternumq; Deum poſſit, cœlumq; colentem?
Cum neq; ſplendentis radiantia lumina ſolis
Suſtineant homines mortales cernere contrà.

Hunc colite, hũc unũ, qui ſolus regnat in orbe,

Qui

ΟΙ ΤΗΣ ΣΙΒΥΛΛΑΣ

ΧΡΗΣΜΟΙ.

ΣΙΒΥΛΛΑΣ ΒΙΒΛΙΟΝ Α. ΓΕ-

ει τῷ ἀναρχῷ θεῷ.

Ἄνθρωποι θνητοὶ καὶ σαρκί-
 νιοι, ἕδρῃ ἐόντες,
 Ὡς ταχέως ὑψοῦθε βίου
 τέλος οὐκ ἐτορῶντες;
 Οὐ τρέμετ', ἕδρῃ φοβήθε
 θεῶν, τὸν ἐπίσκοπον ὑμῶν

Υψιστον, γνώσει πανεπέστη, μάρτυρα πάντων,
 Γνωστὸν τροφόν, ἡγήσει, ὅς τις γλυκὴν ἀνσῆμι ἐν ἀπικσι 2
 Κἀτθετο, χῆρῃ τῆρα βροτῶν πάντων ἐποίησε,
 Εἷς θεός, ὃς μόνος ἀρχεὶ ὑπερμεγέθους, ἀγούνητος, 3
 Γνωστὸν κράτωρ, ἀόρατος, ὄριον μόνος αὐτὸς ἀπαντα,
 Αὐτὸς δ' ἔβλεπεσαι θνητῆς ὑπὸ σαρκὸς ἀπάσις.
 Τίς γὰρ σαρξὲ διύαται τὸν ἐπερᾶνιον καὶ ἀληθῆ 4
 Ὀφθαλμοῖσι ἰδεῖν θεὸν ἀμβροτον, ὃς πόλον οὐκῆ;
 Ἀλλ' ἕδρῃ ἀνήνων κατὸ ναυσίον ἡελίοιο
 Ἄνθρωποι φησὶ διύαται, θνητοὶ γεγαῶτες
 Ἄνδρες, οὐδὲ τῆεσι φλέβες καὶ σαρκεὶς ἐόντες,
 Ἄντὸν τὸν μόνον ὄντα σέβετε, ἡγήτορα νόσμου, 5

Ὅς μόνος εἰς αἰῶνα καὶ ἐξ αἰῶνος ἐτέχθη,
 Αὐτογενής, ἀγέννητος, ἀπαύλα κρατίων διαπαύσος,
 Πᾶσι βροτοῖσιρ ἐνάρι, τὸ κρείττερον ἐν φάει ποιῶ,
 Τῆς μακροβλοσύνης ἢ τὸν ἄξιον ἕξετε μισθόν,
 Ὅτι θεὸν προσλιπόντες ἀλκιβιόν, ἀναάρτε,
 Δοξάζειν, αὐτῷ τε θύειν ἰδράς ἐνατόμας,
 Δαίμοσι τὰς θυσίας ἐποιήσατε, τοῖσιρ ἐν ἄλῃ.
 Τύφω καὶ μανίῃ ἢ βαδίσετε, καὶ τέρβον ὀφθίλῳ
 Ευθάρη προσλιπόντες, ἀπήλθετε, καὶ δι' ἀνανθῶν
 Καὶ σπολόπων ἐπλανᾶσθε, βροῖοι πάσασθε, μάταια
 Ρεμβόμενοι σκοτίῃ, καὶ ἀφειγγᾶ νυφί μελαίνῃ. (οἱ
 Καὶ λίπετε σκοτίλῳ νυφίος, φωτὸς ἢ λάβεσθε:
 6 Οὗτος ἰδὲ πάντως σαφής, ἀπικάντος ὑπαίχαι,
 Ελθετε, μὴ σκοτίλῳ ἢ διώκετε, καὶ γνώφοι αἶει.
 Ηελὶς γλυκυσσομένης ἰδὲ φάος ἔξοχα λάμπει:
 Γινώτε ἢ καταθέμονοι σοφίλῳ ἐν σθένεσιν ὑμῶν.
 Εἰς θεὸς ἐστίν, ἕροχάς, αἰέμευς, σφισμὺς ἐπιπέμπων,
 Ἀστροπᾶς λιμὸς καὶ λοιμὸς, καὶ κήδεια λυγρὰ,
 Καὶ νιφετὸς κρύσταλλα. τί δὴ καθ' ἐν ἔξαροσύνῳ
 Οὐρανὸς ἠγῆται, γαίης κρατῆ, αὐτὸς ὑπαίχαι
 καὶ πρὸς τὰς γυντὸς λεγόμενος ἔφθ:
 Εἰ ἢ γεννιὸν ὄλωσ καὶ φθείρεται, ἢ δεινὰτ ἀνδρῶν
 Εἰ μηρῶν μήτρας τε θεὸς τετυπωμένος εἶναι.
 7 Ἀλλὰ θεὸς μόνος εἰς πανυπέριστατος, ὃς πεποικησεν
 8 Οὐρανὸν, ἠελίον τε, καὶ ἀστέρων, ἠδὲ σελήλῳ,
 9 Καρποφόρον γαῖάν τε, καὶ ὕδατος οἰδιματὰ πόσι,
 Οὐραθ' ὑψίσοντα, καὶ ἀστῆρα χόσματα πηγῶν,
 Τῶν

Qui solus semperq; fuit, semperq; futurus,
 Non genitus, per se constans, tenet omnia semper,
 Et uiget in cunctis mortalibus. atq; uigorem
 Sensibus insinuat, communis luminis autor.
 Præmia sed prauæ mentis digna accipietis:
 Quandoquidem æternoq; Deo, ueroq; relicto,
 Cui decus, & sacro debetur uictima ritu,
 Manibus infernis fecistis sacra superbi.
 Insaniq; uia recta ueraq; relicta,
 Erratis per iter scopulis & sentibus horrens.
 Desinite in tetræ noctis titubare tenebris,
 Vani mortales: noctisq; nigrore relicto,
 Utimini (patet en cunctis errore sine ullo)
 Solis luce, suo qui lumine cuncta serenat.
 Atq; hoc pectoribus sapienter noscite uestris:
 Vnus, qui pluuias mittit, motusq;, notosq;
 Est Deus: atq; fames, pestes, tristesq; dolores,
 Atq; niues, glaciem, sed quorsum singula pando?
 Imperat & cœlis, & terræ præsidet. Ipse est.

Deijs autem qui generati dicuntur, ait:

Quod si progenitū est, prorsum interit: exq; uirilē
 Fœmineoq; nequit membro Deus esse creatus.
 Sed Deus est unus solus, rerumq; supremus,
 Qui cœlum, solem, stellas, lunamq; creauit,
 Frugiferam terram, pontiq; fluenta tumentis,
 Excelsos montes, fontesq; perennē scatentes,
 Et sub aquis degens genus innumerabile gignit,

6 2 Quisq;

In hoc uer-
su diuina-
ui.

In simula-
cricolas.

Quæq; premunt terram serpētia corpora nutrit,
 Et varias uolucres, seu balbas, siue canoras,
 Stridentes, teneras, sulcantes acra plantis,
 Et genus imposuit syluis agreste ferarum,
 Subiecitq; pecus nobis mortalibus omne,
 Cunctorumq; ducem fecit diuinitus ortum,
 Subiecitq; uiro quæ uel comprehendere non sit.
 Nam quis hæc ualeat mortalis noscere cuncta?
 Ipse sed hæc solus nouit, qui condidit unus,
 Autor inextinctus, æternus, in æthere degens,
 Et multo maiora bonis bona præmia reddens,
 Iniuſtosq; malosq; ira pœnisq; coercens,
 Immittens bellum, pestem, durosq; dolores.
 Stirpitus, ô homines, cur insurgendo peritis?
 Non pudet in diuos, feles & bruta referres?
 An non est rabies, cæcæq; insania mentis?
 Tauros surantur diui, prædantur & ollas.
 Quosq; poli sedes aureas habitare deceret,
 Hos caries, densisq; infestat aranea telis.
 Serpentes colitis, stulti, felesq; canesq;,
 Et uolucres, & quæ serpunt animalia terræ.
 Et fabricata manu simulachra, et saxea signa,
 Et passim lapidum moles, hæc, uanaq; multa
 Præterea colitis, quæ sunt turpissima dictu.
 Talia sunt hominum stultorum numina falsa,
 Quorum mortiferum distillat ab ore uenenum.

At cū

Τῶρ τε ἐνύδρου πάλι γυνᾶ ἀνέριθμος πολὺν πληῖ
 Ἔρπετά ἢ γαίης κινύμονα ψυχροτροφάτε, (θεο:
 Ποιίλατε κλυῶν λυγροβροά, τραυλίζοντα,
 Ξουβά, λυγροπτερόφωνα, ταραάσσοντ' ἀέρα ταρασσοίς.
 Ἐρ ἢ νάπαις ὀρέων ἀγρίων γόνυκιν θέτο θηριῶν,
 Ἡμῖν τε κήνην ὑπέταξερ πάντα βροτοῖσιρ.
 Γαύτωρ δ' ἡγυτῆρα πατέσθησερ θεότσησιν,
 Ἀνδρῶ δ' ὑπέταξερ παμπούμιλα κ' ὄνυκατάλυπη.
 Τίς γὰρ σάφ' εὐδίαται θνητῶν γνῶναι τὰ δὲ ἀπαντα; 10
 Ἀλλ' αὐτὸς μόνος οἶδερ ὁ ποιήσας τὰ δὲ ἀπ' ἀρχῆς,
 Αφθαρτος ἡΐσθης, αἰώνιος, ἀνέβραναίωρ. (δὸν:
 τοῖς ἀγαθοῖς ἀγαθὸν προφέρωρ πολὺν πλῆθονα μι-
 τοῖς ἢ κακοῖς, ἀδίκοις τε, χόλον καὶ θυμὸν ἐγέρων,
 Καὶ πέλεμον καὶ λοιμὸν, ἦσθ' ἀλγεα διακρυδούσα. f. λοιμὸν τῆ
 Αὐθρωποι τι μάτην ὑψύμονοι ἐνερ σῶδε; ἠσθ.
 Αἰχμῶν τε γάλας καὶ κνώδαλα θεοποιουῶντες,
 Οὐ μανίη καὶ λύσσα φρονῶν, καὶ τ' ἐσθία φάρμ; 11
 Εἰλοπόδας κλέπῃσιν θεοῖ, σὺλδοι ἢ χύτρας, 12
 Ἀντὶ ἢ χυσοῖοντα πόλον καταποῖονα νάειρ, f. ἐτόσια
 Σκτόβρωτα δέδρομε, πυναῖς δὲ ἀράχουα δεδία- βαρμ.
 Προσηυέοντες ὄφας, κινύας, αἰλύρως ἀνόντοι, (σαι,
 Καὶ πετεναὶ σέβειδε, καὶ ἔρπετ' ἀθυρία γαίης,
 Καὶ λίθινά ξύανα, καὶ ἀγάλματα χειροποίητα,
 Καὶ ἐρ παροδοῖς λίθων συγχώματ' αὐτὰ σέβειδε, f. κερ.
 Ἀλλὰ τε πολλὰ μάταια, ἀ δὴ ν' αἰχρὸν ἀγορσέωρ;
 Εἰσὶ γὰρ θεοὶ μερόπων δολοήτορες ἀδύλων, f. κ' ἀσῶμα
 Τῶρ δὴ τ' καὶ ἐν σῶματος κείται θανατηφόρος ἰός. τ' ὄχάται.

Ὀὐδ' ἐστὶν ζωή τε, καὶ ἀφθιτορ ἀνάκωφός,
 καὶ μέλιτος γλυκωρότερον ἀνδράσι χάριμα
 Ἐπιπροχέει τῷ δὴ μόνῳ αὐχένα κάμψαι,
 καὶ τέρβον αἰώνεσιν ἐν σύσε βέεος' ἀνακλινοί.
 Ταῦτα λυώντες ἀπαύσα, δίνης μετόρ τε κῦπελλον
 Ζωρότ' ὄρον, σιβαρόν, βεβαρμυρόν, ἐν μάλα πρᾶ-
 τέντες

Εἰδύσα' ἀφροσύνη μετανότι πνύμαϊ πάντες.
 f. κ. οὐ καὶ ὕβρις ἐννήψαι, κὴ σάφρονα πρὸς νόον ἐλθῆρ,
 καὶ γῶναυ βασιλῆα θεόν, τέρπωαντ' ἐφορῶντα,
 Τῶνευ αἰδομένοιο πυρός σέλας ἔρχετ' ἐφ' ὑμῶς,
 λαμπάσι ναυθῆσε δε δει αἰῶνος, τὸ πανῆμαρ
 Ὑπόλεσιρ αἰχμωθούτες ἐπ' εἰδιόλοισιρ ἀχρήστοις.
 13 Οἱ δὲ θεορ τιμώντες ἀληθινόν, ἀνακῶρ τε
 Ζώλυ κλυρονομήσειρ, τὸν αἰῶνος χῆνον αὐτοῖ
 Οἰουῶτες παράλεσειρ ὁμῶς ὀρθιλέα κῆπων,
 Δανύμονοι γλυκῶν ἄρτορ ἄπ' ἕρανδ' ἀσφρόοντος.

ἸΣ θεὸς ὁς μόνος ἀρχαί, ὑπὸρμε-
 γέθης, ἀγνήτος.

Ἀλλὰ θεὸς μόνος εἰς πανυπέρτα-
 τος, ὁς πεποίημον

Ὀὐρανός, κ' ἐλιόρ τε, καὶ ἀστέρας,

ἰδέ σελεύλυ,

Καρποφόρον γαϊάντε, καὶ ὕδατος οἰδματα πότ' ο.
 Ὅς μόνος ἐστὶ θεὸς ἡΐσης, ἀπράττιτος ὑπαρχῶν,
 Αὐτὸς σῦρξερ μδρόπων μορφώτε τύπων τε.
 Αὐγὰς μίξε, φύσιρ πάντων γενεῆς βίετιο.

At cuius uita est, cuius lux illa perennis,
 Lætitia unde uiris dimanat dulcior omni
 Melle: cui ceruix omnis se subdere soli
 Debet, quiq; pijs ostendit quâ sit eundum
 In uitam. his inquam neglectis, insipienter
 Ingentem, magnum calicem, plenumq; meraco
 Poenarum hauistis furiosis mentibus omnes.
 Nec sobrij uultis sanæq; euadere mentis,
 Et nouisse Deum regem, qui cuncta tuetur.
 Propterea feruens ignis uos opprimit ardor,
 Semper & in flammis turpes ardebitis, omne
 Quandoquidem uanis statuis impenditis æuam.
 At quibus æternus colitur Deus, atq; perennis,
 Hi uitam degent quæ tempus in omne manebit,
 Floriferos hortos paradisi semper habentes,
 Et dulcem cœli panem stellantis edentes.

que creauit,

Frugiferam terram, pontiq; fluenta tumentis:
 Qui solus Deus est, incomprehensusq; creator.
 Hic hominum formam et speciem construxit, et idē
 Viuentem generis naturam miscuit omnem.

C 4

Narra-

Hactenus
 ex Theo-
 philo. iam
 sequitur a-
 liud breui-
 us princi-
 piū, quod
 in his libris
 habebatur.

A Ggredior primo generis mortalis ab ævo,
 A vsq; ad supremum diuinè pandere cuncta:
 Quæ fuerint mundo, quæ sint, quæ deinde sequan
 Ob scelus humanum. Primū, quæ nā sit origo (tur
 Mundi, dicere me Deus imperat. Ergo scienter
 Ne meā mortalis terras præcepta caueto.

Mūdi crea-
 tio.

* Supremum regem, qui mundū condidit omnem,
 Sic satus, fiat: factumq; est. namq; locauit

Quæ cingatur aquis, & cingat tartara, terram:

Dulce dedit lumen: cœlum subuexit in altum:

Et mare ceruleum explicuit: cœlumq; renidens

Astrorum clara cinxit, densaq; corona:

Et terram ornauit plantis: & flumina ponto

Indidit infundens: & miscuit aëre uentos,

Et pluuias nubes. Aliud genus edidit inde,

Et commisit aquis pisces, uentisq; uolucres,

Atq; feras syluis hirsutas, atq; dracones

Serpentes: breuiter, quæ nunc cernuntur ubiq;

Hæc fecit uerbo, & sunt protinus omnia facta,

Et planè: siquidem per se parit ipse sua ui,

Hominis
 creatio.

Cœlum despiciens. perfecto deniq; mundo,

Rursum finxit opus spirabile. namq; recentem

Expressit, propria ducens ab imagine, pulchrum,

Præstantemq; uirum, & uiridaria iussit amœna

Incolere, ut studijs operam nauaret honestis.

Verum cum solus uiridantibus esset in hortis

Collo

ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Ἀρχομένη πρώτης γενεῆς ἢς μόρφωται ἀνθρώπων, 14

Ἄρχις ἐπ' ἐξατίησι περηντισύω τὰ ἔθνησα,

Ὅπρ' ἴσα πρὶν γέγονον, πόσα δ' ἔσεται, ὅποσα δὲ

ἔσονται νόσμων, διὰ δυοσεβήσας ἀνθρώπων, (μέλλει

πρῶτον δὴ κέλεται με λέγειν θεός, ὡς ἐγενήθη 15

Ἀτρεπέως νόσμος, σὺ δὲ ποιήειτε θνητὲ πίφασθε

Νοιουχέως, ἵνα μὴ ποτ' ἐμῶν ἐφέσμων ἀμελήσῃς.

Υψιστον βασιλεῦσα, ὃς ἐτίθει νόσμον ἅπαντα,

νόσμου ἡσί-
σις.

Εἶπας γινάσθω, καὶ γίνατο, ἠδ' ἔρασε γὰρ γλῶσσο,

Ταχ' ἄρ' ἀμφίσταλον, καὶ φῶς γλῶσσιν αὐτὸς ἐδίωκε.

Ὀυρανὸν ὑψώσε, γλαυκὸν δὲ ἠπλώσε θάλασσαν,

Καὶ πόλον ἐσεφάωσεν, ἄλλοις περικλάμπεται ἄστρο-

Καὶ γαῖαν νόσμησε φύσιν ποταμοῖσι ἢ πόντον, (ἵς-

Χανάμονος ἐνέρασε, καὶ ἀέρι μίξεν αὐτιάς,

Καὶ νέφεα δροσίζοντα, τιθεῖς ἀέρα καὶ γόνος ἄλλο,

Ἰχθύας ἐν πελάγεσσι, καὶ ὄρνεια δίδωκεν αὐταῖς.

Υλαὶ δ' αὐθῆρας λασι αὐχονας, ἠδὲ δροσίζοντας

Ἐρπυστὰς, καὶ πάνθ' ὅσα κινύσσει νυθὸν καθορᾶται.

Αὐτὸς ταῦτα ποίησε λόγῳ, καὶ πάντα ἐγενήθη

Ἵνα καὶ ἀτρεπέως, ὅσοι γὰρ πέλει αὐτολόχυστος,

Ὀυρανὸν καθορᾶν, ὑπαίτετελεσο ἢ νόσμος, ἔργον,

Καὶ τότε δὴ μετέπειτα πλάστον πάλιν ἐμπνοῦν ἀνθρώπου

Ἐπίνοος ἐξ ἰδίης ἀπομαξάμενος νέον ἀνδρα,

ἡσίσις.

Καλὸν, θεασέσιον, τὸν δὴ κέλεται ἐν παραδείσῳ

Ἀμβροσίῳ κίεμα, ὡς οἱ καλὰ ἔργα μεμήλη.

Αὐτὰρ ὁ μεμῶος, ἐὼν παραδείσῳ ἐριθῆλει κήπῳ,

ὅς

Γρὸς λαλίλω ποθέεσσι, καὶ πύχιστο εἶδος ἀβρῦσαι,
 Αλλ' οἶον αὐτὸς ἔχει, τὸ δὲ θεὸς αὐτὸς ἀπέρχας
 Εὐλαπαράς τῷ, ἐποίησατο δὴ ἀν' ἀγχιλῶ
 Κρεδίου ἄλοχον, λὺν δὲ πόρον οὐ παραδείσω,
 Τῷ σιωνάει, ὃ δὲ μιν παῖσι δῶρ, μέγα θυμῷ

λείπει Α- Αντίτυπον μίμημα, σοφοῖς δ' ἠμέβετο μύθοις.
 Δάμυ ρή- Αὐτομάτοισι ῥέεσι, θεῷ γὰρ πάντ' ἐμιμήλει.
 ματα. Οὔτε γὰρ ἀνραστὴ νόον ἐσπέπον, ἔτι μὲν αἰδῶ
 Εἶχον, ἀλλ' ἦσαν κραδίνος ἀπάνσθε ναποῖο.
 Καὶ ὡς θῆρες δὴ βίβιστον ἀπὸ σνοπίεσι.
 Καὶ μετέπειτα δὲ τοῖσι θεὸς ἐφέμαῖς ἀγορεύσας,
 Δείξεν τῷ δούδρον μὴ ψάυσαι, τοῖς ὃ μάλ' αἰνὸς
 ὄφιοι. Εξαπάτησον ὄφιοι δολίως, ἐπὶ μοῖραν ἀπειθεῖν
 Τῷ θανάτῳ, γνώσιρ τε λαβεῖν ἀγαθῶ τε καινῷ τε.
 Αλλὰ γυνὴ πρότη προδότης τις γίνετ' ἐκείνῳ,
 Ἡ δῶκεν, τῷ δὲ ἀδελφῷ πᾶθεσπον ἀμαρτίῳ.
 Οἱ δ' ἐπέεσι γυναικὸς παρωρομόνος, ἐξελαθέσπον
 Αθανάτῳ κίσθ, σαφέων δ' ἀμέλησπον ἐφειμῶν,
 Τοῦνερον ἀντ' ἀγαθοῖο λάβον κεινῶ οἶον ἐπράξαν.
 Καὶ τότε δὲ γλυκοῦς σονῆς πᾶταλ' ἐμωείραντες,
 Εδῆτας τόνξαντες, ἐπ' ἀλλήλοισιν ἐβηναν.
 Μήδεά τ' ἀμφεάλυφαν, ἐπεὶ σφίσιρ ἦεν αἰδῶς.
 αλ. οὐβῆτο, Τοῖσιρ δ' ἀθανάτος νότορ † ἐνθετο, καὶ ββαλον ἐξω
 κᾶνβαλον. Αθανάτῳ χῶρα, τίδε γὰρ τετελισμόνορ ἦεν,
 φ. ἐρ θνητῶ. † Θνητοῖς οὐ χῶρα μείναι, ἔπει ὑπὲρ φύλαξαν
 Αθανάτῳ μεγάλιο θεῷ λόγον αἰσαντες.

Colloquium optabat, proprioq; uidere uolebat
 Consimiles uultus. igitur Deus ipsius eius
 Ereptam lateri, formosam condidit Euam:
 Vxoremq; uiro propriam coniunxit, ut unâ
 Degeret. hanc simulac uidit, propriaq; notauit
 Exemplar formæ, stupuit simul, atq; recentem
 Hausit læticiam: tum doctè farier inquit,
 Verbis sponte sua manantibus, omnia quando
 Curabat Deus:

Nam neq; uelabat mentem laxata libido,
 Nec pudor ullus erat: sed praua mente carebant,
 Luce palàm uulgò coeuntes, more ferarum.

Illis dein de Deus tradens præcepta, cauendum

Arboris ostendit gustu. sed pessimus illos
 Decepit uasfrè serpens, ut mortis abirent
 In satum, scirentq; bonumq; malumq; quid esset.
 Sed mulier primò proditrix extitit illi,
 Quæ dedit, ignaroq; rei peccare suasit.

Ille quidem audita persuasus coniuge, patrem
 Aeternum oblitus, spreuit clarissima iussa.
 Hoc ergo peperere sibi mala, non bona, factò.

Ac tum mellitæ ficus folijs contextis
 Vestes fecerunt, quibus obtextère pudenda
 Impositis inter sese, cogente pudore.
 At pater æternus factò succensuit illo,
 Deiecitq; loco immortalis, quatenus æquum
 Degere mortali fuit in regione, rebelles
 Contra immortalis magni præcepta parentis.

Defunt A-
 dami uer-
 ba.

Serpens.

Qui simul egressi terram tetigere parentem,
Et gemitu & lachrymis perfundebantur. & inde
Immortalis eos Deus est affarier orsus:

Crescite multiplici numero, terrâq; per artem
Exercete, cibos alimentâq; desudantes.

Sic ait, & fraudis serpentem qui fuit autor,
In latus & uentrem, terram calcare coegit,

Acritè exactum: capitaleq; conciliauit

Inter eos odium. quare hic caput, ille tuetur

Calcem: quandoquidem mortis discrimen utrosq;

Urget, mortalesq;, ueneniferosq; malignos.

Tum genus humanum, sicut mandauerat ipse

Omnipotens, magno numero crescebat, & amplius

Artium in- Fiebat populus. tunc scitè tecta, domosq;

uentores. Diuersas alij cœperunt edificare.

Vrbes & muros alij, queis longa dabantur

Tempora uiuendi: nec enim tum sollicitudo

Mortem constabat: placidoq; simillima somno

Mors obrepebat. felices, magnanimiq;,

Quos Deus æternus rex, & seruator amauit.

Sed tamen hos etiam peccandi amentia cœpit.

Ridebant patres, & matres dedecorabant

Turpiter, & notos non norant, fratribus ipsis

Insidiabantur, peruersi, sanguine pleni

Humano, neq; non crudelia bella gerebant.

Exitium sed idem diuinitus abstulit illos

De cœlo tactos, aut dura morte peremptos,

Quos

Οἱ δ' ἄρχη ἐξελθόντες ἐπὶ ψείδωρον ἄρχαν,
 Δάκρυσι καὶ σοναχαῖσι λένοντο, ἐπειτα ἢ τοῖσι
 Αθανάτος θεὸς αὐτὸς ἐπὶ προφρέσθωρον εἶπερ·
 Ἀΐξεοδε, πληθύνεοδ', ὄργαξεοδ' ἐπὶ γαῖης,
 Ἐνὶ χυμῶσι, ἴν' ἔχυτε τροφῆς λόγον ἰδρῶοντες.
 Ὡς φάτο, τῆς δ' ἀπάτης τὸν ἐπαίτιον ἐρυσσῆρα,
 Νηδύϊ καὶ ληνεῶνι ποιήσατο γαῖαν ἐρείθειν,
 Γενεῶς ἐξελάσας, δεινὸν δ' ἔχθραμ προΐαψεν,
 Ἐρ μέσῳ ἀλλήλων· καὶ ὁ μὲν κεφαλῆν προφυλάσας
 Σάξην, ὃς δὲ πῆρραμ' ἐπεί θανάτος γε παχέσι
 Πλησίον ἀνθρώπων, καὶ ἰοβόλων παμποδῶν.
 Καὶ τότε δὴ γυνεὴ πληθύνετο, ὡς ἐνέειπεν (λω,
 Αὐτὸς ὁ παντοῦράτωρ, καὶ αὐξάνον ἄλλος ἐπ' ἄλ-
 λαὸς ἀπερέσιος, οἷκας δὲ μὲν ἐξήσκησαν
 Γαυσίους, οἳ δ' αὐτὲ πόλεις καὶ τέχε' ἐποίειν
 Ἐνὶ καὶ ἐπιταμύως, οἷσιν πολυχρήσιον ἤμαρ
 Ὀπατερ εἰς ἴωλιν πολυήρατον, ὃ γὰρ ἀνίαις
 Τειρόμενοι θνηστον, ἀλλ' ὡς δεδημιυνοὶ ὕπνω,
 Ὀλβιοὶ οἱ μέροσις μεγαλήτορες, οὓς ἐφίλησεν
 Σωτήρ ἀθανάτος βασιλεὺς θεὸς, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ
 Ἥλιτον ἀφροσύνη βεβλημύνοι, οἳ γὰρ ἀναιδῶς
 Ἐξεγέλωρ πατέρας, καὶ μητέρας ἠτίμαζον,
 Γνωσὺν δ' ἔν' ἐγνώστωρ, ἀδελφειῶν ἐπίβουλοι,
 Ἥσαν δ' ἄρ' ἄμαρτοί, κερκορθμύνοι αἵματι φώτωρ,
 Καὶ πολέμας ἐποίειν, † ἴσθη δ' αὐτοῖς ἤλυθον ἄτην,
 Ὑσάτην, ἄραρθευ βεβλημύνοι, ἢ βιότοιο
 Δεινὸς ἐξείλεν, τὸς δ' αὖ ὕπεδέξατο ἄδης.

τεχνῶν ἐξ-
 ουρεῖται.

dl. ἴση αὐ-
 τοῖς δ'

Adieu

ἄλλω δ' αὐτε κάλεσσαν, ἐπεὶ πρῶτος μόλον ἀδάρω
Γουστάμονος θανάτῳ, γαῖα δέ μιν ἀμφιάλυψε.

ἄλλο ἐτυμο Τῆνεα δὴ πάντες οἱ ἐπιχθόνιοι γεαῖωτες
λογία. Ἀνέρες ἐν αἰδαο δόμοις ἰοῖαι καλέουσαι.

Ἀλλ' οὔτοι πάντες καὶ οὐ αἰδαο μολοῦντες,
Τιμὴν ἔχουσιν, καὶ ἐπὶ πρῶτον γένος ἦσαν.

ἢ δευτέρω Ἀυτὰρ ἐπεὶ τούτῳ ὑπέδρατο, δευτέρω αὖθις
γονεῖα. Τῶν καταληφθέντων τε θιναιστῶν ἀνθρώπων

ἄλλο γένος τῶν πολλοῦσι λωρ, οἷς ἔμε μῆλα
Ἔργ' ὄραϊα, ἀποδίξι καλὰ, καὶ ὑπέροχος αἰδέως,
καὶ πυρινὴ σοφίη, τέχνας δέ μιν ἐξήσκησαν

f. ἐπινοίας. Πραντοίας, σύροντες μηχανίαις † ἐπινοίας.

καὶ τις μὲν γαίην ἀρότροις ἐξέσχε γεωργίῃ,
ἄλλος πενταίνειν, ἄλλω δέ πλείον μεμέλιτο,

ἄλλω δ' ἀστρονομίῃ καὶ ὄνειροπολείῃ τὰ πειτενά.
Φαρμακίῃ δ' ἄλλω, αὐτὰρ μηχανὴ πάλιν ἄλλω.

ἄλλοι δ' ἄλλα ἐπάσσα μεμνότε τεχνόοντο,
Γρύγοροι ἀλφισῆρες, ἐπ' αὐνυμίνης μετέχοντες

ταύτης, ὅτ' ἴ φασιρ ἀνύμαντου νόου εἶχον,
ἄπλησθον τε δέμας, σιβαροὶ μεγάλοι τ' ἐπὶ εἶδρα

ἦσαν ὁμόσσε, μόλον δ' ὑπὸ Ἰαφ' ἄριον δόμον, αἰνόν,
δεσμοῖς ἀρρήτοις πεφυλαγμένοι ἐξαποτίσαι,

εἰς γέοναυ μαλ' ὄβ' λαύρσ πυρὸς ἀναμάτοιο.

ἢ τρίτῃ γε- Τῶν δὲ ἢ μετέπειτα πάλιν γένος ὀμβριμόθυμον,
νεῖα. Ἐξεφάνη τρίτατον γε ὑπόφριάλων ἀνθρώπων,

Δεινῶν, οἱ καπὰ πολλὰ παρὰ σφίσιρ ἐξεπαιυῖτο.
καὶ τὸσδ' ὑσμίνῃ, ἀνδροπήσισιαι τε, μάχαι τε

Συνεχέ

Quos Orcus capit, qui Graijs nomine dictus
 Est *Æolus*, quòd eò primus descenderit Adam,
 Vita defunctus quando est tellure repostus.
 Hinc homines quotquot fuerint telluris alumni,
 Infernas Orci sedes dicuntur adire.
 Et tamen hi (quamuis omnes acceperit Orcus)
 Ad primos primi generis referuntur honores.

His terra tectis, hominum genus inde secundum *Secunda*
 Extitit ex reliquis, cui non certauerit ullum *tas.*

Iustitia. fuit his, diuersis cura studere
 Rebus, & egregijs studijs, pulchroq; pudori,
 Et disciplinis uarijs: artesq; colebant
 Omne genus, mentis quas extundebat acumen.
 Hic terram docuit colere: ille fabrilia primus
 Inuenit: quidam torrentia flumina tranat.
 Sidera suspectant alij, uolucrumq; feruntur
 Augurijs: alij medicam, magicam ue sequuntur.
 Quisq; suo indulgent studio, curæq; uocati
 Ritè repertores uigiles. hoc nomen adepti,
 Mentis inexhaustæ quòd erant, & mole stupenda
 Membrorum, facie proceraq; horribiliq;
 Hi quoq; tartareas ades subiere tremendas,
 Infractis uinclis seruati, suppliciumq;
 Ignis inextincti iussi perferre geennæ.

Tertia stirps hominũ post illos deinde secuta est, *Tertia*
 Sæuior, & fastu nimium tumefacta superbo: *tas.*
 Qui mala multa sibi per sese conciliantes,

Cædibus

Cædibus asiduïs, acie pugnaq; peribant
 Indomitis animis. Quorum de sanguine nata est
 Posterior soboles temeraria, cæde cruenta. (to

Quarta æ- Hoc quartū genus est hominū, qui sanguine mul-
 tas. Immaduere, Deiq; hominumq; timore sepulto.
 Infans etenim stimulis crudele surebant
 Seuitiæ, diræ parentes impietati.

Atq; hos bella quidem, cædesq; & prælia dira
 Demisere Erebo (dictu miserabile factum)
 Infandos homines, quos tandem percitus ira
 Cælestis Deus, ipse suo detrusit ab orbe,
 Clausos tartareis claustris, tellure sub ima.

Quinta æ- Postremò longè peiorem condidit, atq;
 tas. Planè illaudatam stirpem Deus, atq; malorum
 Artificem, multo illis intolerabiliorem:
 Scilicet horrendos, fantes infanda, gigantes.
 Inter eos omnes unus iustissimus, atq;
 Verax, Noe fuit, fidusq; & rebus honestis
 Addictus, cœlo cui sic Deus insit ab alto:

Deus ad Collige Noe tuas uires, populosq; moneto
 Noe. Omnes, ut mores mutent, seruentur ut omnes.
 Quod si non curent (ut mens est leua malorum)
 Omne genus perdam, illuuiem molitus aquarum.
 Tu properè fabricare domum, durable cuius
 Non bibat humorem lignum, dabo mētis acumen,
 Artem, mensuram, spaciū, mihi cura salutis
 Summa tuæ fuerit: fuerit mihi cura tuorum.

Porro

Συνοχέως ἄλλεσπον, ὑπέριον ἤτωρ ἔχονταε.

Εἰ τῶν δὴ μετὰ ταῦτα ἠατήλυθεν ὀφίτελεσπον, ἢ τετάρτη

Οπλότατορ γένος ἄλλο, μιαιφόνου, ἀπειτόδουλου, γενεά.

Ανδρῶν οὐ † τετάρτη γενεῆ, οὐ πολλὰ χέεσπον f. τετάρτη

Αἵματα, ἕτε θεῶν δειδιότες, ἕτ' ἀνθρώπων

Αἰδόμενοι. μάλα γὰρ † ἢ ἐπ' αὐτοῖσιρ βεβόλητο al. οἷ

Οἰσφραμανὶς κλίεις, ἠαὶ δυοσεβίη ἀλεγευῆ.

Καὶ τῆς μὲν πόλεμοί τε, ἀνδρῶν ἰασίαι τε, μάχαι τε,

Εἰς ἔρεβος προίαψαν, οἰσφρούς πῶρ ἐόντες,

Ανδρας δυοσεβέας. τὸς δ' αὖ μετόπιδε χόλοισιρ

Οὐραῖος θεὸς αὐτὸς εἶν μετθήματο νόμος.

Τατάρου ἀμφιβαλῶν μεγάλω ὑπὸ πνομῶν γαίης.

Καὶ πάλιν ἄλλο γένος, πῶλυ χειρίτ σφρον μετόπι- ἢ πέμψη γε-

Ανθρώπων, ποιήσας ἔν ἀγαθῶν μετέπειτα, (ὄδερ νεά.

Αθαῖας θεὸς ἰσῆξον, ἐπαί κηπὰ πόλιν † ἐπικονούντο. al. ἐπονούν-

Οἱ γὰρ ὑβρισηῖρες πολλῶ πλέων, ἢ ὅτ' ἐνέανοι το.

Γίγαντες σκολιοὶ, μιαιφῶν δύσφημα χέοντες.

Μουῶς δ' οὐ πᾶντέοσι διπαιτότας, ἠαὶ ἀληθῆς

Ἡρῶε, πησιότας, κηλοῖς τ' ἔργοισι μεμηλῶς.

Καὶ τῶ μὲν θεὸς αὐτὸς ἀπ' ἔρανῶθον φάτο τοῖα.

Νῶε δέμας βαρτυουρ ἐὸν λαοῖσι τε πᾶσι ὁ θεὸς μετ.

Μετάνοιαν ἠύρξουρ, ὅπως σωθῶσιρ ἅπαντες. τὸ νῶε λα

Ἡρ δῆγε ἔν ἀλ' ἔγωσιρ, ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντες, λα.

Γαῦ γένος ἔξοδέσω μεγάλοις ὑδράτωρ ἠατῆλυ-

Σοὶ δ' ὠν' ἐν ῥίγῃς τιν' ἀδελφύτοιο † τεθῆλῶς. (μοῖς, al. τεθῆλῶς.

Δεγράτεωρ κέλομαι δόμου ἀφθίσηρ ἀσπύσασθαι.

Θῆσω δ' οὐ σῆθῶσι νόμου, πηνηνὴν δέ τε τέχνην,

Καὶ

Καὶ μέτρα καὶ πόλιον, ἐμοὶ δέ τε πάντα μελήσει,
ὅς τ' ἐσε σωθῆναι, καὶ ὅσοι σὺ σοὶ ναῖοισιν,

f. ὁ ἔωρ. Εἰμι δ' ἐγὼ τ' ὅ ἄρ. σὺ δ' ὀνὶ φρεσὶ σῆσι νόσοισιν.

Οὐρανὸν οὐδέδινυμαι, πρὶ βέβλημαι ἢ θάλασσαν.

Γαῖα δέ μοι σύριγμα ποδῶν περι σώμα νέχεται.

al. πάντη. Αἴρ δ' ἡ δ' ἄστρον με χορὸς περιδέδω μετ' πάντα.

ἀνιγμα πε Εννέα χεῖματ' ἔχω, τετρασύλλαβός εἰμι, νόοι με.

εἰ τοῦ ὀνό- Αἱ τρεῖς αἱ πρῶται, δύο χεῖματ' ἔχουσιν ἐνάση.

ματος τοῦ Αἰ λοιπὰ δέ τ' ἀλοιπὰ, καὶ εἰσὶν ἄφωνα τὰ πέντε.

θεοῦ. Τοῦ παντὸς δ' ἀριθμὸς ἐκατοντάδες εἰσὶ δις οὐσίω,

Καὶ τρεῖς τρεῖς δεκάδες, σὺ γ' ἐπ' αἰ. γνὸς ἢ τίς ἐμοι,

οὐκ ἀμύντος ἐση θείης παρ' ἐμοί γε σοφίης.

Ὡς φάτο. τὸν δέ τρώοις λάβε μύριος, οἶον ἀνύσαι.

Καὶ τότε δὴ νόσῳ τεχνασάμενος τὰ ἔκαστα

Λαὸς λιταύσεν, λόγων δ' ἐξήρχετο τῶν.

τὸ τοῦ νόου κήρυγμα. Ἄνδρες ἀπιστόνοροι, μεγάλα βεβόημένοι οἰστροί,

οὐκ ἴσασιν θεὸν ὅσ' ἐπράξατε, πάντα γὰρ οἶδεν

ἀθάνατος σωτήρ, πανεπίσις ποσις, ὃς μ' ἐκέλευσεν

Ἀγγέλειν ὑμῖν, ἵνα μὴ φρεσὶν ἐξαπολιπῆτε.

Νηψάτε, τὰς ναῦτας ἀπονόψατε, μηδὲ βιάσθε

ἀλλήλοις μάραθατε, μαιφόνου ἦτορ ἔχοντες,

αἵμασιν ἀνδρῶν μέοις πολλὰ γαῖαν ἀρδύουσι.

Αἰδέσθε βροτοὶ τὸν ὑπὲρ μέγαν, καὶ ἄτρεστον,

οὐρανίον ἡΐσιον θεὸν ἀφθιτον, ὃς πόλιον οἰκῆ.

Καὶ τῶτον πάντες λιτανύσασθε, χρυσὸς ὑπάρχει,

τῶτον ὑπὲρ σωῆς πόλεων, νόσοιό τε πάντων,

Τετραπόδιον, πῆλυον τ', ὡς ἴλιος ἐοσεθ' ἀπασιν.

Εἰσαι

Oracula.

51

Porro ego sum, qui sum: (memori q̄ mente tencto)

Cœlum, uestitum præbet mihi, pontus amictum:

Terra mihi fulcitq̄; pedes, & corpus amicit:

Aer, astrorumq̄; chorus me circuit omnem. (tem

Sunt elementa nouë mihi, sum tetrasyllabus au= 3

(Percipe me) primæ tres syllabæ efficiuntur

Ex binis omnes elementis: cætera restant

In reliquis: quorum sunt non uocalia quinq̄.

Totius numeri bis sunt hec antontades octo,

Et ter tres decades, cum septem. Si scieris me,

Non te, qua potior, sapientia dia latebit.

Sic ait. ast illum audio tremor occupat ingens.

Ac tum prudenti molitus singula mente,

Hortari populos, & uerbis talia fari:

Perfidiosi homines, quæ uos dementia cæpit?

Quæ facitis, Deus haud ignorat. namq̄; salutis

Autor inextinctus uidet omnia, & omnia nouit:

Qui mihi iussit, uti uobis hæc dicta referrem,

Exitio ne sit demens socordia uobis.

Discite iusticiam, uitijs abstinite, ne' ue

Inter uos animis odia exercete cruentis,

Humano late tingentes sanguine terram.

Immensum, inuictum numen, rerumq̄; parentem,

Cui domus excelsa cælo manet alta, timete

Mortales, & eum cuncti placate (benignus

Audiet) ut ciues, ut totum deniq̄; mundum,

Quadrupedumq̄; genus seruet, uolucrũq̄; secũdus.

d 2

Tempus

Aenigma
de Dei no-
mine.

Noe admo-
nitio.

Tempus erit, quando totus delebitur undis
 Orbis, & humanum genus (heu horrete minantē)
 Et subito uobis totus turbabitur aer,
 De caeloq; Dei magni uos opprimit ira.
 Tempus erit certe, cum magni numinis ira
 Seuiet in terras, nisi uos placabitis illam,
 Et uite mores iam nunc mutabitis actae,
 Ut nulla cuiquam deinceps iniuria fiat,
 Sancta sed, & cunctis innoxia uita colatur.

Sic ait. ast illi uulgò ridere monentem,
 Dicereq; insanum, dementatumq; furore.
 Tunc iterum tales effatur Noe loquelas:

O miseri, mentis prauae, mutabile uulgus,
 Quos iuuat extincto uitam foedare pudore,
 Raptores, uiolenti, importuniq; tyranni.
 Mendaces, prani studiosi, perfidiosi,
 Detrectatores, mœchi, scelerata serentes,
 Nil formidantes supremi numinis iram,
 Quae uos ad quinti poenas iam destinat cui,
 Non fletis passim, duri: ridetis, inepti?
 Sardonium risum ridebitis, horrida quando,
 Quam dico torrensq; Dei uos opprimit unda,
 Tum cum per terras sacrum genus unda nouabit,
 Stirps aeterna, locis nunquam sitiensibus orta,
 Funditus & prorsum noctu delebitur una.
 Cumq; uiris urbes terrae Neptunus ab antris
 Diruet exagitans, concussa; mœnia rumpet.

Et

Ἐσαι γὰρ ὅτε νόσμος ὅλος ἀπὸρείσιος ἀνδρῶν
 Ὑδρασιμ ὀκλύμενος, φοβόραμ δ' ὀλολύξατ' αἰοιδίῳ.
 Ἐσαι δ' ἐξαπίνης ἀήρ ἀνατάσματος ἡμῖν,
 Καὶ χόλος ἕρανόθεν μεγάλου θεοῦ ἦξει ἐφ' ἡμῶν.
 Ἐσαι δ' ἀτρεπείως, ὅτ' ἐς ἀνθρώπων προιάψαι
 Σωτῆρ ἀθαλάστος, ἀν' μὴ θεοῦ ἰλάξῃσθε,
 Καὶ μετανοίαιμ ἔχοντ' ἀπὸ νυῦ, καὶ μνηέτι μηδὲν
 Δύσπολον ἢ παύον γ' ἀθεμίσιως ἄλλος ἐπ' ἄλλω
 Γράττει, ἀλλ' ὅσιω βιότῳ πεφυλαγμένος εἶν.
 Οἱ δέ μιν εἰσαίοντες, ἐμνήψιζον ἕναστος, (δρα.
 Εμφρονα νυκλήσποντες, ἀταρ μεμαρμημόνῳ ἀν-
 Καὶ τότε δ' αὖ πάλιν ἀνίαχερ νῆε αἰοιδίῳ,

Ὡ μέγα δαίλαιοι, ναποῖτορες, ἄστ' αἴσι ἀνδρες,
 Αἰδοίην προλιπόντες, ἀναδείξου ποθέοντες,
 Αρπασιαῖοι τύραννοι, ἀμαρτωλοῖτε βίαιοι,
 Ὑψῆσαι ἀπιστοῖοροι, ναποπράγμονες, ἕδερ ἀληθῆς,
 Λευτρουλόσοι θ' ἄνευ εὐλογοῖ, ἀύσφημα χέοντες.
 Οὐν ὄργλιῦ τε θεῶ δειδιότες ὑψίσοιο,
 Εἰς γονεῖν πέμπηλυ πεφυλαγμένοι ἐξαποτίσαι,
 Οὐτ' ἡλαίετ' ἀκλυδῖς ἄλλος ἀπλευές, ἀλλὰ γελᾶτε, *al. ηλάετ'*
 † Σαρδώνιορ μέδμημα γελᾶσθε, ὅπποταν ἦξῃ *al. Σαρδῶν-*
 Τῆτο, λέγω τὸ θεῶ φοβόρῳ καὶ ἐπύλντορ ὕδωρ, *νιορ.*
 Ὅπποτε καινιῆ ἰδρὸν γόνος ἐν χθονὶ κῦμα *παροιμία.*
 Ασύκου ρίξος ἐν ἀδελφύτησι τεθληδός,
 Αὐτόπνευμονορ αἴσφορ ἰῆ ἐν νυκτὶ γόνηται,
 Καὶ πόλις αὐτῶνδρας σεσίχθωρ εἰνοσίγαιος
 Κουθμῶνος γαίης σμεδάσει, καὶ τέχεα λύσει,

Καὶ τότε λόσμος ἅπας τε ἀπειρεσίω ἀνθρώπων,
 Θνήσκειται, αὐτὰρ ἐγὼ πόσα πειθήσω, πόσα κλύσω,
 Οἴω δουρατέω, πόσα δάκρυα νύμασι μίξω;
 Ἡ γὰρ ἐπέλθῃ τὸ θεῶν κεικισμοῦ ὕδωρ,
 Πλῦσαι γῆ, πλῦσαι σιμῶν, πλῦσαι δὲ καὶ αἰθήρ,
 ὕδωρ ἔσται ἅπαντα, καὶ ὕδασι πάντ' ἀπολείται,
 Στήσονταί δ' αἶνεμοι, καὶ δούτορος ἔσεται αἰὼρ.
 Σφρυγίη, πρῶτη δ' ἀνὰ δύση ἀφ' ὕδατος ἀκρῆ,
 Γρῶτη δ' αὐθρέφει γονεῖν ἐτέλει ἀνθρώπων,
 Ἀρχομένη αἰθῆς, ἔσθην δὲ τροφὸς περὶ πάντων.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ γονεῖ τὰ μάρτυν ἐλάλησεν ἀθέσμων,
 Ὑψίστος τ' ἄφθνη, πάλι δ' ἰαχε, φώνησέ τε,

ὁ θεὸς τῷ
 νῶε κελύφῃ
 εἰς τὸν κελύ-
 φῃ εἰσελ-
 θῆν.

Ἡ δὲ καιρὸς ἐπέσθην νῶε, θ' ἔπασ' ἀγορεύειν,
 Οδοῦτε ἡματι τῷ σοι ὑπέσθην, καὶ πατρίσουςα.
 Φαύτα μάλ' ὅσα παρὸς γονεῖ κακὰ μυρὶ ἔπασ-
 Ραῖξαι ἀπειρεσίω νόσμω διὰ λαὸν ἀπειθῆ. (ξεν,
 Ἀλλὰ τάχαι ἐμβῆθι σιὸν ἡέσιρ, ἠδὲ δάμαρξί,
 Καὶ νύμφαι, κλέστορ δ' ὀπίσοις κέλομαι ἀγορεύειν,
 Τετραπόδωρ φύλα, καὶ ἐρπετῶν, καὶ πετιλιῶν.
 Τοῖσιρ δ' ἐν στήθεσιρ ἐγὼ μετέπειτα βαλοῦμαι
 Γροφάνεωσ ἰσῆαι ὀπίσωρ βωλὸν ἐπιτέλω.
 Ως ἔφατ'. αὐτὰρ ὁ βῆ, μέγα δ' ἰαχε, φώνησέ τε.
 Καὶ τότε δ' αὐτὸς ἀλοχος, καὶ ἡέσιρ, ἠδὲ γε νύμφαι,
 Οἴω δουρατέω ἐσελήλυθον, αὐτὰρ ἔπειτα

al. ῥέξαι.

Βῆσαρ, τ' ἄλλα ἔπασ' ὅσα πόρθεὸς ἦθελε τ' ῥαῖξαι.
 Ἀλλ' ὅτε δ' ἀρμονία κλειῖσ περὶ πῶμ' ἐγονήθη,
 Εἰς πλάγιον ἀρμωδῆσα, περιξέσθω ἐνὶ χώρῳ,

Et tunc immensus mundus, cunctiq; peribunt
 Mortales. at ego quantum plorabo, gemamq;
 Inclusus ligno? lachrymas miscebo quot undis?
 Hæc etenim mandante Deo si uenerit unda,
 Nabit humus, nabunt montes, innabit & æther,
 Omnia pontus erit, corrumpet & omnia pontus.
 Verùm sistentur uenti, uenietq; secunda
 Aetas. O Phrygia, à summis tu uertice prima
 Emerges undis: hominum tu prima renascens
 Educes genus, & censebere maxima nutrix.

Sed postquam frustra sceleratos commonefecit,
 Summus ei apparens iteratò talibus inquit:

Tandem tempus adest, quo fiant omnia, Noe,
 Quæ tibi promittens aliquando futura monebam.
 Omnia sunt (homines unquam quascunq; rebelles
 Ausi sunt fraudes) una plectenda ruina.
 Sed tu cum natis, & coniuge, protinus intra,
 Et nuribus, necnon quæcunq; coire iubebo
 Serpentum genera, & pecudum, uolucrūq; uocato.
 His ego deinde, quibus uitam concessero cunq;
 Inijciam mentem, ne quid cunctentur adesse.
 Sic ait. ille autem clamorem sustulit altum,
 Intrauitq; debinc coniux, natiq; nurusq;
 Lignea tecta domus subierunt: cætera deinde
 Adsunt omnia, quæ Deus asseruare uolebat.

At ubi conueniens firmavit opercula clauis,
 Missa per obliquum, qua sedes apta dabatur:

Deus iu-
bet Noe
intrare in
arcam.

Diluuium. Tum Deus ut uoluit cœlestis nubila cogit,
 Ignitumq; globum solis caligine condit,
 Nec non cum stellis lunam, cœliq; coronam,
 Omnibus obductis, mortalia pectora terret,
 Horrendum increpitans, ardētia fulmina mittens.
 Omnibus excitis uentis, soluuntur aquarum
 Venæ omnes, magni patefiunt commata cœli,
 Et terræ latebræ, indefessiq; fluenta
 Oceani refluunt, & fasto gurgite tellus
 Quanta patet tegitur, penitus superantibus undis,
 At domus interea nymbis diuina natabat,
 Fluctibus & uentis circumsona, terribilesq;
 Costis excipiens ictus: multasq; carina
 Mota secabat, aquæ rauco cum murmure, spumas.
 Sed postquam pluuijs totum Deus eluit orbem,
 Tunc animo cupiens (nam sic Deus ipse uolebat)
 Cernere Noe foras, emerfit ab æquore Nerei,
 Continuoq; domus tectum, quod ligneus apta
 Arctabat paries iunctum compage, recludit.
 Tunc oculos cœli partes conuersus in omnes,
 Cuncta sub æquoribus longè lateq; teneri
 Ut uidet, ut magno pulsatur corda timore,
 Dum nihil apparet, tristis nisi mortis imago.
 Tunc aer paulum diductus (namq; diebus
 Lassus erat multis, totum dum proluit orbem)
 Flammiferum cœli fusum pallore cruento
 Ostendit, fessūq; † orbem. tū Noe timore

Hoc est,
 solem,

Vix

Δὴ τότε ἔπουρανίοιο θεῶ ετελείετο βαλή. (κῆρ.
 Σὺ δ' ἔβαλον νεφέλας, κρύψον δὲ πυραυγέα δίσ- ὀπα' αὐλο
 Σὺ δ' ἄστροις κλύλυ, καὶ ἑράνιοι σφραγώμα. (τοῖσι, σμός.
 Πρῶτα πόρισηπάσας μεγάλ' ἐκτυπε δῆμα βρο-
 Γρησῆρας πῶμπωρ, σινεπηγείροντο δ' αἰῆται
 Γαῖτες, καὶ ὑδάτων φλέβες ἐλύοντο ἄπασαι,
 Ουρανόντην μεγάλην ἀνείργισάνωρ παταρανήτωρ,
 Καὶ μυθῶν γαίης, καὶ ἀβύσσος ἀναμάτοιο
 Ὑδατα μυριόνη φαίν, καὶ γῆ ἐκαλύφθη
 Γᾶσα ἀπειρέσιος. αὐτὸς δ' ἐπὶ νύχτη ἰοῦμβρω,
 Οἶνος θεασέσιος, πολλοῖσι δὲ νύμασι λάβροισ
 Ρήγνυμνος, καὶ νηχόμνος ἀνέμων ὑπὸ ῥιπῆς,
 Ωρνυτο δαιμαλέως. ἔτεμον δὲ γε μυρίων ἄφρον,
 Στέρρα λινομάνων ὑδάτων κελαρφομονάων.
 Ἀλλ' ὅτε κόσμον ἄπαντα θεὸς κατέκλυσε ὑετοῖσι,
 Καὶ τότε δ' αὖ νῶε φρεσὶν ἔβητο, ὄφρ' ἐσαθρήσῃ
 Αθανάτου βαλῆσιμ, ἐδύ δὲ τε νηρέος ἑδύ.
 Ωμα δὲ δῶμα ἀνέωξε πόριξεσθ' ἀπὸ τέχου,
 Εμπείροισ ἀρμοῖσι κατ' αὐτίου ἀρμοδοῦτα,
 Καὶ λύσας ὑδάτων ἀπειρεσίωμ πολὺν πλῆθος,
 Γαῖτοσι νῶε μόρον μόρον ὀφθαλμοῖσιμ ὄραδαι.
 Δεῖμ' ἔχε, καὶ κραδίημ πάλιν μέγα, καὶ τότε δ' ἀνέρ
 Βαῖον θαλάμνος, ἐπεὶ νᾶμν, ἡμασι πολλοῖς
 Κόσμον ὄλον δάσωμ. τότε διεκῶν, οἶα τε χλωρὸν
 Αἱματόντη πέλας, μέγα τε πυραυγέα δίσιομ
 Δείξε κενμηῖατα. μόλις δ' εἶχον νῶε θαρσος.

f. ἀρλίω

d 5 Καὶ τό-

- Καὶ τότε δὴ περὶ τοῦ οἴκου ἀπὸ νόσου ποιήσας,
 Εὐβαλον, ὄφρα γνῶ σὺ φρεσίν, εἴ ποτε γαῖα
 φαίνεται ἐπὶ σφοδρῇ, ἢ δὲ πηδύγεοσι καμῶσα,
 Γαῖτα πόριπῆσασα, πάλιν τρέπει. ὅτε γὰρ ὕδαρ
 ἦρ νοπάσαυ, μάλα γάρ τε πεπληρώσει τὰ ἔκαστα.
 Αὐτὰρ ὃς ἰσυχάσας πάλιν ἦματα, πέμπε πέλαρ
 Αὔθις, ἵνα γνῶ εἴ πορ ἐπαύσατο ὕδατα πόλλα,
 17 Ἠδ' ἄρα σωτήεσσα, διέπτατο. βῆ δ' ἐπὶ γαῖαν.
 Βαῖον δ' ἀμπαύσασα δέμας νοτὸρῃ ἐπὶ γαίῃ,
 Αψ' ἐπὶ νῶε πάλιν δέ τε ἦλυθε, κάρφος ἐλαίας
 Σῆμα φέρουσα μέγ' ἀγγελίης. θάρσος δ' ἔχε πάντας,
 Καὶ μέγα χαρμ' ὅτι γαῖαν ἐφελπίζεσκον ἀβρῆσαι.
 Καὶ τότε δὴ μετέπειτ' ἄλλον μελανόπῃδρον ὄρνιν,
 f. λαρνά- † Τάχος ἐξέσπεμπε, ὃ δὲ πηδύγεοσι πεσοιθῶς
 nos. 18 Προφρονέως πέτατο, γαῖν δ' ἐλθῶν ἀπέμεινε.
 Γνῶ δέ τε νῶε, ὅτι γαῖα πῆλα ἄσπον ἐῦσα.
 Αλλ' ὅτε δὴ ροθίοις ἐπὶ κύμασι κῶθα καὶ κῶθα,
 Ἀμβροσίη τέχνη ἐπονῆχε[το] οἰδημασι πόντις,
 Ρήγνυμόν ὀλίγης ἐπὶ ἦένος ἐσῆριπ[το].
 Ἔσι δέ τις φρυγίης ἐπὶ ἠπείροιο μελαίνης,
 19 Ἠλίβατορ τανύμηνες ὄρος, ἄραράτ δὲ καλεῖται,
 Οἷ' ἄρα σωθήσεσθαι ἐπ' αὐτὸ πάντες ἐμελλον,
 20 Ἐρ τῶτω, μεγάλην δὲ ποθὴ καταθύμιος ἦεν.
 Ἐνθα φλέβει μεγάλην ποταμὸν μαρσύν πέφυκαρ.
 Τῷ δὲ κινωτὸς ἐμεινον σὺ ὑψίλοιο καρλίω
 Λεξαύτωρ ὑδάτωρ, τότε δ' αὖ πάλιν ὕδρανόβι πρὸ
 Θεασισίν

Vix posito, soli permisit abire columbæ,
 Sciret ut an tellus usquam detecta patêret.
 Illa leui postquam lustrauit cuncta uolatu,
 Alas fessa redit: nec enim defluxerat altum
 Aequor adhuc, quando repleuerat omnia latè.
 Ille dies aliquot mansit, rursumq; columban
 Eijcit, ut discat num uastum cesserit æquor.
 Illa leues pennas alternat, naçtaq; terram
 Humentem, corpus paulum defessa quieuit:
 Post ad Noe redit, ramum frondentis oliuæ
 Ore ferens, terræ certissima signa repertæ.
 Hic cuncti pulso multum gaudere timore,
 Terram sperantes uisuros, ille deinde
 Continuo laxat uolucrem nigrantibus alis:
 Illa leues auras pennis uibrata secabat,
 Et terra inuenta, reditus securæ, remansit.
 Tunc existere humum cognouit Noe propinquã.
 Hinc ubi diuinè trabs huc, illucq; natauit,
 Murmure cum rauco ponti iactata fluentis,
 Appulit exiguæ terræ, tandemq; quieuit.
 Assurgit Phrygiæ mons quidam in finibus atræ,
 Arduus, alta petens, Ararat quem nomine dicunt,
 Quod fatale fuit illic euadere cunctis,
 Optataq; frui tandem, charaq; salute:
 Fluminis unde alti Marfyæ manat origo.
 Huius in excelso postquam cessantibus undis
 Constitit arca iugo, tunc illi rursus ab alto

Ingens

Sibyllina

60

Ingens immensi uox est audita Tonantis:
 Deus Noe fidelis, amans æqui, seruate periclis,
 am exire Egrederere audenter, nec non cum coniuge nati,
 iubet ex ar Cumq; tribus nuribus, terramq; replete patentem,
 ca. Multiplici numero crescentes, iustitiamq;
 Tradentes natis natorum, donec in omnes
 Iudicium detur mortales: namq; subibunt
 Iudicium cuncti: sic uox diuina locuta est.
 Ille suo nihil addubitans exire cubili,
 Ingreditur terram: nec non natiq; nurusq;
 Et coniux, nec non serpentes, atq; uolucres,
 Quadrupedum pecudūq; genus, tū cætera cuncta.

- 3 Noe igitur cunctos homines iustissimus inter,
 Exijt octauus, uicenos cum bis, & unum
 Compleset soles (Deus ipse uolebat) in undis.
 Hinc noua progenies, hinc ætas aurea prima
 Exorta est hominum, quæ uenit in ordine sexta,
 Optima post homines natos, & nomine fertur
 Cælestis, quod eam curæ Deus unus habebit.
 O æui sexti stirps prima, ô gaudia magna,
 Quod sortita fui, postquam discrimina mortis
- 4 Effugi, iactata meo cum coniuge multum,
 Nec non cum leuiris glosses, soceroq; socruq;
 Nunc autem uarium florem laudabo futurum,
 In saca ficus *

diuidet autem

Imperium regni tempus *

Sceptria

Θεωρεσίν μεγάληο θεού πάλιρ ἰαχε φωνή
 Τοῖορ ἔπος ᾠε πεφυλαχμονέ, πισέ, δίναιε, ὁ θεὸς τὸρ
 Θαρσαλέωσ ἐξελθε σὺ ἤεσι τε καὶ δάμαρτι, νῶε μελέουε
 Καὶ νυμφαῖσ Ἰρισαῖσ, καὶ πλήσ᾿ ἔε γάϊαν ἄπασαμ, ἐξελεθεῖρ ἐπ
 Αὔξομονοι, πληθυνόμεμονοι, τὰ δίναια νέμοντες Ἰῆσ κιδωῖδ.
 Αλλήλοισ γονεαῖσ γονεῶρ, ἀρχισ εἰσ κήσιρ ἤξει
 Γάυ γόνος αὐθρόπωρ, ἐπεὶ κήσισ ἐσσετ ἄπασιρ.
 Ωσ ἐφατ ἄμβροσιν φωνῆ, νοδρῶσ δὲ ἀπὸ ποίτησ
 Ησ ἀποθερσῆσασ ἐπὶ γῆσ, ἦοι δὲ σὺ αὐτῶ,
 Ηδὲ δάμαρ, νύμφαι τε, καὶ ἐρπετὰ, καὶ πετελινα,
 Τετραπόδωρ θηρῶρ τε γόνῃ, καὶ τ ἄλλ ἄμα πάν-
 ἴα.

Καὶ τότε δή τοι νῶε διναιότατος ἀνθρώπων
 Ουδλοσ ἐξῆλθον, δις εἶποσι, καὶ μίαν ἠῶ
 Γληρῶσασ ὑδράτεοσι, θεῶ μεγάλο δια βυλάσ.
 Εὐθ ἄνοιτισ βιότοιο νέη ἀνέταλε γονέβλη,
 Χρυσείη πρότη, ἣτισ πέλετ ἔητη ἀγίση,
 Εξ οὔ πρώτῳ πλάστος ἀνὴρ γόνετ, ἔνομα δὲ αὐτῆ
 Οὐρανίη, ὅτι πάντα θεῶ μεμελημῶν ἔσαι.
 Ω γονεῖσ ἔητισ πρώτορ γόνος, ὦ μέγα χάσμα,
 Ησ ἐλαχον μετέπειτ ὅτε ἐφυγορ ἀπὺρ ὄλεθρορ.
 Γολλά τ κλυδωνιδῆσα σὺ ἐμῶ πόση ἢ διαέρεσ-
 σιρ. *κλυδωνι-
 δέισ ἄμ
 ἐμῶ.*
 Η δὲ ἐνυρῶτ ἐνυρῆ, ὁμονύμοισ τε παθοῦσα.
 Ἀρτι δὲ ἀνῆσω ἔσαι πολυποίηλορ ἀνθος.
 Ερ σάνη, σῆνη, μεσάσει δὲ χρόνος βασίλειορ ἀρχῆρ, ²¹
 Σηκπῆρο-

Σινηπρόφορον δέξῃ, τρεῖς γὰρ βασιλεῖς μεγάθυμοι,
 Ἄνδρες Διαικότατοι, μύρας δέ τε διηλύσονται.
 Γουλυετῆ δ' ἀρξῆσι χρόνον, τὰ Διαικία νέμοντες
 Ἀνδράσιμ ὄσι μέμλε πόνος, καὶ ἐργ' ἐρατεινά.
 Γαῖν δ' αὖ κερποῖς ἐπαγάλλεται αὐτομάτοισι,
 Φυμοῦν πολλοῖσιμ ὑπὸρσαχύσσα γενέβη.
 Οἱ δέ τε τιθυστῆρες ἀγῆραιο ἤματα πάντα
 Ἔσονται νόσφι μνύσων κρυόρων μαλδράων.
 Θνήσκονται, ὕπνω βεβλημένοιο, ἐς δ' ἀχρόντας
 Εἰρ αἰδαο δόμοιο ἀπειλύσονται, καὶ ἐνεῖσε
 Τιμήν ἔξοσιμ, ἐπεὶ μακάρων γένος ἦσαν,
 Ὀλθιο ἀνέρες, οἷς σαβασθὸν νόον ἐδδλὸν ἐδωκον.
 Ἀνταρ καὶ τῆτοισιμ αἰε συμφράσσατο βελιάς.
 Ἀλλ' ἔτοι μάνηρες, καὶ εἰρ αἰδαο μολῶντες,
 Ἔσονται, τότε δ' αὖ βαρὺν σιβαρὸν μετέπειτα
 Δούτορον αὖ γένος ἄλλο χαμαιγενέων ἀνθρώπων,
 Τιτήνων, ὁμοιο δέ τ' ὕππος ἐπὶ πᾶσιμ ἐπάσων
 Εἶδος, καὶ μέγθος τε φυή, φωνή δέ μ' ἔσαι.
 Ὡς παρὸς ἐν πρώτῃς γενεῖς θεὸς ἐν γῆθεοσιμ
 Εὐθετο, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ὑπέβριον ἦτορ ἔχοντες,
 Ὑστατα βολύσονται ἐπειγόμενοι πρὸς ὄλεθρον,
 Ἀντίβριον μαχέσασθαι ἐπ' ἕρανῶ ἀσφρόντι.
 Καὶ τότε δ' ὠνεανῆ μεγάλης ῥύσις ἔσεται ἐν αὐτοῖς,
 Μαινομένοων ὑδάτων, ὁ μέγας σαβασθὸς ἢ χολωθεῖς
 Εἴρξει πωλύων, ὅτι μὴ κατακλυσομὸν ὑπέστη
 Αὐθις ποιήσειμ, ἐπὶ ἀνθρώπων κακοθύμης.
 Ἀλλ' ὅπταμ ὑδάτων πολλῶν ἀποβρείσιμ οἰδμα

Κύματος

οἱ τιτῆνες.

Sceptri ferum accipiet. nam tres iustissima reges
 Pectora magnanimi, diuisis partibus æquis
 Tempore longinquo regnabunt, iurâq; tradent
 Illis, quæ studio labor est, laudandaq; facta.
 Terrâq; sponte sua leto feret ubere fruges,
 Spicarumq; suos reditu saturabit alumnos.
 Non illi spacio canescunt temporis ullo:
 Sed tristi semper morborum peste carentes,
 Oppressi somno decedent, inq; profunda
 Deuenient Acherontis, ubi nec honore carebunt:
 Quippe beatorum felix genus, optima quorum
 Mens fuerit dono Sabaoth, qui semper in omni
 Illis consilio dederit facienda secundus.
 Atq; hi felices, etiam cum ceperit illos
 Orcus, erunt. Hominum surget genus inde secundum,
 Ingens, horrendum, Titanum terrigenarum:
 Quæ eadem facies, eadem natura, modusq;
 Corporis, & species, & uox erit omnibus una,
 Pectora qua primo Deus inspirauit ab ortu.
 Hi uerò (tantum præcordia uana tument)
 Constituent tandem, properantes perdere sese,
 Illato bello stellatum inuadere cælum.
 Tunc in eos undans insano gurgite magnus
 Effluet Oceanus. Sabaoth sed maximus illum
 Reprimet indignans: nec enim disperdere rursus
 Peruersos homines immixtis sustinet undis.
 Sed postquam tumidos fluctus, rabiemq; citatam
 Vndarum

Titanes.

Vndarum huc illuc pressa disiecerit ira,
 Cumq; suis pontum conclusum finibus, intra
 Littoraq; & portus compresserit, oppositaq;
 Finierit terra magni uis Altitonantis:

De Iesu no
 mine.
 Tunc ad mortales ueniet, mortalibus ipsis
 In terris similis, natus patris omnipotentis,
 Corpore uestitus. Vocales quatuor autem

Fert, non uocalesq; duas, binum geniorum.
 Sed quæ sit numeri totius summa docebo.

Namq; octo monadas, totidem decadas super ista,

Atq; hecatontadas octo infidis significabit

Humanis nomen: tu uero mente teneto

Aeterni natum Christum, summiq; parentis.

Ille Dei legem complebit, non uiolabit,

Per similem formam referens, & cuncta docebit.

Illi libabunt aurum, myrrhamq; ferentes,

Thusq; sacerdotes: hæc omnia namq; patrabit.

Ioannes
 Baptista. Verum cum quædam uox per deserta locorum
 Nuncia mortales ueniet, quæ clamet ad omnes,

Vt rectos faciant calles, animosq; repurgent

A uitijs, & aqua lustrentur corpora cuncta,

Vt nunquam deinceps peccent in iura, renati:

Herodes. Barbarus & tandem saltatibus illaqueatus,
 Mercedi uocem hanc cæsam concedet iniquæ:

Tunc erit indicium subito mortalibus ægris,

Cum lapis Aegypti felix seruatus ab oris

Iesus. Venerit: huic populus impinget Hebræus, & huius

Ductio

Κύματος ὀρνυμένον ἐπὶ ἄκλυδις ἄλλο ποιήσῃ,
Οργῆς πᾶναις δαίαις ἄλλα τε βούθια πάντες
Μέτρ' ὀλιγοθέου, λιμέσιρ λιὰ τραχέσιρ ἀνταῖαις,
Ἀμφὶ γαίη ὀρίσας ὁ μέγας θεὸς ἰψινέρανους.

Δὴ τότε καὶ μεγάλοιο θεῦ παῖς αἰθρώποισιρ
Ἥξει σαρμοφόρος, θνητοῖς ὁμοῦ μινος ἐν γῆ,
Τέσσαρα φωνήσῃα φέροι, τὰ δ' ἄφωνα δὴ αὐτῷ
Διοσῶρ ἀγγέλωρ, ἀριθμὸρ δ' ὅλορ ἔξουμλίω.
Οὐτῷ γὰρ μονάδας, τόσσας διανάδας ἐπὶ τῶτοις,
Ἡδ' ἑπαιτοντάδας οὐτῷ, ἀπιστολόροισ ἀνθρώποισι
Οὐνομα διπλώσει, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ σῆσι νόησορ,
Ἀθανάτοιο θεῦ χριστὸρ πᾶσι δ' ὑψίστοισι.

Αὐτὸς πληρώσει δὲ θεὸς νόμον, ἢ καταλύσει,
Ἀντίτυπορ μίμημα φέρωρ, λιὰ πάντα διδάξει.
Τῶτω προσνομίσου ἰσρέις χρυσὸρ προφέροντες,
Σμύραρ, ἀταρ λίβανωρ, ἢ γὰρ τὰδε πάντα ποιή-

Ἀλλ' ὀπόταρ φωνή τις ὄρημαῖνσι διαχώρου (σε. ἰωάννης ὁ
Ἥξει, ἀπαγγέλωσα βροτοῖς, καὶ πᾶσι βοήσει, βαπτιστής.

Εὐθείας ἀτραποῦς ποιησέμεν, ἡδ' ἀπὸ εἴψαι
Εὐκρασίης κανίας, καὶ ὑδασὶ φωτίσεισαι
Γαῖν δέμας ἀνθρώπων, ἵνα γεννηθούτες αἰώνων,
Μνητέ μινδὲρ ὅπως γέ παρεμβαίνωσι διναίωρ,
Τὼν δ' αὖ βαρβαρόφρωνων πεπεδημένους δεχθῆμι δὲ ἠρώδου.

Ἐπιψας δώσει μινδὲρ, τότε σῆμα βροτοῖσιρ (σιρ
Ἔσται ἐξάφνης, ὀπόταρ πεφυλαγμένος ἦξιν δ' ἰησοῦς
Ἐν γῆς αἰγυπῆιο καλὸς λίθος, ἐν δ' ἄρα τῶτω ἐξ αἰγυπῆου
Λαὸς προσκόψει ἐβραίων, ἔθνη δ' ἀγορεύεται ἐπανελ-

ε Αὐτοῦ θῶρ.

περὶ τῶ νό-
μαίς ἰησῶ.
22

23
τὰ τοῦ χρι-
στὸς τέρατα.

†Lactātius
legit,
ἰχθύεσσιν
ἀνοίσει.
LegitLact.
eis ἐλπίδα
πολλῶν.
& infra lib.
S. legitur,
eis ἐλπίδα
λαῶν.

Αὐτοῦ ὑφηνήσει, ἡλιὸν γὰρ θεὸν ὑψιμέδοντα
Γνώσοντα δια τῶδε, ἀτὰρ πτερὰ τὸν οὐρανόν φάει.
Δείξει γὰρ ζωὴν αἰώνιον ἀνθρώποισιν
Ἐκλειστοῖς, ἀνόμοις δὲ τὸ πῦρ αἰῶσιν ἐποίσει.
Καὶ τότε δὴ νοσερὺς ἰησῆται, ἡδὲ ἐπιμόμους
Γαῖτας, ὅσοι τῶν πῖσιν οὐκ ποιήσουσιν.
Βλέψουσιν δὲ τυφλοὶ, ἀτὰρ βασιλεῖς τε χυλοὶ.
Κωφοὶ τ' εἰσαίεσσι, λαλήσοσ' ἠλαλέοντες.
Δάμονας ἐξελάσει, νεκρῶν δ' ἐπανάστασις ἔσται.
Κύματα πείσσει, ἡλιὸν ἐρημαίῳ οὐκ ἔσται
Ἐξ ἄρτων ἅμα πόντε ἡλιὸν ἰχθύος εἰναλίσι
χιλιάδας κερύσει πόντε, τὰ δὲ λείψανα τῶν
δώδεκα κερύσει νοφίνες, τὰς παρθένους ἀγνῆν.
Καὶ τότε δ' ἰσραὴλ μεμεθυσμένος ἔσται νοήσει,
Οὐδέ μιν ἀνθήσει μεμεθυσμένος ἔσται λεπτοῖς.
Ἄλλ' ὁπότερον ἑβραίοις ἔσται χόλος ὑψίστου,
Οἰστρομανῆς, ἡλιὸν πῖσιν ἐαυτῶν ἐξαφελᾶται,
Οὐρανίου ὅτι παῖδα θεὸς διεδηλῆσαντε,
Καὶ τότε δὴ νολάφους ἡλιὸν πῖνυματα φαρμακῶντα
Ἰσραὴλ δώσει μουσαροῖς οὐκ ἔσται τῶν.
Εἰς δὲ τὸ βροῦμα χολῆν, ἢ εἰς πότον ὄξος ἀνεσῶν,
Δυσχεβέως δώσεισι βασιλῶν βεβδλημένοι οἰστρο,
Στήθεια ἡλιὸν κραδίῳ, ἀτὰρ ὄμμασιν ἢ ἐσορῶντες,
24 Τυφλοὶ τρεῖς ἀπαλάων, φοβρότρεφοι ἐρυσσῆζων,
Θηρῶν ἰοβόλων βαρέει πεπεδημένοι ὑπνῶ.
Ἄλλ' ὅταν ἐκπέσει χάρας, ἡλιὸν πάντα μετρήσει,

Καὶ

Iesus
redux ex
Aegypto.

Christi mi-
racula.

Ductu conuenient gentes, per eumq; supremum
Cognoscent numenq; uiamq; in lumine rectam.

Aeternam uitam mortales namq; docebit
Electos, ignemq; malis feret omne per eum.

Ille quidem morbis pressos sanabit, et omnes

Laesos, quotquot ei fident, caeci q; uidebunt:

Incedent claudi: surdis audire licebit:

Insolitas mutis dabitur formare loquelas.

Expellet furias: oppressi morte resurgent:

Placabit fluctus: in desertisq; locorum,

Largè panibus ex quinis, et pisce marino,

Millia quinq; uirum satiabit, reliquiasq;

Bis senos cophinos implebunt uirginis almæ.

Et tunc Israel ebrius, non mente uidebit,

Non oculis cernet, non auribus audiet ipsis.

Hebreos sedenim summi lymphata Tonantis

Cum petet ira, fide sublata prorsus eorum,

Propter caelestem, diuino semine cretum,

Offensum per eos puerum: tunc impius illi

Impinget colaphos, uirosa q; sputa scelestis

Israel labijs: neq; non et fellis amari

Apponent escam, potumq; immitis aceti,

Pectora uesanis stimulis et corda subacti,

Nul oculis ipsis cernentes, et mage caeci

Talpis, angue magis metuendi, pestiferasq;

Aspidis oppressi duroq; grauiq; ueterno.

Sed manibus passis cum mensus cuncta, coronã

ε z

De spia

De spinis tulerit, nec non latus eius arundo
 Fixerit acta manu, cuius causa tribus horis
 Nox tenebrosa die medio, monstrofaq; fiet:
 Tunc hominū generi magnum Solomonia signum
 Tempa dabunt, Ditis cum tecta profunda subibit,
 Nunciet in uitam reditum quo morte peremptis.

Sed postquam triduo lucem repetiuerit, atq;
 Monstrarit somnum mortalibus, atq; docendo
 Cuncta illustrarit, caelestia tecta subibit
 Nubibus inuectus, cum letum liquerit orbi
 Pactum Euangelij, cuius de nomine surget
 Flore nouo germen de gentibus, idq; regendum
 Magni lege: Soli ductores deinde futuri.
 Deinde genus uatum iam tandem desinit esse.
 Inde male messem facient aestatis Hebraei,
 Atq; auri multum Romanis diripiet rex,
 Argentiq; dehinc existent altera regna
 Assidue, regnis pereuntibus usq; prementq;
 Mortales, sed erit tunc magna ruina uirorum
 Illorum, quando fastum ingredientur iniquum.
 Cum dederint autem Solomonia templa ruinam,
 A'loricatis (quorum uox barbara lingua)
 Diruta, cum patria terra pellentur Hebraei
 Errantes, miserè uexati, farrag; multo
 Miscbunt lolio: tunc tristes seditiones
 Versabunt homines omnes, urbesq; malorum
 Congeries coget sese deflere uicissim,

Propte-

Καὶ σέφανον φορέσει τὸν ἀκανθίνον, ἡδὲ γε πλύν-
 ρου

Νήξωσι καλάμοισιν ὄτου χάριμ ἐν τρισὶν ἡμέραις

Νύξῃσθαι σποτόεσσα πηλώριος ἡμῶσι μέσσω.

Καὶ τότε δὴ ναὸς σολομώνιος, ἀνθρώποισιν

Σῆμα μέγ' ἐψηλέσει, ὁπόταν αἰθωνέος οἴνου

Βῆσεται ἀγγελέωρ ἐπ' ἀνάσασιν τεθνεῶσιν.

Αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃ τρισὶν ἡμέσιν εἰς φάος αὐθις,

Καὶ δάξει θνητοῖσιν ὑπνον, καὶ πάντα διδάξει,

Εὐνιφέλοις ἐπιβάς εἰς ἕραν ὄϊνον ὀδύσσει,

Καλλείφας νόσμω συναγγέλεις † διὰ δῆμα.

Τὸ καὶ ἐπανυμῆ βλασφῆς νέος ἀνθήσειον,

Εξ ἔθνῶν μεγάλιο νόμω καθοδηγηθούτες,

Ἀλλὰ γε καὶ μετὰ ταῦτα σόλοι καθοδηγοὶ ἔσονται,

Καὶ τότε δὴ παῦσις ἔσθαι μετέπειτα προφητῶν.

Ἐνθούδ' ἑβραῖοι τὸ κακὸν θέρος ἀμήσωνται,

Γολλὸν δ' αὐχυσὸν τε καὶ ἀργυρον ἐξαλαπάξει

† Ρωμαῖοις βυτιλεὺς, μετὰ δ' αὐτῶν βασιλῆιδες ἄλλοι *f. ῥωμαῖος.*

Συγχέως ἔσονται ἀπολλυμένων βασιλειῶν, (νοῖς

Καὶ θλίψι βροτῶν, μέγα δ' ἔσεται ἀνδραῖος κεί-

Γτῶμ' ὅταν ἀρξῶνται ὑπὸρμφανίης ἀδύνοιο.

Ἀλλ' ὁπόταν ναὸς σολομώνιος ἐν χθονὶ δία

Καππεσῆται, βληθεὶς ὑπὸ ἀνδρῶν βαρβαροφώνων,

Χαλιεὸν ὠρήνων, ἑβραῖοι δ' ἀπὸ γῆς ἐλάσσονται,

Γλαφόμονοι, ἡβραῖόμονοι, πολλὸν δὲ τοι αἶψαν

Εὐσίτω μίξωσι, κακὴ γὰρ ἔσθαι ἅπασιν

Ἀνδρασιν, αἱ δὲ πόλεις ὑβριζόμεναι παρ' ἑνάσθαι

Αλλήλας κλαύσσειμι, ἐπεὶ κακῶν ἥλιτον ἔργον
Δεξάμενοι μεγάλοιο θεῦ χόλον οὐ νόλοισι.

ΠΕΡΙ ΕΛΛΗΝΩΝ, ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΘΕΟΥ,

καὶ περὶ ἁγίων, καὶ περὶ κρίσεως.

ΗΜΟΣ ἢ κατέπαυσε θεὸς πολυπαύσοφον ὠλήν,
Πολλὰ λίσσόμενος, ἢ μοι πάλιν ἐρρήθῃσει
Εὐθετο θεασείωρ ἐπέωρ πολυγυθῆα φωνήν,
Γαῖν δέμας ἐκπληχθεῖσα τάδε πῶμ' ἔφε γὰρ οἶδα
Ὅτι λέγω, μέλειται ἢ θεὸς τὰ ἔνασ' ἀγορῶν σέμ,
Αλλ' ὅποταρ ἐπι γῆς σεσμοί, μαλ' ὄροιτε ὑδραυνοί,
Βρονταί τ' ἀστειροπαί τε, γῆς ὄρουσίβη
Καὶ μαίνι θῶωρ τε λύνωρ, ἀνδρογοντασίαι τε,
Καὶ φθοραὶ ἀνθρώπων, ἢ καὶ βοῶν μυνωμοσύωρ,
Τετραπόδωρ ἢ πνῶρ τε λιχὶ ζήωρ ταλαέργωρ,
Ἡδ' αἰγῶν, οἶωρ τε ἔπειτα δὲ χέρσος ἀφρα
Γολλὴ καλλιφθεῖσα γονήσῃαι ἐξ ἀμειλείας,
Καὶ καρποὶ λείψοισι, ἐλσὺθ ὄροπρασία δ' ἔσαι
Ἡλείσοις οὐ μερόπεσι, καὶ † ἰβροσυλία νῶωρ,
Δὴ τότε καὶ γονεὶ δεκάτι μετὰ ταῦτα φανῆται
Ανθρώπων, ὅποταρ σεσίχθωρ ἀσδροποτῆς
Εἰδῶλων ζῆλον θραύσει, λαὸν τε τινάξει,
Ρώμης ἐπ' ἀλόφοιο, μέγας δὲ τε πλῆτος οὐλείται,
Δυσόμενος πυρὶ πολλῶ ὑπὸ φλογὸς ὑφαίσοιο.
Καὶ τότε δ' ἡματόεσαι ἀπ' ὑρανίς λιταβάσαι.
Αὐτὰρ νόσμος ὅλος τε ἀπειρεσίωρ ἀνθρώπων
Αλλήλας ἠείνεσι μεμλυότες, οὐ δὲ κνυδοιμῶ

f. ἰβροσυ-
λία

Propterea facinus quod commiserere nefandum:
Tanta in eas magni desuevit ira Tonantis.

LIBER SECVNDVS.
De Græcis, & de Deo, & de
sanctis, & de iudicio.

Postquã perdoctũ carmẽ, me multa precãte,
Cõpresit numen, mihi sub præcordia rursus
Diuini cantus uocem subiecit amœnam.
Corpore tota stupẽs trahor huc, ignara quid ipsa
Eloquar: ipse sed hæc mandat Deus omnia fari.
Sed cum terrarum motus, & fulmina dira,
Fulgurãq; & tonitrus fuerint, & squalor agrorũ
Et cædes hominum, rabies & seua luporum,
Atq; hominũ atq; boũ interitus, et quadrupedatũ,
Et iumentorum, mulorumq; atq; caprarum,
Atq; ouium, fiet tum plurima terra relicta,
Et frugum incultos prouentus deseret agros,
Erumpetq; hominum uitiosa licentia passim,
Fanaq; diripient. hominum tum deniq; seclum
Existet decimum: quando qui sidera fecit,
Concussor terræ, statuarum franget amorem,
Et Romæ populum, quæ septem continet arces,
Concutiet: diues deleta peribit opum uis,
Vulcano crebris miscente incendia flammis.
Et tunc de cœlo demissæ sanguinolentæ.*
At genus humanum longè lateq; per orbem
Cædibus alternis insaniet: inq; tumultu

Αλλήλας κλαύσσειμι, ἐπεὶ κακῶν ἥλιτον ἔργον
Δεξάμενοι μεγάλοιο θεῷ χόλον οὐ νόλοισι.

ΠΕΡΙ ΕΛΛΗΝΩΝ, ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΘΕΟΥ,

καὶ περὶ ἁγίων, καὶ περὶ κρίσεως.

ΗΜΟΣ ἢ κατέπαυσε θεὸς πολυπαύσοφον ὠλήν,
Πολλὰ λίσσόμενος, ἢ μοι πάλιν ἐρρήθῃσει
Εὐθετο θεασσίωρ ἐπέωρ πολυγυθῆα φωνήν,
Γαῖν δέμας ἐκπληχθεῖσα τάδε πῶμα· ἔφε γὰρ οἶδα
Ὅτι λέγω, μέλειται ἢ θεὸς τὰ ἔνασθ' ἀγορῶν σέμ.
Αλλ' ὅποταρ ἐπι γῆς σεσμοί, μαλ' ὄροιτε ὑδραυνοί,
Βρονταί τ' ἀστειροπαί τε, γῆς ὄρουσίβη
Καὶ μαίνι θῶωρ τε λύνωρ, ἀνδροκασία τε,
Καὶ φθορὰ ἀνθρώπων, ἢ καὶ βοῶν μυνωμῶν ὄνωρ,
Τετραπόδωρ ἢ πνῶρ τε λιχὶ ζήωρ ταλαέργωρ,
Ἡδ' αἰγῶν, οἶωρ τε· ἐπειτα δὲ χέρσος ἀφρα
Γολλὴ καλλιφθεῖσα γονήσῃαι ἐξ ἀμειλίας,
Καὶ καρποὶ λείψοισι, ἐλσὺν ὄροπρασία δ' ἔσαι
Ἡλείσοις οὐ μερόπεσι, καὶ † ἰβροσυλία νῶωρ,
Δὴ τότε καὶ γονεὶ δεκάτι μετὰ ταῦτα φανῆται
Ανθρώπων, ὅποταρ σεσίχθωρ ἀσδροπότης
Εἰδῶλων ζῆλον θραύσει, λαόν τε τινάξει,
Ρώμης ἐπ' ἀλόφοιο, μέγας δὲ τε πλῆτος ὀλείται,
Δυσόμενος πυρὶ πολλῶ ὑπὸ φλογὸς ὑφαίσοιο.
Καὶ τότε δ' ἡματόεσαι ἀπ' ὑρανὸς λιταβάσαι.
Αὐτὰρ νόσμος ὅλος τε ἀστειροσίωρ ἀνθρώπων
Αλλήλας ἠείνεσι μεμλυότες, οὐ δὲ κνυδοιμῶ

f. ἰβροσυ-
λία

Propterea facinus quod commiserere nefandum:
Tanta in eas magni desuevit ira Tonantis.

LIBER SECVNDVS.
De Græcis, & de Deo, & de
sanctis, & de iudicio.

Postquã perdoctũ carmẽ, me multa precãte,
Cõpresit numen, mihi sub præcordia rursus
Diuini cantus uocem subiecit amœnam.
Corpore tota stupẽs trahor huc, ignara quid ipsa
Eloquar: ipse sed hæc mandat Deus omnia fari.
Sed cum terrarum motus, & fulmina dira,
Fulgurãq; & tonitrus fuerint, & squalor agrorũ
Et cædes hominum, rabies & seua luporum,
Atq; hominũ atq; boũ interitus, et quadrupedatũ,
Et iumentorum, mulorumq; atq; caprarum,
Atq; ouium, fiet tum plurima terra relicta,
Et frugum incultos prouentus deseret agros,
Erumpetq; hominum uitiosa licentia passim,
Fanaq; diripient. hominum tum deniq; seclum
Existet decimum: quando qui sidera fecit,
Concussor terræ, statuarum franget amorem,
Et Romæ populum, quæ septem continet arces,
Concutiet: diues deleta peribit opum uis,
Vulcano crebris miscente incendia flammis.
Et tunc de cœlo demissæ sanguinolentæ.*
At genus humanum longè lateq; per orbem
Cædibus alternis insaniet: inq; tumultu

Pestes, atq; fames Deum, & sua fulmina mittet
 Illis, qui uiuent expertes legis & æqui.
 Existetq; hominum toto defectus in orbe:
 Si quis ut in terris hominis uestigia cernat,
 Miretur. rursum magnus Deus incola cœli,
 Reliquias hominum penitus seruabit ubiq;
 Tunc pax, & ueri prudentia summa uigebit,
 Terraq; frugiferens fruges feret uberiores,
 Ne diuisa quidem, neq; seruitura deinceps.
 Omnis liber erit portus mortalibus, omnis
 Et statio, sicut fuit antè: scelusq; peribit.

Signum
 aduentus
 filij homi-
 nis.

Tunc autem signum dabitur diuinitus ingens,
 Namq; relucebit clarissima stella, coronæ
 Assimilis claræ, cœlo uisenda sereno,
 Lucibus haud paucis: humanis nempe coronam
 De cœlo ostendet, qui præmia querere certant.
 Nam tunc incipiet magnum procedere seclum
 Vrbi cœlesti, dispensatorq; uacabit
 Omnibus humanis, eui immortalis honores
 Qui teneat. cunctus tunc immortalia propter
 Præmia contendet populus, uictoria quando
 Accendet præclara animos. nam ritè licebit
 Cuilibet argenti claram petere inde coronam.
 Porta uitæ. Castus enim Christus ponet certamina iusta,
 Ornabitq; probos, æternaq; præmia reddet
 Testibus, ad mortis certamen euntibus usq;
 Virgineis uerò, qui pulchrè currere pergunt,

Acters

Λοιμὸς καὶ λιμὸς θήσει θεὸς, ἠδὲ νόσων
 ἀνθρώποις, οἱ ἀτόρθε δίνουσι νόσους θέμιστας.
 Λάψις δ' ἀνθρώπων ἔσται κατὰ νόμον ἅπαντα,
 οὗς ἔχουσι ἐκατίδη τίς ἐπὶ χθονὶ θαυμαστῆρ
 ἀνθρώπων, τότε δ' αὖτε μέγας θεὸς ἀθέρι ναίων
 ἀνθρώπων ἐνσαέωρ σωτὴρ κατὰ πάντα γούνηται.
 Καὶ τότε δ' εἰρήνη τε, βαθεῖα τε σώσεις ἔσται,
 καὶ γῆ καρποφόρος καρπὸς πάλι πλείονας οἴσει,
 οὐδέ μεριζομένη, ἧδ' εἰσέτι λατρεύουσα.
 Πᾶς ἢ λιμὸν, πᾶς ὄρμος ἐλσύνδρος ἀνθρώποισι μ.
 ἔσεται ὡς πάρος ἦεν, ἀναδίη τ' ἀπολείπει.

Καὶ τότε δὲ μέγα σῆμα θεὸς μετέπειτα ποιήσει.
 Λάμψει γὰρ σφαιρῶν λαμπρῶν παρομοίους ἀστῆρ
 λαμπρῶν, παμφαίνων, ἀπ' ἕραν ἕαυγλήσας,
 Ημασίη ἢ οὐλίγους, τότε γὰρ σέφος ἀνθρώποισι
 Δείξει ἅπα ἕραν ὄν οὐ γάμον ἀθλῶνσι.
 Καὶ τ' τόθμαι μέγας γὰρ αἰὼρ εἰσελασινὸς ἔσται,
 εἰς πόλιν θρανίον, † οἰκισμῶν δέ τε πᾶσι μ.
 ἔσεται ἀνθρώποισι ἔχουσι κλέος ἀθανασίας.
 Καὶ τότε πᾶς λαὸς ἐπὶ ἀθανάτοισι μ ἀέθλοισι
 ἀθλήσων ἰνὸν πρηνάλλειος, σὺ γὰρ ἀναιδῶς.
 ἀργύρεω τις ἐνᾷ δυνάτῃ σέφος ὠνήσασθαι.
 ἀγνὸς γὰρ χριστὸς τούτοις τὰ δίναια βραδύσει,
 καὶ δονίμους σέψει, αὐτὰρ θέμα μαρτυροῦ δώσει
 ἀθανάτων, ἄξει καὶ θανάτου τὸν αἰῶνα ποιήσει.
 γὰρ θονοῖσι δὲ δραμῶσι καλῶς, ἀφ' ἑαυτῶν ἀέθλων

τὸ σῆμα τῆς
 παρουσίας
 τοῦ ἰσοῦ τοῦ
 ἀνθρώπου.
 f. τότε γὰρ
 μέγας αἰ-
 ῶν.
 f. οἰκισμοῦ
 καὶ
 ἢ θύρα τῆς
 ζωῆς.

e 5 Δώσει

m. m. m.
 ni.
 orbe:
 cernat,
 a caeli,
 t ubiq;
 ugebit,
 ores,
 ppe.
 mis
 it.
 is ingent
 ne
 vonam
 certant.
 fectum
 mores
 proprie
 quando
 licebit
 coronam
 na iustis,
 reddet
 us usq;
 pergent.

Δώσει τοῦ θέματος, καὶ τοῖς τὰ δίκαια νέμουσι
 ἀνθρώποις πᾶσι τε, καὶ ἔθνεσι ἄλλοδαποῖσι,
 τοῖς ὅσις ζῶσι τε, θεῶν δ' οὐα γινώσκουσιν.
 Οἱ δ' ἀγαπῶσι γάμορ τε, γαμοηλοπιῶντ' ἀπέχον-
 ται,

Δώσει πλῆθια δῶρα, αἰώνιον ἐλπίδα καὶ τοῖς.
 Γᾶσα τε γὰρ ψυχὴ μόρτωρ θεῶ ἐστι χάρισμα,
 f. ἄγεσι καὶ θέμις ἀνθρώπου τιμὴ † ἄλγεσι πᾶσι μιαινερ.
 Οὗτος ἀγῶν, ταῦτ' ἐστὶν ἀέθλια, ταῦτα βραβεῖα,
 Τῆτο πύλη ζωῆς, καὶ εἴσοδος ἀθανασίης,
 Ἡρ θεὸς ἕρμῆος γε δίκαιῶσιν ἀνθρώποις
 ἔσθαι νίκης ἐπαέθλιον, οἱ δὲ λαβόντες
 τὸ σῆφος, ἐνδέξιος διελεύσοντα διὰ ταύτης.

* Ἄλλ' ὅπου τὰρ τόδε σῆμα φανῆ κατὰ νόμον ἄ-
 f. αἰ' ὅπου αἰ πάντα,
 παίδας χῆ- Εὐγοιῆτῆς παῖδες πολιορκῶταφοι γεγαῖτες,
 ραι ἐνὶ βρη Θλίψεις δ' ἀνθρώπων λοιμοὶ καὶ λιμοὶ, πόλεμοί τε,
 νήσουσι. Καιρῶν δ' ἀλλαγῆν, πονθήματά τε δάκρυα πολλὰ,
 οἱ ἦρ' ὄλο- * Αἰ' ὅπου αἰ παῖδες χώρας ἐνὶ βοιησόνται,
 φερόμενοι, οἱ πᾶρ ὄλοφροῦ μόνονι γονέας ἐν φάρεσι σαφῆνας,
 γονέας δ' Σὺν μέλεσι βάψουσιν ἐπὶ χθονὶ μετέρι λαῶν,
 ἐν. Αἶμασι καὶ νονήσι † πεφρομένον. ὦ μέγα δειλοί,
 f. πέφυρμῆ Ὑσατίης γονεῦς φῶτες ναυοέργεις ἀνοί,
 ναί. Νήπιοι, ἔδλε νῶντες ὀνιᾶ φύλα γυναικῶν,
 περὶ τῆ ἀν Μὴ τίησωσιν ἐφ' τὸ θέρος μόρτωρ ἀνθρώπων,
 τι χόρσον. Μιδε σπαίρεσι ἐγγύς, ὅταρ τινὲς ἀντὶ προφητῶν

Υσὺδα-

Aeternum munus dabit, & seruantibus æqui
 Omnibus humanis, generiq; alienigenarum,
 Et sanctè uiuendo Deum noscentibus unum.
 Tum qui coniugio gaudentes, furta cauebunt
 Concubitus uetiti, dabit his quoq; munera larga,
 Immortalem spem. nam donum numinis omnes
 Sunt humanæ animæ: quas ullis flagitiorum
 Mortales maculis prorsum scedare nefas est.
 Hoc certamen, hic est labor, hæc sunt præmia pu-
 Hæc uitæ porta est: hic est ingressus in æuū (gnæ:
 Aeternum. Deus hæc coelestis, iustitiae
 Humanæ statuit uictrici præmia: quiq;
 Contigerint palman, per eā ingredientur honestè.

Sed postquam toto signum hoc extarit in orbe,
 A teneris pueri uestiti tempora canis,
 Arctabunt homines, mutato cardine rerum,
 Pestes, bella, fames, lachrymæq; & luctus, abundè.
 Eheu quot uiduæ lugebunt pignora, tristi
 Cum gemitu & prolis carnes in ueste cruenta
 Cum membris terræ mandabunt omniparenti,
 Puluere sanguineo scedatæ: ô pessima secla,
 O nimium prauis, quos ultima proferet atas.
 Dementes, qui quid muliebria semina uincat
 Non norint.

Μὴ τινῶσι μὲν ἐφ' αὐτὸ θεῶν μόροισιν ἀνθρώπων,
 Μὴ δὲ συνάξεισι βέλους.

Cum quidam pro uatibus insinuati
 Fallaces

De Anti-
christo.

76

Sibyllina

Fallaces aderunt in terris uaticinantes:
Et Belial ueniet, facietq; insignia multa
Inter mortales. tunc sancti funditus, atq;
Electi, fidiq; euersi diripientur:
Necnon Hebræi, quos seuior impetet ira.

Tum cum bis senis tribubus conflatus ab ortu
Adueniet populus, populumq; requiret Hebræum
Cognatæ stirpis, quem perdidit Assyriorum
Impetus. illata gentes ita clade peribunt.
Postremò rursum uehementibus imperitabunt
Hebræis fidis electis, sub iuga missis,
Ut prius: imperium quoniam nõ desinet unquam,
Omnia qui cernit, supremus, ex incola cœli,
Palpebras hominum somno concludet opertas.
Felices famuli, Dominus quoscunq; reuersus
Inueniet uigiles. tangit uigilantia cunctos,
Semper ut expectent, nec somno lumina claudant.
Nam ueniet manè, aut serò, medio ue dici.
Adueniet certè, neq; me sententia fallet.
Dum dormitur, erit cœli ut stellantis ab oris
Cuncta die medio cernantur sidera cunctis,
Vnà cum binis facibus, properantibus annis.
Tunc quoq; cœlesti curru deuectus inibit
Elias. Terras de cœlo Thebites, signaq; trina
Ostendet toti mundo uitæ pereuntis.
Veh quas illa dies deprendet uentris onustas
Pondere, quæ ue suo lactabunt ubere natos.

Ant

Ψυδραπάται πελάσσωσιρ ἐπὶ χθονὶ φημί ζοντες.

Καὶ βελίεος ἤξει, καὶ σήματα πόλλα ποιήσει

Ανθρώποις. ἴτε γ' ἴστωρ ἀποναΐσασσις ἀνδρῶν f. δ' αὐ' ὀσί-

Ἐπλεπῶρ, πισῶρ τε, λιηλασίη τε γονῆσαι,

ωρ ἀπανά-
σασσις.

Τόττωρ ἠδ' ἐβραίων, δεινὸς δ' αὐτοῖς χολὸς ἤξει.

Ἡνίνα δωδευάφυλος ἀπ' αὐτολίνης λαὸς ἤξει,

Ζητήσων λαὸν, ὃν ἀπώλεσεν ἀσύριος πλώρ,

Συμφύλων ἐβραίων. ἔθνη δ' ἐπὶ τοῖσιρ ὀλουῶται.

Υγρόρον αὖ ἀρξέσσιρ ὑπόρμυνέων ἀνθρώπων,

Ἐπλεπῶρ πισῶρ ἐβραίων, παταδελώσαντες

Αὐτὸς ὡς τὸ παρόρθον, ἐπεὶ κρᾶτος ὑπόσε λείψει

Υψιστος πάντων, πανεπίστωτος, αἰθέρι νάων.

Υπνον ἔω ἀνθρώποις σιεδάσει, βλέφαρ ἀμφιπα-
λύψας.

Ὡ μάναρες θόραπῶντες, ὄσως ἑλθῶν ἀγρυπνέντας

Εὐροὶ ὀδισσέσσιρ, τοὶ δ' ἐχρήγορθον ἀπάντες,

Γαῦτοτε προσδουάοντες ἀνομητοῖς βλέφαροῖσιρ.

Ἡξει γὰρ τ' ἠῶος, ἢ δειλῆς, ἢ μέσον ἤμαρ

Ἡξει δ' ἀτρεπέως, καὶ ἐσσεῖται ὡς ἀγορσύνω,

Ἐσσεῖται σὺ δουμόνοισ' ὅτ' ἀπ' ἕραν ἄσθρόνιτος

Ἄσρα τε πάντα μέσῳ σὺν ἡματι πᾶσι φανέται,

Σὺ δουσι φωσῆρι κατεπεγομνόιο χρόνοιο.

Καὶ τότ' ὀθεσβίτης ἀπὸ ἕραν ἀρμάσι τάνων, ἠδίας.

Ὀυράγιου, γαίη δ' ἐπιβὰς τότε σήματα τριεσά

Κόσμου ὅλων δειξέει, τοῦ ἀποκλυμμένα βιότοιο.

Αἰ ὀσώσαι κένω σὺν ἡματι φορφορῶσαι

Γαστέρι φραθῶσιρ, ὄσαι δέ τε νήπια τέυνα

Γαλα-

Γαλατοῦσι, ὅσοι δ' ἐπὶ νύμασι κίετ' ἄσπιρ,
 Αἰὶ ὀπόσοι κείνου τίνυ κήμερ' ἀβροῦσσι.
 Ἀχλὺς γὰρ ζοφερὴ σιεπάσει τὸν ἀπείρονα νόσμον,
 Ἀντολίης δύσει ὡς τε μεσημβρίας τε καὶ ἄρῆς.
 Καὶ τότε δὴ ποταμὸς τε μέγας πυρὸς αἰθομένοιο
 Ρῶσει ἀπυρράνοθρον, καὶ πάντα τόπον διαπανήσει,
 Γαῖαν τ' ὠκεανόν τε μέγαρ, γλῶκινί τε θάλασσαν,
 Λίμνας καὶ ποταμὸς, πηγὰς, ἢ ἀμείλιχον ἄδιν,
 Καὶ πόλον ἕρανίον. ἄταρ ἕρανιοι φωσῆρες
 Εἰς ἔρ' ἀσπρήξουσι, καὶ εἰς μορφῶν πανέρημον.
 Ἄστρα γὰρ ἕρανόθεν τε θαλάσσια πάντα πεσῆται.
 Ψυχὰ δ' ἀνθρώπων πάσαι βρέξουσιν ὀδύσι,
 Καί μιν οὐ ποταμῶν καὶ θείων πυρὸς ὄρη,
 Ἐρ' ἀπὲδω μαλορῶν, τέφρα δέ τε πάντα καλύψει.
 Καὶ τότε χυρῶσει νόσμος σοιχεῖα πρόπαντα,
 Ἀἴθρ, γαῖα, θάλασσα, φάος, πόλος, ἤματα, νύκτες.
 Κινεῖται πωτήσονται οὐδέ τι ἀπλετοὶ ὄρνεις,
 αἰ. κατὰ. Οὐδ' ἴσα τ' νηῖα θάλασσαν ὄδως ἐτι νηχῆσονται.
 Οὐδ' αὖς ἐμορφος ἐπὶ νύμασι ποντοπορήσει,
 Οὐδέ τις ἰθιωτῆρες ἀροτρεῦσσι ἀρῆραρ,
 Οὐδέ τις ἰθιωτῆρες ἀροτρεῦσσι ἀρῆραρ,
 Εἰς ἔρ' ἠχὸς δεινῶν ἀνέμων ὑπο, ἀλλ' ἅμα πάντα
 Εἰς ἔρ' ἠχὸς δεινῶν ἀνέμων ὑπο, ἀλλ' ἅμα πάντα
 Εἰς ἔρ' ἠχὸς δεινῶν ἀνέμων ὑπο, ἀλλ' ἅμα πάντα
 f. τυνίνα. † Ηνίκα δ' ἀθανάτου θεῦ ἀφθιτοὶ ἀγγελτῆρες,
 Ηνὰρ * ἐρομὴν, ἕρηλ, σανίηλ, ἀζαήλ τε,
 Αὐτοὶ ἐπιτάμνοιο ὅσατις ναυὰ πρόδον ἐρεξον
 Ἀνθρώπων, ψυχὰς τε ἀπὸ ζόφου ἰδρόντος
 Εἰς ἕρ' ἠχὸς δεινῶν ἀνέμων ὑπο, ἀλλ' ἅμα πάντα

Aut qui propter aquas habitabunt. uel quib. illans
 Contigerit uidisse diem. nam totus ab ortu
 Solis ad occasus, austroq; , aquiloneq; mundus
 Terræ inuoluetur noctis caligine cæca.
 Tunc ardens fluuius cælo manabit ab alto
 Igneus, atq; locum consumet funditus omnem,
 Terramq; oceanumq; ingentem, & cærule ponti
 Stagna, lacus, fluuios, fontes, Ditemq; scuerum,
 Cælestemq; polum, cæli quoq; lumina in unum
 Fluxa fluent, forma deleta prorsus eorum.
 Astra cadent etenim de cælo cuncta reuulsa,
 Humanæq; animæ frendebunt dentibus omnes.
 Fluminis ardentis, ignisq; , & sulphuris astu,
 In feruente solo, cinis obteget omnia quando.
 Omnia tunc mundi uiduata elementa iacebunt,
 Aer, terra, polus, mare, lux, noctesq; , diesq; .
 Non iam tot uolucres sulcabunt aëra pennis,
 Non uada squamigeri pisces per salsa natabunt,
 Non ibit ponti per fluctus nauis onusta,
 Non glebosa boues pandi telluris arabunt,
 Non sonitum reddent percussæ flamine syluæ:
 Omnia sed puram molem conflabit in unam.
 Tum uerò æterni genij patris immortalis
 Ηα ρ * εγομην, Vriel, Saniel, Azaelq; ,
 Quæ mala quisq; hominū patrauerit antè, sciètes,
 Et tetrīs animas tenebris caliginis omnes
 Iudicio sistent, ad formidabile patris

Magni,

De ultimo Magni, immortalis solium. nam solus & unus
iudicio. Conditor omnipotens rerum non interit unquam,
Iuraq; dicturus mortalibus a qua sedebit.
Et tunc infernis animas, flatumq; sonumq;
Caelestis tribuet, compactaq; conuenienter
Artubus ossa suis, carnes, neruosq; repostos,
Et uenas, pellemq; priorem, caesariemq;.
Sic coniuncta suis terrestia corpora rite
Membris, una dies reddet uitalibus auris.
Tunc ferratarum portarum Ditis auari
Claustra immania, duriq; infractiq; adamantis,
Ingens ingenti Vrieli conuulsa ruina
Perrumpet genius: perlugubresq; figuras
Omnes iudicio sistet: simulachra uetusta
Titanum in primis, monstrorumq; gigantum:
Tum quas diluuiū, tum quas maris unda profundo
Absumpsit: necnon quas serpentesq; ferae q;
Faucibus hauserunt auidis, uolucresq; uocabit
Ad solium cunctas: necnon quas igneus ardor
Absorpsit flammis, ad iudiciale tribunal
Coget adesse Dei, collectas undiq; in unum.
Tum uerò Sabaoth Adonæus, fulminis autor,
Defunctos reddet uitæ, Parcasq; resoluat,
Caelesti residens solio, magnamq; columnam
Figet. eò ueniet in nube æternus & ipse
Christus ad æternum, magno splendore, bonisq;
Cum genijs: solioq; sedebit dexter in alto,

Iudicet

Αθανάτου, μεγάλης, εἰς γὰρ μόνος ἀφθίτος ἐστίν, περὶ τῆς ἐ-
 Αὐτὸς ὁ παντοκράτωρ, θνητῶν ὁ δυνασπόλος ἐστίν, χάτης νέμ
 Καὶ τότε νοστρήσιος ψυχῆς, καὶ τῶν σῶμα, ἢ αὐθιῶν σεως.
 Δώσει ἐπαράνιος, καὶ τ' ὅσα ἀρμοσθέντα
 Αρμοῖς παντοίοις, σαρκὶ σάρκεις, καὶ νύτρα,
 Καὶ φλέβες, ἢ δέ τε δέρμα, περὶ χροῖ δ' αὖ περὶ ἐθῆ-
 ραι.

Αμβροσίως τῆς χούνα, ἢ ἔμπνοα πινυθούνα,
 Σώματ' ἐπιχουθούνα μίαν ἡμέραν ἀνθήσουται.
 Καὶ τότε ἀμειλίχοιο καὶ ἀρρήτου ἀδάμαντος
 Κλέθρα πέλωρα πολῶν τε † ἀχαλυσύτων αἰδίας al. ἀχαλ-
 Ρήξά μόνος ἕριπλ μέγας ἄγγελος, σὺν βαλῆται, πύτου.
 Καὶ πᾶσας μορφὰς πολυποικίλας εἰς πέσιρ ἀξει,
 Εἰδῶλωρ τὰ μάλιστ' ἀπαλαυγνέωρ τὶ λύωρ,
 Ἡδέ τε γιγαύτων, καὶ ὅσας εἶλε πατακυσμὸς,
 Καὶ τὰς ἐν πελάγεσιν ἀπώλεσε πῦμα θαλάσσης.
 Ἡ δ' ὁπόσας θῆρες καὶ ἐρπετῶν καὶ ποτελευῶ
 Θοινῆσαντο, ὅλας τὰς ἐπὶ βῆμα καλέσει.
 Καὶ πάλιν ἄς ἐφθαρῶν ἐνὶ φλογὶ σαρμοφάγορ πῦρ,
 Καὶ τὰς ἐπὶ βῆμα θεῶ σήσειον ἀγέρας.
 † Ἡνίκα δ' ἀνθήσῃ νένας, μοίρας παταλύσας, f. τινίνα.
 Καὶ καθίσει σαβαὼθ αἰδουαῖος ὑψιμέρανος
 Εἰς θρόνον ἕραγίον τε, μέγαρ δέ τε νίονα πῆξει,
 Ἡξει δ' ἐν νεφέλῃ πρὸς ἀφθίτον ἀφθίτος αὐτός,
 Ἐρ δόξῃ χριστὸς σὺν ἀμύμοσιρ ἀγγελτήρσι,
 Καὶ καθίσει μεγάλως ἐπὶ δέξια βήμασι, ἠέριων
f
Εἶσα-

Εὐσεβέων βίωτον, καὶ δυσσεβέων τρέπερ ἀνδρῶν.
 Ηξεῖ καὶ μωσῆς ὁ μέγας φίλος ἰψίσοιο,
 Σαρμας δυσάμωτος, ἀβραάμ δ' αὐτὸς μέγας ἦξε,
 Ἰσαὰν ἠδ' ἰακώβ, ἰακώβ, διανιήλ τ' ἠλίας,
 Αμθανὴμ καὶ ἰωνᾶς, καὶ οὗς ἔπ' ἔσαν ἑβραῖοι.

Τὸς δὲ μετ' ἡγεμίαν ἐπὶ βήμασι πάντας δλέοσι,
 Κρινομένους ἑβραίους, ἵνα ἄξια ἔργα λάβωσι,
 Καὶ τίσωσ' ὅσα πέρ βίωτῳ θνητῷ τις ἔπραξε.
 τῶν ἀσε-
 βῶν ποιητή.
 Καὶ φλογὸς ἀσέβης διελκύσονθ', οἷ τε δίνουσι
 Γαῖντες σωθήσονται, ἀσεβῆς δ' ἐπὶ τοῖσι μὲν δένται
 Εἰς αἰῶνας ὄλης, ὅπόσοι κτανὰ πρόωδον ἔρεξαν,
 Ἥδὲ φόνους ἐποίησαν, ὅσοι δὲ σιωπῆστές εἰσι,
 Ὑσῆσαι, καὶ κλέπται, δόλοισι τ' οἰνοφθόροι αἰνοί,
 Δειπνολόχοι καὶ κλεψίγαμοι, δίσφριμα χέοντες,
 Δανοί θ', ὑβρισταί τ', ἀνομοί τ', εἰδωλολάτραι τε,
 Ἥδ' ὅπόσοι μέγαρ ἀβάρατορ θεῶν ἐγκατέλειψαν,
 Βλάσφημοὶ δ' ἐγούνησο, καὶ σὺσεβέων ἠβραΐσται,
 Γισολέται, καὶ τῶν δικαίων φθισίνερες ἀνδρῶν,
 Ἥδ' ὅπόσοι δολοῖς ἢ ἀνικιδέσιρ ἀμφιπροσώποις,
 Γρεσθῦτόροι, γόραροί τε διήμονες εἰσορόωσιρ,
 Αἰδόμωνοι κέρυσ' ἀδίκως ἑτέροισι ποιῆντες,
 Ὑσὶ διαπάται φήμησι πεπειθμένοι, αὐτὰρ ἑόντες
 Γαρδάλιων τε λύνων τ' ὀλωτότροι, ἠδὲ νάνισοι,
 Ἥδ' ὅπόσοι μεγάλως ἠπώρησανοι, ἠδὲ τοπισαὶ
 Οἱ τέπορ ἐνεγέ τόπων στυαθεροί ζοντες κατὰ οἶκους
 Ορφαναῖς, χῆρας τε κατὰ βλάπτησιρ ἔπασσα,

Ἥδ'

Indicet ut mores hominum, uitamq; proborum,
 Et sceleratorum. ueniet quoq; magnus amicus
 Ille Dei Moses supremi, carne renata
 Vesitius: ueniet Abraham quoq; magnus & ipse,
 Isaac, atq; Iacob, Iasius, Daniel, Elias,
 Ambacoun, Ionas, & quos gens perdit Hebræa.

Tū residens iudex solio, omnes perdet Hebræos,
 Qui post Eremiam fuerint, ut præmia digna
 Accipiant, & quæ mortali quisq; patrarit
 In uita, soluant. igitur per flumen agentur
 Ignis inextincti cuncti: iustusq; salutem
 Omnibus indeptis, scelerati tempus in omne
 Perdentur, quotquot patrarint antè nefanda.
 Qui cædes faciunt, aut quorum conscia mens est:
 Mendaces, fures, uasri, pestesq; domorum,
 Mandones, fidei frangentes connubialis,
 Detrectatores, petulantes, lege carentes,
 Et simulachricolæ: ne non qui patre relicto
 Magno, immortalis, dixere nefanda, piorum
 Carnifices: fidei nullius, perniciesq;
 Iustorum: neq; non, qui commendante senecta,
 Et grauitate, uasri fallunt, uultuq; bifronte
 Turpiter imponunt alijs, læduntq; nocenter,
 Fallaces, fama freti, uerbisq; sed ipsis
 Pardis atq; lupis multo magis exitiales.
 Tum nimio tumidi fastu: tum scœnore scœnus
 Qui cumulans, magnis pupillos afficientes

Malorum
 pœnæ.

f 2

Et

Et uiduis damnis: uel qui quæ sita scelestè
 Dant uiduis, aut dant pupillis: qui ue labore
 De proprio cum dent, exprobrant: qui ue parètes
 In senio linquunt, neq; præmia digna rependunt
 Pro nutricatu. uel qui parère recusant,
 Aspera uel contra dixerunt uerba parentes:
 Vel qui depositum sese accepisse negarunt,
 Quiq; suis faciunt dominis contraria serui:
 Quiq; suum corpus conspurcauere salaces:
 Vel qui uirgineam zonam soluère, latenter
 Congressi: uel quæ foetus in uentre necatos
 Eijciunt, & qui partum exposuere nefandi:
 Quiq; ueneficijs usi, seu scemina, seu uir:
 Hos immortalis, incorruptiq; columnæ
 Ira Dei affiget, quam circuit undiq; flumen
 Indefesso igni manans, & eos simul omnes
 Aeterni patris genij nunquam intereuntis,
 Ignitis flagris, inflammatisq; catenis,
 Insuper infractis uinclis, arctisq; reuinctos,
 Duris torquebunt pœnis. dein noctis in umbra,
 Obijcient monstris, sub tartara tetra geennæ,
 Multis, horrendis, ubi nox tenebrosa perennat.
 Hinc ubi iam multis cruciatibus excruciarint
 Omnes, quorum mens fuerit scelerata: deinde
 Succedet fluuio magno rota flammea circum.
 Hinc ubi pertulerint tot iam mala, totq; dolores,
 Diuersi flebunt, dictu miserabile, patres,

Infans

Η δ' ὅποσοι χήρεσσι καὶ ὀρφανοῖσι διδῶσιν
 Ἐξ ἀδίνων ἐργῶν, ὅποσοι δ' ἰδίῳ ἀπὸ μόχθων
 Δόντες ὀνειδίδουσιν, ὅσοι δὲ γονεῖς ἐνὶ γῆρα
 Κάλυπτον, ἕτε τίσασιν ὅλως ἢ θρέψῃσιν γονεῦσιν
 Ἀντιπαρᾶχόντες, αὐτὰρ δ' ὅσοι ὑπέθυσαν,
 Ἡ δὲ καὶ αὐτῆπαρ λόγον ἀγχιον εἰς γονεῦσας,
 Ἡ δ' ὅποσοι πίσεις τε ἀπηνήσαντο λαβόντες,
 Καὶ θύραπυτοι ὅσοι κατὰ δεσποτῶν ἐγγύοντο,
 Καὶ πάλιν οἱ τὴν σάφμα ἀσειγῆ μὴναντες,
 Οἱ δ' ὅποσοι βωλὴν τὴν παρθενίην ἀπέλυσαν,
 Λάβειν μισγόμενοι, ὅσαι δ' ἐνὶ γαστέρι φέρτες
 Ἐπιτρώσουσιν, ὅσοι τοικεῖς ῥήψουσιν ἀθέσμως,
 Φαρμακοὶ, ἢ καὶ φαρμακίδες σὺν τοῖσι καὶ αὐτῶς
 Ὀργὴν ἀπετρανίῳ καὶ ἀφθάρτοιθι θεοῖο,
 Κίονι προσπελάσειν, ὅπως περὶ νύκλον ἄπαντα
 Ἀνάμχτος ποταμὸς ῥεῖ πυρὸς, τῆς δ' ἅμα παύσας
 Ἀγγελοὶ ἀθανάτοιθι θεῶν τοῦ αἰῶν ἑῶντος
 Ἐν φλογίναις μάστιξι, καὶ ἐν πυρῶναις ἀλύσει
 Δεσμοῖς ἀρρήτοιςι πόρσι φέγγαντες ὑπὸ βροχῶν
 Δεινοτάτως κολάσσουσιν, ἔπειτα δὲ νυκτὸς ἀμολγῶ
 Ἐν γείνῃ θυρῶν ὑπὸ τὰρ τᾶρίοισι βαλῶνται,
 Πολλοῖς λαμαλέοισιν, ὅπως σφόδρα ἐστὶν ἄμετρον.
 Ἀλλ' ὅποταρ πολλὰς κολάσεις ἐνὶ ποιήσωνται
 Γᾶσιν ὅσων κακὸν ἦτορ ἔην, ἀτὰρ ὕστερον αὐτῆ
 Ἐν πᾶσι μὲν μεγάλα πόνερος τροχὸς ἀμφὶ κᾶτᾶρξεν.
 Αὐτὰρ ὅτ' ἄφα τοῖσιν ἀτάσθαλα ἔργα μεμήλει,
 Καὶ τότε βελήσουσιν ἐπ' ἄλλουδ' ἄλλος ἀπαυθῶν.

Οὐκ ἔροτάτη μοῖρῃ πατέρες λιὰ νήπια τένα,
 Μητέρες, ἰδέ τε τένα ὑπομάζια δαιτυόεντα.
 Οὐδέ σφι δαιτυόων νόρος ἔσεται, ἔδὲ μὲν αὐδὴ
 Οἴησ' ὀλοφυρομένων ἐσαυθίσεται ἀκλυδὶς ἄλλη.
 Ἀλλὰ μακρὰν φοβόνθ' ὑπὸ τρίταρον εὐρέοντα
 Τειρόμενοι βοάουσι, ἔω ἔχ' ὀπίοισι δὲ χόροις
 Τίσσεται ἴσος τόσον, ὅσον πανὸν ἤλιτορ ἔργον,

f. χσνόμε- † Δυσόμενοι πυρὶ πολλῶ, ἐπιβύξασι δ' ὀδῶσι,
 νοι.

25 Καὶ καλέσασσι καλὸν τὸ θανάην, ἢ φεύξῃ ἀπ' αὐτῶν.
 Οὐκ ἔτι γὰρ θάνατος τότοις, ἢ νῦν ἀναπάσει.
 Πολλὰ δ' ὄρωτήσασσι μάτην θεῶν ὑψιμέδοντα,
 Καὶ τότ' ἀποσφρέψαι φανόρως τὸ πρόσωπον ἀπ' αὐ-
 Ἐπὶ γὰρ αἰώνων μετανοίας ἡματ' ἔδωκεν, (τῶν.
 Ἀνδράσι πλαζομένοισι διὰ χειρὸς παρθένῃς ἀγνῆς.

τῶν ὄνσε- Τὸς δ' ἄλλος, ὁπόσοις τε δίνην, καλὰ ἔργα μέμνη-
 βῶν μιᾶός. Ἡ δὲ ἢ συστῆναι τε, δικαυτάσοι τε λογισμοί, (λεῖψ
 Ἀγγελὶ ἀερόμενοι διὰ αἰθομένῃς ποταμοῖσ
 Εἰς φῶς ἄξασσι, καὶ εἰς ζωὴν ἀμέριμον,
 Ἐνθα πέλα τέλειθ' ἀθανάτος μεγαλοῖο θεοῖο.
 Καὶ τριεσὶ πηγά, οἶν τε, μέλιτος, γάλακτος.
 Γαῖα δ' ἴση πάντων, ἢ τέχασιν, ἢ πόρι φραγμοῖσ
 Ἐμμερισμένῃ, καρπὸς τότε πλείονας οἶσαι
 Αὐτομάτη, λιονοὶ τε βίοι, καὶ πλῆτος ἄμοιρος,
 Οὐ γὰρ πτωχὸς ἐνεῖ, ἢ πλῆσιος, ἢ δὲ τίρανος,
 Οὐ δόλος, ὅτ' αὐ μέγας, ἢ μικρὸς τις ἐτ' ἔσαι.
 Οὐ βασιλεῖς, ἔχ' ἡγεμόνες, κοινῶς ἅμα πάντες.

Κὲν

Infantes pueri, matres, lachrymosaq; matrum
 Pignora sub mammis, nec erit modus ullus eorum
 Ploratus, neq; uox tristes distincta querelas
 Diuersas referet: uerum sub nocte profunda,
 Tartarea, nigra, laniante dolore, profundum
 Clamorem tollent: atq; in regione profana
 Ter tantum soluent, quantum fecere malorum,
 Igni confecti multo: tum dentibus omnes
 Stridentes, acri tabescent uiq; stitq;
 Optandumq; mori dicent, fugietq; uocantes:
 Non iam mortis enim requiem, no noctis habebut.
 Multa quidem frustra supremi numina patris
 Orabunt: sed eos tunc auertetur aperte.
 Secula nam septem dedit, usus Virgine casta,
 Ad respiscendum, spaciũ mortalibus ægris.
 Ast alios, qui ius æquum coluere, bonumq;
 Et quibus & pietas & mens fuit optima cordi,
 Sublatos Genij rapidum per fluminis æstum
 Ducent in lucem, & securæ munera uitæ,
 Immortalis ubi magni uia trita Tonantis:
 Fontibus & trimis uinum, lac, mella scatebunt:
 Terraq; par cunctis, non ullis inuia muris,
 Aut interseptis, fructus feret uberiores
 Sponte sua: uictus communis, opesq; beatæ.
 Nam neq; pauper ibi, neq; diues, nemo tyrannus,
 Nec seruus, nec erit quisquã maior ue minor ue,
 Non rex, non ductor: sed agent cõmuniter omnes.

f 4

Nec

z

Bonorum
præmia.

Nec iam dicitur, uenit nox, aut ueniet cras,
 Aut transiit heri: nec erunt quos multa fatigat
 Cura, dies: non uer, aestas, autumnus, hyems ue:
 Non nuptus, non mors, non emptio, uenditio ue:
 Non occasus erit, non ortus: namq; creabit
 Ille diem longam. quin hoc quoq; conferet idem
 Ille pijs Deus omnipotens, æternus: ab ipsis
 Oratus dabit, ex ignis feruore perenni,
 Et gemitu seruare homines: hoc conferet illis,
 Namq; leget stabiles, æternoq; eximet igni,
 Perq; suos aliam in uitam mandabit, eamq;
 Aeternam nullo morituris tempore, campo
 Scilicet Elyssio, longis ubi fluctibus olli
 Sunt Acherusiadis æternæ stagna profunda.

Eheu me miseram, quid me illo tempore fiet?
 Quæ demens omnes peccatis exuperarim,
 Nescia coniugij, laudandæ nescia mentis.
 Quinetiam, locuples cum uir meus esset, egenos
 Aedibus exclusi, feciq; nefanda scienter.
 Tu me Seruator tortoribus eripe diris,
 Quamlibet infamem, conspurcati; pudoris.
 Obsecro te porrò paulisper desine carmen,
 Sancte, potens rerum, magni rex maxime regni.

R V R S V S I N T E R T I A P A R T E
 hæc inquit. Ex secundo lib. de Deo.

Litonans, foelix, cœlestis, habensq; Cherubim
 A Firmatum, precor ut me planè uera locutam
 Paulisper

Κῆν ἐτ' ὄρει τις ὄλων νύξ ἦλθεν, ἰδέμεν αὔριον,
 Οὐν ἐχθές γέγονεν, ἔχ' ἡμάτα † πολλὰ μεριμνῶν. *f. μετὰ με-*
 Οὐν ἔαρ, ἔχι θέρος, ἔ χειμῶν, ἔ μετόπωρον. *εινῶν.*
 Οὐ γάμωρ, ἔ θανάτου, ἔ πράξεις, ἔδ' ἀγορασμὸς.
 Οὐ δύσιρ ἀντολίμ, ποιήσει γὰρ μακρὸν ἡμαρ.
 Τοῖς λαῖ ὁ παντοφράτωρ θεὸς ἀφθίτος ἄλλο παρέξῃ,
 Εἰσεβέσιρ, ὁπότερ θεὸν ἀφθίτον αἰτήσωνται.
 Επ' μαλοροῖο πυρὸς, λαῖ ἀθανάτων ἀπὸ βρυγμῶν
 Ανθρώπων σώσαι δώσει, λαῖ τῆτο ποιήσει.
 Λεξάμονος γὰρ ἐνθαθέης ἀπὸ φλογὸς ἀναμάτοιο
 Ἄλλω ἀποσήσας, πέμφει διὰ λαὸν ἑαυτῶ
 Εἰς ζωὴν ἑτέραν, λαῖ αἰώνιον ἀθανάτοισιν,
 Ἡλυσιῶ πεδίω, ὅθι οἱ πύλε νύματα μακρὰ
 Λίμνης ἀορνῶς ἀχόρουσι ἰάδος βαθυπόλων.
 Αἰ, αἰ, ἐγὼ δειλῆ, τί γονήσομαι ἡματι τῷδε:
 Ανθ' ὧρ ἢ δύσφρων γε πονησαμένη περὶ πάντων
 Ἡλίτου, ὅτε γάμωρ μεμελημένη, ἔτε λογισμοῖς. (δρὸς
 Ἄλλ' αἰ λαῖ ἐν μελάβροισιν ἐμοῖς πολυμάμιμος ἀν
 Δουσομόνε ἀπέπεισα. Ἰά δ' ἔνομα πρόδου ἐρεξα,
 Εἰδούκ. † ἰδέ τε σῶτάρ ἐμῶν ἀπὸ μασητῆζων, *f. σὺ δέ.*
 Ρῦσαι δὴ με κινώπιρ, ἀναιδέα φημίξασαρ.
 Ἡδὲ δ' ἐγὼ λίτομαί σε βασιὸρ πανσήμερ αἰοιδῶς,
 Αγίε † μαρονδόντα βασιλῶν μεγάλυς βασιλείας. *f. αὐτομέ-*
ΓΑΛΙΝ ΕΝ ΤΩ ΤΡΙΤΩ ΑΥΤΗΣ ΤΟ *δουρ αὐτ ἕφε*
μὲν τάλε φησίμ, ἐκ τοῦ δευτέρου λόγου περὶ θεοῦ. μέδου.
Ο Υρανή ἕψιδρε μετὰ, μάκωρ, ὅς ἔχας τὸ χόρουβιμ
 Ἰδουμσόρ, λίτομαι, πάναληθέα φημίξασαρ

f 5

Γαῦσου

Γάωσον βαύρ με, νέμμνηα γὰρ εὐδοθι ἦτορ.

Αλλὰ τί μὲ κραδίη πάλι πάλλεσαι, ἦδέ γε θυμὸς

τυπήμονος μάστιγι, βιάζεσθαι εὐδοθον αὐδλήν

Αγγέλιον πάσι· αὐτὰρ πάλι πάλιν ἀγορεύσω,

ὅσα θεὸς ἐπέταξε μὴ ἀγορεύεμεν ἀνθρώποισιν.

Ἀνθρώποι, θεόπλαστον ἔχοντες εὐ εἰνὸν μορφήν,

τίητε μάτλην πλάζεσθε, καὶ ἔν σὺ θεῖον ἀταρπὸν

βαίνετε, ἀθανάτων ἡΐστῳ μνημοσύνοισι;

περὶ τοῦ
θεῦ.
Εἷς θεὸς ἐστὶ μόναρχος, ἀθέσφατος, ἀθέρι ναίων,
ἀτοφύης, ἀόρατος, ὁριῶν μόνος αὐτὸς ἅπαντα,

οὐ χεῖρ γ' ἐπέποιησε λιθοξόος, ἔδωκε ἀπὸ χρυσοῦ

τέχνης ἀνθρώπων φαίνει τύπος, ἔδωκε ἔλεφαντος.

Ἀλλ' αὐτὸς ἀνέδειξεν αἰῶνος αὐτὸς ἑαυτὸν

ὄντα τε, καὶ περὶ ἐόντα, ἀταρ πάλι καὶ μετέπειτα.

τίς γὰρ θνητὸς ἐὼν πατιδέειν διδάσκει θεὸν ὄδοισι;

ἢ τίς χωρήσει ἂν τὸνομα μῆνον ἀνῆσαι,

οὐρανίῳ μεγάλῳ θεῷ, νόμον κρατέοντος;

ὅς λόγῳ ἐήτισε πάντα, καὶ ἔρανον, ἦδέ θάλασσαν.

Ἡελίον τ' ἀνέμαχτα, σελήην τε πλήθυσσαν,

ἄστρα τε λαμπετόντα, κραταίην μητέρα τεθλήν,

Γηγῆ, καὶ ποταμὸς, πῶν ἄφθιτον, ἡμάτα, νύητας.

Ἀδίαμ. Αὐτὸς δὲ θεὸς ἐδ' ὁ πλάσας τῆρα χράμασιν ἀδίαμ,

τὸν πρῶτον πλάσωντα, καὶ ὄνομα πληρώσαντα

Ἀντολίην τε, Δύσιον τε, μεσημβρίαν τε, καὶ ἀρῆτον.

Αὐτὸς σῆριξεν μρόπων μορφήν τε τύπον τε

καὶ θῆρας ποίησε, καὶ ἐρωτὰ, καὶ πετελιὰ.

Paulisper recrees: animo nam fessa satisco.
 Sed quid cor iterum quatitur mihi? mensq; flagello
 Icta, foras uocem prorumpere cogitur, omnes
 Ut moneam: rursus nimirum cuncta profabor,
 Quæ Deus effari mortalibus imperat ægris.

O homines, quibus est diuina in imagine forma,
 Cur temerè erratis, cur non per recta uiarum
 Vaditis, æterni memores patris omnibus horis?

Vnus & immensus Deus est, regnator & unus

De Deo.

Aethereus, sese consistens totus in uno,

Cuncta uidens solus, non aspectabilis ipse:

Quem non humani saxo manus ulla, uel auro,

Aut ebore artificis fecit, retulit 'ue figurans:

Ipse sed ipsum se seculo monstrauit ab omni,

Quiq; est, quiq; fuit, qui porro deinde futurus.

Cuius namq; Deum mortalis lumina possunt

Cernere? quæ ue ferent uel uocem nominis aures,

Cœlestis, magniq; Dei, mundumq; regentis?

Omnia qui dicto fecit, cœlumq; salumq;

Et rapidum solis cursum, lunamq; tumentem,

Sidereos ignes, solidam magnamq; parentem,

Fontes & fluuios, ignem, noctesq; diesq;.

Nimirum Deus is finxit tetragrammaton Adam,

Adam.

3

Qui primus fictus fuit, & qui nomine complet

Ortus, occasus, austrum, boreamq; rigentem.

Ipse hominum solidam formam speciemq; creauit,

Ipse feras fecit, serpentiq; atq; uolucres.

Hunc.

Sibyllina

92

In simula-
chricolas.

Hunc uos non colitis, frustra q̄; errore pudendo,
Anguibus & feli reuenter sacrificatis,
Et signis alijs hominum, saxis q̄; sacratis,
Ante profanorum delubrorum ostia stantes.
Obseruate Deum, qui q̄; est, qui q̄; omnia seruat.
Qui dum saxorum specie gaudetis inani,
Non uenit in mentem iudex aternus, & idem
Seruator, caelum qui tellurem q̄; creauit.
Heu stirps, effuso quæ gaudes sanguine, praua,
Impia, uasfra, hominũ mendax genus, atq; bilingue,
Insidians, dirum, mœchum, simulachricolarum:
Quorum uesanus stimulus præcordia uexat,

In auaros.

Qui sibi prospiciunt rapiendo, proh pudor, unis.
Nam nemo locuples, & habens, impertiet ulli:
Humanum sed erit prorsum genus omne scelestum.
Non erit ulla fides penitus: uiduæ q̄; frequentes
Furtiuo, causa quæstus, utentur amore.
Sortitæ q̄; uiros conuenta iugalia frangent.

De Chri-
sto.

Sed postquam Roma Aegyptũ reget, imperio q̄;
Frenabit summi tum summa potentia regni
Regis inextincti mortalibus exorietur.
Rex etenim sanctus ueniet, qui totius orbis
Omnia seclorum per tempora scepra tenebit.
Tunc q̄; Latinorum non eluctabilis ira
Tres Romani tristi fatorum stamine perdent.
Atq; suis homines perdentur in ædibus omnes,
Tum cum de coelo torrens fluet igneus. cheu

Me

Οὐ σέβει τ' ἔδδ' φοβέει θεὸν, μάταιως ἢ πλανᾷ δει, κατὰ τῶν
 Γροσσιμιώοντες ὄφεις τε, καὶ αἰλῆροισι θύοντες, εἰδωλολά-
 Εἰδωλοῖσι τ' ἄλλοις λιθίνοις θ' ἰδρύμασι φώτων, τρω.
 Καὶ ναοὶς ἀθέοισι παθεζόμενοι πρὸ θυράων.

Τηρέετε τὸν ἔοντα θεὸν, ὅς πάντα φυλάσσει.
 Τοσπόμονοι κακότητι λίθων, κέισιρ' ἐνλαθέοντες

Αθανάτη σωτῆρος, ὃς ἕρανον ἐνήϊσε, καὶ γλυῖ.

Αἰ, γυῖος αἰμοχαρῆς, Δελιου, Ἰακκῶν, ἀσβεβῶν τε

Υσσιῶν, Διγλώσων ἀνθρώπων, καὶ Ἰακκοῦθῶν,

Λευθηολόπων, εἰδωλολατρῶν, δόλια φρονούν-
 τωρ.

Οἷς τ' Ἰακκῶν οὐ σέβουσι τὸν οὐρανὸν μεμαυμῆστος οἷστος, f. Ἰακκῶν.

Αὐτοῖς ἀρπάζοντες, ἀνείδεια θυμὸν ἔχοντες, παλάτων

Οὐλοῖς γὰρ πλυστῶν καὶ ἔχων ἄλλω μεταδώσει, φιλαργύ-

Αλλ' ἔσεται κακὴν δεινὴ πάντας βροτοῖσι. ρω.

Γίγινε δ' ἔχρησιν ὄλων, χῆραί τε γυναικες,

Στέρξουσι κρυφίως ἄλλως πολλὰ διὰ πέσδος,

Οὐ ἀπρῆλυ κατέχουσι τὸ βίον ἀνθρώπων αἰ λαχῶσαι.

Αὐτὰρ ἐπεὶ Ῥώμη καὶ Αἰγύπτῳ βασιλεύσει,

Εἰς ἐν διθυώουσα τότε δὴ βασιλεία μεγίστη

Αθανάτη βασιλῆος ἐπ' ἀνθρώποισι φανέται.

πρὸ τῶν ἔσ-

Ἡξε δ' ἄγνος ἀναξ πάσης γῆς σπῆπῆρα κρατήσωρ,

σού.

Εἰς αἰῶνας πάντας ἐπειγομένοιο χερόνιο.

Καὶ τότε λατίνωρ ἀπαρχάτατος χόλος ἀνθρώπων

Τρεῖς Ῥώμην οἰησῆ μοιρῆ κατὰ δειλήσονται,

Υαῦτες δ' ἀνθρώποι μελάθροισι ἰδίοισιρ ὀλύνται,

Ὀππότερ ἕρανόθεν πύρινος ῥέσση κατὰ ἀήτης.

Οἶμοι

Οἱ μοι δειλαίν, πῶτ' ἐλσύνεται ἡμᾶρ ἐπιένε,
 Καὶ κήσις ἀθανάτοιο θεῶ μεγάλης βασιλῆος.
 Ἄρτι δὲ τί νῆσι βέδε πόλεως, ποσ μείδε τε πᾶσαι
 Ναοῖς καὶ σταλοῖς ἀγοραῖς χρῆσις, φοαίσις τε
 Ἀργυρέοις, λιθίνοις τε, ἴν' ἔλθῃτ' εἰς πινερὸν ἡμᾶρ.
 ἤξει γὰρ, ὅσῳ τᾶρ θεοῦ διαθήσεται ὁδμῆ,
 Γᾶσιρ ἐν αἰθρώποισι, αὐτὰρ τὰ ἔνασ' ἀγορᾶσσω,
 Οοσᾶσις ἐν πόλεσιρ μέροσπις καυότητι φέρουσιρ.

ΜΕΤΑ ΤΑΔΕ ΠΡΟΒΑΙΝΟΥΣΑ ΤΟΙΣ
 λόγοις, πρὸς τῷ ἀπατεῶν Θ' Δαίμονος
 Ἐάντηξις, φησὶν ὡς ἔπει.

περὶ τῷ ἀν
 τηξίτου.

Εκ ἰσθασιλῶν ἤξει βελίας μετόπισθερ,
 Καὶ σήσει ὀρέωρ ὕψος, σήσει δὲ θάλασσαν,
 Ἡέλιου πυρόοντα μέγαρ, λαμπρᾶν τε σελήνῃν,
 Καὶ νέενας σήσει, καὶ σήματ' ἀπολλᾶ ποιήσει
 Ἀνθρώποισι. ἀλλ' ἔχῃ τελεσφόρα ἔσοσ' ἐν αὐτῷ.
 Ἀλλὰ πλανᾶ, καὶ δὴ μέροσπις πολλὰς πλανήσει,
 Γισῶς τ' ἐπλεηθῶς τ' ἐβραίσις, ἀνόμοις τε καὶ ἄλλοις
 Ἀνέροισι, οἳ τινες ἔπω θεῶ λόγου εἰσήμισσαν,
 Ἀλλ' ὅσῳ τᾶρ μέγαλοιο θεῶ πελάσσωσιρ ἀπειλαί,
 Καὶ διδάμις φλογέσσαι δι οἰδημάτος εἰς γαίαν ἤξει,
 Καὶ βελίηρ φλέξει, καὶ ὑπόρφιάλης ἀνθρώπων,
 Πᾶντας ὅσοι τῷ τῷ πίσσιρ ἐνεποιήσαντε.

ζωοανθρωπα
 τια.

Καὶ τότε δὴ νόσμος ὑπὸ ταῖς παλάμῃσι ζωακίης

Εἶσοσ

Me miseram, quando ueniet lux illa, diesq;
 ludicis æterni, magni regisq; Deiq;
 Nunc quid uos urbes ornatis, construitisq;
 Templisq;, stadijsq;, foris, signisq;, uel auro
 Si qua, uel argento fiunt, saxo ue: futura
 Cum sit acerba dies, ad quam ueniat is oportet.
 Nam ueniet, cunctos homines cum nidor olentis
 Sulphuris afflabit. Verum iam singula pandam,
 Quæ mala sint homines passuri, quasq; per urbes.

LIBER TERTIVS.

Postea uerbis progrediens, de impostore
 dæmone Antichristo hoc maximè
 modo loquitur:

EX Augustinis autem uoluentibus annis
 Adueniet Belial, qui celsa cacumina montes,
 Qui mare, qui magni lucentem lampada solis,
 Qui claram lunam, qui sistet lumine cassos,
 Multaq; signa quidem faciet mortalibus, at non
 Vera, sed error ibi suberit, falletq; frequentes
 Fidos, electos, Hebræos, lege carentes,
 Atq; alios, nondum quibus est audita Dei mens.
 Verum quando Dei prædicta minacia magni
 Aduenient, terrasq; petet flammata potestas
 Inflata, exuret Belier, hominesq; superbos
 Omnes, quotquot ei fuerint per fœdera iuncti.
 Tunc autem mundus manibus muliebribus omni

¹
De Anti-
christo.

In res

Οἱ μοι Δειλαῖν, πῶτ' ἐλσύνεται ἡμᾶρ ἐπιείνῃ,
 Καὶ κήσις ἀθανάτοιο θεῶ μεγάλης βασιλῆος.
 Ἄρτι δὲ τί νῆσι βέδε πόλεως, ποσμίω δέ τε πᾶσαι
 Νῆσι καὶ θαλάμοις ἀγοραῖς χρῆσις, ξοαῖσις τε
 Ἀργυροῖς, λιθίνοις τε, ἴν' ἔλθῃτ' εἰς πινυρὸν ἡμᾶρ.
 Ἡξεῖ γὰρ, ὅσῳ τὰρ θεοῦ διαβήσεται ὁδμῆ,
 Γᾶσιρ ἐν αἰθρώποισι, αὐτὰρ τὰ ἔνασ' ἀγορᾶσσω,
 Οὐσῶσις ἐν πόλεσιρ μέροσπις καυότητι φέρουσιρ.

ΜΕΤΑ ΤΑΔΕ ΠΡΟΒΑΙΝΟΥΣΑ ΤΟΙΣ
 ΛΟΓΟΙΣ, ΠΡὸ Τῶ ἀπατεῶν Θ' Δαίμονος
 Ψ' ἀντιχρίστου, φησὶν ὡς ἔπειτα.

περὶ τῶ ἀν
 τιχρίστου.

Εκ τῆ σεβαστυῶν ἦξεῖ βελίας μετόπισθερ,
 Καὶ σήσει ὀρέωρ ὕψος, σήσει δὲ θάλασσαν,
 Ἡέλιου πυρόντα μέγαρ, λαμπρᾶν τε σελήνην,
 Καὶ νέμνας σήσει, καὶ σήματ' ἀπολάσσει
 Ἀνθρώποισι. ἀλλ' ἔχ' ἑτεροφῶρα ἔσσει' ἐν αὐτῷ.
 Ἀλλὰ πλανᾷ, καὶ δὴ μέροσπις πολλὰς πλανήσει,
 Γισῶς τ' ἐπλεηθῆς τ' ἐβραῖας, ἀνόμους τε καὶ ἄλλους
 Ἀνέρας, οἳ τινες ἔπω θεῶ λόγου εἰσήμισσαν,
 Ἀλλ' ὅσῳ τὰρ μέγαλοιο θεῶ πελάσσωσιρ ἀπειλαί,
 Καὶ διδάμεις φλογέσσαι δι' οἰδημάτος εἰς γαῖαν ἦξεσ',
 Καὶ βελίηρ φλέξει, καὶ ὑποβρυχάτως ἀνθρώπους,
 Πᾶντας ὅσοι τῷ τῷ πίσσιρ ἐνεποιήσαντε.

ζωοανθρωπα
 τια.

Καὶ τότε δὴ νόσμος ὑπὸ ταῖς παλάμῃσι γυναικῶν

Εὐσεῖα

Me miseram, quando ueniet lux illa, diesq;
 ludicis æterni, magni regisq; Deiq;
 Nunc quid uos urbes ornatis, construitisq;
 Templisq; stadijsq; foris, signisq; uel auro
 Si qua, uel argento fiunt, saxo ue: futura
 Cum sit acerba dies, ad quam ueniatis oportet.
 Nam ueniet, cunctos homines cum nidor olentis
 Sulphuris afflabit. Verum iam singula pandam,
 Quæ mala sint homines passuri, quasq; per urbes.

LIBER TERTIVS.

Postea uerbis progrediens, de impostore
 dæmone Antichristo hoc maximè
 modo loquitur:

EX Augustinis autem uoluentibus annis
 Adueniet Belial, qui celsa cacumina montes,
 Qui mare, qui magni lucentem lampada solis,
 Qui claram lunam, qui sistet lumine cassos,
 Multaq; signa quidem faciet mortalibus, at non
 Vera, sed error ibi suberit, falletq; frequentes
 Fidos, electos, Hebræos, lege carentes,
 Atq; alios, nondum quibus est audita Dei mens.
 Verum quando Dei prædicta minacia magni
 Aduenient, terrasq; petet flammata potestas
 Inflata, exuret Belier, hominesq; superbos
 Omnes, quotquot ei fuerint per fœdera iuncti.
 Tunc autem mundus manibus muliebribus omni

¹
De Anti-
christo.

In res

Mulieris
imperium.

In rerum summa parebit, eisq; regetur.
Cum uerò uidua in totum regnauerit orbem,
Aurumq; argentūq; hominū, queis uita caduca est,
Ferrumq; æsq; maris salsas iactarit in undas,
Omnia tunc mundo uiduata elementa iacebunt:
Cum Deus æthereus cœlum conuoluet ad instar
Libri, labetur uarius polus omnis ad imas
Terras, & pelagus. rapidus fluet, igneus, ingens
Forrens; uretur tellus, pontusq; diesq;
Cœlestisq; polus: rerum natura creata
Contretetur, & in molem purgabitur unam.
Non iam lata globi iactabunt lumina: non nox,
Nec matutinum: nec erunt, quos multa fatigat
Cura, dies: non uer, æstas, autumnus, hyems ue.
Iudiciumq; Dei magni, magnumq; sub æuum,
In medium ueniet, cunctis his deniq; factis.

Deest initium.

O liquidas undas, ò totam deniq; terram,
Quà sol exoriens, quà labens aspicit orbem,
Omnia parebunt in mundum rursus eunti,
Propterea primus quod uires nouerit eius.

Sed cum dicta ad rem fuerint collata, minatus

Quæ magnus Deus est olim mortalibus illis,
Babel. Qui turrim Assyrijs in finibus ædificauerunt,
Cum cunctis eadem uox esset, stelliferumq;
In cœlum uellent ascendere, continuoq;
Immortalis. *

Flatis

Ἔσεται ἀρχόμενος, καὶ παθόμενος περὶ πάντος.

Ἡρ δ' ὀπότεν νόσμη πάντος χέρη βασιλεύσῃ,

Καὶ ρίψῃ χρυσόν τε καὶ ἀργυρὸν εἰς ἄλλα διαμ,

Καὶ χαλκόν τε σίδηρον ἐπιμορίων τ' ἀνθρώπων

Εἰς πόντον ρίψει, τότε δὴ σοιχεῖα πρόπαντα

Χερσὺσει νόσμη, ὀπότεν θεὸς αἰθέρι νείων

Οὐρανὸν ἐλίσει, καθάπερ βιβλίον εἰλεῖται,

Γεὸς εἴτε πολύμορφος ὅλος πόλος ἐν χθονὶ δία,

Καὶ πελάγει, ῥύσει δὲ πρὸς μάλιστ' ἐκαστῆς

Αἰάματος, φλέξει δὲ γαίαν, φλέξει δὲ θάλασσαν,

Καὶ πόλον ὑρανίον, καὶ ἤματα, καὶ ἡῖσιν αὐτὸν

Εἰς ἔν χανσῶσει, καὶ εἰς καθαρὸν διαλέξει.

Κινεῖτι φωσῆρων σφαιρώματα παγγαλῶντα,

Οὐ νῆξ, ἔχῃος, ἐν ἤματα πολλὰ μόριμνος.

Ὅν ἔαρ, ἔχῃ θέρους, ἔχειμῶν, ἔμετόπωρον.

Καὶ τότε δὴ μεγαλοιο θεὸς ἡβίσις εἰς μέσον ἤξει,

Αἰῶνες μεγαλοιο, ὅταν τάδε πάντα γυύκται.

Λέπει ἢ ἀρχή.

Ω, ὃ δὴ πλωτῶν ὑδάτων, καὶ χέρη ἀπάσης,

Ἡελίος ἀνιόντος, ὅπῃ δὴ καὶ πάλι δύνει.

Γαυθ' ὑπακῆσονταί νόσμη πάλιν εἰς ἀνιόντι,

Τῆντι ἀρ' αὐτὸς πρῶτος ἐπέγνωε κρᾶτος αὐτῶ.

Ἀλλ' ὀπότεν μεγαλοιο θεὸς τελέωνται ἀπειλαί, 14

Ἀς ποτ' ἐπωπέειλσε βροτοῖς ὀπύργον ἔτσυξαν, βαβύλ.

Χώρη ἐν ἀσυσῆν, ὁμόφωνοι δ' ἦσαν ἄπαντες,

Καὶ βόλοντ' ἀναδῆν εἰς ὑρανὸν ἀσφρόντα,

Αὐτίκα ἀβαίματος *

Ἐνὲ μάσιρ, αὐτὰρ ἐπὶ τῆ ἀνεμοὶ μέγαρ ὑψόβι πύργῳ
 Ρίψαρ, καὶ θνητοῖσι μὲν ἀλλήλοισ ἐριμ ὤρσαρ,
 Τῆνεά τοι βαβυλῶνα βροτοὶ πόλει ὕνομ' ἐθεντο.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ πύργος τ' ἐπέσε, γλῶσσαι τ' ἀνθρώπων
 Γραντοδραπῶσι φωνῶσι διέσφρον, αὐτὰρ ἅπαντα
 Γαῖα βροτῶν πληρῦτο μόρι βομόων βασιλῶν,
 καὶ δεινάτη καὶ τότε δὴ δεινάτη γενεὴ μόρόων ἀνθρώπων,
 γονεῶ. Ἐξ ὅ περ κατὰ λυσιμὸς ἐπὶ προφέρου γονεῖ ἀνδρα,
 περὶ τῆ πρό καὶ βασιλῆυσε κρόνος, καὶ τιταῦν, ἰάπετος τε,
 οὐ γούρια. Γαῖης τέσσα φέρισα, καὶ ὕραν ἔξι ἐνάλεοσιν
 ἀνθρώποι, γαῖης τε καὶ ὕραν ὕνομα θέτες,
 οὐνεκα οἱ προφέρουσι ἔσαρ μόρόων ἀνθρώπων.
 Τρίοσαι δὴ μερίδες γαῖης κατὰ κληροῦ ἐνάσθ,
 καὶ βασιλῆυσσον ἕνατος ἔχωρ μέρος, ὅδε μάχοντο.
 Ὀρσοὶ γὰρ τ' ἐγόνοντο παῖρὸς, μερίδες τε διπλάσαι.
 Τηυῖνα δὴ πατρὸς τέλειος χρόνος ἰνέτο γύρωσ,
 καὶ ῥ' ἔθανον, καὶ παῖδες ὑπερβασιλῆυ ὀρσοισι
 Δαιλὺν ποιήσαντες, ἐπ' ἀλλήλοισ ἐριμ ὤρσαρ,
 ὅσ πάντεσσι βροτοῖσιρ ἔχωρ βασιλῆῖδα τιμὴν
 ἄρξει, καὶ μάχεσαντο κρόνος, τιταῦν τε, πρὸς αὐτὸς.
 Τὸς δ' ἦρσιν, καὶ γαῖα, φιλοσφρονὸς τ' ἀφροδίτη,
 Δημήτηρ τε, καὶ ἔσθιν, σὺ πλόκαμὸς τε διώνη,
 Ἡγαγορ ἐς φιλίλυ συναγείρασαι βασιλῆας
 Γράντας ἀδελφεῖός τε, σιωναίμυς τ' ἠὲ καὶ ἄλλοι
 ἀνθρώπων, οἱ τ' ἦσαν ἀφ' αἵματος ἠδὲ τοιῶν.
 καὶ ῥ' ἐπειναρ βασιλῆα κρόνον παῖσιν βασιλεύουσιν
 οὐνεκά τοι πρῆσβιτος τ' ἴν γε, καὶ εἶδος ἀρίτος.

Ορηγε

Platibus: at uenti magnam sublimè ferentes
 Turrin iecerunt, & litem conciliarunt
 Inter eos, urbemq; ideo Babylona uocarunt.
 Sed postquam cecidit turris, linguaq; fuerunt
 Vocibus inter se diuersis, terra deinceps
 Tota replebatur diuisis regibus. inde

Exiit in terris decimum mortalibus æuum,
 Postquam diluuijs homines periere priores.

Porrò Saturnus, & Titan, Iapetusq;
 Regnarunt: Cælo quos, & Tellure creatos
 Dixerunt homines, Terræ Cœliq; uocantes
 Nomine, quòd cunctos homines uirtute præirent.
 Tres terræ partes, ut fors cuiusq; ferebat,
 Quisq; suam regnabat habens, certamine nullo.

Obtestatus erat pater, & diuiserat æquas
 Partes. Sed postquam senio confectus obiuit
 Mortem, tum natis (uiolata relligione,
 Iureq; iurando) contentio nata, quis omnes
 Inter mortales regis dominetur honore.

Pugnaruntq; inter sese, Saturnus, & ipse
 Titan. at Iuno, Tellusq; Venusq; coronis
 Gaudens, cum Vestaq; Ceres, & pulchra Dione,

Inter eos litem sedarunt, conq; uocarunt
 Reges, & fratres omnes, consanguineosq;
 Et reliquos eius quoq; sanguinis, atq; parentum,
 Horum Saturno tribuit sententia regnum,
 Vtpote qui reliquis forma præstaret, & æuo.

Decima æ-
 tas.

De Satur-
 no histo-
 ria.

Verum Saturnum Titan iurare coegit,
 Ne marium natam sobolem nutritet, ut ipse
 Regnaret, postquam Saturnum fata uocassent
 Præsenio. Quod si quando Rhea parturiebat,
 Titanes aderant, & mascula dilaniabant
 Pignora cuncta feri: matrem nutrire sinentes
 Iuno nasci Formineos partus. Sed quando tertius ille
 tur. Adfuit enixus, Iuno fuit edita prima.
 Hic ubi scemineam sobolem uidere feroces
 Titanes, illa ad se discessere relicta.
 Iupiter. Inde marem peperit puerum Rhea, continuoq;
 In Phrygiam per tres furtim dimisit alendum
 Iurifurandi constrictos religionem,
 Creteneses: ideoq; Iouem dixere, quod esset
 Neptunus. Missus. item furtim Neptunum misit eodem.
 Pluto. Tertius editus est Pluto illi, prætereunti
 Dodonam, unde liquens Eurota defluit amnis
 Fluminis, inq; maris salsas prouoluitur undas
 Mixtus Penæo, Stygium quem nomine dicunt.
 Postquam Titanes autem didicere creatos
 Saturno pueros, atq; eius coniuge furtim:
 Titan collectis sexaginta undiq; natis,
 Saturnum uinclis, eius cum coniuge strictum,
 Abdidit in terram, custodiuitq; tenebris.
 Hoc ubi Saturni nati didicere, duello
 Magno inuaserunt illum, turbasq; cierunt.
 Hinc est principium belli mortalibus ortum

Omnia

Ορκος δ' αὐτε κρόνω μεγάλους τιταῶν ἐπέθυσε,
Μὴ θρέψ' ἄρσωνα, καὶ παίδων γένος, ὡς βασιλίσσει

Αὐτός, ὅταρ γῆρας τε κρόνω καὶ μοῖρα πέληται.

Οππότε κεν δέ ρέν τίνισιν, παρὰ τλήσδ' ἐπαύλυσε

Τιτλήεις, καὶ τέσσαρ ἀρρῶνα πάντα,

Θήλαα δὲ ζῶντ' ἔϊωρ οἱ παρὰ μητρὶ τρέφεσθαι.

Αλλ' ὅτε τῆ Τριτάτη γενεῇ τέσε πότνια ρέει,

ἢ τῆς ἤρας

Τίντ' ἤρην πρῶτον, καὶ ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσι

γένεσις.

Θῆλυ γένος, ὄχοντο πρὸς αὐτὺς ἄχριοι ἄνδρες

Τιτλήεις, καὶ ἐπέστα ρέν τέσων ἄρσωνα παῖδα,

Τὸρ ταχέως διέπεμφε, λαθρηϊδίην δὲ τρέφεσθαι,

τῷ Διός.

Ες φρυγίην, τρεῖς ἄνδρας οὐόρηκς κρήτας ἔλδσα,

15

Τῶνεκά οἱ Δί' ἐπνομάσανθ', ὅτι οἱ διεπέμφθη.

Ως δ' αὐτως διέπεμφε ποσειδάωνα λαθραίως.

τῷ ποσειδῶ

Τὸ τρίτον αὐ πλῆτωνα ρέν τέσε δια γυναικῶν,

νος.

Δωδώνην παριῶσα, ὅθον ρέσιν ὑγρὰ κέλσυθα

τῷ πλῆτω

Εὐρώτῃ ποτάμοιο, καὶ εἰς ἄλλα μοῖρατο ὕδωρ

νος.

Αμμιγα πλωειῶ, καὶ μιν σῦγιον καλέουσι.

16

Ἡνίκα δ' ἦνισσαν τιτάνες, παῖδας ἐόντας

Λάθριον, οὓς ἔσπερε κρόνος τε ρέντε σιώσυνος,

Εξήμοντα δέ τοι παῖδας σιωχέειρατο τιταῶν,

Καὶ εἴχ' ἐν δεσμοῖσι κρόνον τε ρέλιον τε σιώσυνον,

Κρύψον δ' ἐν γαίην, καὶ ἐν ζωμοῖσι ἐφύλασσε,

Καὶ τότε δή μιν ἄνισσαν ἱοὶ κρατόροιο κρόνοιο,

Καὶ οἱ ἐπήγεσαν πόλεμον μέγαρ, ἠδὲ πηδοὶ μῶρ.

Αὐτῆ δ' ἐστ' ἀρχὴ πολέμου πάντεσι βροτοῖσι.

Γρώτη γὰρ τε βροτοῖς αὐτῆ πολέμοιο παταρχή,
 Καὶ τότε τιταῖοσι θεὸς κἀπὶ ἐγγυάλιξε,
 Καὶ πᾶσαι γενεαὶ τιταῶν ἠδὲ κρόνοιο
 Κατθανοῦ. αὐτὰρ ἔπειτα χρόνυ ποριτελλομένοιο,
 Αἰγυπῆς βασιλεῖοι ἐγένεατο. αἶτα τὸ πόρσῶν,
 Μήδωρ, αἰθίοπων τε, καὶ ἄστυλῆς βαβυλῶνος,
 Εἶτα μακεδονίων, πάλιν αἰγυπῆς, τότε ῥώμης.
 Καὶ τότε μοι μεγάλοιο θεὸς φάτις ἐν σήθεοσι
 Ἰπῆρσο, καὶ μ' ἐπέδυσσε προφητῆσαι καὶ ἄπασα.
 Καὶ μοι τῆτο θεὸς πρότερον μόνος ἐγγυάλιξεν,
 Οὐδὲ ἀνθρώπων βασιλῆϊδες ἠγόρεθοντα.
 Οἶνος μὲν γὰρ πρότιτος σολομώνιος ἀρξῆς,
 Φοίνικος τ' ἄστῆς ἐπιβήτορας, ἠδὲ καὶ ἄλλων
 Νήσων παμφύλων τε γένος, πόρσῶν τε, φρυγῶν τε,
 Καρῶν καὶ μινῶν, λυδῶν τε γένος πολυχρότων.
 Αὐτὰρ ἔπειθ' ἔλληνες ὑπόφριαλοι καὶ ἀναγνοί,
 Ἄλλο μακεδονίης μέγα ποιήλοιο ἀρξῆς,
 Οἱ φόβον πολέμοιο νέφος ἤξυσσι βροτοῖσιν.
 Ἀλλὰ μιν ἕραμῆος θεὸς ἐν βυθῶ ἐξαλαπάξει.
 Αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλης βασιλῆϊδος ἔσεται ἀρχή,
 † Δούνη. † Λσνηνὴ πολύκροτος, ἀφ' ἐσπέρῃς Ἰε θαλάσσης,
 Ἡ πολλῆς γαίης ἀρξῆς, πολλὰς δὲ σαλῦσει,
 Καὶ πᾶσι βασιλῶσι φόβον μετόπισθε ποιήσει,
 Πολλὸν δ' αὖ χρόνον τε καὶ ἀργυρον ἐξαλαπάξει
 Ἐν πόλεωρ πολλῶν, πάλιν δ' ἔσεται οἰ χθονὶ δίῃ
 Χρυσίου, αὐτὰρ ἔπειτα καὶ ἀργυρος, ἠδὲ τε νόστος,
 Καὶ θλίψῃσι βροτῶς, μετὰ δ' ἔσεται ἀνδράσι νέοις

Omnibus: hæc belli mortalibus extat origo.
 Tum Deus exitio Titanas misit, & omne
 Titanum perijt genus, & Saturnia proles.

Postea surrexit tandem uoluentibus annis
 Aegypti regnum. Persarum deinde secutum est,
 Medumq; Aethiopumq; atq; Assyriae Babylonis.
 Deinde Macedonicum regnum, Aegyptiq; renatu:
 Postea Romanum. Tum magnus uoce uolucris
 Pectora pulsauit mihi, præcepitq; profari
 Singula: tum primum solus Deus insinuauit
 Hoc mihi, quot nã sint hominũ post regna futura.

Namq; domus regno primum Solomonia coget
 Phœnices, Asiæq; duces, aliasq; marinis
 Fluctibus ambitas gentes, Persasq; Phrygesq;
 Pamphylos, Cares, Mysos, Lydosq; scatentes
 Auro post Græci uenient diri atq; superbi.
 Deinde Macedoniae populus dominabitur ingens,
 Qui belli horrenda mortales nube laceßet.
 Cœlestis sedenim prorsum Deus eruet illum.

Post hæc imperium regni succedet alius,
 Excellens, ducibus multis, ex occiduiq;
 Parte maris, multis quod terris imperitabit,
 Et quatiet multos, & regibus omnibus olim
 Terrorem faciet: multis ex urbibus auri
 Diripiet multum, argentiq; deinde per orbem
 Aurumq; argentumq; erit, ornamentaq; rursus,
 Mortalesq; prement: tandemq; existet eorum

Monar-
 chiaz.

Solome-
 nis regnũ.

Macedoni
 cũ impe-
 rium.

Romanum
 imperium.

Casus, ut iniusto incipient turgescere fastus,
 Continuoq; in eis scelerum uis magna uigebit,
 Masq; mari sese iunget, statuentq; pudendis
 In lustris pueros. & erit tunc temporis ingens
 Inter mortales angustia, cunctaq; turbans,
 Cunctaq; contundens, & replens cuncta malorum,
 Turpis auaritiæ, iniustarum diuitiarum:
 In primisq; Macedonijs in finibus, atq;
 In multis alijs: odiumq; ciebit, & omnis
 Illis procedet fallacia: septimum ad usq;
 Donec uentum sit regnum, uigeatq; potestas
 Aegypti regis, Græco de sanguine nati.

Christiani. Tum demum surget magni præclara Dei gens,
 Qua duce mortales omnes bene uiuere discent.
 Sed mihi quid menti Deus iniicit hoc quoq; fari?
 Quæ quib. anteibūt mala? quæ postrema sequētur?
 Primum supplicio diuinitus afficientur
 Titanes, prolesq; dabit Saturnia poenas,
 Saturnum quoniam uinxit, matremq; pudicam.
 Deinde tyrannides in Græcis, regesq; feroces,
 Impuri, tumidi, qui iura iugalia frangent,
 Omnino prauī: neq; iam mortalibus ulla
 A bello requies. Phryges autem funditus omnes
 Perdentur, uenietq; malum illo tempore Troiæ.
 Continuoq; malum Persas manet, Assyriosq;
 Omnemq; Aegyptū, necnon Libyam, Aethiopesq;
 Pamphyliosq; malum fuerit, Caresq; moueri,

Mors

Πτώμαθ' ὅταν ἀρξῶντ' ὑπόρριφανίης ἀδλίνοιο,
 Αὐτίνα δ' ἐν τῶτοις ἀσειβείας ἕσεται ἀνάγκη,
 Ἀρσηρ δ' ἀρσηρὶ πλησιάζσει, σῆσσι τε παίδας
 Αἰσχροῖς ἐν τεγέεσι, καὶ ἔσται ἡμασι νένοισ
 Θλίψις ἐν ἀνθρώποις μεγάλη, καὶ πάντα Ἰαράξει,
 Γαῖτα ἢ συγνώψι, καὶ πάντα κακῶν ἀναπήσει,
 Αἰσχροῖω φιλοχρημοσύνη, μακροτέρω δὲ πᾶσι,
 Ἐρ πολλὰς χόρησι, μακροτέρω δὲ μάλιστα,
 Μῖσος δ' ἐξεγερᾷ, καὶ πᾶς δόλος ἕσεται αὐτοῖς.
 Ἀρσι πρὸς ἐβδομάτῃ βασιλῆϊδα, ἢς βασιλῆσσει
 Αἰγύπτῃ βασιλῆσσι, ὅς ἀφ' ἑλλήνων γένος ἔσται.

οἱ χριστιανοί.

Καὶ τότε ἔθνος μεγάλοιο θεῶν κερτόρον ἔσται,
 Οἱ πάντες ἐβροτοῖσι βίβη κακοδουροὶ ἔσονται.
 Ἀλλὰ τί μοι καὶ τὸτο θεὸς νόμος ἐθέλω λέξαι,
 Τί πρῶτον, τί δ' ἔπειτα, τί δ' ὑψάτιον κακῶν ἔσται;

Πρῶτον τι πάντες θεὸς κακῶν ἐγγυαλίξει.
 Υἱοὶ γὰρ κερτόροιο κρόνυ τίσσει δίνης,
 Οὐνεκά τοι δῆσαρ τε κρόνον, καὶ μητέρα πέδονεν.
 Δύτορον αὐτὸ ἔλθῃσι τυραννίδες, ἢ δ' ἀγέρωχοι
 Ἐσονται βασιλῆες ὑπόρριφαλοι καὶ ἀναγκοί,
 Κλεψύγαμοι, καὶ πάντα κακοί, καὶ ἔν ἐτι θυκοῖς
 Ἀμπαυσις πολέμοιο, φρύγες δ' ἐππαυλοὶ οὐδόνται
 Γαῖτες, καὶ τροῖη κακῶν ἔσται ἡματι νένω.
 Αὐτίνα καὶ πέρσησι καὶ ἀσσυρίοις κακῶν ἦξει,
 Γάσῃ τ' αἰγύπτῳ, λιθύη, ἢ δ' αὐθιόπεσι,
 Καρσί τε, παμφυλίοις τε κακῶν μετακινηθῆναι,
 Καὶ πάντες ἐβροτοῖσι, τί δὲ κατ' ἐν ἔξαγορσύναι.

Αλλ' ὅπόταν τὰ πρῶτα τέλος λάβῃ, αὐτίκα δ' ἔσται
Δούτῳ ἐπ' ἀνθρώπων, καὶ τοι πρῶτις αἰ βοήσω,

Ἀνδράσιμ' ἀστεβέως ἤξει ναυδῶ, οἱ περιναῶ
Οἰῶσιμ' ἴγαν εἰς σολομώνειον, οἱ τε Δικαίω
Ἀνδρῶν ἔγγονοί εἰσιμ', ὅμως καὶ τῶνδε βοήσω
Φύλων, καὶ γενεῶν πατέρων, καὶ δῆμον ἀπάντων.
Γράντα περιφραδέως βροτῆ ποιηλόμητι, δολόφρον,
Ἔσται πόλις κατὰ χθονὸς ἕχάλδοιο,
Ἔσται πόλις κατὰ χθονὸς ἕχάλδοιο,

τὰ τῶν ὀ-
σειῶν ἔθμ. Ἐξ ὧν δὴ γένος ἐστὶ δικαιοτάτων ἀνθρώπων,
Οἷσιμ' ἀεὶ βυλίτ' ἀγαθῆ, καλὰ τ' ἔργα μέμνησι.
Οὔτε γὰρ ἠελίον κύνλιον δρόμον, ὅτε σελήνης,
Οὔτε πελώρια ἔργα μεριμνῶσι κατὰ γαίης,
Οὔτε βάθος χαρῶποιο θαλάσσης ὠκεανοῖο,
Οὔ πῆρα μῶν σιμῆ' οἰωνοπόλων τε πεινῶν,
Οὔ μάντις, ὅ φαρμακὸς, ὅ μὲν ἰπασίδος,
Οὔ μύθων μωρῶν ἀπάτας ἔγγαστρι μύθων,
Οὔ δέ τ' ἀ χαλδαίω τὰ προμαντῖα ἀστρολογῶσιμ',
Οὔ δέ μόν' ἀστρονομῶσι. Ἰὰ γὰρ πλάνα πάντα πέφυ-
κον,

17 Ὅσα κεν ἄφρονες ἄνδρες ἐρευνῶσιμ' κατὰ ἡμῶν,
Ψυχὰς γυμνάζοντες εἰς ὄλεθρον χησῖμον ἔργων.
Καὶ εἰ πλάνοις ἐδέδαξαν ἀεικέλις ἀνθρώπων,
Ἐξ ὧν κακὰ πολλὰ βροτοῖς πέλεται κατὰ γαίης,
Τὸ πλάνη δὲ καὶ ὄλεθ' ἀγαθῶν, καὶ ἔργα δίκαια,
Οἱ δὲ μὲν μῦθοισιμ' τε δικαιοσύνην τ' ἀρετήν τε,
Κ' ὁ φιλοζημοσύνην τίς γ' ἢ κακὰ μέρη τίηται

Mortalesq; omnes. sed quorsum singula pandos
Finitis primis, nascentur deinde secunda

Humano generi. quæ tandem prima uocabo?

Sunt uentura pijs mala, qui Solomonia circum

Templa colunt, hominum iustorum sanguine creti,

Quorum progeniem celebrabo, genusq; paternū,

Et cunctum populum: tu uerò mente teneto

Omnia ritè, uasfer mortalis, callide mentem.

Vrbs erit in terra Vchaldi

Vrbs erit in terra Vchaldi

Ex quibus est hominum proles iustissima, semper Piorum

Quæ bona mès cordi est, et rerum cura probarū. studia.

Nam neq; decursum solis, lunæ ue rotantem,

Nec curant ea quæ per terras magna feruntur:

Nec magni Oceani rimando quærere fundum,

Non sternutantum, non præpetis omina pennæ,

Non cantatores, uates ue, uenena ue dantes,

Non imposturas fatuorum uentri loquorum:

Nec Chaldæorum prædicta per astra loquuntur,

Astra nec obseruant. nam sunt hæc omnia falsa,

Dementes homines quæ perscrutantur in horas,

In re exercentes animos quæ non iuuat hilum.

Quin miseros homines errores edocuerunt,

Ex quo mortales agitant mala multa per orbem,

Vt rectisq; uijs, & iustis rebus aberrent.

At sunt uirtutis cultores, iustitiæq;

Non & auaritiæ, quæ tristitia plurima conflat

Mortales

Mortali generi, bellumq; famemq; uagantem.
 His modus est iustus demensa per arua, per urbes,
 Nec nocturna sibi rapiunt per furtu uicissim,
 Caprazumue greges abigunt, ouiumue, bouumue:
 Nec terra metas uicini summouet alter,
 Nec locuples quisquam diuexat pauperiorem,
 Nec uiduas torquet, sed eis magis auxiliatur,
 Semper subueniens oleo, uinoq; ciboq;
 Semper & in populo felix, & diues egenis,
 Pauperibusq; sua partem largitur aristæ,
 Ut fieri iubet & laudat diuina Dei lex,
 Qui terram fecit communis ut omnibus esset.

Israelita-
 rum exitus
 ex Aegy-
 pto.

Cum uerò Aegyptum linquet, desertaq; uadet
 Per loca, bis sena populus de prole creatus,
 Sub ducibus missis diuinitus, isq; columna
 Ignita per iter noctis gradietur opacæ,
 Per totumq; diem nebulae præeunte columna,
 Huic populo ductor dabitur uir magnus ab illo

Moses. Moses, quem inuentum propter regina paludem
 Sustulit, & nati nutritum nomine dixit.

Hic igitur postquam populi dux, quem Deus extra
 Aegyptum perduxit, eò peruenit, ubi mons
 Lex. Sina fuit, legem de coelo tradidit illi,
 Omnia cum tabulis scripsisset iusta duabus:
 Et iussit fieri Deus. & si fortè quis esset,
 Qui non parèret, pœnas is solueret ipsa
 Lege, uel humanis manibus: si fortè latèret

Mortales,

Θνητοῖς ἀνθρώποις, πόλεμον καὶ λιμὸν ἄπειρον,
 Τοῖσι δὲ μέτρα δίκαια πέλει κατ' ἀγρὸς τε, πόλεις
 τε,

Οὐδέ κατ' ἀλλήλων νυκτοποσίας τελέεσιν,
 Οὐδ' ἀγέλας ἐλάσσει βῶον, οἴων τε καὶ αἰγῶν.
 Οὐδέ ὄρος γαίης γείτων τῷ γείτονος αἶρε.

Οὐδέ πολυπλῦτων τις ἀνὴρ τὸν ἐλάττονα λυπεῖ.

Οὐδέ γε χίρας θλίβει, μᾶλλον δ' αὖτε βοηθεῖ,

Αἰεὶ ἐπαρτέων ἐν σίτῳ, οἴνῳ, καὶ ἐλαίῳ,

Αἰεὶ δ' ὄλιθος ἐν δόμῳ τοῖς μηδὲρ ἔχουσι.

Ἀλλὰ πονηχομοῖοισι θέρος ἀπὸ μοῖραν ἰάλλει,

Γληρῶντες μεγάλοι θεῶ φατίρ ἐννομον ὕμνον.

Ῥᾶσι γὰρ ἕραῖος ποινὴν ἐτελέσατο γαῖαν.

Ἡνίκα δ' αἰγυπτον λάττει, καὶ † τὸρπνὸν ὀδύσει

f. ἔρμιμον.

Λαὸς ὁ δωδεκάφυλος ἐν ἡγεμόσιρ θεοπέμπησι,

Ἐρσύλω πυρόσντι τὸ νυκτοπορινὸν διοδύων,

Καὶ σύλω νεφέλης παῦν ἰὼς ἡμαρ ὀδύσει,

Τότῳ δ' ἡγητῆρα καταστήσει μέγαρ ἀνδρα

Μωσλεῦ, ὃν παρ' ἔλδς βασιλῖος' ἐν ῥῶσ' ἐνόμιζε,

Θρεψαμένη δ' ἦν ἐναλέσατο, ἡνίκα δ' ἦλθε

Λαὸν ὄσ' ἡγεμονῶν, ὃν ἀπ' αἰγύπτης θεὸς ἦγεν,

ἰς τὸ ὄρος σινᾶ, καὶ τὸν νόμον ἕρανόθεν πρὸς

Δῶκε θεὸς χάψας πλάξιν δυσι πάντα δίκαια,

Καὶ προσέταξε ποιέειν, καὶ ἦν ἀφαρ τίς παρανόσῃ,

Ἡὲ νόμῳ τίσειε δίκην, ἢ χερσὶ βροτείαις,

Ἡὲ λαθῶρ θνητὸς πάσῃ δίκῃ ἐξαπολεῖται.

Ῥᾶσι

Γαῖσι γὰρ ὕβρῆσιος κοινῶν τελέεσσαςτο γαῖαν,
 Καὶ πᾶσιρ λιὰ ἀριστορ σὺν γήθεοσι νόημα.
 Τοῖσι μόνοις κερπῶν τελέθν ζείδωρος ἀρρα,
 Εξ ἐνός εἰς ἑνατὸρ τέλεθρ τότε μέτρα θεοῖο.
 Ἀλλ' ἀρα λιὰ τῶτοις κερπὸρ ἔσται, ὅδε φύγονται
 Λοιμορ, καὶ σὺ δὲ παταλιπὸρ πὸρναλλέα σινὸρ
 Φύξην, ἐπεὶ σοι μοῖρα λιτωῖρ πέδου ἀγνὸρ ὑπάρχει,
 Αχθήση δὲ πρὸς ἄστυρις, λιὰ νύπια τέσσα
 Οφει δολύοντα παρ' ἀνδράσι: δυσμονέεσσιρ,
 Ηδ' ἀλόχως, λιὰ πᾶς βίωτος λιὰ πλῆτος ὀλεῖται.
 Γαῖα δὲ γαῖα σέθον πλήρης, λιὰ πᾶσα θάλασσα,
 Γαῖς δὲ προσοχθίζωρ ἔσται τοῖς σοῖς ἐβίμοισι.
 Γαῖα δ' ἐρημος ἄπασα σέθον, λιὰ βωμὸς ὄρυμνός.
 Καὶ ναὸς μεγάλοιο θεῶ, λιὰ τείχεα μακρὰ,
 Γάντα χαμαὶ πεισέονται, ὅτι φρεσίρ ἔν' ἐπέθηνας
 Αθανάτοιο θεῶ ἀγνὸρ νόμορ, ἀλλὰ πλανηθεῖς,
 Εἰδύλοισι ἐλάτρουστας ἀειέσιρ, ἔδ' ἐφοβήθης
 Αθανάτορ γονετῆρα θεῶν, πάντων τ' ἀνθρώπων
 Οὐκ ἔβηλες τιμᾶν, θνητῶν εἰδωλα δ' ἐτίμας.
 Ἀνθ' ὧρ ἐπ' ἄχρονωρ δειπάδας γῆ κερποδόττειρα
 Εοσετ' ἐρημος ἄπασα σέθον, λιὰ θάυματα σινῶ.
 Ἀλλὰ μὲν εἰς ἀγαθοῖο τέλος, λιὰ δόξα μεγίστη,
 Ως ἐπέγρανε θεός σοι, λιὰ βροτὸς, ἀλλὰ σὺ μέμνη,
 Πιστῶν μεγαλοιο θεῶ ἀγνοῖσι νόμοισιρ,
 Οππότε σῶο κερπὸρ ὀρθὸρ γόνυ πρὸς φάος ἀρῆ.
 ὁ χρῆσός. Καὶ τότε δὴ θεὸς ὕβρῆσθον πέμψει βασιλῆα,
 Κερπῶ

ἢ βαβυλωνικὴ αἰχμαλωσία.

Morta
 Fecit
 Omib
 Bisfals
 Erro
 Sedm
 Non fu
 Et fugi
 Fatale
 Inmuni
 Nro
 Om
 Null
 Terra
 Et ma
 Omni
 Acter
 Fedi
 Acte
 Atq
 Prop
 Omni
 Sed bo
 Hoc can
 Legib
 Dami
 T

Oracula.

111

Mortales, tamen hic omni ratione periret.
 Fecit enim terram communis ut omnibus esset,
 Omnibus atq; bonam mentem Deus insinuauit.
 His solis fruges tellus creat alma, remittens
 Ex uno centum, diuinumq; ūber adæquans.
 Sed tamen his etiam ueniet mala pestis, eamq;
 Non fugient: & tu delubra decora relinques,
 Et fugies, (etenim sanctum tibi linquere campus
 Fatale est) & ad Assyrios ducêris, apudq;
 Immites homines natos seruire uidebis,
 Vxoresq;, omnisq; peribit uictus, opesq;:
 Omnis plena tui regio terræq;, marisq;.
 Nullus erit mores quin istos oderit: omnis
 Terra tibi deserta iacebit, & ara relicta,
 Et magni delubra Dei, muriq; patentes,
 Omnia confident in humum: sanctissima quando
 Aeterni præcepta Dei de mente repellens,
 Fœdis seruisti simulachris: depositoq;
 Aeterni diuinumq; hominumq; satoris honore
 Atq; metu, generis mortalis signa colebas.
 Propterea decies septem per tempora terra
 Omnis erit deserta tua, & mirabile fanum.
 Sed bonus exitus hinc & gloria maxima surget,
 Hoc curante Deo tibi, mortaliq;: sed ipse
 Legibus augustis diuinis crede manendo,
 Dum tibi genua Deus defessa attollat in auras.
 Tum Deus è cœlo regem demittet, is autem

Babylonica
 captiuitas.

Sanguis

Christus:

Sanguine quosq; homines, ignisq; probabit in astu.
Regalis quaedam tribus est: genus huius ab omni
Peccato planè uacuum dominabitur olim,

Instaura- Incipietq; Dei renouatam construere ædem:
tio templi Huc quoq; Persarum rex conferet omnis, & auro
post Baby- Aereq; succurret, ferroq; ferente laborum.
lonis capti Nam Deus ipse dabit per noctem somnia sancta:
uitatem. Et recidiua, uelut fuerant, delubra resurgent.

Vt mihi diuino requieta à carmine mens est,
Orabam magnum Genitorem, uis ut abesset.
Sed mihi suggestit uocem sub pectora rursum,
Perq; omnes terras præcepit uaticinari,
Mentibus & regum res insinuare futuras.
Hocq; mihi primùm mentem dat dicere numen,

In Baby- Quanta immortalis Babyloni funera conflet,
lonem. Illa Dei quoniam magnam populauerit ædem.
Heu Babylon, eheu hominum genus Assyriorum.
Totam peruadet sceleratam maxima terram
Clades, & clamor uincentum perniciosus,
Insultusq; Dei magni, qui carminis autor.
Aerius ueniet Babylon tibi namq; superne,
Descendet sacris cœli de sedibus inquam
Aeternus furor, & peruertet teq; tuosq;.
Tunc eris ut fueras, ceu nunquam nata fuisses.
Sanguine tum multo replebere, sicut & ipsa
Sanguine fundendo iustosq; bonosq; necasti,
Sanguis adhuc quorū nūc clamat ad æthera magnū.

Κεῖν δ' ἀνδρα ἕνασθον ἐν αἵματι, καὶ πύρρος αὐγῆ.

Ἐστὶ δέ τις φυλὴ βασιλῆϊος, ἧς γένος ἔσται

Ἀπῆαισθον, καὶ τῷτο χροῖοις πόριτελλομοῦοις

Ἀρξῆαι, καὶ παινὸν σπιπὸν θεῶ ἀρξῆιτ' ἐγείρειν.

Καὶ πάντες πόρσοῦν βασιλεῖς ἐπιτηρήσασσι,

Χρυσόμ τε, χαλλπόρ τε, πολύνμηκτόρ τε σίδυρον.

Αὐτὸς γὰρ δώσει θεὸς ἐννυχὸν ἀγνὸν ὄνειρον·

Καὶ τότε δὴ ναὸς πάλιν ἔσεται, ὡς παῖρος Ἴνυσοῦ.

Ἡνίκα δὴ μὲν θυμὸς ἐπάσαστο ἐνθεορ ὕμνον,

Καὶ λιτόμην γενεῆσθαι μέγαρ πάσσαδα ἀνάνης,

Καὶ πάλι μοι μεγάλοιο θεῶ φάτις ἐν σήθεοισιν

Ἰσατο, καὶ μ' ἐνέκλυσσε προφητῶσάι κατὰ πάσσαρ

Γαῖαν, καὶ βασιλῶσσι τὰ ἐσομόνα φρεσὶ θείναι.

Καὶ μοι τῷτο θεὸς πρῶτον νόω ἐνθετο λέξαι,

Ὅσα νετῆ βαβυλῶνι ἐμήσατο ἄλγεα λυγρὰ

Ἀθάατος, ὅτι θεῶ ναὸν μέγαρ ἐξαλάπαξον.

Αἰ, αἰ σοι βαβυλῶν, ἠδ' ἀσυσίωρ γένος ἀνδρῶν,

Ἡῶσθ' ἀμαρτωλῶν γαῖαν ροῖζος πόθ' ἰνέεται,

Καὶ πάσσαρ χάραρ μρόπωρ ἀλλαχμὸς ὀλέοσαι.

Καὶ πληγὴ μεγάλοιο θεῶ ἡγήτορος ὕμνων.

Ἀέριος γὰρ σοι βαβυλῶν ἤξει ποτ' ἀνώθον.

Αὐτὰρ ἀπυθρανόθιρ κατὰβήσεται ἐξ ἀγίωμ σοι,

Καὶ θυμὸς τένοιο αἰώνιος ἐξολοθρῶσσαι.

Καὶ τότε ἔσθ' ὡς ἦοδα προτῆ, ὡς μὴ γερονῆα.

Καὶ τότε πληροθήσθ' ἀπὸ αἵματος, ὡς παῖρος αὐτῆ

Ἐξέχασ ἀνδρῶν τ' ἀγαθῶν τε διμαίων τ' αἵμα,

Ὡκ' ἐτι καὶ νυὸ αἵμα βοᾷ εἰς αὐθέραι μακρῶν.

h

H 3a

τοῦ ἰσθῶ ἀ-
νέγοροις.

κατὰ τῆς βα-
βυλῶνος.

πατὰ τῆς *Ἡξει σοι πλὴγὴ μεγάλη αἰγυπτῆ πρὸς οἶκους,*
 αἰγυπτῶν. *Δαή, λέυ ὅπωποτε ἠλπίσας ὄρχομ οἴκῳ σοι,*
 f. *σάιο διὰ* *Ρόμφαία γὰρ † διελύσεται διὰ μέσορ οἴο,*
μείσορ δι *Σπορπισμός δέ τε καὶ θάνατος καὶ λιμός ἐφίξει,*
λόσει. *Ἐβλομάτη γενεῖ βασιλῆων, καὶ τότε πάνσαι.*
 πατὰ γῶγ *Αἴ, αἴ σοι χάρα γῶγ, ἠδὲ μαγῶγ, μέσορ ὄσα*
 καὶ μαγῶγ. *Λιθόπων ποταμῶν, πόσορ αἵματος ἐχυμα δέξαι*
καὶ κρείσεως οἴκησις οὐ ἀνθρώποισι κενλήση,
καὶ πίεται σὺ γαῖα πολὺδροσος αἶμα κελανόν.
 πατὰ τῆς *Αἴ, αἴ σοι λιβύη, αἴ, αἴ δὲ θάλασσα τε καὶ γαῖα.*
 δυμῆς. *Θυγατέρες δυομῶν ὡς ἤξετε πιηθῶρ ἐς ἡμῶν,*
ἤξετε δὴ χαλεποῖο διωκόμεναι ὑπ' ἀγῶνος
Δαυδ καὶ χαλεπῶ, Δαυδ ἤξις ἐοσεται αὐθις,
καὶ κατ' ἀνάγκη πάντες ἐλύσειδ' εἰς ὕλεθρον
Ανθ' ὧν ἀθανάτοιο μέγαρ διεδηλήσαδε
Οἶνον ὀδοσι, σιδηρείοσ τ' ἐμασῆσατε δεινῶσ
Τῶνεα δὴ νεκρῶν πλήρη σὺν γαῖαν ἐπόψαι,
Τὸσ μὲν ὑπὸ πηλολέμα καὶ πάσης λαίμονος ὄρμησ,
Λιμὸ καὶ λοιμῶ, ὑπὸ δ' ἐχθρῶν βαρβαροθύμων.
 πομήτης. *Γαῖα ἐρμος ἀπασα σέθεν, καὶ ἐρημα πόλιος.*
Εὐ δὲ δύσαι ἀσῆρ λαίμψαι, ὅρ ἐρ' σι πομῆτων,
Ρόμφαίας λιμὸ θανάτοιο τε σῆμα βροτοῖσιν. (μωρ)
Ἡγεμόνων τε φθορὰν ἀνδρῶν μεγάλων τ' ἐπισῶ-
Σήματα δ' ἐοσεται αὐθις οὐ ἀνθρώποισι μέγιστα.
καὶ γὰρ μαϊῶτις λίμνη, ταυαῖσ βαθυλίνης,
Λείψαι καδιδέ ῥορ βαβυλῶ, αὐλιανος ἐοσεται ὀλιός
 καρ

Oracula.

115

Te quoq; magna manet clades Aegypte domorū, In Aegy-
 Quam tibi uenturam nunquam speraueris esse. ptum.

Nam te per mediam gladius penetrabit acutus,

Euenietq; tibi dispersio. morsq; famesq;

Septena regum sub stirpe. deinde iacebis.

Heu tibi Gog, tractusq; Magog. qui diuidis annes In Gog &
 Aethiopum medius: quantas tu sanguinis undas Magog.

Accipies, pœnæq; domus dicêris in orbe,

Potabitq; nigrum tua roscida terra cruorem.

Heu Libyæ tellus: eheu mare, terraq; gentes

Occidua. uobis orietur tempus acerbum. In occiden-
 tales.

Vobis luctandum magni certaminis æstu,

Et grauis & duri: uobis est pœna luenda

Omnibus, & rigida pereundum sorte, quod ædem

Aeterni magnam grauiter uiolastis, eamq;

Ferratis grauiter mandistis dentibus: ergo

Terram istam plenam defunctis esse uidebis, (nis,

Quos pestis ue, fames ue, & numinis impetus om-

Bella ue sustulerint, atq; implacabilis hostis.

Omnis terra tibi deserta, urbesq; relictæ.

Sole sub occiduo uerò uocitata cometa Cometa.

Stella relucebit, gladij mortalibus index,

Et famis & mortis, præclarorumq; uirorum

Atq; ducum interitus magnorum, nobiliumq;

Maxima præterea mortales signa monebunt:

Altus enim Tanais Meotica stagna relinquet,

irâq; depresso sulcos infindet in aluco

h 2

Frugi-

Afianarum Vasta barathra, labesq; ruent hinc oppida multa
urbium rui Plena uiris: atq; hæc Asia labentur, Iasus,
na. Cebre, Pandonie, Colophon, Ephesus, Nicæa,

Antiochia, Tanagra, Simope, Smyrne, Marus,
Europaq; Cyagra, Clitus, Basilis, Meropea,
Antigone, Magnesia, Mycene, Panthia,
Gaza nimis foelix, Hierapolis, Astypalcei.
Tum scito Aegypti morti genus esse propinquum.
Tum melior qui transijt annus Alexandrinis,
Ex Asia quando suscepit Roma tributum.
Verum Asia ueniet uel tripla pecunia rursus
A Roma, pendetq; atrox iniuria pœnas.
Ac quot sunt Italis Afianorum famulati,
Viceni toties Asia cogentur in oris
Pro mercede graues Itali tolerare labores,
Imnumerasq; pati uictu cum paupere multas.

O auro locuples, Roma prognata Latina
Virgo tenella, procis multis optata, frequenter
Ebria, non ullo cum mundo seruaq; nubes.
Sæpe tibi uellet teneros hera dura capillos,
Et pœnas repetens ad terram sternet ab alto,
Rursus & à terra sublimem tollet in altum.*
Mortalis quod erat uitiosa, iniustaq; uita.

Fiet arena Samus: Delus deleta latebit:
Fiet Roma ruina: ita digerit omnia fatum.
Nullaq; erit Smyrne percuntis mentio uindex,

Καρποφόρα τὸ δὲ ῥῶμα τὸ μύηρον αὐχὸν ἔφεξε
 Χάσματα, ἠδὲ βράβηθ' ἀχανῆ, πολλὰ δὲ πόλινες Ἀσιατικῶν
 Αὐτανδροί πετέονται ἐν ἄσίδι μὲν ἰαοῖς, πόλεων
 Κέβρη, πανδρονίη, πολοφῶν, ἔφεσος, νίαιαι, πῶματα.
 Ἀντιόχεια, ταύαρχα, σινιόπην, σμύρνη, μᾶρος.
 Εὐρώπης δὲ νύαρχα, κλίτος, βασιλῆς, μρόπεια,
 Ἀντιγόνη, μαγνησία, μυηλύνη, πανθεῖα,
 Γάζα πανολῆση, ἰδράπολις ἀστυπαλεῖο.
 Ἰδι τὸτ' αἰγυπῆσ' ὀλοὸν γένος, ἐγγὺς ὀλέθρου.
 Καὶ τὸ' ἀλεξανδρῶσιν ἔτος τὸ παρελθὸν ἀμνηρον,
 Ὁπώτε διασμοφόρεσ' ἀστὶς ὑπεδέξατο ῥώμην,
 Χρήματα κεν τρεῖς τόσα δειδέξεται ἑμπαλιν ἄσσις,
 Ἐν ῥώμης, ὀλοὸν δ' ἀποτίσεται ὕβρις ἐς αὐτήν.
 Ὄσοι δ' ἐξ ἄσσις ἰταλιῶν δόμοι ἀμφεπόλυσται,
 Εἰησοάνης τοσῶτον ἐν ἄσίδι θητῶσσι,
 Ἰταλοὶ ἐν πονίη, ἀνὰ μύρια δ' ὀφλήσουσιν.
 Ὡ χλιδαὶνὶ ζάχουσι, λατινῆος ἐν γονε ῥώμης
 Γαρθόνε, πολλὰνι σοῖσι πολυμήσοισι γάμοισιν,
 Οἰνωθεῖσα λάτρεις νυμφύσεται ἔν ἐνὶ νόσμον.
 Γολάνη δ' ἀδρὶνὸν σῆο νόμην δέσποινά τε κείρει,
 ἠδὲ δίνην διέπρυσσά τὰ ἕρανὸν ποτὶ γαῖαν
 Ρίψαι, ἐν δὲ γαῖης πάλιν ἕρανὸν εἰς ἀνεγείρα.
 Ὅτι βροτοὶ φαύλου ζωῆς, ἀδίνεσ' ἐν ἐχοντο.
 Ἐσαι ἠὰν σάμος ἄμμος, ἐσῆται δῆλος ἄδηνος, 18
 Καὶ ῥώμην ῥῶμην, τὰ δὲ θέσφατα πάντα τελεῖται.
 Σμύρνης δ' ὀλλυμῶνης, ἕδεις λόγος ἐνδίνος ἔσαι,

h 3 Αλλὰ

Ἀλλὰ παλαιῶν βυβαῖς λιχὶ ἀγεμόνων παύτησιν.
 Εἰρήνη δὲ γαλλῶν ἐν ἀσίδι γαῖαν ὀδύσει.
 Εὐρώπῃ δὲ μάκαιρα τότε ἔοσεται, ἄνθος αὐθῆς,
 Πουλαιῆς, ἄρωστος, ἀχέματος, ἡδὲ ἀχέλασος,
 Πάντα φέρων, λιχὶ πῆλιν ἀλιχὶ ἐρπετὰ θηρία γαῖης.
 Ω μακάριστος, ἐν εἴνορ ὄς ἐς χρόνον ἔοσεται ἀνὴρ,
 Ἡ ἐ γυνὴ, μακάρων κενεῦφαιος ὄσος ἀχραυλος.
 Εὐνομίη γὰρ πᾶσα ἀπὸ ἕραν ἄσπρόσεντος
 Ἡξῆτ' ἐπὶ ἀνθρώπων, ἡδὲ σιδιμίν, μετὰ δ' αὐτοῖς
 Ἡ πάντων προφρόδα βροτοῖς ὁμόνοια σαφῶρων,
 Καὶ σοργῆ, πῆσις, φιλίη ξένων, ἀπὸ δ' αὐτῶν,
 Ἡλέτε λυσινομίη, μῶμος, φθόνος, ὀργῆ, ἀνοία.
 Φύξῃτ' ἀπὸ ἀνθρώπων πονίη, λιχὶ φύξῃτ' ἀνύγη,
 Καὶ φόρος, ὑλόμοναίτ' ἐριδες, λιχὶ νέμια λυγρὰ,
 Καὶ νυκτοποπίαι, λιχὶ πᾶν ναυὸν ἡμασι νένοισ.
 Ἀλλὰ μακιδονίη βαρὺ τέξεται ἀσίδι πᾶμα,
 Εὐρώπῃς τε μέγιστον ἀνάσταχῶσεται ἄλγος,
 Εὐγονετῆς κρονίλων τε † νόθον, ἀέλορ † γονέθλων,
 Κεῖνη λιχὶ βαβυλωνία πόλιρ διεδομήσειτ' ἔρην μιν,
 Καὶ πάσης ὀπόσης ἐπιθέρεται ἥλιος αἴης
 Δεσπότης αὐδιδεῖσα, παλαιῶν ἀτησιρ ὀλεῖται,
 Οὐ νόμον ὀφίγονασι πολυπλάγυνοισιν ἔχρητα.
 Ἡξῆ λιχὶ πῶτ' ἀπιτ' ἐξ ἀσίδος ὀλθιου ὄδαις,
 Αὐθῆσ πορφυρέλω λώπλω ἐπιεμόνος ὄμοις,
 Ἀχθιος, ἀλλοθίνος, φλογοῖς, ἡγερε γὰρ αὐτῶν
 Ψεῦδος ἐνοφραυῶν φῶτα, λιχὸν δ' ἀσίνε γυγὸρ ἔξει

f. νόθων, δὲ
λων.

Sed uitijſq; ducum, & prauorum conſiliorum.

* Pax autem tranquilla Aſiæ gradietur in oris.

Tunc & erit felix Europa, & fertilis ather,

Annosus, firmus (tempeſtas grandoq; nulla)

Cuncta ferens. uolucres, reptiliaq; omnia terre.

O felix, ſeu uir, ueniet qui tempus ad illud,

Seu mulier, ſcelix ſecuræ munere uite.

Nam bona lex omnis cœli ſtellantis ab oris,

Iuſtitia comitante, homines inuiſet, & unâ

(Qua nihil eſt homini utiliſ) concordia ſana,

Atq; amor, atq; fides, & amoris in hoſpite uincla.

At mala lex, mordax lior, dementia, & ira

Mortales fugient: fugiet uis. pauperiesq;

Cædes, letiſeræ lites, & iurgia dira,

Furtaq; nocturna, atq; malum tûc temporis omne.

Detrimentum Aſiæ ſed grande Macedonia edet,

Europæq; nimis magnus dolor exorietur,

In Româ.

Saturni de gente notha, ſeruisq; creata.

Illætiã firmam Babylona domabit, & omnis

Quantum ſol luſtrat, terre regina uocata

Triſtibus, infelix, ſatis euerſa peribit,

Nec iam deinde uagos compeſcet lege nepotes.

Quin olim ueniet non expectatus in agros

Felices Aſiæ, humeros indutus amictu

Purpureo, crudelis homo, importunus, & ardens.

Fulmine quippe citus fuit ille uir ante, iugumq;

Durû Aſiam totam premet, et maſe facta cruorem

b 4

Terra

Terra bibit multum, facta de cæde fluentem.
 Illius inde genus à stirpe peribit eorum,
 Ipse genus quorum conatur perdere totum,
 Radicem unam dans, quã Mars excindet et ipsam,
 Purpureæ stirpis patrem excindendo ferocem
 Cornibus ex denis: aliam plantam feret inde.
 SEQUENTES SEXDECIM VERSVS ITA
 confusi sunt, ut ex ijs nullã potuerim elicere sen-
 tentiam. Hos in hunc modum utcunque
 uertere uerbis solutis conabar.
 Sed tamen prorsus euersum omnem Idæ curauerit.
 Atq; ipse à filijs quorum in unanimum fatalem mas
 Corruptur. at tunc quidẽ agnascẽs cornu regnabit.
 Erit etiam Phrygiæ frugiferæ protinus signum,
 Cum Rheæ prauum genus in terra fluctus
 Aeternum radicib. nõquã stititib. qui germinauit,
 Funditus prorsum perditum una in nocte fuerit,
 In urbe Antandro atiseis terræ Neptuni,
 Quam tum dictabunt cognomen Dorelaon,
 Antiquæ Phrygiæ lachrymose nigrae.
 Erit igitur tempus illud cognomen Neptunus
 Antra terræ dissipabit, & mœnia soluet.
 Signa autem non boni, sed mali nascetur initium,
 Ciuilis belli tristes habebitis angustias.
 Aeneadas aut dans indigenæ cognatum sanguinẽ,
 Quamquam rursus præda hominibus amatoribus
 Helena, Ilion, heu miseresco tur: nam crescet Erinnyes
 In Sparta, specie eximia, famaq; perenni,

Πᾶσα, πολὺν δὲ χθὼν πίεται φόνου ὀμβρηθῖσα.
 Ἀλλὰ καὶ ὡς παναῖσον ἅπαντα ἰδὺς θόρα πύσῃ. 6
 Ωρ δὴ πόρ γενεὴν αὐτὸς θέλει ἐξαπολέσαι, 2
 Εὐτῶρ δὴ γενεὴς κείνης γένος ἐξαπολείται, 1
 Ρίξαι ἰαυ γε διδὺς, λέυ καὶ κόψαι βροτολοιγός, 3
 Εὐδένα δὴ ἰσράτων, παρὰ δὲ φυτὸν ἄλλο φυτὸν- 5
 σαι.

Κόψαι πορφυρέης γενεὴς γενετῆρα μαχητῆν. 4
 Καὶ τὸς ἀφ' ἧῶν, ὦν ἐς ὀμόφρονα αἰσιον ἀφῆς
 Φθῆται, καὶ τότε δὴ παραφύμονορ μίερας ἀφῆς,
 Ἐσαι καὶ φρυγίη δὲ φῶρεσθίω αὐτίνα τέμναρ,
 Ὄωπότε καὶ ρέινς μιάρου γένος οὐ χθονὶ ρῶμα,
 Ἀσύνασορ ρίξαισιρ ἀδιψήτοισι † τεβηλῶς, *αὶ. τέβηλῶς.*
 Αὐτόπερ μνορ παναῖσον ἰῶν οὐ νητὶ γούηται,
 Ἐρ πόλει αὐτὰνδρῶ † ἀτίσεις χθόνος οὐνοσιγαίᾳ. *f. σείσιχ-*
 Ἡρ τότε φημίξαισιρ ἑπῶνυμίην διορελάωρ *θονος.*
 Ἀρχαίης φρυγίης πολυδαυρύτοιο κελαινῆς.
 Ἐσ' ἀφα κηρὸς ἐνείνος ἑπῶνυμίην οὐνοσίχθων,
 Κενθμῶνας γαίης σπειδάσει, καὶ τέχεα λύσει.
 Σήματα δὲ ὑπ' ἀγαθοῖο, ναποῖο δὲ φύσεται ἀρχῆν.
 Γαμφύλου πολέμοιο δαήμονας ἕξεται ἀνάγκαις.
 Αἰνεάδας δὲ διδὺς αὐτόχθονος ἐγγονὸς αἶμα,
 Ἀλλ' αὖτε αὐθὶς ἔλωρ ἐπὶ ἀνθρώποισιν ἐρασταῖς,
 Ἰλιου οἰντέρωσε, κατὰ σπαστὴν γὰρ ἐριννὸς *ἐλκῆν.*
 Βλασῆσει πόριναλλῆς ἀείφατορ ἐρνος ἀφῆσον, 19

h 5 Aosisdos

f. α. κ. λυ- Αοσιδός σὺν ῥόπῃς τε πολυασφές † οἶσθα λιπῶσα.
 πῶσα. Σοὶ δὲ μάστιγα γόνυ μόχθους, σπονάχας τε φέρουσα
 Θήσῃ. ἀγέρατον δ' ἔξει κλέος ἔσομοκύοισι.
 ὄμηρος. Καὶ τις ψυδολογῶφος πρῆσθῦς βροτῶς ἔσεται αἰ-
 θίς,

f. β. ῥ. σι. ὀ- Ψυδολογῶφος δὲ σειδέα φάος † ὄνοπῆσιν ἐν σῖν.
 πρῆσι. Νοῦν ἢ πωλιὺν ἢ ἔπος. * θ' ἔξει ἐμμετρου διανοίας,
 * f. λιανόι- Οὐνόμασι μισογύμονου, Χίου δὲ καλέσει,
 αἰς ἐμμε- Αὐτόν, καὶ ζῆαί τ' ἀπ' ἰλιου, ἢ μὲν ἀλιθῶς,
 τρου ἔξει. Ἀλλὰ σαφῶς. † ἐπέεσιν γὰρ ἐμοῖς, μέτρων τε κρῶ-
 f. ἐπέεσσι τήσῃ.

γ' ἐμοῖς, Πρῶτος γὰρ χεῖρεσιν ἐμὰς βίβλος ὄνομιλῆν.
 αὐτ' ἐπέσι Αὐτὸς δ' αὖ μάλα νοσημίση πολέμοιο κορυφῆς,
 γὰρ. Ἐπτορα πρῆσι μῆδου, καὶ ἀχιλλεία πηλείωνα,
 Τούτ' ἄλλος ὅποσιν πολεμῆια ἔργα μέμνηται,
 Καὶ γε θεὸς τῆτοισι παρῆσθα δαί γε ποιήσῃ,
 Ψυδολογῶφῶν κατὰ πᾶν τὰ τρέπον, μέροπας νε-
 νοκραύς.

Καὶ θανέειν μάλλον τοῖσι κλέος ἔσεται σὺν ῥῶ
 ἰλιου, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἀμοιβῆα λέξεται ἔργα.
 Καὶ λυκὴ λοπεροῖο γόνυσιν ἀπὸ πολλὰ φυτῶσιν.

f. γ. ο. κ. οἶο. Χαλλυδῶν † στυοῖο πόρον πόντοιο λαχῶσα,
 Καὶ σε μολῶν τότε πᾶσι αἰτώλιος ἔξουαβῆσει,
 Κήσῃ καὶ σοὶ πόντος ἀπορρήξει βαρεῖν ὄλθον.
 Καὶ σὺ τότε ἄρῃ βυζάντιον ἀσίδι φέρῃς,
 Καὶ δὴ καὶ σπονάχας λήψῃ, καὶ ἀνῆριθμον αἶμα.
 Καὶ κρῶτος ὑψηλῶν λυκίης ὄρος ἐν κορυφαίων,

Χάσματ'

Egregium germen, diu exaturaq; gentes
 Europæ atq; Asiæ populosas: præcipueq;
 Plangores, æstusq; tibi, gemitusq; datura
 Semper, & æterna fama celebranda nepotum.

Quidã deinde senex falsorum scriptor, & ipsam Homerus.

Mentitus patriam, nascetur, lumine captus
 Ille quidem, uerum præclara mente uigebit,
 Astringetq; modis carmen prædulce, duobus
 Mixtum nominibus: Chion quoq; se ipse uocabit. 4

Hic res Iliacas scribet, non sicut habebunt,
 Sed clarè, uerbisq; meis utendo, modisq;.
 Primus enim uoluet librorum scripta meorum.

Isq; uel in primis ornabit belligerantes,
 Hæctora Priamiden, & Achillea Peliona,
 Et reliquos etiam, quibus & res bellica cordi.

Quin faciet diuos illis assistere, falsa
 Omnino scribens: homines cum morte caduci
 Si fuerint, quorum tantum nuda ossa supersunt,
 Et quibus ingentem famam dabit ilion amplum.
 Sed tamen alterno res gestas carmine dicet.
 Et Lyciæ Locri proles mala multa creabit.

Te quoq; Chalcedon ponti sortita meatum
 Angusti, Actolæ gentis populabit alumnus.

Et tibi franget opes onerosas Cyzice pontus.

Tu quoq; tunc Asiæ Byzantion arma fouebis,

Et gemitus etiam accipies, multumq; cruorem,

Altumq; imperium Lyciæ de uertice montis,

Vndaq;

Vndaq; reclusæ petre resonabit hiatu,
 Donec signa patrum iam cessent fatidicorum.

ως ηνω ηντετρα προσωνηδες οινε πολοιο.

Circum te tumida resonabit Rhyndacus unda.

In Rhodū. Tu quoq; diu nulli Rhode subdita, filia Solis,
 Durabis, multaq; olim pollebis opum ui,
 Imperioq; maris primas euecta tenebis.
 Præda tamen studio tandem rapieris amantum,
 Ceruicemq; iugo, diues, formosaq; subdes.
 Lydius at motus res Persidis expoliabit,
 Europaq; Asiæq; genus per triste dolebit.
 At rex Sidonius, aliorumq; agmina pugne

In Samios. Exitium Samijs conflagrant triste per æquor:
 Sanguine terra fluens resonabit in æquora rauca
 Cæde uirum, uxores autem, lepidæq; puellæ,
 Ab lamentantes sua tristitia damna querentur,
 Propter & occisos, & natos morte cadentes.

σημειον η προσημω δε φθεισει φάλαγγα.

Et multas animas hominum simul Orcus habebit.

In Trallen At Trallis uicina Epheso succussa, tremente
 ses. Terra, compositos muros, hominumq; labores
 Diruet, & latices feruentes terra refundet:
 Terra grauata illos, & sulphuris hauriet æstus,
 Regalesq; struet Samus ædes tempore certo.

In Italos. Italia haud tibi res cū externo Marte futura est.
 Sed te ciuilis (dictu miserabile) sanguis
 Affliget, celebrem nimium, positiq; pudoris.

Ecra

Χάσματ' ανοιγομένης πέτρης νελαρύξεται ὕδωρ,
 Μέχρι τε λιὰ πατέρων μανθία σήματα πᾶνση.
 Κυζιωνύτεια προποντίδος οἰνοπέλοις,
 Ρύνδακος ἀμφί σε πῦμα κορυσόμενον σμαραγῆσθ.
 Καὶ σὺ ῥέδος πηλυὸ μὲν ἀδύλυστος χρόνον ἔοση, *κατὰ τῆς*
 Ημερίη θυγάτηρ, πάλυς δέ τοι ὄλβος ὀπιθεῖν *ῥόδου.*
 Εοσιται, σὺ πόντω δ' ἔξεις πρῶτος ἔξοχον ἄλλων.
 Ἀλλὰ μετ' αὐθις ἔλωρ ἔση ἀνθρώποισιν ὕραστῆς
 Κάλλεσι, ἢ δ' ὄλωρ δεινὸν ζυγὸν αὐχρὸνί θήσει.
 Λύδριος αὖ σασμὸς δέ τὰ πόρσιδος ἔξοναρήξει.
 Εὐρώπης τ' ἀσίης τε λῶς ρηγιστὰ πῶρ ἄλγη.
 Σιδονίωρ δ' ὀλοὸς βασιλῆς, λιὰ φύλωσις ἄλλων, *κατὰ τῶν*
 Γοντοφόρον σαμίσις ὀλοὸν δάξουσιρ ὄλεθρον, *σαμίωρ.*
 Αἵματι μὲν δάπεδον νελαρύξεται εἰς ἄλα φωτῶρ
 Ολλυμοῦωρ, ἄλοχοι δέ σὺ ἀγλαοφάρεσι κῆραις
 Ὑβριμ ἀεικίλιον ἰδιλὸν † ἀποθωρήξουσι, *f. ἀποθωρη-*
 Τὰς μὲν ὑπὲρ νεῦνωρ, τὰς δ' ὀλλυμοῦωρ ὑπὲρ ἕωρ, *νίξουσι.*
 Σημεῖον κῆρ σασμῶ φθίσει δέ φάλαγγα,
 Καὶ πολλὰς ψυχὰς αἰδης ὀμοθυμαδὸν ἔξει. *κατὰ τῆς*
 Τράλλης δ' ἢ γάτωρ ἐφῆσσ σασμῶ καταλύσει *τράλλεως.*
 † Τσίχρα† σί ποιη† ἀνδρῶρ τ' ὀλοῶν βαρυθύμωρ. *f. τίχρα.*
 Ουβρήσει δέ τε γαῖα ὕδωρ ζεσθόν, ποτὶ δ' αὐτῆς
 Γαῖα βαρυμομὸν πίεται, ὀσμὴ δέ τε θεία.
 Καὶ σάμος ἐν καιρῶ βασιλεία δώματ' ἀτσίξει. *f. ὅτι, αὐτ*
 Ἰταλίη σοὶ δ' † οὔτος ἀφῆς ἀλλότριος ἦξει, *ἔτις.*
 Ἀλλ' εὐφύλιον αἶμα πολύστον κ' ἐν ἀλαπαδῶν κ', *κατὰ τῆς*
 Ἐθλυθρῶν κητόρ τε, ἀγκί δεῖά τε κ' ἰσράξει, *ἰταλίας.*

Καὶ

Καὶ δ' αὐτὴ βέρυμισι παρὰ πονοδῆσι ταθῆσα,
 ἀ προῖδῃ σῆβεσι * σὶ ἀβίβεται δ' αὐτῷ.

Εὐση δ' ἐκ ἀγαθῶν μήτηρ, θυρῶν δὲ τιθλύν.

Redundat
 hęc μοχ.

Αλλος ἄπ' ἰταλίνης λυμήτης † πάλιν ἤξεται ἀνῆρ.

Τῆμος λαοδινεία κατὰ πηλυνὸς ἐρῶσσα

Καρῶν ἀγλαδὸν ἄστυ λίνου παρὰ θέσειλον ὕλωρ,

Σιγῆσις μεγάλαυχον ἀπομιώζασα τοῦῆα.

Θρηῆνες ἀνεόβουσι ἀλλῶν σῆσονται ἀνέμων.

f. πόλιπος
 βορ.

Καμπανοῖς ἀραθῶν πέλειαι διὰ τὸν πολύναρπον.

Λιμὸν, πουλυετῆς δὲ ἀπομιώζασα τοῦῆα

Κύρνος ἰαὶ σαροῦν μεγάλην χειμῶνος ἀέλκαις,

Καὶ πληγαῖς ἀγίγιο θεῖ πατὰ βούθεα πόντις

f. τεγέεσι.

Δύσονται πατὰ νῦμα θαλασσεῖσις † τεπέεσιρ.

Αἰ αἰ παρθονιαῖς ὀπόσας νυμφόσσει ἀείδης,

Καὶ κέρως τῆς ἀνίσφείας βυθὸς ἀμφιπολσίσει.

Αἰ αἰ νόσπια τέτυν ἀλινυχέα βασιλῆιον ἀμφω

Μυσῶν γαῖα μάκαιρα, γόνος βασιλῆιον ἀμφω

Τύξεται, ἕ μιν ὡπλὸς ἐπὶ χρόνον ἔοσεν ἀληθῶς

Καρχηδῶν, γαλάταις ἢ πολύστονος ἔοσεται οἷντες,

ἤξει ἰαὶ τονέδω κανὸν ἔρχατον, ἀλλὰ μέγιστον.

Καὶ σπύων χαλκίνοις ὑλάγμασι, ἰαὶ σε νόρινθε

Αὐχῆσι ἐπὶ πᾶσιρ, ἴσον δὲ βήσεται αὐλὸς.

Ἦνῖνα δὴ μοι θυμὸς ἐπαύσατο εὐθεορ ὕμνον,

Καὶ πάλι μοι μέγαλοιο θεῖ φάτις εὐ σῆβεσιρ

Ἰσατο, ἰαὶ μ' ἐνέλυσσε προφητῶσται πατὰ γαῖαν.

Αἰ αἰ φοινίκων γόνος ἀνδρῶν ἢ δὲ γυναικῶν,

* Καὶ πάσαις πόλεσιρ παραλίαις, ὕλεμι ὕμῶν

Ἦρῶν

Feruida quinetiam recubans libamina propter

α ποιδιη γηθεοσι * οναριεται δι αυτην.

Nec tu blanda bonos mater, sed lacte fouebis

Altrix scaua feras, iterum uir perniciosus

Surget ab Italia, tunc diruta Laodicea

Vrbs Carum praecleara, Lyci splendentis ad undas,

Magnanimi patris luctu defuncta silebis.

θρηνησ ανθρωποι αλλω γησονται αιρεμων.

Aestus Campanis ingens impendet ab urbes

Depopulante fame, & longaeua morte parentis

Defleta. Cyrnus, Sardoq; furente procella

Magnae hyemis, sanctoq; Deo feriente, profundo

Mergentur, tectis sub gurgite nantibus alto.

Eheu quam multas sponsabit Pluto puellas

Intactas, iuuenesq; impubes aequore mersos.

Eheu infantes oppresos gurgite falso

βασιλιον αμφο

μιστων γαλα μεναρα γχος βασιλιον αμφο

τεεται, tamen haud durabit tempore longo

Carchedon. Galatis aderit tristis quoq; luctus.

Et Tenedo ueniet suprema, at maxima clades.

Et Sicyon eris tinnitu, teq; Corinthe,

αυχρησ επι τωσιν. ισον διε βοησεται αυλος.

Vt requieta mihi diuino à carmine mens est,

Ecce iterum stimulat magnum mea pectora nume,

Meq; futura iubet per terras uaticinari.

Eheu Phoenicum marium genus & mulicbre,

* Littoreasq; urbes omnes: nam nulla manebis

Ad lumen solis, communi in lumine, uestrum.
 Nec uitæ numerus, nec erit tribus amplius ulla,
 Iniustam propter linguam, uitamq; nefandam,
 Quem triuere omnes referantes ora profana,
 Tetraq; dixerunt, iniustaq;, falsaq; uerba:
 Et contra magnum regemq;, Deumq; steterunt,
 Oreq; falsa malo uomuerunt: propter id ipsos
 Cunctas terribilis per terras cæde domabit,
 Et mandabit eis Deus heu tristissima fata,
 Euertens urbes. & multas funditus arces.

In Cretam. Eheu Creta tibi, multum dolitura: manet te
 Clades, pernicie te prostratura perenni,
 Et te fumantem tota olim terra uidebit,
 Semper & ardentem nunquam te desinet ignis.

In Thracas. Heu tibi Thraca, iugum quoniam seruile subibis,
 Cum Græcos Galatæ permixti, Dardanidæq;,
 Vastabunt auidè: tum te tua damna lacescent,
 Externæq; malum terræ dabis, accipiesq;. (His,

In Gog. Heu tibi Gogq;, Magogq;, alijsq; ex ordine cū
 Marsog, atq; Angon: tibi quot mala fata propin-
 Quata etiam Lyciæ natis, Mysæq;, Phrygūq;. (quæ:
 Pamphyliaq; cadent gentis, Lydiq; frequentes,
 Mauriq;, Aethiopesq;, et quorū barbara lingua est
 Cappadoces, Arabesq;. quid autem singula pando?
 Quotquot enim gētes uersantur in orbe, tremenda
 Omnibus immittet cladem Deus ille supremus.

Barbara gens uerò cum Græcos aggredietur,

Nulla

Ἐρὸς φάος ἠελίοιο παρέσεται οὐ φαί ποινῶ,

Οὐδ' ἔτι τῆς ζωῆς ἀριθμὸς καὶ φῦλον ἔτ' ἔσται.

Ἀντ' ἀδίου γλώττης, ἀνόμος τε βίη καὶ ἀνάγκη,

Οὐ πατέρι ψαυ πάντες ἀνδύοντες σόμ' αἰαγνον,

Καὶ δεινὸς διέθεντο λόγος, ψυδῆς τ' ἀδίους τε,

Κ' ἄσησαν κατάναντι θεῷ μεγάλῳ βασιλῆος.

Κλίνοιξαν ψυδῶς μυστῶν σόμα, τῶνεν' ἄρ' αὐτῶς

Ἐπιάγλως πληγῶσι δαμάσασαν παρὰ πᾶσαν

Γαῖαν, καὶ πικρὸν μείριον πέμφει θεὸς αὐτοῖς,

Ἐξέδραφες πλέξας πόλεως, καὶ πολλὰ θέμεθλα.

Αἰ αἰ σοὶ κρήτη πολυόλιωε, εἰς σέ πῶρ ἤξει

κατὰ τῆς

Γληγῆ, καὶ φοβόρα αἰώνιος ἐξαλαπάξει.

κρήτης.

Καί σε παπτιρομύλιον πᾶσα χθών ὄφεται αὐθῆς,

Κ' ἔσε δι' αἰῶνος λείψει πῦρ, ἀλλὰ παήση.

Αἰ αἰ σοὶ θρήνη, συγὸν ὡς εἰς δόλιον ἤξεις.

κατὰ τῆς

Ἡνίκα σύμμιτοι γαλάται τοῖς διαρδανίδεσσιν

θράνης.

Ἐλλάδ' ἔπεσυσμῶνος πορθέοντες, τότε σοὶ ναπὸρ ἔ-

Γαίη δ' ἄλλοτρίη δώσεις ναπὸρ, ἠδέ τι λήψη. (σται,

Αἰ αἰ σοὶ γῶν, καὶ πᾶσιν ἐφείης ἅμα μαγῶν,

κατὰ τοῦ

Μαρσῶν ἠδ' ἀγγῶν, ὅσα σοὶ ναπα μοῖρα πελάζει.

γῶν.

Πολλὰ δέ καὶ λυνίωρ ἦοῖς, μυσῶν τε, φρυγῶν τε,

Πολλὰ δέ παμφυλίωρ ἔθνη, λυδῶν τε πᾶσεῖται,

Μαυρῶν τ' αἰθίοπων τε, καὶ ἔθνῶν βαρβαροφῶνων,

Κατωπασιῶν τ' ἀράβων τε, τί δὴ κατὰ μοῖραν ἔ-

Ἐξανδῶ; πᾶσιν γὰρ ὅσοι χθονα ναεταῖσιν, ἱνασῶρ

Υψιστος δεινὸν ἐπιπέμφει ἔθνεσι πληγῶν.

ἐλλάδος

Ἐλπίσιν δ' ὀπότερ πολυαράβαρον ἔθνος ἐπέλθη, ἀίχμαλος -

ἰ

Πολλὰ σία.

Πολλά μὲν ἐπλετῶν ἀνδρῶν ὀλέσονται παρῆμα.
 Πολλά δὲ πύονα μῆλα βροτῶν διαδιηθήσονται,
 Ἰππῶν θ' ἡμίονων τε, βοῶν τ' ἀγέλας ἐριμύκων.
 Δώματα τ' ὀνείπιτα πυρὶ φλέξουσιν ἀθέσμων.
 Πολλά δ' ἡ σώματα δόλα πρὸς ἄλλῃ γαίῃ ἀνάγκη
 Ἀξιοῦσι, καὶ τέσσαρα βαθυζώνους τε γυναικῶν (σαι,
 ἐν θαλαμῶν ἀπαλῶν τρυφῶσι κοσὶ πρόθε πεισῶ-
 οῦνται δεσμοῖσιν ὑπὸ ἐχθρῶν βαρβαροφόνων,
 Γῶσιν ὑβρίων πάχοντασ δεινῶν, ἡδὲ ἐσ' αὐτοῖς
 Μικρὸν ἐπαρθέσων πόλεμον, ἴσως τ' ἐπαρωγῶν.
 Οἴονται τ' ἰδίας κτῆσεις καὶ πλῆστον ἅπαντα
 Ἐχθρὸν ἡραπίζοντα, τρόμος δ' ὑπὸ γούασιν ἔσται.
 Φύξονται δ' ἑνατὸν, εἰς δ' αὐτὸς πάντας ὀλέσει,
 φ. νινῆσους. Γόντε δ' ἡ κτῆσεις βαρυὸν χόλον, οἱ δὲ πρὸς αὐτῶν
 βαρυὸν λό- Αἰχρῶς φυρόμενοι πολέμῳ, δεινῶν τε κηδῶν κτῆ
 χον. Οἴσονται ἐχθροῖσι χαρὰν, ἔλλησι δὲ ποῖθος.
 Δόλιος δ' ἄρα ἔσται ἴσως ἑλλάδι πάση. (σαι,
 Γαῖα δ' ὁμῶς πόλεμος τε βροτοῖς καὶ λοιμὸς ἐπ' ἔ-
 χαλειόρ τε μέγαρ τόνξει θεὸς ἕρανὸν ὑψῶ,
 Ἀβροχίλι τ' ἐπὶ γαίῃ ὄλλῃ, αὐτὴ δὲ σιδηρῶ.
 Αὐτὰρ ἔπειτα βροτοὶ δεινῶς κλάσσειν ἅπαντες
 Ἀπορίην καὶ ἀνηροσίην, καὶ πῦρ ἐπὶ γαίῃς.
 Καὶ θῆσαι πολλὴν ἴσθον, ὃς ἕρανὸν ἐπιτεσε καὶ γέιν.
 20 Γαῖαν δ' ἀνθρώπων τὸ τρίτον γένος ἐσέσται αὐτῆς.
 πρὸς τοὺς ἑλλήνας. Ἑλλάς δὲ τί πέποιθας ἐπ' ἀνδράσιν ἡγεμόνεσσιν
 Θνητοῖς, οἷς ἦν ἐσθ' φυγῆν θανάτιο τελευτήων.
 Γρὸς τί τε δῶρα μάταια παρὰ φθιμύνοισι ποείζεις.
 Θύας

Multa quidem capita extirpabit lecta uirorum,
 Multas balantes hominum corrumpet opimas,
 Mulorumq; greges, & equorum armenta, boũq;
 Infandoq; domos elegantes igne cremabunt,
 Multaq; diuersum ducent captiua sub orbem
 Corpora ui, molles pueros, cinctasq; parentes
 Ex thalamis, pedibus teneris quas ante iacentes
 Cernent in uinclis (constringet barbarus hostis)
 Omnia dura pati: nec erit tamen ulla potestas
 Sæuum pellendi bellum, uitamq; tuendi.
 Cernent diuitijs hostem, rebusq; fruentem
 Omnibus ipsorum, trepidi genibusq; trementes,
 Et fugient unum centum, per eumq; peribunt:
 Quinq; autem magnum superabunt agmen, & illi
 Turpiter utentur pugna, tristiq; tumultu,
 Letitiamq; ferent hosti, Græcisq; dolorem,
 (Et seruile iugum portabit Græcia tota.
 Cuncta simul tangent homines, bellumq; luesq;
 Et superum cælum diuinitus ære rigebit,
 Nec pluuijs ullis madefiet ferrea terra.
 Post ea mortales omnes miserabile flebunt
 Ignemq; uastari, nec ararier arua, feri q;
 Et mala multa dabit coeli terræq; creator,
 Atq; hominum fiet pars tertia sola superstes.
 Græcia principibus quid fidis morte caducis,
 Vltima quos leti non est euadere fata?
 Quorsum defunctis donaria uana reponis?

Ad Græ.
cos.

Quid ue litas statuis? quis te malus error ad ista
 Mentis agit, magni linquentem numinis ora?
 Accipere omniparens nomen numenq; memento.
 Mille anni atq; alia sunt penthecatontades, ex quo
 Græcorum reges regnum tenuere superbi,
 Qui mala mortales docuerunt prima magistri,
 Tot simutachra deum statuentes luce carentum:
 Ex quibus effectum est, ut tam sapiatis inane.
 Verum quando Dei magni uos ira laceffet,
 Tunc agnoscetis conspectum numinis alti.
 Atq; omnes animæ mortales multa gementes,
 In coelum rectâ manibus sublimè supinis,
 Regis opem magni incipient orare uocantes,
 Querereq; ecquis eos tanta defendat ab ira.

Hoc quoq; discendum, & memori tibi mente tes
 Funera uoluendis annis sint quanta futura, (nendū,
 Græcia quando boues & tauros cædet opimos,
 Ad magniq; Dei templum libamina sistet,
 Effugiet creperum bellum, pestemq; metumq;
 Et seruile iugum tandem ceruice repellet.
 Sed tamè impia stirps hominum illuc usq; uigebit,
 Dum finem hoc capiat tempus fatale, diesq;
 Non uos quippe Deo libabitis antè, peracta
 Omnia quàm fuerint, statuet quæcunq; uoluntas
 Certa Dei fieri quæ prorsum cuncta necesse est.

De Christi-
 stianis.

Tūc hominum tandem surget gens sacra piorū,
 Qui præcepta Dei retinentes mente supremi,

Eius

Θῆεις τ' εἰδώλοισι· τί τοι πᾶν ὄν ἐν φρεσὶ θῆεις,
 Ταῦτα τελεῖν προλιπῶσα θεῶ μεγάλοιο πρόσωπον.
 Οὔνομα παγγονέτας Ἰε σέβας δέχεε, ἠκεδὲ λάβη σε.
 Χίλια δ' ἔσ' ἔτεκα λιὰ πονθηπατοντάδες ἄλλαι,
 Ἐξ ἧ δὴ βασιλυσσασιν ὑπὲρ φῖαλοι βασιλῆες
 Ἐλλεύωρ, δι' πρῶτα βροτοῖσι ναυὰ ἠγεμίνυσσασιν,
 Πολλὰ θεῶν εἰδῶλα καταφθιμύοις θαυρόντων,
 Ωρ σῦνεον τὰ μάταια φρονεῖν ὑμῖν ἀπειδείχθη
 Ἀλλ' ὁπόταν μεγάλοιο θεῶ χόλος ἔσεται ὑμῖν,
 Δὴ τότε ἐπιγνώσειθε θεῶ μεγάλοιο πρόσωπον.
 Γᾶσαι δ' ἀνθρώπων ψυχὰι μεγάλα στυγᾶχθαι,
 Αὐτὰ πρὸς ἕραν ἢ σὺν ἑνὶ ἀναχόμενοι χέρας αὐτῶν
 Ἀρξονται βασιλῆα μέγαρ ἐπαυλίτο πλύσει,
 Καὶ ζητήμ' ῥυσθῆρα χόλος μεγάλοιο, τίς ἔσται.
 Ἀλλὰ γε ἢ μάθε τῆτο, λιὰ ἐν φρεσὶ πάνθεο σῆσιρ,
 Οσοα περιπλομύων οὐρανῶν κήδεα ἔσται,
 Καὶ τὸς ἐλλὰς ἔρξε βοῶν, τὰ ῥωρ τ' ὄριμύων,
 Πρὸς ναὸν μεγάλοιο θεῶ ὄλοιαρπώσασα
 Εὐρσύξην πολέμοιο διυσηχέος, ἠδὲ φόβοιο
 Καὶ † λοιμῶν, λιὰ δὲλον ὑπερσύξην ζυγὸν αὔθις, *al. λοιμῶν.*
 Ἀλλὰ μέγχις γέ σε τῶδ' ἀσειῶν γένος ἔσεται ἀν-
 Οππότ' ἐνεμ' ἵσ' ἢ προλάβη τέλος αἰσιμῶν ἡμᾶρ. (δρῶν
 Οὐ γὰρ μὴ θύσῃθε θεῶ, μέγχι πάντα γύνεται,
 Οσοα μόνος βυλᾶσεται ἢν ἀτέλυστα θεός γε,
 Γάντα τελεθ' ἑλῶαι, κρητόρη δ' ἐπιπέσειτ' ἀνάγκη.
 Εὐσεβέων ἀνδρῶν ἰσθῶν γένος ἔσεται αὔθις,
 Βυλαῖσι δὲ † νῶ οἱ προσειμύων ὑψίσιοι, *f. νόμῶ.*

περὶ τῶν
χριστιανῶν.

Οἱ ναὸν μεγάλοι θεὸς περιουσανέουσι
 Λοιβή τε, νηὶος η' τ', ἢ δ' αὐθ' ἰσραῖς ἐπατόμβαις,
 Τάωρω φατρεφῆρω θυσιάαις, κριῶν τε τελείωρ,
 Γρωτοτόνωρ οἴων τε, καὶ ἀρνῶν πίονα μῆλα
 Βωμῶ ἐπὶ μεγάλῳ ἀγίωσ ὀλοπαρυσόντες,
 Ἐρ δὲ δικαιοσύνη νόμου ὑψίστου λαχόντες
 Οὐλοιο οὐκ ἔσσι πόλεις, καὶ πόιναις ἀγῆς.
 Αὐτοὶ δ' ὑψωσύντες ὑπὸ ἀθανάτοιο προφῆται,
 λαίπει. Καὶ μέγα χάριμα βροτοῖς πάντεσσι φέρντες.
 Μῆνοις γὰρ σφι δῖονε θεὸς μέγας σύφρονα βελῆν,
 Καὶ πῖσιρ, καὶ ἀρίστωρ σὺν ἰσθῆεσι νόημα,
 Οἱ τινεσ ἔν ἀπατῆσι κωνάις, ἔσθ' ἔργ' ἀνθρώπων
 Χρῆσεα καὶ χάλκεια, καὶ ἀργῆρε', ἢ δ' ἐλέφαντα,
 Καὶ ξυλίνωρ λιθίνωρ τε θεῶν εἰδωλα παμόντων.
 Ἡλίνα μιλόχριστα, ζωχαφίας τυποειδεῖς,
 Τιμῶντες ὅσα κνύτε βροτοὶ κωνεόφρονι βελῆν,
 Ἀλλὰ μιν ἀείρσαι πρὸς ἕρανὸν ὠλονάσ ἀγνάς,
 Ορθειοι ἐξ σὺνῆς αἰεὶ χέρας ἀγνίσοντες
 Ὑδατι, καὶ τιμῶσι θεῶν τὸν αἰεὶ μέγαρ ὄντα,
 Αθανάτορ, καὶ ἐπατα γονεῖς, μετὰ δ' ἐξοχα παύ-
 τωρ
 Ἀνθρώπων δόσις σὺνῆς μεμνημοῖοι εἰσίρ.
 Κῶδὲ πρὸς ἀρσωνιδὸς παῖδας μίγνωσται ἀνάγνως,
 Οοσά τε φοίνιες, ἀγνῆτοι, ἢ δὲ λατινοί,
 Ἐλλάς τ' ἰσχωρος, καὶ ἀλλωρ ἔθνεα πολλά,
 Γόρσων καὶ γαλατῶν, πάσις δ' αἰσίς, παρὰ βαντίς
 Αθανάτοιο θεῦ ἀγνὸν νόμωρ, ὃμ παρέδωσαρ.

A 7

Eius honorabunt casto libamine templum,
 Et suffiminibus. cædetur et hostia multa,
 Et tauri pingues, aries quoq; multus, ouesq;
 Primigeno partu natae, cum pinguibus agnis,
 Quæ sanctè magna procurabuntur in ara.
 Sortitiq; æquas partes, ex lege supremi,
 Oppida felices habitabunt, aruaq; leta.
 At uates præerunt, quos immortalis honorat,
 Quiq; bonum portant cunctis mortalibus ingens:
 Solis quippe Deus sanum donauit habere
 Consiliumq;, fidemq;, bonamq; in pectore mentem.
 Nec uerò uanis erroribus ulla laboris
 Humani monumenta colunt, aut ære uel auro
 Cusa, uel argento simulachra, uel intereuntum
 Ligno, uel saxo factorum signa deorum,
 Aut creta aut minio uiuos in imagine uultus,
 Qualia stultitia mortales mentis adorant:
 Verùm protendunt castas ad sidera palmas,
 Ex lectoq; manus surgentes manè repurgant
 Sèper aqua, atq; Deū, qui semper magnus, honorat
 Aeternum: post quem patres, matresq; deinde
 Ante omnes homines sancti meminere cubilis:
 Nec maribus pueris sceleratè congregiuntur,
 Sicut Phœnices, Aegyptusq;, atq; Latini,
 Frugiferensq; alijs cum multis Græcia terris,
 Persis, et Galatis, Asiaticisq; omnibus, alman
 Aeterni legem qui contempserunt Tonantis:

Pro qua re Deus in mortales sciet omnes,
 Immittetq; famem, plangores, bella, malam rem,
 Pestem, perniciem, lachrimas, tristesq; dolores:
 Aeternum quoniam sancte decorare parentem
 Nolentes, hominum generis simulachra colebant
 Facta manu, stupidi: in rupes quae iacta cauatas
 Mortales abdent, magno cogente pudore,
 Cum nouus Aegypti rex septimus imperitabit
 In propria terra, de Graecis annumerandus,
 Cui Macedo imperio dominabitur imperiosus.

Antio-
 chus.

Ex Asiaq; aquilae ueniet rex magnus ad instar,
 Ardens, qui terram peditemq; equitumq; cateruis
 Obducet, qui cuncta malis labefacta replebit,
 Et regnum Aegypti prosternet, & omnia secum
 Asportans, uastum discedet praedo per equor,
 Tumq; genu flectent album regi q; Deoq;
 Magno immortalis per terras omniparentes,
 Et fabrefacta manu confident omnia flammis.

Tunc Deus humanis concedet gaudia magna,
 Terraq; & arboreae stirpes, pecudumq; cateruae
 Innumerae ueros fructus mortalibus edent,
 Vinum, dulceq; mel, niueum lac, quodq; uel inter
 Omnia frumentum mortales adiuuat aegros.

Admoni-
 tio ad ho-
 mines.

Sed tu mortalis, uersuta mente, malaq;
 Noli diuitijs nimis inuigilare: sed illis
 Misiss, conuersus numen placare memento,
 Et mactare Deo taurorum corpora centum,

Primis

ἄνθ' ὧν ἀθάνατος θήσει πάντας· βροτοῖσι μὲν
 ἄτην καὶ λιμὸν, καὶ πῆμα τὰ τε φονυχᾶς τε,
 καὶ πόλεμον καὶ λοιμὸν, ἰδὲ ἄλγεα δακρυρόντα,
 οὐνεκ ἐν ἀθάνατον γενέτην πάντων ἀνθρώπων
 οὐκ ἐβελοντι μὲν ὄσιως, ἔδωλα δ' ἐτίμων
 χειροποιήτα σέβοντες, ἀρίψαι βροτοὶ αὐτοὶ
 ἐρχισμαῖς πετρῶν κατακρύφοντες δι' ὄνειδος.
 Ὀπίσταν αἰγυπῆ βασιλῆος νέος ἔβδολομον ἀρχῆ
 τῆς ἰδίας † γαῖης, ἀριθμύμενος ἐξ ἑλλήνων, *al. γερμῆς.*
 Ἀρχῆς ἧς ἀρξῆσι μακιδόνες ἀσπετοὶ ἄνδρες.
 Ἐλθὲν δ' ἐξ ἰσίου βασιλῆος μέγας αἰετὸς αἶθρον, *αντίοχος.*
 ὅς πᾶσαν σπεπᾶσει γαῖαν περὶ τε καὶ ἰππέων,
 πάντα ἧ συνόψει, καὶ πάντα παυῶν ἀναπλήσει,
 Ρίψαι δ' αἰγυπῆ βασιλῆιον, ἐν δέ τε πάντα
 κτῆμα δ' ἐλὼν ἐποχεῖται ἐπ' οὐρέα νῶτα βαλαάσους,
 καὶ τότε δὴ κάμψαι θεῶν μεγάλων βασιλῆϊ
 ἀθανάτων γόνυ λουπὸν ἐπὶ χθονὶ πυλυβοτείρῃ,
 Ἔργα δὲ χειροποιήσα πυρὸς φλογὶ πάντα πεισείσαι. 21
 καὶ τότε δὴ χαρμῶν μεγάλων θεὸς ἀνδράσι δώ- 22
 σει.

καὶ γὰρ γῆ, καὶ δευδρα, καὶ ἀσπεῖα ποιμνία μύλων,
 δάσασσι παρπὸν τὸν ἀλυθινὸν ἀνθρώποισιν,
 οἶνος, καὶ μέλιτος γλυκὸν ἔρ, λουπὸν τε γάλακτος,
 καὶ σίτου, ὅπως ἐστὶ βροτοῖς κάλλιστον ἀπαύτων.
 Ἄλλὰ σὺ μὴ πολλὰ βροτῆ ποιμιλόμῃσι παρόφρον, παρᾶ κλη-
 Ἄλλὰ λιπῶν πλῆστον, σφέψας θεῶν ἰλάσσοιο. *σις πρὸς ἴου*
 ὅτι θεῶν τᾶντων ἐνατόντ' ἀδασ, ἠδὲ καὶ ἀντῶν *ἀνθρώπων.*

ἰ 5 Γρωτο-

Γρωτότῳνωρ, αἰγῶν τε ποριπλομοσύαισιρ ἐν ὄραις,
 Αλλά μιν ἰλάσῃς θεὸν ἄμβροτορ, αἴν' ἐλείψῃ.
 Οὔτος γὰρ μόνος ἐστὶ θεὸς, κὴν ἐστὶν ἐτ' ἄλλος.
 Τὴν δὲ διπαιοσυῶν τήμα, καὶ μηδονά θλίβε,
 Ταῦτα γὰρ ἀβάνατος πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιρ.

τοῦ νόμου
 συμφορά.

Αλλά σὺ τὸ μέγαλοιο θεὸ μύνημα φύλαξαι,
 Ὅσπότε κεν πάντεσι βροτοῖς λοιμοῖο τελασθῆ
 Ελθῃ, καὶ φοβόροιο δίνῃ τύχῳσι διαμύντες.
 Καὶ βασιλοῦς βασιλιῶα λάβῃ, χῶραρ τ' ἀφέλκται,
 Ἔθνη δ' ἔθνεα πορθήσει, καὶ φύλα διωάσαι,
 Ηγεμόνες δὲ φύγωσιρ ἐς ἄλλῃν γαῖαν ἄπαντες,
 Αλλάχθῃ γέ τε γαῖα βροτῶν, καὶ βάρβαρος ἀρχῆ
 Ελλάδα πορθήσει πᾶσαρ, καὶ πύονα γαῖαρ
 Εξαρῶσι πλῆτοιο, καὶ ἀντίορ εἰς ἔριμ ἀντῶν
 Ελθῶσι, χρυσῆτι καὶ ἀργύρῳ εἵνεκον ἔσται

f. πημεί-
 νοσα.

Η φιλοχρημοσύνη παρὰ τ' ποικιλόστα πώλεσι,
 Χῶρη σὺ ἀλλοτρίῃ, ἀταφοὶ δὲ ἄπαντες ἔσονται,
 Καὶ τῶν μὲν γύναιες τε καὶ ἄρξια θήρια γαῖης
 Σαρκῶν δηλήσονται, ἐπ' αὐτὴ δὲ ταῦτα τελέσθῃ,
 Λείψανα γαῖα πέλῳρος ἀνιπλώσειε θανόντων,
 Αὐτὴ δ' ἄπαρτος καὶ ἀνήροτος ἔσται ἄπασσα,

f. μισρῶν.

Κηρύσσασα τάλανα μύσος τ' μύθῳιν ἀνθρῶπων.
 Γολλὰ χρόνωρ μήνη ποριπλομοσύνωρ σὺν αὐτῶν.
 Γελταῖς καὶ θυρεῦς, γαισῶς, παμποίμιλα ὄπλα,
 Οὐδέ μιν ἐν Δρυμῶ φύλα νόψεται εἰς πυρὸς αἰγλή.

23 Καὶ τότε ἀπ' ἡελίοιο θεὸς πέμψει βασιλιῶα,

Ὁς πᾶ-

Primigenosq; agnos, caprasq; uolantibus horis.
 Quere Dei facilem æterni placando fauorem,
 Qui solus Deus est, nec quisquam est alter ab ipso.
 Iustitiam colito, nulliq; iniurius esto.
 Immortalis enim iubet hæc mortalibus ægris.

Tu uerò magni uitato numinis iram,
 Tum cum mortales omnes petet exitialis
 Pestis, et horribili pœnarum strage prementur,
 Et regem capiet rex, terramq; auferet illi:
 Et gens delebit gentem, populosq; dynastæ,
 Diuersasq; duces omnes fuga pellet in oras,
 Mutabit homines tellus, et barbara totos
 Græcorum pingues agros populata potestas
 Tolleat diuitias, et nata seditione
 Ipsi inter sese contendent, scilicet aurum
 Propter et argentum (tantum malesuada malorū
 Cogit auaritia) inq; alienis finibus omnes
 Nullis claudentur tumultis, inhumataq; sæuis
 Corpora uulturibus linquent lanianda, ferisq;
 Factaq; cum fuerint hæc omnia funditū, ingens
 Reliquias tellus consumet luce carentum,
 Semina nec prorsum capiet, nec arabitur ipsa,
 Infelix hominum testans scelus exitiale.*

Tempore longinquo multis uoluentibus annis
 Peltas et clypeos, gæssos, diuersaq; tela.
 Nec de quercetis lignum scindetur ad ignem.
 Et tunc sole Deus regem demittet ab alto,

Qui

Terræ ca-
 lamitates.

Qui totam terram diris recreabit ab armis,
 Occisis alijs, alijs in foedera iunctis.
 Nec uerò propria disponet is omnia mente,
 Sed laudanda Dei magni decreta secutus.
 Atq; iterum magni florebit amata Dei gens
 Diuitijs, auro atq; argento, purpureoq;
 Ornatu: tellusq; parens gaudebit, & æquor,
 Plena bonis, etiamq; inter se feruere reges
 Incipient ira, meditantés corde nefanda.
 Inuidia nihil est peius mortalibus ægris.
 Sed crebri terram gentiles rursus eandem
 Inuadent reges, leti sibi fata ferentes.
 Namq; Dei magni tentabunt depopulari
 Sacra, uirosq; bonos: cum fines ingredientur,
 Circum urbem reges peruersi sacrificabunt,
 Quisq; sui solij dominus, populiq; rebellis.
 At Deus ingenti ad socordem uoce loquetur,
 Et tardum populum cunctum, iustasq; reposcet
 Iudicio pœnas, magnus, dextraq; peribunt
 Omnes æterna, & cœlo labentur ab alto
 In terram ardentés enses, uenientq; corusca
 Lampades in medios homines splendore micantes.
 At terra omniparens illis perculsa diebus,
 Numinis æterni dextra, piscesq; marini,
 Terrestrésq; feræ omnes, & genus omne uolanti,
 Humanæq; omnes animæ, maria omnia, uultum
 Acterni horrescent, exalbescentq; timore.

Ὅς πᾶσαν γαῖαν πῶσαι πολεμοιο καποῖς,
 Οὐδ' ἐμὴν ἀρετὴν ἴστας, οἷς δ' ὄρνια πιστὰ τελέσας.
 Οὐδέ γε τᾶς ἰδίας βαλᾶς τᾶδε πάντα ποιήσας,
 Ἀλλὰ θεῦ μεγάλιο πιθήσας λόγμασιν ἐδ' ἔλοις.
 Λαὸς δ' αὖ μεγάλιο θεῦ πόρινα κλέϊ πλῆτω
 Βερεθῶς, χρυσῶ τε λίαι ἀργύρω, ἠδὲ τε νόστω
 † Πορφυροῖς, λίαι γαῖα τελεσφόρος, ἠδὲ θάλασσα
 Τῶν ἀγαθῶν πλῆθυσσα, λίαι ἀξιοῦνται βασιλῆες
 Ἀλλήλοισι νοτέειν, ἐπαμύοντες καὶ ἀθυμῶ.
 Ο φθόνος ἐν ἀγαθῶν πέλεται δαλοῖσι βροτοῖσιν,
 Ἀλλὰ πάλιν βασιλῆες ἐθνῶν ἐπὶ, ἴλιό τε γαῖαν
 Ἀθροῖοι ὀρμήσονται, ἐαυτοῖς κῆρα φέροντες
 Σηκὸν γὰρ μεγάλιο θεῦ, λίαι φῶτας ἀξίως
 Τροθῆν βαλῆσονται, ὀπλιῖνα γαῖαν ἵκονται,
 Θύσσει κύνκω πόλεως μικροῖ βασιλῆες,
 Τὸν θρόνον αὐτῷ ἕναστος ἐχῶν, λίαι λαὸν ἀπειθῆ.
 Καὶ ρὰ θεὸς φωνῆ μεγάλη πρὸς πάντα λαλήσει
 Λαὸν ἀπαίδεστον, κενόφρονα, λίαι κέρσις αὐτοῖς
 Ἔσεται ἐν μεγάλιο θεῦ, λίαι πᾶντες ὀλῶνται
 Χαρὸς ἀπ' ἀθανάτοιο, ἀπ' ἕρανόθεν ἧ πεισῶνται
 Ρομφαίαι πύρινοι, κατὰ γαῖαν λάμπαστες αὐγε
 Ἥξονται μεγάλαι, λάμπασαι εἰς μέσον ἀνδρῶν.
 Γαῖα δὲ παγγονέτερα σαλσύσεται ἡμασι κένοισι,
 Χαρὸς ἀπ' ἀθανάτοιο, λίαι ἰχθύες οἱ κατὰ πόντον.
 Γαῖα δὲ θύρια γαῖης, λίαι ἀσπῆρα φύλα πετανῶν.
 Γᾶσι δ' ἀνθρώπων ψυχῆι, λίαι πᾶσα θάλασσα,
 Φέρει ὑπ' ἀθανάτοιο προσώπῃ, λίαι φόβος ἔσται

al. πορφυ-
 ρέας.

Ηλι-

Ηλιβάτης πορυφάς τ' ὀρέωρ, βανός τε πελώρωρ
 Ρῆξει, νυανέορ τ' ἔρεβος πάντεσσι φανεῖται.
 Ηέριαι δὲ φάραγγες οὐ ἕρεσιρ ὑψηλοῖσιρ
 Ἐσονται πλήρεις νεύωρ, ῥύσσει δὲ πέτραι
 Αἱματι, λιὰ πεδίορ πληρώσει πᾶσα χαράδρα,
 Τέχεα δ' ὑπόιντα χαμαὶ πωσέονται ἅπαντα
 Ἀνδρῶρ δυσμενέωρ, ὅτι τὸν νόμορ ἔν ἐγνωσαμ,
 Οὐδέ κέσιρ μεγάλοιο θεῦ, ἀλλ' ἄφροσι θυμῷ
 Γράντες ἐφορμησύντες ἐφ' ἰδρόρ ἤρατε λόγχεα.
 Καὶ κέινει πάντας πολέμω θεός, ἠδὲ μαχαίρη,
 Καὶ πυρ, λιὰ ὑετῷ τε πατακλύζοντι, λιὰ ἔσαι
 Θᾶορ ἅπ' ἕρανόθον, αὐτὰρ λίθος, ἠδὲ χάλαιφα
 Γολλή λιὰ χαλεπή, θανάτος δ' ἐπὶ Ἰεῖρα πωδ' ἔσαι,
 Καὶ τότε γνώσονται θεὸρ ἀμβροτορ, ὅς τάδε κέινει.
 Οἰμωγή τε λιὰ ἀλαλαγμὸς πατ' ἀπίερονα γαῖαρ
 Ηξεται, ὄλλυμῶν ἀνδρῶρ, λιὰ πάντες αὐανδοε
 Αἱματι λῶσονται, πίεται δὲ τὲ γαῖα λιὰ αὐτῇ
 Αἱματος ὄλλυμῶν, πορέσονται θηρία σαρκῶν.
 Αὐτός μοι τάδε πάντα θεὸς μέγας ἀνάστυ
 Εἶπε προφητῶσαι, τὰ δὲ τ' ἔοσεται ἔν ἀτέλεσα,
 Οὐδ' ἀτελότητα, ὅτι πον μόνουρ οὐ φρεσὶ θέειν.
 Αψυδορ γὰρ πνύμα θεῦ πέλεται πατὰ νόμορ.
 Υἱὸ δ' αὐ' μεγάλοιο θεῦ περὶ ναὸρ ἄπαντες
 τῶν συσέ- Ησυχίως ἴησονται ὑφραινόμονοι ἐπὶ τοίοις,
 βῶν σὺ δαι Οἷς δώσει ἠΐς τινος, ὁ δεικασιεῖτης τε μόναρχος.
 μονία, Αὐτός γὰρ σκεπέσει μόνος, μεγάλως τε παρμασάς,
Κύκλω

Ille sed immanes, excelsa cacumina, montes
 Rumpet, cæruleiq; Erebi domus ima patebit.
 Excelsis uerò putescant montibus antra,
 Plena cadaueribus: manabunt sanguine cautes,
 Omnia complebunt torrentia flumina campos.
 At muros omnes hominū, quibus improba mēs est,
 Vasta ruina trahet, quia legem iudiciumq;
 Nesciuere Dei magni: quin insipienter
 Hastas sacratam cuncti uibrastis in ædem.
 Omnes ergo Deus bello multabit, et ense,
 Igneq; et undanti pluuia: tum sulphur ab alto,
 Et lapis in densa, pernicēq; grandine, cælo
 Depluet, et leto perimentur quadrupedantes.
 Tum Deus æternus noscetur, qui facit illa.
 Fletus et immensam terram, clamorq; cadentum
 Replebit, tacitiq; omnes manante luentur
 Sanguine, nec tellus illa de strage cruorem
 Non bibet, explebitq; feras caro dilaniata.
 Ipse mihi Deus hæc dedit omnia uaticinari,
 Magnus et æternus, qui quod uel mente reponit,
 Non fieri prorsus nequit, et contingere finem:
 Namq; Dei nescit mentiri spiritus orbi.
 Interea magni proles secunda Tonantis
 Circum ædem uiuent, et letabuntur in illis:
 Namq; creator erit (qui iudicat omnia iuste,
 Omnia qui solus princeps regit) autor eorum.
 Solus enim præsens claudet munimine tutos,

Beatorum
 felicitas.

Ardena

Ardentiq̄, uelut muro, circundabit igne.
 Ergo urbes nullo bello, sedesq̄; tenebunt,
 Quando nulla manus belli premet: ipsa sed illos
 Aeterni armipotens defendet dextera sancti.
 Tunc omnes pariter fabuntur & insula, & urbes,
 Quanto illos adamet Deus immortalis amore,
 Omnia quippe quibus certent prodesse iuuando
 Auxilijs, coelum, rapidus sol, ipsaq̄; luna.

Hic uersus
 uidetur
 translati-
 cius.

At terra omniparens tremescit tempore in illo.
 Tum dulci incipient meditari carmine laudes.
 Huc omnes, positis genibus, simul ore precemur
 Aeternum, magnumq̄; Deum, regemq̄; perennem.
 Ad sacra mittamus, solus quando ille potens est,
 Supremiq̄; Dei legem omnes excutiamus,
 Quae sola in toto pollet iustissima mundo.
 At nos aeterna errantes à lege Tonantis,
 Morte caducorum statuas, & signa uirorum,
 Numina facta manu, fatui ornabamus honore.
 Eia age diuino in populo per tecta domorum
 Suppliciter rerum oblectemus laude parentem,
 Arma per extensam relegentes hostica terram,
 Per septem longos annis uertentibus orbes,
 Peltas, & clypeos, galeas, diuersaq̄; tela,
 Tam multos arcus, hastas, celeresq̄; sagittas.
 Neu de querceto lignum scindatur ad ignem.
 Sed satis est tandem: iam desine Graecia fastum,
 Viq̄; Deum aeternum magnumq̄; precere memeto.

Mitte

Κύκλω θ' ὡς εἰ τείχος ἔχωρ' αἰθρομένοιο.
 Ἀπόλεμοι δ' ἔσονται οὐδέ σ' ἐσσι, ἢ δ' οὐ χόροισι.
 Οὐ χεῖρ γὰρ πολέμοιο κενεῖ, μάλα δ' ἔσεται αὐτοῖσι
 Αὐτὸς ὑπέρμαχος, ἀθανάτος, ἡ δὲ χεῖρ ἀγίοιο.
 Καὶ τότε δὴ νῆσοι πάσαι πόδες τε ἐρέσειν,
 Ὀπόσον ἀθανάτος φιλεῖ τὸν ἀνδραῖς ἐκείνους,
 Πάντα γὰρ αὐτοῖσι συναγωνιά, ἴδὲ βοῦδῆ.
 Οὐρανὸς, ἠελίος τε θεῖλατος, ἴδὲ σελήνη,
 Γαῖα δὲ παγγρῦτέρα, σαλόνεται ἤμισι πένοις.
 Ἠλιὸν ἀπό σομάτω λόγῳ ἄξει, δὲ οὐ ἔμνοισι
 Δῦτε πεισόντες ἄπαντες ἐπὶ χθονί, λισώμεθα
 Ἀθανάτου βασιλῆα θεῶν μέγαρ, ἀνάσσει τε,
 Γέμψομεν πρὸς ναῦν, ἐπὶ κέρας ἐστὶ διωάσει,
 Καὶ νόμον ὑψίστοιο θεῶ φραζώμεθα πάντες,
 Ὅς τε δικαιοτάτος κέλεται πάντων κατὰ γαῖαν.
 Ἡμεῖς δ' ἀθανάτοιο ἴθειον πεπλανημένοι ἤμεν, al. τρίβους.
 Εργάτε χειροποιήτα ἴθειάσμεθα ἄφρονι θυμῷ, al. γόρῳ-
 Εἰδώλων ζοάωμεν τε παταφθιμῶν ἀνθρώπων, ρομον.
 Δῦτε θεῶ κατὰ δῆμον ἐπὶ σομάτεος πεισόντες,
 Τέρψομεν ἔμνοισι θεοῦ γονετῆρα κατ' οἴκῳ.
 Εχθρῶν ἔπλα πορῖμοιοι κατὰ γαῖαν ἄπασαν,
 Ἐπὶ ἄχρον μῆνι σφριτελλομῶν ἐν ἰαυτῶν,
 Πέλαγος ἢ θυρεὺς, κέρυθας, πᾶσι μῶϊν ἰλά τ' ἔπλα,
 Γολλὰ δὲ καὶ τόξω πηλὸν ἐὼ βελέων, ἴαδίνω τε, f. διορέτω
 Οὐδέ γὰρ ἐν δρυμὶ ξύλα νόψετε ες πυρὸς αὐγλήν, τε.
 Ἄλλὰ ἴαλόν ἐλάς ὑπορύφανα παῦε φρονέσα, f. ἄλλος.
 Λίσεια δ' ἀθαιάτομ μισαλήτ' ὄρα, ἡ δὲ προφύλαξαι,
 ἔτι
 k Στεῖνον

Στείλον δὴ ἐπὶ τῶνδε πόλιν τὸν λαὸν ἄνδρων,
Ὅς τέ μιν ἐξ ὄσιν γαίης πέλειται μέγαλοι.

παροιμία. Μὴ νίειν καμαρίαν· ἀνύκτος γὰρ ἀμύνωρ.

24. Γαβρίαλιν ἐν ποίτις, μή τοι καπὸν ἀντιβολήσης.
Ἄλλ' ἀπέχεο, μήδ' ἴσῃ ὑπερβήσῃς· οὐ σήβασε
Θυμὸν ὑπερβίαλου φείλας πρὸς ἀγῶνα κραταίωρ.
Καὶ δόλυσεν θεῶν μέγαλῳ, ἵνα τῶνδε μετάρης.

25. Οππότε καὶ τὸτο τέλος αἰσιον ἦμαρ

Ἥξει ἐπ' ἀνθρώπων ἀγαθὸς μέγαλοι κατὰρχλιν.
βασίλεια ἦ γὰρ παγγονέτερα βροτοῖς δῶσα τὸν ἀρίστον
χρυσόν. Καρπὸν ἀπειρέσιον, σίτου, οἴνου, καὶ ἑλαίου.

Ἄνταρ ἀπυρανόθεν μέλιτος γλυκυδρῶ ποτῶν ἠδὲ,
Δούδραά τ' ἀνδροδρῶν κερπῶν, καὶ πῖονα μῆλα,
Καὶ βόας, ἐν τ' ἀρνῶν ἀρνῶν, αἰγῶν τε χιμαίρας.
Γηγῆς τε ῥήξει γλυκυδρῶν λουνοῖο γάλακτος.

Γλήρεις δὲ αὐτὲ πόλεις ἀγαθῶν, καὶ πῖονες ἀγροὶ
ἔσονται, ἔδδ' ἐμάχαιρα κατὰ χθονὸς, ἔδδ' ἐκλυδομῶν.
Οὐδέ βαρυσηνάχθῃσα σαλεύσεται ἐν ἐτι γαῖα,
Οὐ πόλεμὸς τ' ἔδδ' αὐτὲ κατὰ χθονὸς ἀνχμὸς ἐτ'
ἔσται,

Οὐ λιμὸς, κερπῶν τε κερπῶν ῥήτερα γάλαξα.
Ἄλλ' ἀμιν εἰρήλην μεγάλην κατὰ γαῖαν ἄπασσαν,
Καὶ βασιλεὺς βασιλεῖ φίλος μέχρι τέθρατος ἔσται
Ἀἰῶνος, ποινὸν τε νόμον κατὰ γαῖαν ἄπασσαν
Ἀνθρώποις τελέσειεν ἐν ἔρανῳ ἀσφόρουσι,
Ἀθάνατος, ὅσα τίθηται δειλοῖσι βροτοῖσι.
Ἄντὸς γὰρ μόνος ἐστὶ θεὸς, κ' ἦν ἔστιν ἐπ' ἄλλοις.

Ἄντὸς

Mitte & in hanc urbem populū cōsulta petentem,
 Qui de sacrata est magni tellure Tonantis.

Ne Camarinam agita: nam præstat, non agitari.

Pardalin è lecto, ne nanciscare malam rem.

Comprime te, tumido neu tantum corde superbi,

Vt nihil indubites durum certamen inire.

Sed magnum uenerare Deum, quo participes hæc,

Cum finem hoc capiet tempus fatale, diesq̃;

Iudiciumq̃; Dei mortalia pectora magnum

Aeterni, magno imperio cogente, subibunt.

Nam terra omniparens fruges mortalibus almas

Edet inexhaustas, olei, uiniq̃; cibiq̃;

Dulciaq̃; ex alto cœlo rorantia mella,

Arboreos fructus, nitidas pecudesq̃; bouesq̃;

Agnos atq̃; agnis pingues, hædosq̃; caprarum,

Et niuco fontes erumpent lacte suaues.

Oppida plena bonis & pingua culta uigebunt,

Nec gladios metuet, nec belli terra tumultus,

Nec tremefacta gemet nutanti pondere tellus.

Nec bellum, nec erit sentorum squalor agrorum,

Aut famis, aut fruges uastantis grandinis horror.

Verùm pax terris florebit in omnibus alta:

Ad metasq̃; dati regem rex diliget æui,

Communemq̃; Deus toto componet in orbe

Aeternus legem, cœli qui sidera torquet,

Qua quicquid facient mortales lance librabit:

Nam solus Deus est, & nescit habere secundum.

h z

Ipse

Ipse hominum vires immanes igne cremabit.
 Sed mea pectoribus uestris consulta tenentes,
 Viuentem colite, & cultus uitate nefandos:
 Confusumq; maris lectum fuge, adulteriumq;
 Enutri proprios natos, occidere noli.
 Nam Deus aeternus peccantes opprimet ira.
 Tunc autem regnum tempus componet in omne
 In cunctos homines, sancta cum lege piorum
 Donauit gentem, queis terram pandere cunctis
 Promisit, portasq; beatorum orbis, & omnem
 Letitiam, mentemq; eternam, & gaudia semper
 Duratura, ferent & thus, & munera larga
 Omnibus ex terris ad magni sana Tonantis.
 Nec uenturo hominū generi domus ulla futura est,
 Præter fidū hominem quē dat Deus, ad uenerandū.
 Namq; Deo dicent homines genitore creatum,
 Omnes & campi, calles, & littora dura,
 Et celsi montes, & seua fluenta profundi
 Tunc pedibus dabunt faciles, remisq; meatus.
 Pax etenim terram peragrabit summa bonorum,
 Et gladios tollent afflati numine uates,
 Ut qui iura dabunt, reges mortalibus æqui,
 Diuitijs homines iustis magnisq; fruentur,
 Quippe Dei q̄a iudiciū ipsum, erit imperiū ipsum.
 Gestī leta puella, tibi nam gaudia semper
 Duratura dedit coeli terræq; creator,
 In te habitaturus: tibi lux æterna manebit:

Ad eccle-
siam.

Cumq;

Αὐτὸς δὲ πρὸς φλέξειον χαλεπὸν μῆκος ἀνδρῶν.

Ἀλλὰ πατασσύσαντες ἑμὰς φρονίας σὺ γῆθεος,

Φύγετε λατρείας ἀδύνας, τῶ σῶντι λάτρουσι.

16

Μοιχείᾳν πεφύλαξο, καὶ ἀνείτου ἄρσενος σὺνίλῳ.

Τίλῳ δ' ἰλίᾳν γένναρ παίδωρ ἴσφει, μηδὲ φονεύσῃς.

Τοῖς ἧ γὰρ ἀθάνατος πεχολύσεται, ὅς κεν ἀμαρτῆν.

Καὶ τότε δ' ἐξεγορεῖ βασιλῆϊον εἰς αἰῶνας,

Γάστῃς ἐπ' ἀνθρώπων ἄγιον νόμον ὀπιότ' ἔδωκεν,

Εὐσεβέσιμ, τοῖς πᾶσιμ ὑπέχετο γαίᾳν ἀνοίξαι,

Καὶ νόμῳ τε πύλας μακαρῶν, καὶ χαρμῶν τε παύσαι,

Καὶ νοῦν ἀθάνατον αἰῶνιον σφροσύνην τε,

Γάστῃς δ' ἐν γαίῃς λίβανον καὶ δῶρα πρὸς οἴκῃς

Οἴσῃσι μέγαλοιο θεῷ, καὶ ἔσεται ἄλλος

Οἴκος ἔω ἀνθρώποισι, καὶ ἔσομοῖσι πυνθῶσαι,

Ἀλλ' ὅρ ἔδωκε θεὸς πίσωρ ἀνδρῶν γοβαίξαιμ,

27

Υἱὸν γὰρ καλέσοι βροτοὶ μέγαλοιο θεοῖο,

Καὶ πᾶσαι πεδίλιοι τρέβοι, καὶ τρηχέες ὄχθαι,

Οὐρεῶν δ' ὑψόσῃσιν, καὶ ἀχθῖα κίματα πόντου,

Εὐβοτα δὲ καὶ σὺ πλοτα ἔσεται ἡμῶσι νένοισι.

Γᾶσα γὰρ εἰρήνην ἀγαθῶν ἐπὶ γαίᾳν ἰνέεται.

Ρομφαίᾳν δ' ἀφελῶσι θεῷ μέγαλοιο προφῆται.

Αὐτοὶ γὰρ κριτικὴν τε βροτῶν, βασιλεῖς τε δίκαιοι.

Ἔσαι δὲ καὶ πῆτος σὺ ἀνθρώποισι δίκαιος.

Αὐτῆ γὰρ μέγαλοιο θεῷ κέσις ἔσεται ἀρχή.

Εὐφραίνῃτι νόρῃ, καὶ ἀγάλλῃ. σ. τοὶ γὰρ ἔδωκεν πρὸς Τίλῳ ἐν

Εὐφροσύνην αἰῶνος, ὅς ἕρανον ἔπιτισε καὶ γλή. κλυσίᾳμ.

Ἐρ σοὶ δ' οἰκήσῃ, σοὶ δ' ἔσεται ἀθάνατον φῶς.

28 Ερ δὲ λυτοὶ τε λιὰ ἀρνὲς ἐν ἕρσειν ἄμμισ ἐδονταὶ
 Χόρτρον, παρδαλῆές τ' ἐρίφοις ἅμα βοσκήσονται,
 Ἀρήσοι σὺν μόχοις νομάδες αὐλιδοῦσονται,
 Σχρηνοβόρος τε λέων ἄχυρον φάγῃ ἐν φάτνῃ ὡς βίβι,

* f. ἐχίδ- ΚΑΙ ΠΑΪΔΕΣ ΜΑΛΑ ΝΗΠΙΟΙ ΕΝ ΔΙΣΜΟΪΣΙΝ *
 νας. Ἐρσειν. † Πηρὸν γὰρ ἐπὶ χθονὶ θῆρα πρόβου.
 f. πηρὸς, ΚΑὶ βρεφέεσι θηράοντες ἅμα σφίσι νομήσονται,
 f. θεοῦ. Κ' ἔν ἀδινύσσειν. χεῖρ γὰρ ἱνυέιν ἐσοσε' ἐπ' αὐτῶν.
 Σῆμα δέ σοι ἐρέω, μάλ' ἀριφραδέες, ὡς τενοῦσαι
 Ἡνίκα δὴ πάντων τὸ τέλος γαίηφι γόνυται,
 Ὅππότε κεν ρομφαίαι ἐν ἕρανῶ ἀσθρόντι
 Ἐννύχιαι ὀφθῶσι πρὸς ἑσπέραν, ἢ δὲ πρὸς ἠῶ,
 Αὐτίνα λιὰ νονιορτὸς ἀπυρανόθεν προφέρεται
 Γρὸς γαῖαν ἀπασαυ, λιὰ οἱ σέλας ἠέλοιο
 Εὐλαίψει πατὰ μέσορ ἀπ' ἕρανῶ, ἢ δὲ σε λήνυς
 Ἀπτινὲς προφανῶσι, λιὰ ἀψ' ἐπὶ γαῖαν ἵπνεται, (†)
 Αἱματὶ λιὰ φαγόνεσι, πετρῶν δ' ἀπὸ σῆμα γόνυ
 Ερ νεφέλη δ' ὄψεθε μάχην περὶ σῶν τε λιὰ ἱαπων
 Οἶα λιωγγεσίλιν θρηῶν ὀμίχλυσιν ὀμοίλιν,
 Τῶτο τέλος πολέμοιο τελεῖ θεὸς ἕρανῶν δινῶν.
 ΑΜΑΧΧῆ ΠΑΝΤΑΣ ΘΥῆΑΡ ΜΕΓΑΛῶ ΒΑΣΙΛῆΙ.

σιδύλλης Ταῦτα σοι ἀστυρίας βαβυλώνεια τείχεα μικρῶν
 γούος. Οἰφρομανῆς προλιπούσα ἐς ἐλλάδα περιπνεύου

29 Γᾶσι προφητῶσσα θεῶν μνύματα θνητοῖς, (πύρ)
 Ὡς τε προφητῶσαι με βροτοῖς ἀνίγματα θεῶν.
 Καὶ καλέσει βροτοὶ με καθ' ἐλλάδα πάτ εἰδὸς αὐ
 Εξέρουθῆς γεγαῆαυ ἀναιδέα, οἱ δέ με κίρην (ἀπὸ)

Cumq; lupis agni per montes gramina carpent,
 Permixtiq; simul pardi pascentur et hœdi,
 Cum uitulis ursi degent, armenta sequentes,
 Carniuorusq; leo præsepia carpet uti bos,
 Et pueri infantes colubros in uincula mittent,
 Terrebitq; feras in terris debile corpus:
 Cum pueris capient somnos in nocte dracones,
 Nec lædent, quoniam Domini manus obtegit illos.

Signa tibi uerò dicam clarissima, per quæ
 Omnia cum terris sint perficienda uidebis.
 Cum uisi fuerint cœlesti stelli in oris
 Nocturni gladij, casus ad solis et ortus,
 Puluis et e cœlo terram descendet in omnem
 Protinus, et medio cursu lux aurea solem
 Deseret, et terram fulgenti lumine luna,
 Sanguineis guttis stillantibus, irradiabit,
 Signaq; saxa dabunt, et in alta prælia nube
 Cernetis peditumq; equitumq;, sonantibus auris,
 Quali uenantes prædas clamore fatigant:
 Hanc finem belli faciet Deus incola cœli.
 Sed magno regi decet omnes sacrificare.

Hec sunt, quæ moneo Assyria Babylone profecta, Sibyllæ ge
 in Græcos ignis missus, fanatica, cunctis nus.
 Exponens diuina Dei præsignificata,
 Mortali ut generi diuina enigmata pandam.
 Et tamen ex alia patria me Græcia dicit,
 Ex Erythra natam, positiq; pudoris, at illi

Matre ferent Circe, Gnosto me patre Sibyllam,
 Insanam, falsam: sed cunctis deniq; factis,
 Tunc recoletis me, neq; dixerit amplius ullus
 Insanam, magnam sed uatem numinis alti,
 Cui Deus ostendit quæcunq; parentibus idem
 Antè meis, & quæ fuerint, quæ sintq; futura,
 Omnia perdocuit, mentem ueracibus implens,
 Vt mortale genus (uenturâq; quæq; fuerunt,
 Pandens) admonerem, siquidem cum dilueretur
 Mundus aquis, cum uir solus probus exuperauit
 Quidâ, quem per aquas uexit domus eruta syluis,
 Et pecudes, & aues, rursum impleretur ut orbis,
 Eius ego nurus, eius item de sanguine nata,

Hinc uide
 rur Ianus
 (qui idem
 Noe fuisse
 perhibetur)
 appellatus
 bifrons.

Cui prima acciderunt, postrema ostensa fuerunt.
 Hactenus ore meo uera omnia prodita sunt.

LIBER QVARTVS.

De Deo, & diuersis regionibus ac insulis.

A Vdi gens Astæ nimis, Europæq; superba,
 Hec quæ mellifono uerissima uaticinari
 Ore paro, nostro dictata à numine magno:
 Non oracla quidem dantis mendacia Phœbi,
 Quem dixere Deum, quem falso nomine uatis
 Vani appellarunt homines: sed numine magno
 De Deo. Plante Dei, quem nō hominum manus ulla dolauit,
 Mutis a similem signis, saxoq; politis:

Nec

Μητρὸς, καὶ γνωστοῖο πατρὸς φήσσει οὐκ ἔστιν, 30
 Μαινομένω φύσσειραμ, ἐπ' ἄν ἢ γυνήϊα ἀπαντα,
 Τίνα με μνήμην ποιήσῃε, κἄν ἐτι μ' ἔδεις
 Μαινομένω φήσεις, θεὸς μεγάλω δὲ προφῆτι.
 Οὐ γὰρ ἐμοὶ ἀηλώσον ἅ περὶ γονετήσιν ἐμοισιν,
 Οὐδ' αὖτε πρῶτ' ἐγείνοντο, τὰ μοι θεὸς ἤματι λέξει. f. ἐγνατέ-
 Τῶν μετέπειτα δὲ πάντα θεὸς νόω ἐγνατέθικον, λέξει.
 Οὐτε προφῆσάειν με τὰ τ' ἐσόμενα, πρὸ τ' ἔοντα,
 Καὶ λέξει θνητοῖς, ὅτε γὰρ κατεκλύσεται κόσμος
 Ὑδασι, καὶ τις ἀνὴρ μένος στυλοῦ μιντος εἰείθῃ.
 Ὑλοτόμω σὺ οἴω ἐπιπλώσας ὑδάτεσσι
 Ζυῶ θηρσί, πῆλωσι θ', ἢ ἐμπλησθῆναι πάλι κόσμος,
 Τῶ μὲν ἐγὼ νύμφη, ἢ ἀφ' αἵματος αὐτῶ ἔτέχθην. al. ἐτέχθην.
 Τῶ τὰ πρῶτ' ἐγείνοντο, τὰ δὲ ἔχατα πάντ' ἀπέ-
 λέχθη.
 Οὐ τ' ἀπ' ἐμὸ σώματος τάσ' ἀληθινὰ πάντα λε-
 λέχθη.

ΛΟΓΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΠΕΡΙ ΘΕΟΥ,
 καὶ Λαφόρων χωρῶν καὶ νήσων.

Καὶ εἰς τὸς ἀσίους μεγαλύνω, σὺν ῥώπῃ τε, f. κλεῖε λε-
 Οὐσα μελιφθένησιν διὰ σώματος μεγάλοι ὄσ.
 Μέλω ἀφ' ἡμετέρων παναλιθῆα μαντῶσεναι,
 Οὐ ψυδῆς φεῖδ' ἤχοσμητορος, ὅρτε μάταιοι περὶ τῶ φοί
 Ἀνθρώποι θεῶν εἶπον, ἐπεψύσαντο δὲ μαῦτιρ' ἔδου.
 Ἀλλὰ θεὸς μεγάλω, τὸν ἢ χεῖρες ἐπλάσαν ἀνδρῶν, περὶ θεοῦ.
 Εἰ δ' αὖλοι ἀλάλοισι λιθοξέσοισιν ὁμοίον.

k s Οὔτε

Matre ferent Circe, Gnosto me patre Sibyllam,
 Insanam, falsam: sed cunctis deniq; factis,
 Tunc recoletis me, neq; dixerit amplius ullus
 Insanam, magnam sed uatem numinis alti,
 Cui Deus ostendit quæcunq; parentibus idem
 Antè meis, & quæ fuerint, quæ sintq; futura,
 Omnia perdocuit, mentem ueracibus implens,
 Vt mortale genus (uenturâq; quæq; fuerunt,
 Pandens) admoncam, siquidem cum dilueretur
 Mundus aquis, cum uir solus probus exuperauit
 Quidâ, quem per aquas uexit domus eruta sylus,
 Et pecudes, & aues, rursum impleretur ut orbis,
 Eius ego nurus, eius item de sanguine nata,

Hinc uide
 rur Ianus
 (qui idem
 Noe fuisse
 perhibetur)
 appellatus
 bifrons.

Cui prima acciderunt, postrema ostensa fuerunt.
 Hactenus ore meo uera omnia prodita sunt.

LIBER QVARTVS.

De Deo, & diuersis regionibus ac insulis.

AVdi gens Astæ nimis, Europæq; superba,
 Hec quæ mellifono uerissima uaticinari
 Ore paro, nostro dictata à numine magno:

De Phœbo.

Non oracla quidem dantis mendacia Phœbi,
 Quem dixere Deum, quem falso nomine uatis
 Vani appellarunt homines: sed numine magno

De Deo.

Flante Dei, quem nō hominum manus ulla dolauit,
 Mutis a similem signis, saxoq; politis:

Nec

Μητρὸς, καὶ γνωστοῖο πατρὸς φήσσει οὐκ ἔστιν, 30
 Μαινομένω φύσσεραμ, ἐπ' ἄν ἢ γούνησι ἀπαντα,
 Τίνα με μνήμην ποιήσῃε, κἄν ἐτι μ' ἕδεις
 Μαινομένω φήσεις, θεὸς μεγάλῳ δὲ προσφῆτι.
 Οὐ γὰρ ἐμοὶ δηλώσον ἅ περὶ γονετήσιν ἐμοισιν,
 Οὐδ' ἄτε πρῶτ' ἐγούοντο, τὰ μοι θεὸς ἤματι λέξει. f. ἐγνατέ-
 Τῶν μετέπειτα δὲ πάντα θεὸς νόω ἐγνατέθῃσιν, λέξει.
 Οὐτε προσφῆσάειν με τὰ τ' ἐσόμενα, πρὸ τ' ἔοντα,
 Καὶ λέξει θνητοῖς, ὅτε γὰρ κατεκλύσεται κόσμος
 Ὑδάσσι, καὶ τις αὐτῆρ μένος στυλοῦ μιντος εἰείθῃ.
 Ὑλοτόμωσιν οἰκῶ ἐπιπλάσας ὑδάτεσσι
 Ζυῶ θηρσί, πῆλωσι θ', ἢ ἐμπλησθῆναι πάλι κόσμος,
 Τῶ μὲν ἐγὼ νύμφη, ἢ ἀφ' αἵματος αὐτῶ ἔτέχθην. al. ἐτῆχθην.
 Τῶ τὰ πρῶτ' ἐγούοντο, τὰ δὲ ἔχατα πάντ' ἀπε-
 λέχθην.
 Οὐ τ' ἀπ' ἐμῶ σώματος τάσ' ἀληθινὰ πάντα λε-
 λέχθω.

ΛΟΓΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΠΕΡΙ ΘΕΟΥ,
 καὶ Λαφόρων χωρῶν καὶ νήσων.

Καὶ εἰς τὴν ἀσίην μεγαλύνω, σὺν ῥώπῃσιν τε, f. κλεῖε λε-
 Οὐδ' ἀμελιφθένησιν διὰ σώματος μεγάλοιο ὡς.
 Μέλλω ἀφ' ἡμετέρων παναλιθῆα μαντῶσιν εἶσαι,
 Οὐ ψυδῆς φεῖδ' ἤχρησμήτορος, ὅρτε μάταιοι περὶ τῶ φοί
 Ἀνθρώποι θεῶν εἶπον, ἐπεψύσαντο δὲ μαῦτιρ· ἔδου.
 Ἀλλὰ θεὸς μεγάλῳ, τὸν ἢ χεῖρες ἐπλάσασα ἀνδρῶν, περὶ θεοῦ.
 Εἰ δ' ἀλοῖς ἀλάλοισι ληθοξέσοισιν ὁμοῖον.

k s Οὔτε

Οὔτε γὰρ οἶνον ἔχει, ναῦ λίθον ἰδρυθόντα,
 Κωφότατον νοδόν τε, βροτῶν πολυαλγέα λάβω.
 Ἀλλ' ὄρι δῆϊν ἔνι ἔσθιρ ἀπὸ χθονός, ἔδῃ μετρηῖσαι,
 Ομμάσιρ ἐν θνητοῖς, χεῖρ δ' ἔνι ἔπλασε θνητῶν.
 Ὅς παθοῦν ἅμα πάντα, ἔπ' ἕδονός αὐτὸς ὄραϊται.
 Οὐ νύξ τε δνοφῶρ τε καὶ ἡμέρη, ἡέλιός τε,
 Ἀστρα, σελλίω τε, καὶ ἰχθυόεσσα θάλασσα,
 Καὶ γῆ καὶ ποταμοὶ, καὶ ἀρνάων πόμα τωγῶν,
 Τῆρσι καὶ δούδρα, καὶ ἄμπελοι, ἡδέ τε ἔλαιαι.
 Οὔτος μοι μάστιγα διὰ φρονός ἤλασον εἶσω,
 Ἀνθρώποις ὅσα νῦν τε καὶ ὅππῃσα γίνεται αὐθι.
 f. οὐδενά- Εὐ πρώτους γενεῆς ἀρχῆς † ἐν δεινάτης ἀφνειῶν,
 τῆς. Ἀτρενέως καταλέξαι, ἅπαντα γὰρ αὐτὸς ἔλεξερ
 Εξανύων, σὺν δὲ πάντα λεῶς ἐπάειπε, σὺ βῦλλυς
 Εξ ὀσίου στόματος φωνῆν προχέοντος ἀδελφῆ,
 ἢ ἀλιθινῆ Ὀλβιοὶ ἀνθρώπων κείνοι κατὰ γαῖαν ἔσονται,
 συσέβεια. Ὅσοι δὴ τέρξῃσι μέγαρ θεῶν σύλογέοντες,
 Πρὶν φαγέειν, πῖέειν τε, πεποθότες ἀσεβήσιμ.
 α. ἀπαρνύ- Οἷνυδὸς μὲν ἅπαντας † ἀποσρέψῃσι ἰδόντες,
 σονται. Καὶ βωμὸς εἰκοῖα λίθων † ἰδρῶματα κωφῶν,
 α. ἀφιδρῶ Αἵμασιρ ἐμφύχων μεμιασμένα, καὶ θυστεῖσι
 μακτα κού- Τετραπόδων, βλέψῃσι δ' ἐνός θεῶ εἰς μέγα κῆδος.
 φων. Οὔτε φόνον ρέξαντες ἀτάδαλον, ἔτε κλοπαῖων
 Κέρδος ἀπερρω ἔλόντες· ἅ δὴ ῥίγινα τέτυκται.
 Οὐδ' ἀρ' ἐπ' ἀλλοτρίης νότις πόθων αἰχρῶν ἔχον-
 τες,
 Ὅτ' ἐνὶ ἀρσενος ἔθειρ ἀπεχθέατε στυορλίω τε,

Nec domus est olli, saxum nec in aede sacratum,
 Voce carens, surdum, mortalibus exitio sum:
 Sed quem de terra mortali lumine non est
 Cernere, metiriq; manu, neq; fingere tactum:
 Omnes qui cernens, à nullo cernitur ipse.
 Cuius in imperio nox est tenebrosa, diesq;
 Lunaq; sideraq; & sol, piscosumq; profundum,
 Tellus & fluuij, fontesq; perennè scatentes,
 Arborei sætus, uites, animalia, oliuæ.
 Hic mihi uerberibus mentem quatit acribus intus,
 Ut tum quæ nunc sunt, tum quæ uentura trahuntur,
 A primo, † undecimum donec iam uenerit æu. m
 Mortali generi referam certissima. namq;
 Ipse mihi pandens narrauit cuncta, sed audi
 Omnia tu populus, dicit quæcunq; Sibylla,
 Veridicas sancto fundens ex ore loquelas.

Felices hominum illi uersabuntur in orbe,
 Qui laudare Dei supremi numen amabunt
 Antè cibum & potum, freti pietatis amore:
 Omnia qui uisu templa auertentur, & aras,
 Ex lapidum uanas stupidorum pondere moles,
 Sacrifico fœdas animantum, quadrupedumq;
 Sanguine: sufficientq; Dei decus unius ingens.
 Nec diram facient cædem: neq; lucra parabunt
 Grandia per furtum: quæ sunt deterrima planè.
 Nec uetitum alterius cupient fœdare cubile:
 Mascula nec turpi maculabunt corpora tactu.

Atq;

Nescio de
 cimū an
 undecimū
 dicere de-
 beam.

Vera pie-
 tas.

Atq; horum moresq; pios, uitæq; tenorem
 Haud imitabuntur reliqui, quib. improba mēs est:
 Sed tetrīs illos sannīs, risūq; sequentes,
 Affingent illis dementes crimina falsa,
 Crudeles, ipsi quæcunq; nefanda patrarint.
 Omne hominum genus est monitis accredere durū.
 Sed cum iudicium iam tandem uenerit orbis,
 Censebitq; pios homines Deus ipse, malosq;
 Atq; malos rursū tenebras detrudet ad imas:
 Tum demum noscent quā flagitiosa patrarint.
 Terra pijs autem nutrix habitanda manebit,
 Dante Deo flatum, uitam, uictumq; sed hæc sunt
 In decimo penitus seculo omnia perficienda.
 Nunc autem à primo seculo uentura recludam.

Assyriorū Principiō Assyrij mortalibus imperitabunt
 imperium. Omnibus, ætatesq; tenebunt imperio sex:

Ex quo cælestis seuas ob numinis iras,
 Terras atq; homines omnes, urbesq; profundum
 Obruit æquor aquis, ex eluione redundans.
 Quos Medi tollent tumidi, soliumq; tenebunt,

Medorum. Per duo tantum secla, & eorum hæc tempore fiet:
 Nox erit in medio spacio tenebrosa diei,
 Astraq; deficient cælos, & luna globosa,
 Et tellus magni motus concussa tremore
 Vrbes euertet multas, hominumq; labores,
 Emergentq; maris fundo tunc insulæ ab imo.
 Euphrates sed cum manabit sanguine magnus,

Tum

Ἐν τῷ τρόπῳ, ὅς σε βίβω τε, καὶ ἦθεα ἀνέρες ἄλλοι

οὐ ποτε μιμήσονται, ἀναδέλω ποθέοντες.

Ἀλλ' αὐτὸς χλόνη τε γέλωτί τε μυχθίζοντες,

Νήπιοι ἀφροσύνησιν ἐπιψύσσονται ἐπένοις,

Ὅσ' αὐτοὶ βέβησιρ ἀτάσθαλα καὶ κηκὰ ἔργα.

Δύσπιστον γὰρ ἄπαρ μέρωπαρ γένος, ἀλλ' ὅταρ ἦδη 38

Κόσμος καὶ θνητῶν ἔλθῃ κείσσις, λὺ θεὸς αὐτὸς

Γοήσῃ, κενυρ ἀσθεεῖς ἅμα τ' ὀσσεβέας τε,

Καὶ τὸς δυοσεβέας μὲν ὑπὸ ζόφῳ ἐμπαλιπέμψῃ,

Καὶ τότε ἐπιγνώσονται ὅσῳ ἀσθεβαρ ἔρεξῃ,

Εὐσεβέες δὲ μόνῃσιν ἐπὶ ζείδωρον ἀφραρ,

Γυσύμα θεῶ δέντος ἴσῳ λὺ θ' ἅμα καὶ βίον αὐτοῖς, τιμὴν.

Ἀλλὰ τὰ μὲν διπλάτη γενεῇ μάλα πάντα τελεῖται. *Lact.*

Νυνὶ δ' ὅτ' ἀπὸ πρώτης γονεῦς ἔσεται, τὰδε λέξω·

Πρῶτα μὲν ἀσύνεμοι θνητῶν ἀφραρ ἀπαύτων,

Ἐξ γονεῶς νόσμοιο διαπρατέοντες οὐ ἀρχῆ,

τῶν ἀσυν-

Ἐξ οὐ κινύσαντες ἐπυραγίοιο θεοῖο

εἰω ἀρχῆ.

Αὐτῶσιν πόλεις ἴρ τε καὶ ἀνθρώποισιν ἅπασι

Γῆν ἐκάλυψε θάλασσα, κατακλυσμοῖο ραγύτος,

Ὅς μῦθοι καθελόντες ἐπαυχήσασιν θρόνοισιν.

τῶν μή-

Ὅς γονεῖ διὸ μοῦθα, ἐφ' ἧν τὰ δ' ἔσεται ἔργα.

δωρ.

Νῦξ ἔσθαι σιοτόεσσα μέση οὐ ἡματος ὄρη,

Ἀφρα δ' ἀπ' ὕρανόθεν λείψῃ, καὶ κύνδα σελήνης.

Γῆ δὲ κλόνω σεισμοῖο τινασομοκὴν μεγαλοῖο,

Ρολλὰς πελὺξαι πόλεις, καὶ ἔργ' ἀνθρώπων.

Ἐν δὲ βυθῷ τότε νῆσοι ὑπόρρηψαι θαλάσσης.

Ἀλλ' ὅταρ σύφρητης μέγας αἵματι πλημυρῆται,

Καὶ

Καὶ τότε δὴ μήλοισι πέρσαι σί τε φύλοπις αἰνῆ
 τῶν πέρ- Στήσεται οὐ πολέμου, πόρσωρ δ' ὑπὸ δέραςσι μῆδος
 σαρ. Ρίπτοντες, φάξονται ὑπὲρ μέγα τίχσιος ὕδωρ.
 Ρόρσωρ δὴ ηράτες ἔσαι ὄλο νόσμοιο μέγισον.
 Οἷς γενεὴ μία κῆται ἀναψόφους πολυόλο.
 Ἐσαι δ' ὄσα κρη ἀνδρες ἀψύχονται κηαῖ ἔργα,
 Φυλόπιδές τι, φόνοι τε, διχοσασίαι τε, φυγαί τε.
 Γύργωρ πρῆμισμοί τε, ἀνασασίαι τε πολήωρ.
 Ἐλλὰς ὄταρ μεγάλαυχος ἐπὶ πλάτιω ἐκλήσωντορ
 Πλῶσση, βρύξαι δ' ἀοσίδη βαρεῖαν κῆρα φέρουσα.
 Αἰγύπῃου Αὐτὰρ ἔς αἰγυπῆσιν πολυαύλανα, πυροφόρου τε,
 λιμός. Λιμός ἀναρπίει τε πόρι πλομεύων οἰωνωτῶν
 Εἴησι φοιτήσαι, φαχυνφόρος κῆρα νεῖλος
 Ἀλλοθὶ κω ὑπὸ γαῖαν ἀπεκρῆναι μέλαρ ὕδωρ.
 ξέρξης. Ἐλλάδι δ' ἐξ ἀσίης βασιλῆος μέγας ἔγχοσ ἀίρας
 Νηυσὶν ἀμετρήτοισι, τὰ μὲν βυθῶν ὕδα κῆλσθα
 Γεβύσαι, πλῶσαι δὲ τε μουῶσ ἀ ποσὶ πατέεται.
 Ου φυγάδ' ἐν πολέμω δεινὴ ὑποδέξεται ἀσίς.
 κατὰ τῆσ Σινελίω ἢ Τάλαιαναρ ἐπιφλέξῃ μάλα πᾶσαν
 Σινελίας. Κῆμα πυρός μεγάλο, ἐρευξάμενῆσ φλογὸσ αἰτ-
 νῆσ, (μα.
 Η δὲ βροτῶν μεγάλη κησῆται πόλισ εἰσ βαθὺ χῶν
 Ἐσαι δ' ἐλλάδι νεῖνοσ. ἐπ' ἀλλήλοισι δὲ κηανόντεσ
 Ροκὰσ πρῆνίξουσι πόλισ, κωκὰσ δ' ὄλέσσαι
 Μακράμενοισι, τὸ δὲ νεῖνοσ ἰσὸρ ῥοπορ ἀλλήλοισιν.
 Ἀλλ' ὄταρ ἔσ δεινὰ κῆ γενεῶν κηρόπωρ κῆνοσ ἔλθῃ,
 Καὶ τότε κῆρ πέρσαισ ζυγὰ δέλια κηαὶ φόλοσ ἔσαι.
 Αὐτὰρ

Tum Medi & Persæ belli certamine duro Perfarum.

Confligent, & ibi Persis uincentibus hastis

Diffugient Medi Tigris trans magna fluenta,

Fiet & in mundo Perfarum summa potestas,

Aetas una quibus posita est sine principe felix.

Existent & quas homines odere, male res,

Conflictus, cædesq; fugæq; & seditiones,

Excisæq; dabunt turres urbesq; ruinas,

Græcia cum planum tranabit ad Hellepontum,

Et tristes Asiæ fastu feret horrida clades.

Deinde per Aegyptum glebosam, frugiferamq;

Frugum inimica fames totis grassabitur aunis Aegypti fa

Viginti: cum nescio quò subter sola terræ mes.

Nilus aristarum pater abdet nigra fluenta.

In Græcos autem ducet rex magnus in armis Xerxes.

Ex Asia innumeras naues, solusq; liquentes

Per fluctus pedibus, per terras nauibus ibit.

Quem bello profugum accipiet miserabilis † Assis. Hoc est, A-

Siciliam uero miserandam, funditus omnem fia. 2

Igneus exuret torrens, immanibus Aetnæ In Sicilia.

Euomitis flammis, & maxima corruet altis

Fluctibus absorpta urbs. aget et discordia Græcos,

Atq; inter sese bellis immanè furentes

Multas excident urbes, multosq; necabunt,

Cum tamen inter eos anceps uictoria ludet.

Sed cum procedet decimum mortalibus æuum,

Tum seruire iugum Persas, terrorq; domabit.

Porro

Porro autem sceptrū Macedo cū uictor habebit,
 Alexāder. Thebis adueniet tandem expugnatio tristis,
 Inq; Tyro degent Cares, Tyriq; peribunt.
 Totaq; littoreis Samus obducetur arenis.
 At Delus, non iam Delus, delebitur omnis.
 Et Babylon ingens uisu, certamine parua,
 Mœnibus ab nimium fidens, spes pascet inanes.
 Bactra colet Macedo: qui uerò Bactra tenebunt,
 Et Susas, fugient in Græcos protinus omnes.

* liquida cum Pyramus unda

Ad sacram littus profundens insulam adibit.
 Concidet & Sybaris, & Cyzicus, oppida quando
 Labentur magno terra feruente tremore.
 Et Rhodijs clades ueniet postrema, sed ingens.
 Nec semper Macedo dominabitur, occiduumq;
 Italiae im- Surget ab Italia bellum, cui subditus orbis
 perium. Subdet colla, iugis Italis seruire coactus,
 Procumbentq; tuæ Carthago funditus arces.
 Teq; olim motus, infelix Laodicea,
 Pronam consternet, rursumq; reponet in urbem.
 Tu quoq; te captam miseranda Corinthe uidebis.
 O Lybiæ pingues agri, te terra tremiscens
 Pronam sparget humi, cupiesq; agitata cadendo
 Querere diuersas fugiens uelut aduena terras.
 Armenia & tibi uis instat seruilis ab ipsa
 Italia, magnam quæ numinis eruet ædem.
 Sed cum stultitia freti, pietate repulsa,

insan-

Αὐτὰρ ἐπεὶ σὺν ἤπρησι μαυηδόνες αὐχέσσιρ,

Ἔσται λιὰ θήβαςι καπνὸ μετόπιον ἀλωσις,

Καρές δ' οἰήσασι τύρον, τύριοι δ' ἀπολουῦνται,

Καὶ σάμορ ἄμιμος ἄπασσιν ἴω' ἴονοςσι καλύψαι.

Δῆλος δ' ὑπέτι δῆλος, ἀδουλα δὲ πάντα τὰ δῆλη.

Καὶ βαβυλῶν μεγάλη μὸν ἰδῆρ, μιγρὰ ἧ μάχεσθαι

Στήσεται ἀχρῆστοισι ἔω' ἐλπίσι τεχιθεῖσα. (Ἔρω,

Βάντρη κατοικήσασι μαυηδόνες. οἱ δ' ἀπὸ βάν-

Καὶ σόσωρ φύξονται ἐφ' ἐλλάδα γαίαν ἄπαντες

* Ὅτε πύραμος ἀργυροδίνης

Ἡίονα προχέωρ ἰδρὺν εἰς νῆσον ἱκνται.

Καὶ σύβαρις ποσειδάται, λιὰ νύμφος, ἡνίκα γαίης

Βρασομόνης σειμοῖσι τῶν ἡπρησιν αἰ πόλεις.

Ἡξει λιὰ ροδίσις καπνὸ ὑστατορ, ἀλλὰ μέγιστορ,

Οὔτε μαυηδονίης αἰεὶ κρατὸς, ἀλλ' ἀπὸ δυσμῶν

Ἰσάλος * ἀνθήσασ πόλεμος μέγας, τ' ὦ ὑπόκωμος

Λατρεύσασ δόλορον ἔχωρ συγὸν ἰσάλεινσι.

Καρχηδῶν λιὰ σέο χαμά πᾶς πύργος ἐρείσει.

Τλημορ λαοδίνεια, σέ δὲ τρώσει ποτὲ σεισμός

Ἐρλιώξασ, σήσει δὲ πάλιν πόλιν σὺρναγχαρ.

Καὶ σὺ κόρινθε τάλαινα, τελύ ποτ' ἐπόψαι ἀλωσιρ.

Ἄλυθις μύρα καλὰ, σέ δ' ἔδοξε βρασομένη χθῶρ

Ἐρλιώξαι, πρηνὴς δὲ πλόων τῶν ἡπρησιν ἐπὶ γαίαν,

Εἰς ἐτέρωρ σῆξιν προφυγῆρ χθόνα, οἷα μέτοπος.

Αργυρῆν δὲ τε καὶ σέ μύρα δούλειος ἀνάγχι

Ἰταλόθον, νηὸρ δὲ θεδὸ μέγαρ ἐξαλαπάξει.

Ἡνίκα δὲ ἀφροσύνησι πεποιθότες, σὺ σεβίην μὲν

Ἡνίκα δὲ ἀφροσύνησι πεποιθότες, σὺ σεβίην μὲν

Ἡνίκα δὲ ἀφροσύνησι πεποιθότες, σὺ σεβίην μὲν

Ἡνίκα δὲ ἀφροσύνησι πεποιθότες, σὺ σεβίην μὲν

Ἡνίκα δὲ ἀφροσύνησι πεποιθότες, σὺ σεβίην μὲν

Ἡνίκα δὲ ἀφροσύνησι πεποιθότες, σὺ σεβίην μὲν

Ἡνίκα δὲ ἀφροσύνησι πεποιθότες, σὺ σεβίην μὲν

Ἡνίκα δὲ ἀφροσύνησι πεποιθότες, σὺ σεβίην μὲν

Ἡνίκα δὲ ἀφροσύνησι πεποιθότες, σὺ σεβίην μὲν

Ἡνίκα δὲ ἀφροσύνησι πεποιθότες, σὺ σεβίην μὲν

Ἡνίκα δὲ ἀφροσύνησι πεποιθότες, σὺ σεβίην μὲν

Ἡνίκα δὲ ἀφροσύνησι πεποιθότες, σὺ σεβίην μὲν

Ἡνίκα δὲ ἀφροσύνησι πεποιθότες, σὺ σεβίην μὲν

Ἡνίκα δὲ ἀφροσύνησι πεποιθότες, σὺ σεβίην μὲν

Αλξάνδρος.

Ἰταλινῆ ἀρ
χῆ.
* f. ἀνθήσασ.
† f. ὦ ὑπό
κόσμος.

f. αὐ ποτ:

Ἡνίκα δὲ ἀφροσύνησι πεποιθότες, σὺ σεβίην μὲν

Infandas facient cædes *περὶ τῶν*

Tunc ex Italia rex tanquam transfuga, magnus,
Perditus, Euphratis fugiet trans perfidus annem,

Nero,

Cum scelus infandum patrarit, matre necata:

Multaq; præterea, manibus confisus iniquis.

Et circum fanum Romanum sanguine multi

Fœdabunt terram, patrios cum fugerit ille

Trans fines. Syriam uerò Romanus adibit

Vespasia-
nus.

Bellator, qui cum delubra cremauerit igni,

Imbuet horrendam multorum cædibus hastam,

Et Iudeorum latos populabitur agros.

Tunc idem motus perdet Salamina, Paphumq;

Cum circumfusa Cyprus turbabitur unda.

* Flamma sed Italico postquam succensa furore,

In his duo-
bus uerfi-
bus dubi-
to.

In cœlum magno torrens ardore feretur,

Exuretq; urbes multas, hominesq; necabit,

Aetheraq; implebit fuligo multa, cinisq;

Et minio similes guttae labentur ab alto:

Tunc noscenda uenit cœlestis numinis ira,

Immeritum quoniam genus occidère piorum.

Tunc & in occasum uenient certamina belli

Surgentis, profugusq; uibrata magnus in hasta

Romanus multis traiecto Euphrate cateruis.

Infelix iam non urbem te Antiochia uocabunt,

Stultitiam propter Italis labère sub hastis.

Et Scyrum perdet tunc pestis, & aspera pugna.

Hæu Cypre infelix, te tempestatibus actam

l 2

lacta

Iactabit ualidis uasti maris unda procellis.

Ast Asia ueniet permagna opulencia, quando

Quæ Tibetius cõgessit, Nero prodegit.

Quæ sublata domo prædiuite Roma recondit,
Post alia inde quidem præstabit duplicè summa.

At uastans urbes Mæandri ad fluminis undas,

Quæ sunt turrite, perpulchra, depopulabit

Dira fames, fluctus atros Mæander ut abdet.

Verum quando fidem impietas humana sugarit,

Audacesq; homines, uitam uiuendo scelestam,

Improbâ crudeles facient, infandaq; multa:

Nec modo iustorum rationem nullius habebit,

Sed perdent omnes uesana mente furentes,

Leti flagitijs, manuumq; cruore madentes:

Tunc non iam lentus cuiquam Deus esse putetur,

Sed genus humanum cunctum disperdere magno

Aestu durefcens, ah uos respicite stulti

Admonitio ad homines.

Mortales, magnumq; Deum irritare caueat,

Ponite sed gladios, gemitus, cædesq; nefasq;:

Et totum fluuiò corpus mersate perenni.

Tum manibus passis ad sidera, præteritorum

Poscite factorum ueniam, sanateq; factis

Impia facta pijs: nam sic Deus ipse uicissim

Consilium uertet, neq; uos excinet, & iram

Sedabit rursus, si uos modò mente coletis,

Qua nil gratius est illi, pietatis amorem.

Sin autem mihi non credetis, & impietate

Capti, cuncta malis hæc auribus accipietis,

Ρίψα χαμοδρήσιμ ανάρριφθεϊσαν ἀέλλαις.

Ἥξει δ' εἰς ἀσίλῳ πλῆτος μέγας, ὁπποῦτε ῥώμῃ

Αὐτῆς ἐξ ὕλης πυλνυτῆων ρηστὰ δῶμα

Θήσαστο, καὶ δις ἐπίστα τὸς αὐταίσις ἄλλα παρέξει.

Καίνωρ δὲ προλιεθρα παρ ὕδασι μαιαύδροιο,

Ὅσα πεπύργωνται πρῖναλλέα, πιπρὸς ὀλέσσει

Λιμὸς, ὅταν μαιάνδρος ἀποπρῦψῃ μέλαρ ὕδαρ.

Ἀλλ' ὅταν † σύσειβις μὲν ὑπ' ἀνθρώπων ἀπολλῖται f. ἀσειβις.

Γίγισ, καὶ τὸ δίναυρ, ἐπ' ἔχ' ὀσίαισι δὲ τόλμας

Ζῶντες, ὕβριμ ἔξασιν ἀτάδαλον, ἀλλὰ τε πολλὰ,

Εὐσειβῶρ δ' ὕδεις ποιεῖ λόγον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς

Γαύτας ὑπ' ἀφροσύνης μέγαν ἡπιοῖ ἐξολέουσιν,

Υβρῆσι χλῆροντες, καὶ ἐφ' αἵμασι χεῖρας ἔχοντες:

Καὶ τότε γινώσκειν θεὸν ὑπέτι αἰνὸν ἔοντα,

32

Ἀλλὰ χρόνῳ πραινεντα, καὶ ἐξολέοντα γονεῶν

Ἀνθρώπων μάλα πάσαν ὑπὸ πηισμῷ μεγάλιο.

Ἀ μέλει, μετ' ἀθεοῦ βροτῶι τάδε, ἀλλὰ μεθόντες πρὸς τὸς αὐ

Φάσγανα καὶ σοναχὰς, ἀνδρονιτασίας τε, καὶ ὕβρας, θρώπος πα

Ερποταμοῖς λῦσαδε ὄλον δέμας ἀσπασίσι, ραίνεσις.

Χεῖρας τ' ἐπ' ἀνύσαντες ἐς αἰθέρα, τῶν παρὸς ἔργων

Συγγνώμην αἰτέειδε, καὶ σύσειβίαις ἀσέβειαν

Γιγρὰρ ἰάσαδε, † θεὸς δ' ἔξει μετανοίαν, f. ὁ θεός.

Οὐδ' ὀλέσει, πάνσαι δὲ χόλον πάλιν, ἐπὶ σφ' ἄπαν-

τες

Εὐσειλίῳ † πρὶ φῖμορ οὐ φρεσὶμ ἀσπῆσθε, f. τέρφιμορ.

Εἰδ' ἔμοι πείθοι δε ναπόφρονες, ἀλλ' ἀσέβειαν

Στέργοντες, τάδε πάντα κῆλαις διέξηνδε ἀνηαῖς,

Πῦρ ἔσται πατὰ νόσμον, ὃν ᾧ τόδε σῆμα τέτυκται,
 Ρομφαίαι σάλπιγγες ἄμ' ἠελίῳ ἀνιόντι,
 Κόσμος ἅπας μύθημα λιὰ ὕμβριμον ἤχρον αἰθεῖ,
 Φλέξει ἢ χθόνα πᾶσαν, ἐπ' αὐτ' ὀλέσει γένος ἀν-
 δρώων.

Καὶ πάσας πόλεις, πόσῳ μὲν θ' ἄμα, ἢ δὲ θαλάσσας
 Ἐκπύσει, τὰ δὲ πάντα νότις ἔσσει' αἰθαλόεσσα.

Ἀλλ' ὅταν ἤλι πύχτα τέφρην ἀποδόεσσα γύνεται,

Καὶ πῦρ νομίῳσι θεὸς ἄπειτον, ὁσὸν ἀνῆψον

Ὀφέα καὶ ἀπολιλύγαντος θεὸς ἔμπαλι νόσμον

Ὅσοι δ' αὐτ' ἐπὶ δουραβήσιον *

Ἡμαρτον, τὸς δ' αὐτ' ἐχυτὴ πατὰ γαῖαν καλύψαι.

Ὅσοι δ' ἐν σέβασσι πάλιν ζήσονται ἐπὶ γαῖαν

Ἐν σῶμα θεῶ δόντος, βωλύ θ' ἄμα καὶ βίον αὐτοῖς,

Εὐσεβείην, πάντες δὲ τότε ἔσονται χαίρον αὐτοῖς.

Ὡ μακαριστὸς, ἐν αἰῶνι ὃς ἐς χρόνον ἔσεται ἀνὴρ.

Κάπερ σί-

Λ Ο Γ Ο Σ Ρ Ε Μ Ρ Τ Ο Σ,

χος.

^a ἠλιανόμ.

^b οἱ τοι.

^c μετ' ἔσσει.

Ἀλέξαν-

δρος.

Ρώμῳ αἰοι.

Δινείας.

f. ὃς τέξει.

αὐτ' ἐσσει.

Ἀλλ' ἄγε μοι σονόεντα χρόνον^a ἠλιανόμ^b τε λαίμων^c,

Ἄβ^d ἦ τοι μὲρ πρώτιστα^e μετ' ἔσσει^f βασιλῆας

Αἰγυπίου, τοὺς πάντας ἴσιν πατὰ γαῖαν φέρισιν.

Καὶ μετὰ τὸν πέλλης πολυήταρα, τῶ ὑπὸ πᾶσα

Ἀντολίη δεδράμασο, καὶ ἐσσει^g πολυκόλως,

Ὁρ βαβυλῶν ἠλεγεξί, νέλιον δ' ἔσσει φιλίππων,

Ὁν διός, ἔν ἄμμωνος ἀλκῆ^h φημι χθόντα.

Ἐσονται γένεⁱς τε καὶ αἰματος ἀσαραφνοίς,

† Ἄσ^j ἔξει τρώϊλον ὃς τις τυρὸς ἐχισερ ὀρμῆν.

Γολλὸς δ' αὐτ' μετ' ἀνακτας ἀρπυγίαν μετ' ἔσσει,

Καὶ

Igri flagrabit mundus, signumq; dabunt hæc:
 Enses atq; tubæ simul, & sole exoriente
 Terribilem sonitum, mugitumq; audiet omnis
 Mundus, & exuret terram omnem torridus ignis.
 Hinc genus humanum postquam delebit, & omnes
 Vrbes & fluuios exusserit, atq; profundum,
 Omnia fient hæc mixtus fuligine puluis.
 Omnia sed postquam in cineres collapsa iacebunt,
 Et Deus obruerit tantum qui accenderit ignem,
 Ossaq; cum cinere orbem tunc iterum Deus ipse
 Qui uerò impietate *

Peccarint, iterum iniecta tellure tegentur.
 Contrà iterum in terris uiuent pietatis amici,
 Ipsis dante Deo flatum, uitamq; cibumq;
 Seq; pijs omnes multum debere putabunt.
 Omnium felix, ueniet qui tempus ad illud.

LIBER QUINTVS.

Nunc dicenda mihi lugubria tempora, fama
 Clara Latinorū, qui post tellure repostos
 Aegypti reges, habituros proxima regna,
 Post ciuem Pelles, oriens cui paruit omnis,
 Diues & occasus domitori, quemq; Philippo
 Restituit Babylon, demonstrauitq; putatum
 Ammonis falsa Iouis ortum semine fama:
 Assaraci existent de stirpe & sanguine creti,
 Autor erit quorum qui Troiæ diffidit ignes.
 Post reges autem multos, & bellipotentes,

Alexāder.

Romani.
Aeneas.

l 4

Postq;

Πῦρ ἔσται πατὰ νόσμον, ὃν ᾧ τόδε σῆμα τέτυκται,
 Ρομφαίαι σάλπιγγες αἰμ' ἠελίῳ ἀνιόντι,
 Κόσμος ἅπας μύθημα λιὰ ὕμβριμον ἤχρον αἰθεῖ,
 Φλέξει ἢ χθόνα πᾶσαν, ἐπ' αὐτ' ὀλέσει γένος ἀν-
 δρώων.

Καὶ πάσας πόλεις, πόσῳ μὲν θ' ἅμα, ἢ δὲ θαλάσσας
 Ἐκπύσει, τάδε πάντα νόμις ἔσσει' αἰθαλόισα.

Ἀλλ' ὅταν ἤλι πύχτα τέφρην ἀποδόεσσαι γύνται,

Καὶ πῦρ νομίῳσι θεὸς ἀπειτορ, ὁσὸρ ἀνῆψον

Ὀφέα καὶ ἀπολιλύγαντος θεὸς ἐμπαλι νόσμον

Ὀσοι δ' αὐτ' ἐπὶ δουρεθισιν *

Ἡμαρτορ, τὸς δ' αὐτ' ἐχυτὴ πατὰ γαῖαν καλύψαι.

Ὀσοι δ' ἐν σέβασσι πάλιν ζήσονται ἐπὶ γαῖαν

Ἐν σῶμα θεῶ δόντος, βωλύ θ' ἅμα καὶ βίον αὐτοῖς,

Εὐσεβείην, πάντες δὲ τότε ἔσονται χαίρον αὐτοῖς.

Ὡ μακαριστὸς, ἐν αἰῶνι ὃς ἐς χρόνον ἔσεται ἀνὴρ.

Κάπερ σί-

Λ Ο Γ Ο Σ Ρ Ε Μ Ρ Τ Ο Σ,

χος.

^a ἠλανόμ. **Α**λλ' ἄγε μοι σονόεντα χρόνον^a ἠλανόμ^a τε λαίμων,

^b οἱ τοι. **Β**ἦ τοι μὲρ πρώτιστα^c μετ' ἔσομένους βασιλῆας

^c μετ' ἔσ. **Α**ιγύπτου, τοὺς πάντας ἴσιν πατὰ γαῖαν φέρισιν.

Αλέξαν-

Δρος. **Α**ντολίη δεδράμασο, λιὰ ἐσπρίη πολυπόλοιο,

Ου βαβυλῶν ἠλεγξε, νέλιυ δ' ᾠρεξε φιλίππυ,

Οὐ διδοῖς, ἔν ἅμμωνος ἀλκῆ ἢ φημι χθόντα.

Ρώμῳ αἰοι. **Ε**σονται γένει^s τε λιὰ αἰματος ἀσαραφῆοιο,

Δινείας. † **Α**ς ἔξει τρῶίλιν ὃς τις τυρὸς ἐχισεν ὀρμίνυ.

Γοῦδς τέξει. **Γ**ολλὸς δ' αὐτ' ἀναίτης ἀρπυγίδο μετ' ἄφωτας,

αὐτ' ἐσύξει.

Καὶ

Igri flagrabit mundus, signumq; dabunt hæc:
 Enses atq; tubæ simul, & sole exoriente
 Terribilem sonitum, mugitumq; audiet omnis
 Mundus, & exuret terram omnem torridus ignis.
 Hinc genus humanum postquam delebit, & omnes
 Vrbes & fluuios exusserit, atq; profundum,
 Omnia fient hæc mixtus fuligine puluis.
 Omnia sed postquam in cineres collapsa iacebunt,
 Et Deus obruerit tantum qui accenderit ignem,
 Ossaq; cum cinere orbem tunc iterum Deus ipse
 Qui uerò impietate *

Peccarint, iterum iniecta tellure tegentur.
 Contrà iterum in terris uiuent pietatis amici,
 Ipsis dante Deo flatum, uitamq; cibumq;
 Seq; pijs omnes multum debere putabunt.
 Omnium felix, ueniet qui tempus ad illud.

LIBER QUINTVS.

Nunc dicenda mihi lugubria tempora, fama
 Clara Latinorū, qui post tellure repostos
 Aegypti reges, habituros proxima regna,
 Post ciuem Pelles, oriens cui paruit omnis,
 Diues & occasus domitori, quemq; Philippo
 Restituit Babylon, demonstrauitq; putatum
 Ammonis falsa Iouis ortum semine fama:
 Assaraci existent de stirpe & sanguine creti,
 Autor erit quorum qui Troiæ diffidit ignes.
 Post reges autem multos, & bellipotentes,

Alexāder.

Romani.
Aeneas.

l 4

Postq;

- Romulus & Remus. Postq; seræ geminos natos balantiuorantis,
 Primus erit regum, cuius capitalis habebit
 I. Cæsar. Litera bis decies, poterit qui plurima bello,
 Iulius. Et numeri formam primam denarij habebit.
- Augustus. Proximus hūc princeps sequitur, quē litera signat
 Prima elementorum, horrebit quē Thracia terra,
 Et Sicula, et Memphis: Memphis cui causa ruina
- Antonius. Culpa ducum fuit, & mulier seruire rebellis,
 Cleopatra. Per fluctus elapsa, feret quoq; gentibus ille
 Leges, & subiget cuncta, & post tempore longo
- Tiberius. Imperium tradet cuidam, cui prima ualebit
 Litera tercentum, qui charum nomen habebit
 Fluminis, & Persas, Babylonemq; aggredietur,
 Et tandem rigida percellet cuspide Medos.
- Gaius. Deinde notam trini numeri sortitus habebit
 Imperium
 ἐς δὲ νῦν ὁ θεὸς ἐπαύει τὸν ἀρχαῖον νότον ἐπὶ πρῶτον
 ἐσέρ' ἀνάξ, νέαν δὲ βαβυλῶνα ὠνεύσει
 ἴσθ' ἰσθῶν ἀμωσίου ἢ αὐτοῦ ἰσθῶν ἀξίας.
- Nero. Quem uerò dominū nota quinquagesima signat,
 Dirus erit serpens, spirans lachrymabile bellum,
 Distentasq; manus perdet suæ originis olim,
 Cunctaq; turbabit certans, plebemq; trucidans,
 Et permulta patrans, bifidas & diuidet undas,
 Et percellet Atho. sed funditus interimetur:
 Deinde reuertetur, seseq; Deo æquiparabit.
 Sed non esse decum tandem Deus arguet ipse.

Post

Καὶ μετὰ θηρὸς τέσσα τὰ δίπλα μνησφάγοιο, Ρῶμυλός
 Ἐσαι ἀνάξ πρώτιστος, ὅς τις δέσσα δις πορυφάσει, καὶ ρήμος.
 Γράμματός ἀρχομόνος, πολέμων δ' ἐπὶ πωλὺν ηρα- Καῖσαρ ἰδ-
 τήσει. λιος.

Ἐξει δ' ἐν δειπάδος πρώτου τύπου, ὡς τε μετ' αὐτὸν Αἰγύστος.
 Ἀρχερω φοιχέωρ, ὅς τις † λάχη γράμματος ἀρχε, f. λάχε
 Ου θραύνη πῆξαι, καὶ σινελίη, καὶ μέμφις, γράμματός
 Μέμφις πηλυχθέσσα δι' ἡγεμόνων κακότητα, ἀρχίλυ.
 Ἡδὲ γωαικὸς ἀδελώτῃ ἐπὶ πῦμα πεσύσης. Αὐτῶνιος,

Καὶ θεσμὸς θήσει λαοῖς, καὶ πωλὺν ὑποτάξει. Κλεοπά-
 Ἐν μακρῷ δὲ χρόνῳ ἐτέρῳ παραδίδεται ἀρχίλυ, τρα.

Ὅς τε τριημισίωρ ἀριθμῶν νορέλυ ἐπὶ πρώτῃν Τιθέριος.

Ἐξει, καὶ ποταμὸς φίλον ἔνομα, ὅς τ' ἐπὶ πέρσας
 Ἀρξει, καὶ βαθυλῶνα. βαλεῖ δουρὶ δὴ † τότε μύδης. f. πότε.

Ἐῖτα τριῶρ ἀριθμῶν νορέλυ ὅς τις λάχερ ἀρξει Γάιος.

Ἐς δέσσα, ὅς ἐπατ' ἀρξει νορέλυ ἐπὶ πρώτῃν

Ἐσσετ' ἀνάξ, κῆνος δὲ βαθύτατον ὠνεανοῖο

Ἰξετ' ὑδωρ, ἀμπωσιρ, ὑπ' αὐσονίην αἰξας.

Γοντήμοντα δ' ὅς τις νορέλυ λάχε, νοίρανος ἔσαι, Νέρων.

Δεινὸς ὄφτις φουδῶν πόλεμων βαρμῶ, ὅς ποτε χείρας.

Ἡς γονεῖς ταυύσας ὀλέσει, καὶ πᾶντα ταράξει,

Ἀθλῶν, λαὸν ἡσίον, καὶ μυρία τολμῶρ.

Καὶ τμήξει τὸ δίδωμον ὑδωρ, ἄθω τε πατάξει.

Ἀλλ' ἔσαι καὶ αἰγιος ὀλοίγιος, εἴτ' ἀνακλάμψαι.

Ἰοσάβωρ θεῶ αὐτὸν, ἐλέγξει δ' ἕμιρ ἔοντα.

Γάλλα, Ο Τρεῖς ἢ μετ' αὐτῶν ἀναίτες ὑπὸ ἀλλήλων ἀπολοῦν
 θωμ, ἕτε- Εἴτα τίς ἀσθέμων ὀλετήρ ἦξει μέγας ἀνδρῶν, (ται.
 λιος. Επ' ἡμῖν ὃς Δευάτλιυ κούριλυ Δεάνυσι πρόδηλον.
 πεπασια - Τὸ δὲ τριηποσίης ὅτι πρῶτον ἐλέγχων,

κός. Γαῖς πρᾶτος ἐξαφελᾷ. μετὰ δὲ αὐτῶν κούριμορ ἔσαι
 Δομῖμανός. Τετραδός ἐν κούριεν τ' ἔφοβος μόρος. αὐτὰρ ἔπειτα

αλ. ἔφοβος. Πενήποσι' ἀριθμὸς γεραρὸς βροτῶν. αὐτὰρ ἐπ' αὐτῶν,

Νερωάς. Ὅς τε τριηποσίης κούριεν λάχων οὐνυπων ἀρχιῶ

Τραϊανός. Κελτὸς ὀρειοδάτης, ασύδωρ ἐπὶ δῆριμ ἐώαρ.

Μοιραμ ἀειμελίμ ἢ φύξεται, ἀλλὰ ναμέται.

Ομνόνις ἀλλοτῶν κούριεν νέμω, ἀλλ' ἀνέμεινε

Ανθεος ἄνομ' ἐχρῆσα. μετ' αὐτῶν δὲ ἀλλος ἀνάξει

Αδριανός. Αργυρόρανος ἀνὴρ. τῷ δὲ ἔοσται ἄνομα πόντης.

Ἐσαι καὶ πανάριτος ἀνὴρ, καὶ πάντα νοήσει.

Καὶ ἐπὶ σοὶ πανάρισι, πανέροχε νυανοχάιτα,

Καὶ ἐπὶ σοὶ κλάδοισι τὰ δὲ ἔοσται ἡμᾶτα πάντα.

Τρεῖς ἀφῆσιμ, ὃ δὲ τρίτος ὀφέπρατήσει πάντων.

Τέρομαι ἢ τριτάλαινα κούριεν φάτιμ οὐ φρεσί
 θέδαι,

Ἰσιλος ἢ γνωστὴ καὶ χρῆσιμῶν οὐθεον ὑμνον.

Πρῶτον μὲν πόρι σείο βάσιμναδ πολυκλάυης

Μαινάδες αὐξοσιμ, καὶ οὐ παλάμεισι κούριεν

Ἐοσται ἡμᾶτι τῷδε, ὅτιαρ ποτὲ νέϊλος ὀλοσύση

Γαῖαν ὀλιυ αἰγυπῶν ἔως πηχῶν Δενα καὶ ἔξ,

f. Ενλδοαι. Ἄος κλάυτον γλιυ πᾶσαν, ἐπαρ ἄστυσαι ἢ βροτοῖσι.

Σεγήσει δὲ χάρις γαῖης, καὶ δόξα προσώπυ.

κατὰ Μέμ- Μέμφι σὺ μόν κλάυση ὑπὲρ αἰγυπῶν τῷ μέγιστα.

φως.

Γρόδει

Oracula.

171

Post quem tres reges à sese alterna peribunt.
 Hinc ueniet quidam magnus, caesorq; malorum,
 Quem nota perspicue decies septena docebit.
 Filius aſt huius (nota tricenaria monstrat)
 Auferet imperium: post quem fatale tenebit
 Imperium, numeri quem quarti littera signat. (bit.
 Hinc quinquagenum numerum uir honestus habe=
 Quem sequitur, cui dat nota tricenaria nomen,
 Gallus montiuagus, properans orientis ad arma.
 Triste nec effugiet fatum, fessusq; iacensq;
 Mortuus externa tectus tellure premetur,
 Floris de uento uocitati nomen habente.

Galba, O-
 tho, Vitel-
 lius.
 Vespasia-
 nus.
 Titus.
 Domitia-
 nus.
 Nerua.
 Traianus.

Adrianus.

Post hunc argento galeatus, nomine ponti
 Dictus, regnabit: uir is optimus, omnia noscet.
 Atq; haec, caeruleis sub te insignite capillis
 Optime, subq; tuis excellentissime ramis
 Omnia tempora erunt, tres rerum summa tenebüt,
 Omnibus at tandem potietur tertius ille.

Torqueor infelix, dum tristia fata recordor
 Isidis ipsa soror diuina oracula pandens.
 Principio circum ima tuae lachrymabilis edis
 Menades augebunt: atq; in manibus sceleratis *
 Vna dies ueniet cum tota feretur in arua
 Ad sex atq; decem cubitos Aegyptia Nilus,
 Abluat ut terram omnem, mortalesq; rigentur,
 Et decor & terrae facies speciosa silebit.

(bis:

Memphi uicè Aegypti multū lachrymosa dole
 Nam In Mem-
 phim.

Nam prius imperio terræ dominata potente
 Fies uilis, uti de cælo clamet & ipse
 Fulmineus magna uoce: O fortissima Memphi,
 Olim mortales inter celebrata superbe,
 Infortunata ærumnosâq; flebis, ut alta
 Immortale Dei cognoscas numen in æthra.
 Fastus ubi tuus est, homines tumidissimus inter?
 In natos etenim quoniam diuinitus unctos
 Es bacchata meos, iustisq; immitis inique
 Vsa, bonisq; uiris: ideo pro talibus ausis
 Talis habenda tibi uestis, pœnæq; luendæ.
 Iam tibi non inter sedes erit ulla beatos.
 Ex astris es lapsa, nefas tibi scandere cœlum.
 Hactenus Aegypto Deus hæc me dicere iussit
 Tempus ad extremum, quo gens humana futura est
 Pessimâ: sed durantq; maliq; malum opperiantur,
 Iram immortalis cœlestis & altitonantis,
 Proq; Deo lapides & ficta animalia, multa
 Religione colunt, trepidi, diuersaq;: quorum
 Non ullus sermo, mens nulla, auditio nulla est.
 Singula nec fas est uerbis simul achra referre
 Mortali fabricata manu, quos namq; creauit
 Humanæq; manus labor, ac industria mentis,
 Accepere deos, stulti, saxo ue, uel auro,
 Aere uel argento factos, ligno ue dolatos,
 Exanimos, surdos, conflatos ignis in æstu.
 Fecerunt illis frustra *

In simula-
 chorū cul-
 tores.

Oppria

Ερόδε γὰρ ἡ μεγάλης γαίης κραταίαισα γρηθήσῃ
 Λυπηρή, ὡς τε βοῆσαι κ' αὐτὸν τὸρπιπέφρανον
 Οὐρανόθεν φωνῆ μεγάλη κ' μεγαλόδονε μέμφῃ,
 Ἡ τὸ πάλαι δειλοῖσι βροτοῖσ' αὐχέσσα μέγισα,
 Κλάσσει αἰγχαλέν, λιὰ πάμμορος, ὡς τε κοῆσαι
 Ἀντὶ τὸ αἰθιορ βέδρ, ἄμβροτον οὐ νεφέεσι,
 Εἶσ' ὁ λῆμα κραταῖδρ οὐ ἀνθρώποισι τίτην[ται],
 Ἀνθ' ὧν ἐξεμαίνεσ ἐς ἐμὸνσ παίδας θεοχρίστῃς,
 Καί τε κελὶν ὠτρυνωσ οὐ ἀνδράσι τοῖσ ἀγαθοῖ-
 σιν,

Εξερσ ἀντὶ τόσων τοῖα κ' ἴτροφὸν εἶνενα ποινῆσ. *f. τρέφω.*

Οὐκέτι σοι φανδρῶσ θέμισ ἔσται οὐ μακάρεσιν.

Εξ ἄστρω πέπλωσασ, ἐσ ἕρανδρ ἔν ἀνάβῃσ.

Ταῦτα μὲν αἰγυπῶ θεὸσ οὐνεπεν ἐξαυδῆσαι,

Υφατίω κειρῶ, ὅτε πάγκηνοι αὐδρες ἔσονται,

Ἀλλὰ ταλαιπωρεσὶ κηνοὶ κηνότῃτα μόνοντες

Οξυλὶν ἀβανάτοιο, βαρνητῆπ, ἕρανίωσ. *κατὰ τῶν*

ἴ Αντιθέουσ δὲ λίθουσ, λιὰ κνώδαλα θερησπύοντες, *εἰδωλολά-*

Ροκκά μάλ' ἀλλυδισ ἀλλὰ φοβῆμενοι. * ἕ λόγος ἕ- *τρων.*

Οὐνδρ, ἔν αἰνοῦ. ἴ ἄγε μοι θέμισ, ἕδ' ἀγορεύω (δεις, *f. Ἀντίθεσ.*

Εἰδῶλων τε ἕνασ, βροτῶν πωλάμεισ γεγαῶτα. * *f. ὦν.*

Εξ ἰδίω δὲ κόπων κὰ ἀταθαλίω ἐπινοῖω *f. ἄγε μὴ.*

Ἀνθρωποσ δέξαντο θεὸσ ξυλίνουσ, λιθίνουσ τε,

Χαλκῆσ τε, χρυσεσ τε, λιὰ ἀργυρέσ τε ματαίωσ,

Ἀψύχουσ, κωφῆσ, λιὰ οὐ πυελ χωνσθούσασ. *34*

Γοῖησαντο μάτην τότοισ *

Θμῆσ

Θυμὸς καὶ ξυῖς θλίβεται, λύπηται βυδὴ
 Ἡρακλῆς τε, Διὸς τε, καὶ ἔρμείας.
 Καὶ σέ δ' ἀλεξάνδρεια πλυτὰ θρηπῆρα.
 Οὐ λάψαι πόλεμος τ' ἴ *
 Υπὸ φρυγῆος δ' ὡς ὅσα πρόδον ἐρεξας.
 Σιγήσεις αἰῶνα πολυῶν, καὶ νόσι μὲν ἡμερ.
 Κυνέτι σοι ρόσσει τρυφῶρον πόμα. *

*

*

*

φ. αὐθρῶπος καὶ σὺ πᾶσαν ὀλῆ γαῖαν, τ' αὐθρῶπος ναυσιπλοῦτος
κακοῦ χυτος. Αἵματι καὶ νευνέοσι παρ' ἐκταγλοισί τε βωμοῖς,
 Βαρυβρόφρων, ἀνεαρὸς, πολυδέματος, ἀφρονα λυτο-
 Γαμπληθὶ ψαμαθυστῶν ἀπαίξων σὸν ὄλεθρον. (σὺν
 καὶ τότε ἔση πόλεων πολυόολθος, πολλὰ καμῶσα.
 Κλαύσεται ἄοσις ὄλη δάρων χαρίων ἀπὸ σείο.
 Ἐπιψαμῶνι λεφαλλὴν ἀχαρῶν, πίπῃσ' ἐπὶ γαίης.
 Αὐτὸς δ' ὅς πόρσωρ λάχον, αἰγυπῆρον πηολεμίζας
 Κτένας ἀνδρα ἑνασθον ὄλον βίον ἐξαλαπάξει.
 Καὶ νιοσις θεόθεν βασιλοῦς πεμφθεῖς ἐπὶ τῶτον,
 Ως τε μύθων μοῖραν τριτάτῃν δειλοῖσι βροτοῖσι.
φ. αἵματι Αὐτὸς δ' ἐν δυομῶν εἰσπλήσεται τ' αἵματι κύφω.
 Σύμπασαν γαῖαν πολιορκῶν, πᾶσαν ὀρμηῶν.
 Αλλ' ὅταν ὕψος ἔχη κρατὸρὸν, καὶ ταρβὸς ἀνδρείς,
 Ἡξεί δ' αὐ μακάρων ἐθέλων πόλιρ ἐξαλαπάξει.
 Καὶ μή τις θεόθεν ἀνεαρὸς βασιλοῦς ἐκπεμφθεῖς,
 Γαύτας ἰλᾶ βασιλεῖς μεγάλους, καὶ ἀνδρας ἀρίστους.
 Εἶδ'

Opprimitur Thmuis & Xouis: consiliūq;
 Herculis atq; Iouis frangetur, Mercurijq;
 Te quoq; Alexandra altrix celebris *
 Non cessabit bellum non *

* Quae fecisti ante superbē

Diu taciturna eris & reditus tempus
 * Nec tibi iam suavis potus fluct

*

*

*

Vastabitq; tuam terram uir pessimus omnem,
 Sanguineq; inficiet, diris & cadibus aras,
 Barbarus, immanis, rabie demente tremendus,
 Ingentesq; tuæ structurus stragis aceruos.
 Tunc eris urbs olim felix, tunc plena laborum,
 Plorabitq; tuis Asia omnis compta uenustis
 Turpe caput donis, ad terram prona cadendo.
 Cui uerò Persæ contingent, bella mouebit
 Aegypto, occisisq; uiris prædabitur omnem
 Victum. & rex Cisis missus diuinitus illi,
 Ut sic tertia pars maneat mortalibus ægris.
 Ipse ex occasu saltu uelocē uolabit,
 Terram desolans & uastans funditus omnem.

Sed cum terribilis multum dirusq; ualebit,
 Iamq; beatorum ueniet populetur ut urbem,
 Rex quidam fortis missus diuinitus illò
 Omnes excinet magnos regesq; uirosq;.

Sis

Sic hominum finis existet deinde perennis.
 Heu misero tibi cor, quid me narrare laeesis
 Aegypti miserum multo sub principe fatum?
 I genus adstultum Persarum solis ad ortus,
 Iis monstra quæ sint præsentia, quæq; futura.

Diluuium immittent Euphratis fluminis undæ,
 Et Persas perdent, & Iberos, & Babylonas,
 Massagetasq; armis claros, atq; arcubus omnes.
 Tota Asia igne ardens æquor stillabit adusq;
 Pergamus insignis quondam, succisa peribit.
 Desertanq; homines Pitane, uastamq; uidebunt.
 Lesbos tota petet fundum, penitusq; peribit.
 Smyrnaq; per præceptis prolabens flebit: & olim
 Quæ fuit insignis fama, celebrisq; peribit.
 Bithynij patriæ flebunt incendia terræ,
 Et Syriæ magnæ, Phœnicesq; arbore crebræ.
 Eheu te Lyciam, tibi quot molitur acerba
 Omnibus in miseram terram uadentibus ultro,
 Ut fleat ob motum tristem, latices & amaros
 Expers unguenti Lycia, id quod oleuerat olim.
 Et Phrygiam grauis ira manet, confluente dolore.
 Propter quem Iouis iuit eò Rhea, mansit & illic.
 Barbaræ gens ab eo Pontus, Tauriq; peribunt,
 Et Lapithas ad humum prostratos dispoliabit.
 Thessalicos fines undosum flumen, & altum,
 Peneus perdet, auens homines auellere terræ,
 Eridanus formas dicens generare ferarum.

Εἶθ' ἔτιωσ τέλος ἔσαι ἀφθιτορ ἀνθρώποισιν.
 Αἰ αἰ σοι κραδίη δειλή, τί με ταῦτ' ὄρεθίσεις
 Δηλῶν, αἰ γύπης πολυκοιρανίη ἀλεγεινή;
 Βᾶνε πρὸς ἀντολίην πόρσων γενεᾶς ἀνόητους,
 Καὶ δόλῳ τοῖσι τ' παρὸν τὸ μέλλον πῶτ' ἔσειδαι. f. το παρὸν,
 Εὐφρήτης ποταμῷ ρεῖθρον κατὰ κλυτομόρ' ἐποίσει, τό, τε μέλ-
 Καὶ πέρσας ὀλέσει, καὶ ἰβήρας, καὶ βαβυλωνίους, λον ἔσει-
 Μασσαγέτας τε φιλοπτολέμους, τόξοισί τε πάντας. δαι.
 Λασις ὄλη πυρίφλεπτος ἕως νήσωρ θαλαγήσει.
 Γέργαμος ἢ τὸ πάλαι σεμνὴ βοτρυδὸρ ὀλέται.
 Καὶ πιταῖη πανέριμος ἐν ἀνθρώποισι φανέται.
 Λέσβος ὄλη δύσει βαθυὴ εἰς βυθὸν, ὡς ἀπολέσθαι.
 Σμύρνα πατὰ κρημνῶν εἰλισομοκὴ κατὰ κλυτομορ' ἐποίσει,
 Ἡ τὸ πάλαι σεμνὴ καὶ ἐπώνυμος ἐξαπολείται.
 Βιθυῖοι κλαύσσειν ἐλὺ χθόνα τε φρωεῖσαν,
 Καὶ σὺρίην μεγάλην, καὶ φοινίκην πολύφυτον.
 Αἰ αἰ σοι λυγία, ὅσα σοι κηλὰ μηχανᾶται.
 Γαῖτας ἐπ' ἢ αὐτὸ μίτῃς ἐπιβᾶς χάρις ἀλεγεινῆς, f. αὐτομά-
 Ως κλαύσαι σεισμῷ τε κηλῷ, καὶ νάμασι πιηροῖς, τους,
 Τὴν λυγίης ἀμυρορ, καὶ τὴν κηλὴν πῶτ' ἔχρησορ.
 Ἐσαι καὶ φρυγίη δανὸς χόλος εἶνενα λυγίης,
 Ἡς χαρὶν ἢ διὸς ἦλθε ρέη, καὶ κηλὴ προσέμενε.
 Ρόντορ ὀλεῖ, τὰ κρημνῶν γενεὴν, καὶ βαρβαρορ ἔθνος.
 Καὶ λαπίθας, δάπεδον πατὰ γῆν ἐν ἀρχῆσει.
 Θεσσαλίην χώρην ἀπολεῖ ποταμὸς βαθυδίνους,
 Ρτίνωος βαθύρας, ἢ μορφᾶς θηρῶν ἀπὸ γαίης. f. μέροσπαι.
 Ἡ κρημνῶν φάσκηρ θηρῶν μορφᾶς τότε γενναῖν.

Ελλάδα τὴν Τριτάλαιναρ ἀνέβησι ποιηταί,
Νέρων. Ἡμῖν ἀπ' ἰταλῆς ἰδοῦ μὲ πύξαις τούοντα,
 Τῆς μεγάλης ρώμης βασιλεὺς μέγας ἰσθόος φῆ
 Ου, φασιρ, αὐτὸς ἴσθς τένον, ἰδὲ πότνια ἦρ,
 Ὅς τις παμμέσω φέγγω μελινδέας ὕμνος
 Θεῶνροποπῶρ, ἀπολλέ πολλὰς σὺ μῆτι τάλαινα
 Φύξεται ἐν βαβυλωνος ἀνάξ φοβόρῃς καὶ ἀνάοθῃ
 Ου πάντες συγένοι βροτοί, καὶ πάντες ἀρίστοι.
 Ὡλεσε γὰρ πολλὰς, καὶ γασέρι χεῖρας ἔθειρε.
f. μιάρων. Εἰς ἀλόχου ἤμαρτε, καὶ ἐν τ' μικρῶν ἐτέτυψ.
 ἤξει δ' εἰς μῆδωρ καὶ πόρσῶρ πρὸς βασιλῆας.
 Πρώτῃς ὄσ' ἐπόθεισε, καὶ οἷς κλέος ἐγκατέθῃ.
 Φωλσῶρ μετὰ τῶνδε ναπῶρ εἰς ἔθνος ἀνδρῆς,
f. καὶ. † Εἰς ναδῦ θεότσνητορ ἔλκεν, καὶ ἐφλεξε πολίται
 Λαὸς εἰσακλιόντας, ὅσας ὕμνησε Διναίως.
 Τότῃ γὰρ φανόντος, ἢ ἠΐσις ἐξετινάχθη,
 Καὶ βασιλεῖς ὄλοντο, καὶ οὐ τοῖσιρ μόνον ἀρχῆ.
 Ἐσ δ' ὄλεσαν μεγάλῃ τε πόλιρ, λαόρ τε Διναίωρ.
f. πετράτῃ, Αλλ' ὅταν ἐν τ' Ἰερεῖτῃ ἔτιος λάμψῃ μέγας ἀστῆρ
aut potius Ὅς πᾶσαν γαῖαν παθελεῖ μόνος εἶνενα τιμῆς,
ταυτῆ. Αὐτοὶ πρῶτορ ἔθειναν τ' ἐραλίω ποσειδῶνι,
 ἤξει δ' ἕβρανόθεν τ' ἀστῆρ μέγας εἰς ἄλλα Δεπλῶν,
κατὰ Ρώ- Καὶ φλέξει πόντορ βαβυῶν, αὐτὴν τε βαβυλωνίαν,
μης. Ἰταλῆς γαῖαν, τῆς εἶνενα πολλοὶ ὄλοντο
 Ἐβραίων ἅγιοι ποιτοί, καὶ ναὸς ἀληθῆς,
 Ἐσται οὐ θνητοῖσι ναποῖς ναπῶ μοχθήσασα.

Eracles
 Quod
 Magni
 Iuppiter
 Melles
 Perrot
 Auspice
 Quam
 Cam tot
 Coniug
 Et Me
 Quos
 Inuise
 Sufidul
 Et caues
 Scanden
 Hoc etc
 Et reg
 Perdu
 Sen
 Quod
 Ipsi Ne
 Decq
 Alim
 Italia
 Sancti
 Tam

A. 100

Græcos uexabunt, miseros bis terq; poete,
 Quando ex Italia processum ruperit Isthmi
 Magnæ rex magnus Romæ, similisq; Deo uir,
 Iuppiter (ut perhibent) quem de Iunone creauit,
 Mellea qui dulci modulamine carmina fundens
 Per coetus, perdet multos, miseramq; parentem,
 Ausugiet † Babylone malus rex, horribilisq;
 Quem male mortales omnes odere, boniq;
 Cum tot ob occisos, tum casa matre scelestum,
 Coniugibusq; parum fidum, prauisq; creatum.
 Et Medos autem reges, Persas & adibit,
 Quos primos cupijt, decus & quis conciliauit,
 Inuise genti mala commentando per illos.
 Sustulit & templum diuinitus ædificatum,
 Et ciues igni miseros combusit, eoq;
 Scandentes populos, quos iuste concelebrauit.
 Hoc etenim tremuit rerum natura creato,
 Et reges periire, potestas mansit in illis.
 Perdiderunt magnamq; urbem, populumq; honorum.
 Sed cum astrum statim magnum lucebit in anno,
 Quod solū perdet terrā omnem, propter honorem
 Ipsi Neptuno primū posuere marino,
 Deq; polo ueniet sidus magnum in mare magnum,
 Altumq; exuret pontum, atq; ipsam Babylonem
 Italiae terram, per quam periire frequentes
 Sancti Hebræorum fidi, delubraq; uera:
 Tum uerò duros patiere scelesti labores,

Nero.

Id est, Roma.

In Romā.

m a

Præmia

Premia digna tuis factis, desertaq; in omne
 Tempus eris, tempus deserta manebis in omne,
 Osa solum proprium, quia delectata ueneno es.
 Mater adulterij, marium teterrima nutrix
 Concubitus: urbs mollis, iniqua, scelestâ, nefanda.
 Eheu urbs terræ prorsum impurata Latinæ,
 Menas uiperea, ad ripas uiduata sedebis,
 Teq; suam uxorem Tiberis lachrymabitur amnis.
 Impius est animus tuus, & cor cæde cruentum.
 Nescis quid possit Deus, & quid cogiter: atq;
 Sola (inquis) ego sum, non sum superabilis ulli:
 Nunc Deus æternus disperdet teq; tuosq;
 Nec super ulla tui in terra monumenta manebunt,
 Ut quôdam, magnus tibi cum Deus auxit honores.
 Sola scelestâ mane, & flagrantibus indita flammis
 Tartareas habita sedes inamabilis Orci.

Nunc Aegypto tuos iterum deploro dolores.

In Mem- Memphi laborum autor οέ τε πλυδ εσα τένορτο
 phim. In te pyramides audaci uoce loquentur

Python urbs olim geminæ urbis condita iure,
 Tempus in omne sile, ut finem des improbitatis.
 Triste scelus, menas lugubris, foeta dolore,
 Anxificis fletura malis, uidua omne per æuum,
 Annosa effecta es mundum tu sola gubernans.
 Verùm quando super sordenti uestiet album
 Barce uestitum, nolim nasci ue uel esse.

*In Thebæ. Thebe quid facta est tua tanta potentia? dirus
 Perdet

lina
fortis, in
ma nobis
ele fta
errima
na, f
parata
ata f
chrym
or cade
id cogit
am fup
teq, tu
nimenta
Dens auxi
ibus indit
is Ori.
exploro
id eia
quentur
s condita
des impro
fecta dolo
omne per
foli gub
uefitec
uel effe
nta potent

ἀλλὰ μόνεις παντέρημος, ὅλος αἰῶνας ἐπ' αὐτῆς
 ἄσεται, ἀλλὰ μόνει εἰς αἰῶνας πανέρημος,
 ἴδου συγέσθ' ἑλαφος, ὅτι φαρμακίη ἐπόθησας.
 λυχεῖαι παρὰ σοί, καὶ παίδωρ μίξις ἄθεσμος.
 ἠλυγονῆς, ἀδινός τε, καὶ πόλι, δύσμορε πασῶν.
 ἀὶ πάντ' ἀνάβαρτε πόλι λατινίδος αἴης.
 κωνὰς ἐχιδνοχαρῆς, χύρη καθεδεῖο παρ' ὄχθας,
 καὶ ποταμὸς ἱβόρις σε κλάσσει, † ἢ σὺν παράνοιο f. ἔλυ.
 Οὐτε μαιφόνου ἦτορ ἔχεις, ἀσθεῦ δέ τε θυμὸν. (ζην, f. ἦ τε.
 ἄν ἐγνωσ τί θεὸς δυνάται, τί ἢ μηχανᾷται.
 ἀλλ' ἔλεγες, μόνη εἰμι, καὶ ὑδείς μ' ἐξαλαπάξει.
 λυὸ δέ σε καὶ σὺς πάντας ὀλέθεις αἰεὶ ὑπερῆχου.
 ἢν ἐτι σε σημεῖον ἐτ' ἔσεται οὐ χθονὶ κείνη,
 εὐτό πάλαι, ὅτε σὰς ὁ μέγας θεὸς σῦρατο τιμὰς.
 μῆνον ἄθεσμε μόνη, πυρὶ δέ φλεγέθοντι μιγείσα, f. μῆνον.
 καρτέρον τ' οἴκησον ἐς ἄδην χῶρον ἄθεσμον.
 Νυὺ ἢ πάλιν αἰγυπτε τέλει ὀλοφύρομαι ἄτλην, κατὰ Μέμ
 ἔμφι πόνωρ ἀρχηγέ, σέ τε πληθῆσαι τόνοντος, φειος.
 ἦ σοι πυραμίδες φωνὴν φθέγγονται ἀναιδῆ
 ὑβωρ, ἢ τὸ πάλαι διπῶλις † ἢ μηδ' εἶσα δικαίως, ἀ. ἢ ἠθῆσα.
 ἰῶσι σίγησον ὅπως πᾶνση ἠαπότητος.
 βει καπῶρ, θήσασρε πόνωρ, μανὰς πολὺθρῆνε,
 ἰνοπαθῆς, πολυδαυρυμανῆς, χύρα δὲ ἀπαντὸς,
 ἐλυετῆς ἐγούς, σὺ μόνη νόσμοιο κρατῆσα.
 ἀ' ὅταν ἢ βάρη τὸ νηπάσιον ἀμφιβάλεται
 λυδὸρ ἐπὶ ῥυπαρῶ, μήτ' εἶλυ, μήτε γονοίμαρ.
 † Ὡθῆ. καὶ πῶς τὸ μέγα θεῶνδ, ἄγιος ἀνῆρ f. θῆβη.

Ἐξολέσθη λαόν, σὺ δὲ εἰμαῖρα φαῖα βαλῆσαι,
 Θρηνήσεις δὴ σὺν ἐμῶν, καὶ πάντ' ἀποτίσεις,
 Οὐσα τὸ πρόδον ἐρέξας ἀθέσμων εἶνενα ἐργων.
 Καὶ ποσπετὸρ ὄφονται ἀναιδεάθυμὸν ἔχουσα.
 Σηλίω δ' ὀλέσει μέγας φῶς, αἰθιοπῶν τε
 Τύχηριμ οἰήσονται βίη μελανόχορως ἰνδοί.
 Ἦντα πόλις κλάσει δὲ σόος μεγαλόδονος αἰθρ.

Ἄ λιβύη πᾶν γλαυσε, τίς ἐξηγήσεται ἄτας;
 Τίς δέ σε κηλίω μὲρόπωρ ἐλεινὰ δακρύσει;
 Οὐ πάυται θρηνῶν συγγορῶ πρὸς καιρὸν ὄλεθρου.

κατὰ γὰρ
 λωρ.

Ἔσεται σὺ βρῦτεια, καὶ σὺ γάλλοις πολυχότοις,
 Ωκεανὸς κελαιδῶν πληρέμενος αἵματι πολλῷ.
 Κ' αὐτοὶ γὰρ κηρότητα βεῖ τένοισ ἐποίησαν,
 Ἡνίκα σιδονίοις βασιλοῦς φοῖνιξ γαλιμαγὸν
 Ἠγαγον ἐν σὺβίς πλῆθος πολὺ, καὶ σε φονεύσει.
 Ἄντη ραβδῶν τε, καὶ εἰς φόνον ἠγεμόνους τε.

κατὰ αἰθιο
 πωρ καὶ ἰν
 δωρ.

* f. Αἰ.

Ἰνδοὶ * μὴ ταρβᾶτε, καὶ αἰθιοπες μεγάθυμοι,
 Ἡνίκα γὰρ τῶν τροχῶν ἄξονος αἰγυονέρωτος,
 Ταῦρος τ' σὺ διδύμοις μέσσω ἕρανὸν ἀμφιελίξῃ,
 Γαρθρόνος ἐξαγαθᾶσα, καὶ ἥλιος ἀμφὶ μετώπῳ
 Γηξάμενος ζώνην, πῶρι πᾶμπολον ἠγεμόνους τε,
 Ἔσεται ἐμπροσμὸς μέγας αἰθέριος κατὰ γαῖαν,
 Ἀστρον δ' σὺ μαχίμοις καινῆ φύσις, ὡς ἴ' ἀπολέσθαι
 Ἐρπυγὶ καὶ σοναχαῖς ἰνδῶν γλυῦ, αἰθιοπῶν τε.

κατὰ πο
 ἐνδου.

Μύρα καὶ σὺ κέρουθε τὸν σὺ σοὶ λυγρὸν ὄλεθρον.
 Ἡνίκα γὰρ σφραῖσι μίτοις μείραις τριείδελοι

Κλωρ

Perdet homo populum: tu pullo induta colore
 Lugebis sola infelix, & premia digna
 Accipies factis, quæcunq; scelestâ patrasti.
 Cernenturq; tui plangens, ignara pudoris.
 Syenen perdet uir magnus: uiq; subacta
 Teucharis Aethiopum nigris habitabitur Indis.
 Pentapoli, flebitq; Soes uir robore magno.

O Lybie fletura, quis enarret tua damna?
 Quis te autem Cirene hominum miserabile flebit?
 Non unquam deerit tristis tibi perdita luctus.

In Gallis auro locupletibus, atq; Britannis,
 Oceanus multo resonabit sanguine plenus:
 Quippe Dei natis ipsi quoq; damna tulerunt,
 Tum cum Sidonijs rex Phœnix Gallica multa
 Agmina de Syria deduxit, teq; peremit.
 Ipsa Rauennaq; ad eadem dux extitit. *

Præstantes animi Aethiopes, Indi q; pauete.
 Cum perstringet enim capricornu circulus axis,
 Taurus & in geminis medio uertetur olympo,
 Et uirgo ascendens, & zonæ tectus amictu
 Sol frontem ductor totum peragrabit Olympum,
 Ardore ingenti flagrabit ab æthere tellus,
 Astrorumq; nouum certamen surget, ut omnis
 India & Aethiopum tellus confidat in ignes.

Tu quoq; deplora tua tristia fata Corinthe:
 Nam cum tergemina uolendo stamine Parca
 Nente; deducet fallaciter aufugientem,

In Gallos.

In Aethio-
pes & In-
dos.In Corin-
thum.

Nero. Ad sortes Isthmi sublimem, dum uideatur
 Omnibus is, ferro qui rupem ruperit olim,
 Vastabitq; tuus late fataliter oras:
 Nam Deus huic uni uires dedit efficiendi,
 Quae potuit regum cunctorum nemo priorum.

πρῶτα μὲν ἐν Ἰσθμῶν κεφαλῶν σου πηγάδι ῥίσις,
 ἑστάμενος μέγας ἐτέροις δώσει πάσσαλλοι.

Regis ut infandi comedantur membra parentum.
 Namq; manent cunctos homines caedesq; metusq;
 Propter magnā urbē, & populū uirtutis alumnū,
 Prouida quem semper durantem cura tuctur.
 Inconstans, peruerse, malis circumdate fatis,
 Principiumq; mali, mortalibus exitus ingens,

Hic diuinaui.

Quem natura malis fatis infensa creauit:
 Triste nefas, dirum, monstrum mortalibus ingens:
 Quis tibi quis bene uult? quis non irascitur intus?
 In te quis uitam amisit rex præcipitatus:
 Omnia turbasti miserē, sentina malorum,
 Et per te pulchri nutauit machina mundi,
 In lites nostras, hæc mobilis obijce forsan.
 Quo pacto dicis tibi persuadebo? quod in te
 Si quid rependo, dico. solis iubar inter
 Mortales olim clarum fuit, irradiante
 Lumine concordī uatum: totiq; suauem
 Humano generi diffundens lingua liquorem
 Exitit, & pergebat, & omnibus orta dies est.
 Ergo summorum uilissime causa malorum,

Adue

Κλωσάμενοι φύγοντα δόλω ἰδομοῖο παρ' ὀμφλῦν, Νέριωρ.
 † Ἀρξουσιν μετέωρον ἕως ἐσίδωσί σε θανάτες, f. Αξουσι.
 Τὸν πάλαι ἐννύφηντα πέτρην πολυήλατι χαλιῶ.
 Καὶ σὺν γαῖαν ὀλεῖ, λιὰ νόφι ὡς προτέθειται.
 Τὸτω γὰρ τοι δῶκε θεὸς μόνος ἐς τὸ ποιῆσαι,
 Οἷα τις ἢ πρότορος τῶν συμπαιγνῶν βασιλῆων.
 Γραῖτα μέρει τριοςῶν νεφαλῶν σὺν πλυγᾶδι ρίψε
 Στισάμενος μεγάλως ἐτέροις δῶσει πάσσαδα,
 Ὡς τε φαγᾶρ σαφῆμας γονέων βασιλῆος ἀνάγνῃ.
 Γῶσι γὰρ ἀνθρώποισι φόνος λιὰ δέματα κείται,
 Εἶνεκα τῆς μεγάλης πόλεως, λαῶς τε δικαίῃ,
 Σωζομένου διὰ παντός, ὃν ἔξοχος εἶχε πρόνοια.
 Αγατε λιὰ κηνώδαλε, κηνώδῃ περιείμνε κήρυξ
 Αρχὴ λιὰ κημάτοισι, καὶ ἀνθρώποις μέγα τέσμα
 Βλαπτομένης ἡτίσεως, ἢ σωζομένης πάλι μοίρης.
 Ὑβρι κηνῶν, ἢ πῆμα λιὰ ἀνθρώποις μέγα τέσμα.
 Τίς σε βροτὸς ἐπόθησε, τίς οὐδοθεν ἢ χαλεπῶν
 Ἐρσοὶ τίς βασιλῆος σε μὲν βίον ἄλλεσε ριφείῃ.
 Γαῖτα κηνώδῃ διέθηναι, ὄλοντε κηνὸν κᾶταυλῆσας.
 Καὶ διὰ σὲ νόμοιο καλὰ πῆχαι ἠλλάχθησαν,
 Εἰς ἔριον ἡμετέρην τυχὸν ἄστατα ταῦτα προβάλλῃ.
 Πῶς ἢ λέγας πείσω σε, λιὰ εἴτι σε μέμφομαι αὐδῶ;
 Ἡρπὸτ' οὐ ἀνθρώποις λαμπρὸν σέλας ἠελίοιο,
 Σπαιρομένης ἀντίνας ὁμοσπόνδοιο προφητῶν.
 Γλώσσα μὲν ἀσάβασα καλὸν πόμα πάσι βροτοῖσι
 Φάινετο, λιὰ προύβαινε, λιὰ ἡμόρα πᾶσιρ ἔτελλε.
 Τῷ δὲ εὐένον σπονδῶδε κηνῶν ἀρχηγὲ μεγίστων,

Καὶ ραμφὴ λαὶ πόντος ἐλύσεται ἡματι κείνῃ,
 Ἀρχὴν λαὶ ναμάτοιο λαὶ ἀνθρώποις μέγα τέρμα,
 Βλαπτομένης ἡρίσεως ἢ βλαπτομένης πάλι μοίρης.
 Κλῆθι πιπρᾶς φήμης διουσιχέος ἀνδρᾶσι πῆμα.
 Ἀλλ' ὁπότεαυ πόρσις γαῖ' ἀπόχοιτο πόλεμοιο
 Λοιμῶτε φοναχῆς τε, τότε ἔσεται ἡματι κείνῃ

al. μόνος. Ἰσθαίωρ μακάρων θεῶν Ἰγόνος ἡραϊνίωνων.

36 Οἱ πόρηναιετάνσι θεῶ πόλιον οὐ μισογαίοις.

Ἀρχὴ δὲ λαὶ ἰόπης τείχος μέγα κηκλώσαντες,

Υψὸς ἀείρονται ἀρχὴ λαὶ νεφέων ὄρεθονῶν.

Οὐκέτι σὺρίζει σάλπινγξ πολεμότονου ἡχου,

Οὐδ' ἐπιμαιομύαις παλάμας ἐχθρὸς διοδῶνται

f. ἐπισηση- Ἀλλὰ ἔπισησει τε κηκῶν αἰῶνι τρέπαια.

τε. Εἰς δὲ τις ἔσεται αἰθὴς ἀπ' αἰθέρος ἐξοχος ἀνῆρ.

f. πολυκαρ- Οὐ παλάμας ἡπλωσεν ἐπὶ ξύλῳ ἑπολύκαρπον

που. Ἐβραίων ὁ ἀφιστος, ὅς ἠέλιον πώτε σῆσεν,

ἰησοῦς ὁ τῷ Φωνήσας ρήσει τε καλῇ καὶ χεῖλεσιν αἰγνοῖς.

ναυῆ. Μηκέτι τείρει θυμὸν, μὴ σῆβησι * μάχαιρα.

πρὸς ἰσθαί- Θεογονῆς, πᾶμπλῶτε, μόνῳ πεποθυμῶν αἰθῶς.

αυ. Φῶς ἀγαθὸν, σεμνόν ἑτέλος, πεποθυμῶν αἰθῶς.

* **μερίμνα.** Ἰσθαία χάριεσσα καλῇ πόλις εὐθεος ὑμνων.

† **f. τέμενος.** Οὐκέτι βακχίσση περσῶν χθόνα ἑπὶ ἀνάβαρτος

σφαῖς. Ἐλλῶνων, ὁμόθεσμον ἐνὶ σῆβησι ἐχωνῶν.

Ἀλλὰ σε κηκῶν μοι παῖδες πορτιμῆσσι,

Καὶ μύσαις γλώσσαις ἀγίαισιν ἐπισησονται,

Γαντοῖαις θυσίαισι, λαὶ σῆχῆς εὐθεοσίμοις,

Ἐν μικρᾶς φορότητος ὅσοι ναμάτας ὑπέμειναν,

Γλέονα

Aduenient illis gladius luctusq; diebus,
 Principiumq; mali mortalibus exitus ingens,
 Quem natura malis fatis uitata creauit.
 Tristem audi famam, pestis mortalibus atrox.
 Verum cum bellis iam Persica terra carebit,
 Et peste & gemitu: tunc illo tempore uiuet
 Iudæum dium genus, & cœleste beatum,
 Qui terræ medijs habitabunt finibus urbem
 Diuinam, & magnis ambibunt mœnibus usq;
 Ad Ioppen, celsas tangentes culmine nubes.
 Non iam terribili sonitu tuba bella ciebit,
 Non hostes manibus furiosis interimentur,
 Sed statuent mundo præclara trophæa malorum.
 Existetq; olim quidam uir ab æthere præstans,
 Cuius frugifera distendit in arbore palmas
 Optimus Hebræus, licuit cui sistere solem,
 Clamando pulchris uerbis, castisq; labellis.

Iosua.

Desine iam mentem cruciare, & pectora curis, Ad Iudæã.
 Diua genus, summæ locuples, optate Deo slos,
 Lux bona, delubrum uenerabile, germen amœnũ,
 Vrbs elegans, Iudæa uenusta, & laudibus alma.
 Persica non deinceps Græcus bacchabitur arua,
 Impurus, diram qui fert in pectore mentem.
 Sed nati multum decorabunt egregij te,
 Et modulata sacris dicent tibi carmina linguis,
 Omnigenisq; Deo sacris, precibusq; litabunt.
 Ex paruisq; malis quicumq; tulere labores,

Multo

Multo plura malis iusti bona lata tenebunt.
 At mali, in æthera qui linguam iecere scelestam,
 Cessabunt inter sese maledicta referre,
 Seq; abdent, donec fiat mutatio mundi.
 Igneus existet uerò de nubibus imber,
 Nec iam homines pulchras carpent telluris aristas:
 Nec satio prorsum fiet, nec aratio, donec
 Norint mortales numen quod cuncta gubernat,
 Aeternum, neq; iam morti subiecta colantur,
 Aut canis, aut uultur, quorum monstrauit honores
 Oribus Aegyptus stultis, fatuisq; labellis.
 Sancta sed Hebræis erit, et feret omnia tellus,
 Et de rupe fluent latices, linguaq; suauis,
 Omnibus et iustis lac immortale scatebit.
 Quippe quibus genitore Deo, præstanteq; solo
 Fretis, magna fuit cordi pietasq; fidesq;.

Verum quid tandem sapiens mihi suggerit hæc
 In Asiam. Tete Asia infelix tristi deploro querela, (mens
 Ionumq; genus, Carumq; auroq; scatentum
 Lydorum. heu Sardis, heu multum Trallis ancena:
 Eheu Laodicea, urbs pulchra: peribitis ergo
 Motibus euersæ terræ, puluisq; redactæ.

αἰσία τῆ δουρερῆ λυδῶν τε πολυχρῦσων.
 Ast Ephesi structum Dianæ nomine sanum,

In Ephesi sanum. Motibus et uasto subter mare fidet hiatu,
 Præceps, ut naues rumpunt si quando procellæ.
 At lachrymas Ephesus recubans ad littora fundet,

Et

Φλαίονα καὶ χαίροντα † καλὸν ἀφ᾽ ἑσσι δίκαιοι. *f. καλὰ ἐξῶ*
 Οἱ ἧ̄ παιοὶ σάιλαντες ἐπ' αὐθέρα γλώσσῃσιν ἀθεσ- *σι, αὐτὴ καλ'*
 Γαύσσονται λαλέοντες ἐναντίον ἀλλήλοισιν. *(μορ, ἀνέξῃσι.*

Αὐτὸς δὲ πρῦψισιν, ἕως νόσμος ἀπλάγῃ.

Ἐσαι δ' ἐν νεφέωρ ὄμβρος πυρὸς αἰθομένοιο,

Κ' ὕν ἐτι καρπεύσῃσι βροτοὶ σάχων ἀγλαὸν ἐν γῆς.

Γαῦτα μὲν ἀσπάρτα καὶ ἀνήροτα, ἀχρὶ νοῆσιν

Τὸν πρῦτανιν παῖτων θεὸν ἀμβροτον, αἰσὸν ἴοντα.

Ανθρώπουσ θνητὸς, καὶ μηκέτι θνητὰ γοβαίρειν,

Μὴ δὲ νύσας καὶ γῦπας, ἀ ἀγυπῆος κατέδειξε

Σεμνυόμεν σομάτεος νεοῖς, καὶ χείλεσι μωροῖς.

Ἐβραίων ἧ̄ χθῶν ἀγία ἔσαι, παῖτα δ' οἶσαι

37

Νάμα μελισσῆος ἀπὸ πέτρης, καὶ δια γλώσσῃσιν,

Καὶ γάλα δ' ἀμβρόσιον ῥύσσει παῖτεος δίκαιοῖς.

Εἰς οὐα γὰρ γονετῆρα θεὸν μόνον ἐξοχοῦ ὄντα

Ἡλπισαμ, σύσειβιλυ μεγάλιν καὶ πίσιν ἔχοντες.

Ἀλλὰ τί δή μοι ταῦτα νόος σοφὸς ἐγγυαλίξει,

κατὰ τῆσ

Ἄρτι δὲ σε τλήμων ἄσιν κατοδύρομαι οἰητῆρος,

Ἀσίας.

Καὶ γόνος ἰώνων, λαρῶν, λυθῶν πολυχρῆσων.

Αἰ αἰ σαρδῆας, αἰ αἰ καὶ πολυήρατε τράλλις.

Αἰ αἰ λαοδίσεια καλή πόλι, ὡς ἀπολείδεις,

Σασμοῖς ὀλλύμωναί τε, καὶ εἰς νόνιν ἀλλαχθεῖσαι.

Ἀσία τῆ δουφορῆ, λυθῶν τε πολυχρῆσων.

Ἀρτέμιδος σκηὸς ἐφέσβ πηγνύμονος, *

κατὰ τῆσ

Χάσματος καὶ σασμοῖσι πύθ' ἤξεται εἰς ἄλα θινυλῶ,

Ἐφέσων αἰ.

Γρῆλῆς † ἦσ' ὅτε νῆας ἐπιπλήξῃσιν ἀέλλα.

f. ὡς ὅτε νῆ-

Υπῆια δ' οἰμώξει ἐφέσος κλάισα παρ' ὄχθαις,

αἰ ἐπιπλή

Καὶ ξουσιμ.

Καὶ νῆορ *ῥιτῶσα* τὸρ ὑπέτι ναιετᾶοντᾶ.
 Καὶ ῥότε θυμωθεὶς θεὸς ἀφθιτος, αἰθέρι νάϊωρ,
 Οὐρανὸν περὶ ῥῆρα βαλεῖ πατὰ κρείτος ἀνάγρη.
 Ἀντὶ δὲ χειμῶνος θέρος ἐοσεται ἡματι τῶδε,
 Καὶ τότε δὴ μετέπειτ' ἐσεται ἀνδρασι βροτοῖσι.
 Ἐξολέσει γὰρ πάντας ἀναιδίας ὑψιμέραντος,
 Βροντῆ τε, σφοπαῖς τε, κόραυνοῖς τε φλεγέσσι μ
 Ἀνδρασι δυσμνέεσι, λιχὶ ὡς ἀσεβῆς ὀλοβρῶσει,
 Ὡς τε μόνειρ νέκυνας πατὰ γῆς πλέονας ψαμάθειοι,
 Ἥξει γὰρ λιχὶ σμύρνα ἐὸρ κλαῖδσα λυθῆργορ
 Εἰς ἐφέσιοιο πύλας, λιχὶ αὐτῆ μάκκορ ὀλέεται.

πατὰ νῆ- Κύμνη δ' ἡ μόρσα σὺν νόμασι τοῖς θεοπνύσοις
 μης. Ἐρπάλχμασι θεῶν ἀνδρῶν αἰθίωρ λιχὶ ἀθέσμων.
f. ριφᾶς ὑπ ῥιφᾶς ὑπέτι τὸ σὸρ ἐς αἰθέρα ἀρμα προδῶσει.
 ἐτι ποῦφορ Ἀλλὰ μόνει νεραὶ σὺν νόμασι πυμῶσι.
ἐς αἰθέρα Καὶ τότε ἄν' ἕξσιρ ὁμῶ καπότητα μόνοντες,
 ἄλμα. Ἐὶ λήση σημεῖορ ἔχωρ ἀνθ' ὧρ ἐμόγησε.
f. αἰέξουσι. Κύμων γὰρ δῆμος χαλεπὸς, λιχὶ φῦλορ ἀνδρῆς.
 λέσβος. Εἶθ' ὅταν ἕξσιρ καυλὸν χθόνα τεφρωθεῖσαν,
 λέσβος ἐπ' ἠριδαυὸρ αἰώνιορ ἐξαπολέται.
f. ἠέρνυρα. Αἰ αἰ σοι * πόρχηρα, καλὴ πόλι πᾶσο νόμω,
 ἰβρα. Καὶ ἰβραὶ πολιγαῖα μόνη πᾶτω μιγῆσα,
f. πεπὸθη- Ἐξείσ ὁρ ῥ πεποῖηνας ἔχειρ χῶρορ πολὺ διαρηω,
 νας. Εἰς γλῶ ῥ χωσα μόνη παρὰ χύμασι θερμῶ δουῖος.
f. ὠσαμένη. Πετροφῆς, τρίπολις ῥε παρ' ὕδασι μακάνδρῆς,
 τρίπολις. Κῆμασι ννη ῥορνοῖσιρ ὑπ' ἠόνι ῥ κληρωθεῖσα,
f. πληρω- Ἀρδλὺ ἐξολέσει σε θεοῖο ποθῆ τε πρόνοια,
 θεῖσκ.

Et quod erit nusquam templū gemebūda requiret.
 Tum Deus indignans æternus, in æthere degens,
 Fulmine præcipites sceleratos desuper uret.
 Proq; hyemis glacie fiet tunc temporis æstas,
 Tunc homines placida tandem requiete fruuntur.
 Nam pater omnipotens sceleratos eruet omnes,
 Fulgureq; & tonitru, flagranteq; fulmine diras
 Exercens iras, & delens flagitiosos,
 Terraq; defunctos plures portabit arenis.
 Nā ueniet quoq; Smyrna, suū plorando Lycurgum
 Ad portas Ephesi, porro magis ipsa peribit.

Cuma autem demens cū tactis numine lymphis, In Cumā.

In manibus diuū, sceleratorumq; uirorum
 Deiecta, haud tantum saltabit in æthera deinceps,
 Verū in Cumæis remanebit mortua lymphis.

Tunc aduersa simul degentes perpetientur,

εὐδὴν συμμίειν ἔχωρ ἀνθ' ὧν ἐμίγησε.

Nam genus inuisum Cumanū, gensq; proterua est.

Hinc postquā in cineres fuerit mala terra redacta,

Lesbus in Eridanum per secula tota peribit.

Eheu te Corchera uenusta urbs, desine luxum.

Solaq; diuitijs Hiera ô spaciota potita,

Sede quidem multi luctus potiere cupita,

Complanata iacens ad flumina Thermodontis.

Petrosa & Tripolis Mæādri ad fluminis annē, Tripolis.

Nocturnis undis repleta in littoris ora,

Omnino perdet diuinum consilium te.

No

Lesbus.
 Corchera:
 Hiera.

Ne me uicinam Phœbi uastare uolentem
Terram *

Miletus. Miletum mollem delebit fulmen ab alto,
Accepit quoniam Phœbi fallacia dicta,
Consiliumq; uirum prudens, curamq; sagacem.
Parce ô omniparens teneræ terræ atq; feraci,

In Iudæâ. Iudææ magnæ, tua quo decreta feramus.
Hanc etenim primam nouit per munera numen,
Ut uideant omnes diuino munere primam
Mortales hanc esse, Deo præcellere dante.

In Thracas. Infelix aueo spectare negocia Thracum,
Et murum bimarem per pulueris æra plenum,
Fluminis in morem piscoso gurgite ferri.

Hellestus. Hellestonte eheu, uastabunt Assyrij te,
Pugnaq; teq; tuasq; euertet Thracia uires.

In Macedonas. Rexq; Macedonios Aegypti depopulabit.
Robur & imperij peruertet barbara pubes.
In Pisidis Lydi, Galatæ, Pamphylj, omni
Cum populo armati, certamen triste tenebunt.

In Italiam. Italia infelix, deserta, infleta manebis,
In terra uiridi, in saltum syluamq; redacta.
ἔσται δ' αἰθέρος ἕρανος οὐρανὸς ὑποσθεν
Diuinam uocem ritu exaudire tonitrus.
Iam non existent flammantia lumina solis,
Lumine nec claro splendet luna deinceps,
Cum Deus extremo regnabit tempore: uerum
Omnia per terras caligo nigra tenebit,

Καὶ τυφλοὶ μέροπις, θῆρες τε λιανοὶ, καὶ δίψυς.
 Ἔσονται ἡμᾶρ ἐπειρο, χρόνον πολὺν, ὡς τε νοῦσαι
 Αὐτὸν ἀνάκτα θεὸν παρεπίσκοπον ὕβρανόθι περὶ.
 Αὐτὸς δυσμονίας δὲ ἀνδρας τότε ὑπ' ἐλεήσει.
 Ἀρνῶν ἠδ' οἴων, μόσχων τ' ἀγέλας ἐριμύων
 Εὐθυσιάζοντας, μόσχων μεγάλων ἰεροχρῆσων
 Ἀψύχοις θ' ὄρμαϊς, καὶ τοῖς λιθίνοισι θεοῖσιν.
 Ἠγέσω δὲ θέμις σοφίης, καὶ δόξα δεικνύων.
39 Μήποτε θυμωθεὶς θεὸς ἀφθιτος ἐξαπολέσης.
 Δαίττειν γινετῆρα θεὸν σοφόν, αἰὲν ἔοντα,
 Μή γένος ἀνθρώπων βίωτον καὶ πάντας ὀλέσης.
 Ἔσεται ὑσατίω λιαιρῶ περὶ τέρμα σελίνης
 Κοσμομανὴς πόλεμος, καὶ ἐπίλοπος ἐν δολότηι.
Νέρω. Ἥξει δὲ ἐν πόράτων γαίης μνηροῖσιν ἀνής,
 Φόντων ἠδὲ νόον, ὄξυν σόμα μορμυρίων,
 Ὅς πᾶσαν γαίαν καθελῶ, καὶ πάντα ἕρατήσσει,
 Γαύτων τ' ἀνθρώπων φρονιμώτ' ὅρα πάντα νοήσσει,
 Ἡς χάριν ὀλέσῃ τ' αὐτὸς, ἐλθ' τ' αὐτὸν παραχρῆμα,
 Ἀνδρας τ' ἐξολέσει πολλὰς, μεγάλους τε τυράνους.
 Γαύτας τ' ἐμπρήσει, ὡς δὴποτε ἄλλος ἐποίησεν.
 Τὸς δὲ αὐτὸν πεινώτας ἀνεθώσει διὰ ζῆλον.
 Ἔσσει δὲ ἐν δυσμῶν πόλεμος πολλὸν ἀνθρώπων.
f. ιατ Ρύσει δὲ αἶμα τ' αἶμα τ' ὄχθιν ἕως ποταμῶν βαβυλῶν
f. τῆς τε. τ' Τίλυτε μακκονόνης τ' ἄσφα χόλος ἐν πεδίοισι γυνῶν
f. ἡτῶσ' Συμμαχίην τ' ὀδοῦ ἐν δυσμῶν, βασιλεὶς ἡ δ' ὀλοῦσεν.
 Καὶ τότε χαμεῖν νιοῖα πνύσει κατὰ γαίαν,
 Καὶ πεδίων πολέμοιο λιχῆ πηχθῆσεται αὐτῆς.

Atq; homines cæci, plangorq; furorq; ferarū
 Tempore erit longo tunc, cognoscatur ut ipse
 Rex Deus, omnia qui cælo speculatur ab alto.
 Nec uerò tunc ipse suos miserabitur hostes,
 Agnorumq; ouiumq; greges, uitulos & opimos
 Mactantes, uitulos magnos, & cornibus aureis,
 Exanimis rebus, diuisq; ex marmore factis.
 Quod fas est, iustisq; placet, sapientia habetor,
 Ne Deus æternus succensens deleat olim
 Omne genus, uitāq; hominū, stirpemq; nefandam.
 Aeternus genitor, sapiens Deus usq; colatur.

Sub lunæ finem postremo tempore bellum
 Ingruet insanum, fallax, ac insidiosum.
 Matris & occisor quidam de finibus orbis,
 Vir fugiens ueniet, spirans immane, fremensq;
 Omnes qui terras uastabit, & omnia uincet,
 Ante hominesq; omnes prudenter cuncta uidebit.
 Propter quā perijtq;, & protinus auferet ipsam,
 Et multos homines perdet, magnosq; tyrannos,
 Exuretq; omnes, alius faciebat ut olim.
 Rursus & atto let collapsos æmulus idem.
 Ast ex occasu nascentur plurima bella,
 Per ripasq; cruor rapidos manabit ad amnes.
 Atq; Macedonia stillabit bilis in aruis,
 Auxilium occasus quærens, regiq; ruinam.
 Tunc tempestatum perflabunt flamina terram,
 Infaustoq; sc̄lum bello replebitur eius,

Nero.

Inq; homines ignis de caeli depluet oris.
 Ignis, sanguis, aqua, fulmen, nox ætheris atra,
 Et belli clades, atq; in caligine cædes.
 Et reges omnes perdet simul, eximiosq;.
 Sic belli exitium capiet miserabile finem.
 Nec quisquam gladijs aut ferro belligerabit
 Post ea: nec telis, quæ deinceps esse nefas est:
 Sed sapiens populus gaudebit pace superstes,
 Aduersa expertus, letis ut deinde fruatur.

²
 Ad Rom. Matrum cæsores, animos cohibete feroces,
 Audacesq; manus, qui fœdos instituitis
 Concubitus olim puerorum: prostibulisq;,
 Quæ fuerant castæ, meretrices prostituitis,
 Flagitijs uictas, & fœdæ sollicitatas.
 In te nam mater nato commixta scelestè est,
 Concubuitq; suo genitori filia sponsa.
 In te etiam miserum reges os commacularunt,
 In te homines pecudum coitū inuenere nefandi.
 Deplorata sile, scelerata, urbs luxuriosa.
 Non iam perpetuò seruatas fomite flammæ
 Virgineæ inuenient in te, diasq; puellæ.
 Extincta est isthic ædes peramabilis olim,
 Tum, cum præcipitem flâma superante secundam
 Vidi labentem manibus crudelibus ædem,
 Aedem perpetuò florentem: numine templum
 Augustum, à sanctis structum, semperq; futurum,
 Ipsius ex animo speratum, & corpore. quippe
 Numen

Πῦρ γὰρ ἀπ' ἕρπαιων διαπέδωρ βρέξει μδρόπωσι,
 Πῦρ λαὶ αἶμα, ὕδωρ, πρηστήρ, γνόςφος, ὄβρανη νῆξ,
 Καὶ φθίσις ἐν πολέμῳ, λαὶ ἐπὶ σφαγῆσι ρομίχλης
 Γράτας ὀμδ' ὀλέσει βασιλῆς, λαὶ τῆς τῶτ' ἀρίστως.
 Εἶθ' ὅτως πολέμοιο πεπώσεται οἰνηρὸς ὄλεθρος.
 Κύνετι τις ξίφεισι πολεμίσεται, ὕδρ' ἐσίδρωρ.
 Οὐδ' αὐτοῖς βελέοσιρ, ἀ μὴ θέμις ἔοσεται αὔθις.
 Εἰρλίλυ δ' ἔξει λαὸς σοφὸς, ὄασπρ' ἐλείφθῃ.
 Παραθείς λιανότητα, ἰν' ὕσθρον σύφρανεῖν. (ζου. κατὰ τῶν
 Μητρολέται πᾶσα δε θράσος, τὸ λμήσ τε λιανὴ ρωμαίων.
 Οἱ τὸ πάλαυ παίδωρ ποίτην ἔμπορὸν ἔει' ἀνάγνωρ. f. εὐθείση
 Καὶ τέγεισιρ πόρνας ἐσῆσα' τε τὰς πάλαυ ἀγνάς,
 ὕβρσι λαὶ πολάσει κ' ἀχμοσύνη πολυμύχθῳ.
 Ερ σοὶ γὰρ μήτηρ τένω ἀθεμίσως μίγη,
 Καὶ θυγάτηρ γενετῆρ, ἐῶ συσσύξατο νύμφῳ.
 Ερ σοὶ λαὶ βασιλεῖς σόμα δύσμορρ ἔξαι μίλων. f. ἔξαι μί-
 Ερ σοὶ λαὶ λιτῶν ὄνερρ ποίτην λιανοὶ ἀνδρῆρ. ναρ.
 Σίγησρρ πανόδωρ τε λιανὴ πόλι, λιῶμορ ἔχουσα.
 Οὐνετι γὰρ παρὰ σοῖο ἔ τῶν τῆς φιλοθρέμμονος ὕ- f. τὸ
 Γαρβουναὶ λιθραὶ πῦρ ἐνθεορ σῦρήσουσιρ. (λυσ.
 Εσθῆσαι παρὰ σοῖο πάλαυ πεποθῆμκός οἶνος.
 Ηνίκα δούτ ὄβρρ ἐδωρ ἐγὼ ρίπῃ μκνον οἶνον,
 Γρῆλυδὸρ πυρὶ τεγγόμενον διαχειρὸς ἀνάγνωρ,
 Οἶνον αἰεὶ θάλλοντα θεῶ τρημίμονα ναρρ,
 Εξ ἀγίωρ γεγαῶτα, λαὶ ἀφθιτορ αἰεὶ ἐόντα,
 Ερ ψυχῆς ἐλπιζόμενον, λαὶ σώμκτος αὐτοῦ.

Οὐ γὰρ ἀνιδέστωσ ἀνεί θεῶν ἐξαφανὸς γῆς,
 Οὐδέ πώποτε ποιῆσε σοφὸς τέτυκτο παρὰ τούτοις,
 Οὐ χυσοῦ νοσηδὲ ἀπάτην ψυχῶν τ' ἐσεβάδην.
 Αλλὰ μέγαρ γονετῆρα θεῶν πάντων θεοπνύσων,
 Εὐθυσίαις ἐγέγραφο, λίαν ἀγίαίς ἐνατόμβαις.

Νῦν δέ τις ἐξαναβὰς ἀφανὴς βασιλεύς, ἢ αὐτὸ
 Τάοτ' ἐρρίψεν, καὶ ἀνοικοδόμητορ ἀφῆκε, (γνοσ
 Σὺν πλῆθει μεγάλῃ, καὶ ἀνδράσι λυδιαλίμοισιν.
 Αὐτὸς δὲ ὄλετο χέρσον ἀπ' ἀθανάτην ἐπιβὰς γέν,
 Κ' ἔνετι σῆμα τοῦτορ ἐπ' ἀνθρώποισι τέτυκτο,
 Ως τε δουεῖρ ἐτέρως μεγάλῃν πόλιν ἐξαλαπάξῃ.
 ἤλθε γὰρ ἄρα νῆων ἡρώτων ἀνὴρ μακάρτιος,
 Σὺν ἡρώτων ἔχον σὺ χόρσιν, ὃ ἰ θεὸς ἐγγυάλιξεν,
 Καὶ πάντων ἐνεράτησε λιανῶς, πᾶσι τ' ἀπέδωκε
 Τοῖς ἀγαθοῖς τ' πλῆστον, ὅρ οἱ περὶ τέρδι λάβουρ ἀνδρῶν
 Γᾶσας δ' ἐν βάθρων εἴλερ πόλις σὺ πύρι πολλῶν,
 Καὶ δῆμον ἐφλέξε βροτῶν τῶν περὶ θεῶν λιανέργων.
 40 Καὶ πόλιν λὺν ἐπόησε θεὸς, τὰυτ' ἐποίησε
 Φαιδροτέρων ἄστρον τε καὶ ἡλίον, ἠδὲ σελιῆν.
 Καὶ νόσμον λιανέβηχ' ἀγίον τεναὸρ ἐποίησεν,
 ἢ. πελασε. Εὐσταθιορ ναλ' ἢ περινακλῆα, ἠδὲ τ' πλάσε
 Πολλοῖς σὺ θαλίοισι μέγαρ καὶ ἀπείρονα πύργων,
 Αὐτῶν ἀπὸ μόνου νεφέων, καὶ πᾶσι ὄρατόν,
 Ως τε βλέπειρ πάντας πύργους, πάντας τε δικαίους
 Δόξαυ ἀϊδίῃ θεῶν πεποθνημένον εἶδος.
 Ἀντολίαι δύσεις τε θεῶν ἡλίος ἐξύμνησαν.
 Οὐκέτι γὰρ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσι τὰ δεινά.

Οὐδέ

Numen ab obscura terra non segniter ornat.
 Nec lapides apud hos opifex fabricauit acutus:
 Nec saxum mundi cultum est errore, uel aurum.
 Sed magnum patrem cunctorum, quos Deus afflat,
 Sacrificando Deum coluere, sacrisque litando.

At nunc quidam rex ignobilis atque scelestus,
 Præstantum numero magno comitante uirorum
 Venit, et hanc prostrauit, inextructamque reliquit.
 Ipse immortalem in terram grassatus obiuit.
 Necdum tale fuit signum mortalibus ullum,
 Ut magnam urbem alij uideantur diripuisse.
 Venit enim cæli uir ab alta sede beatus,

In manibus gestans diuino munere sceptrum,
 Omnes qui pulchrè uicit, retulitque bonorum,
 Diuitias ipsis, quas diripuere priores:
 Atque solo cunctas urbes multo eruit igni,
 Et dedit in flamas populos hominum ante malorum.
 Præcipueque Deo dilectam reddidit urbem,
 Et sole et stellis et luna splendidiorem.

Illic ornatum posuit, tum condidit alium
 Corporeum pulchrum templum, turrinque sub auras
 Multis in stadijs magnam produxit, et amplam,
 Ipsas tangentem nubes, cunctisque uidendam:
 Omnes ut iusti uideant, omnesque fideles,
 Splendorem æterni, spectacula dulcia, patris.

Ortusque occasusque Dei celebrauit honores.
 Non etenim deinceps mala sunt mortalibus agris.

Furta ue coniugij, in pueros ue nefanda libido:
 Aut cædes, turbae ue: sed est lis omnibus æqua.
 Vltima sanctorum sunt tempora: namq; ea condit
 Altitonans, opifex templi super omnia magni.

In Babylo
 nem.

Eheu te Babylon soliu aurea, & aurea platas,
 O regina uetus, quæ mundum sola gubernas,
 Vrbs olim magna & celebris, non amplius aureis
 Montibus, Euphratis liquidas refidebis ad undas:
 Tempore sternèris motus. ut cuncta domares,
 Parthi fecerunt acres. os comprime sæda
 Gens Chaldaeorum: ne cura, ne ue rogato,
 Quo pacto Persasq; reges, Medosq; domabis.
 εἰνεα γὰρ τῆς οὐς ἀρχῆς ἡς ἐσχευόμην,
 εἰς ῥώαλυ πᾶσα, καὶ ἀσίδι θυτέοντας,
 τοιγάρτοι κ' αὐτῆ βασιλῆς φρονέουσι εἰς κρείσσιν
 ἀτ' ἰνῶν ἡξεις, ὡρ εἰνεα λύτρα πᾶσα.
 Proq; malis uerbis pœnas dabis hostibus acres.
 Porro siccus erit postremo tempore pontus:
 Tum nec in Italiam uadent per cærulea naues.
 Tunc Asia illa ferax rerum, rediget in undas.
 Cretaq; cæpus erit: feret & mala tristia Cyprus.
 Et Paphus ut sapiat, patietur tristia fata.
 Et Salamina urbem magnã, mala tristia passam *
 Tunc erit infelix, sterilisq; in littore tellus.
 Cypria non pauca uastabunt arua locustæ.
 Spectandoq; Tyrum mortales flebitis ægri.
 Phœnice, grauis ira tibi est uectura ruinam.

Οὐδέ γε μουλοπώαι, καὶ παίδων λύπης ἄθεσμος.

Οὐ φόνος, ἔδ' ἐλυδοίμους, ἔεις δ' ἐν πᾶσι διναία.

Υφάτος ἔδ' ἀγίωρ καιρὸς, ὅτι αὐτὰ † παραινῆ **φ. πόραινα.**

Θεὸς ὑψιβρεμέτης, λιτίσιν ναοῖο μεγίστου.

Αἰ, αἰ σοὶ βαβυλῶν χρυσόθρονε, χρυσοπέδιλε, **κατὰ βαβυ-**

Γαλικῆς βασιλεία, μόνι λόσομοιο ἱερατῆσα.

λωνος.

Ἡ τὸ πάλαι μεγάλη καὶ πάμπολις, ἔν' ἐτι νέεισιν

Οὐρεσιρ ἐν χρυσείοις καὶ νάμασιρ σύφρητοιο.

Στρωθείσιν, σεισομοιο χρόνῳ, παρῆθοι θέσει δεινοῖ

Γαῦτα κρᾶτ' αἰρ ἐποίησαρ, ἔχε σόμα φιμόρ ἀν' ἀγνη

Χαλακίωρ γενεῆ, μή τ' εἶρεο, μηδὲ μέριμνα,

Γῶς πόρσῶν ἀρῆξαι, ἢ πῶς μῆδωρ τὲ ἱερατῆσις.

Εἶνενα γὰρ τῆς σῆς ἀρχῆς, ἥς ἔσχεν ὄμηρα,

Εἰς ῥώμην πέμφασα, καὶ ἀσίδι θητ' ὄντοας,

Τοιγαῖτοι ἢ αὐτὴ βασιλὶς φρονέσῃ εἰς ἱέρισιν

Αττικῶν ἤξεις, ὧρ εἶνενα † λύτρα πέπονθας. (θροῖς. **φ. λυγαῖ.**

Δώσεις δ' ἀντὶ λόγων σοιλιῶν πιερὸν χόλον ἐχ-

Εσαι δ' ὑφατῆω καιρῷ ξηρὸς ποτὲ πόντος,

Κῆν' ἐτι πλωτ' ὄσονσιρ ἐς ἰταλίην ποτὲ νῆες.

Αοσις δ' ἢ μεγάλη τότε πᾶμοφορος ἔσεται ὑδωρ,

Καὶ ἱρήτης πεδίορ, λύπρος δ' ἔξει μέγα τῶμα.

Καὶ πάφος αἶξει δεινὸν μόρον, ὡς τε νοῦσαι. (σαρ,

Καὶ σαλαμίνα πόλιρ μεγάλην, μέγα πῆμα παθῶ-

Νῦν μὲν χέρσος ἀναρπος ἐπ' ἰόνος ἔσεται αὐθις.

Αυθις δ' ἐν ὀλίγῃ χθόνα λύπριον ἐξολοθρεύσει.

Εἰς ἴθρον αἰνόμεροι μέροπες ἠλαύσεσθε βλέποντες.

Φοίνιη, δεινὸς σε μόνη χόλος ἀγχε πεσεῖρ σε.

Γ' ἴωμα λιανὸν σφρῦδες, ὅπως κλάσωνται ἀληθείαι.
 Ἐσθαι δ' ἐν πέμπτῃ γενεῇ, ὅτ' ἐπαύσεται ὄλεθρος
 Αἰγυπτίου, βασιλεὺς ὅταρ μιχθῶσιρ ἀηδέαι,
 Γαμφύλων γενεῶν, καὶ αἰγυπτίωρ λιαθεδῶνται,
 Ἐρ τε μακροδονίη, καὶ ἐν ἁσιδίη, καὶ λυγίοισι.
 Κοσμοκαρῆς πόλεμος πολυαίματος ἐν λιονίσιρ,
 Οὐ πάσει ρώμης βασιλεύς, δυσμῶρ τε διωάσει,
 Χαμεθιρ ὅποταρ ριπή σάξη χιονώδης,
 Γηγνυμὸς μεγάλα ποταμὸν λιμνῶν τε μεγίσωρ.

κατὰ τῆς
 Ἀσίας.

Εὐδὺς βαβυλων ὄχλος ἐς ἁσιδίη γαῖαν ὁδύσει,
 Καὶ τότε θυμοβόροι μέροσι κατέδουσι γονῆαι,
 Λιμῶν τερόμονοι, καὶ ἐδέσματα λαίφασονται.
 Γαῖτῶρ δ' ἐν μελάθρωρ θῆρες κατέδουσι τζάπεζαιρ,
 Αὐτοὶ τ' ὀϊωνοῖτε βροτὸς κατέδουσι ἅπαντας.
 Ωλεάνος τε λιανῶρ πληθύνεται ἐν ποταμοῖο,
 Αἱματόεις σαρκας τὲ, καὶ αἵματα τῶρ ἀνόητων.

φ. παυλὴ.

α. παριή.

κατὰ τῆς

δυσμῆς.

Εἶθ' ἔτως ὀλίγη † πρηνὴ ἔσεται κατὰ γαῖαν,
 Ως τὲ νοῦρ ἀνδρῶν τ' ἀριθμὸν, μέτρον τε γυναικῶν.
 Μυρία δ' οἰμώξα θεινὴ γενεὴ κατὰ τέρμα
 Ηελίξ διούοντος, ἐν' ἐμπαλι μνηέτ' ἀνέλθη,
 Ωλεανὸς μείνας ἐν' ἐφ' ὕδασι βαπτίσεθαι.
 Πολλῶρ γὰρ μερόπων εἶδον καπότητας ἀνάγνης.
 Ἐσθαι δὲ σποτόμαίνα περὶ μέγαρ ἕρανὸν αὐτόρ,
 Αχλὺς δ' ἐν ὀλίγῃ νόσῳ πῆχας ἀμφικαλύψει
 Δούτοφορ, αὐτὰρ ἔπειτα θεῶ φάος ἡγεμονόσει
 Ἀνδράσι τοῖς ἀγαθοῖσιρ, ὅσοι θεῶν ἐξύμνησαν.

ἰσιθεῖα

Vt uerè plorent casum Sirenes acerbum.
 At quinto seculo, cum clades desinet olim
 Aegypti, reges cum miscebuntur iniqui,
 Omnigenæ gentes Aegyptumq; aggredientur:
 Inq; Macedonia, Lycijsq;, Asiaq; tumebit
 Exitiale, & humum sparsurum sanguine, bellum:
 Quod Romæ reprimet rex, occiduiq; potentes.

Hinc postquã hybernis niuib. iam defluet aer,
 Et fluuij ingentes, & maxima stagna rigescunt,
 Protinus inuadent Asiæ oras barbara turba,
 Et duros perdent, quasi sint sine robore, Thracas.
 Tunc homines mœsti uescuntur carne parentum,
 Et tales epulas fame sic urgente, uorabunt:
 Præbebitq; feris mensam domus omnis: & ipsæ,
 Et uolucres, omnes mortales dilacerabunt.

Oceanusq; (malum) fluuiio fundente, rubebit
 Sanguine stultorum, reuolutaq; corpora merget.
 Sic demum parua tellus requiete fruetur,
 Vt numerusq; uirum, matronarumq; sciatur.

Innumerum uerò flebit gens dura sub orbis
 Occidui finem, ne rursus ascendere possit,
 Oceani remanens ut perfundatur ab undis.
 Nam multorum hominum uidit cõmissa nefanda.
 At magnum cœlum nox circumfusa tenebit,
 Obducetq; cauum nigror densissimus orbem.
 Rursus deinde bonis ostendet quã sit eundum
 Lux diuina uiris, qui laudauere Tonantem.

Isisbea

In Asiam.

In occiden
tales.

Isithea infelix, Nili remanebis ad amnem,
Sola furens manas, permixta Acherontis arenis:
Fama nec ulla tui toto remanebit in orbe.

In Sera- Tuq; Serapi sedens in saxis, multa dolebis,
pim. Magnaq; in Aegypto infelice ruina iacebis.

Quiq; per Aegyptum studuere tibi, acriter omnes
Te flebunt: sed quis illaesa in pectore mens est,
Noscent te nihil esse, Deum quicumq; celebrant.

Onias, O- Deq; sacerdotum numero quidam uir amictus
niae ponti- Lino: Agedum (dicit) delubrum constituamus
ficis filius.

Formosum, uerumq; Dei: prauosq; parentum

Mutemus ritus, factos cretaq; petrisq;

Qui coluere deos, stulti, festisq; sacrisq;

Mutemus mentes: celebretur carmine nostro

Aeternus genitor, pereuntis nescius aui,

Rex uerus, rerum cui summa potentia, semper

Magnus, quiq; animas fecit, nutritor earum.

Tunc & in Aegypto templum uisetur, & ingens,

Et castum, quod sacra feret coniuncta Deo gens:

Aeternamq; dabit Deus illis ducere uitam.

Sed cum desertis impura gente Tryballis

Aethiopes *αἰὲν ὡς αἰγυπτοῦ ἐλὺ τε ἀποῦσθαι*

Incipient cladem, quo fiant postera cuncta.

Nam tēplū tollēt, quod magnū Aegyptus habebit.

In terrasq; Deus duram illis depluet iram,

Vt pereant cunctiq; mali, cunctiq; nefandi.

Nec penitus deinceps parceretur finibus illis,

Quod

Ἰσιθεῶ τριτάλαινα, μυνᾶς δὲ ἐπὶ χσῦμασι νέλθῃ,
 Μῦθη μαιναῖς ἀταπίος ἐπὶ ψαμάθοις ἀχέροντος,
 Κῦνέτι σὲ μυνᾶ γέ μυνᾶ λιατὰ γαῖαν ἄπασαν.

Καὶ σὺ σέραπι λίθοις ἐπιπέμνε, πολλὰ μογήσας, λιατὰ Σερά
 Κείση πῦμα μέγιστον οὐ αἰγυπῶ τριταλαίνῃ. πιος.

Οσοὶ δὲ αἰγυπῶ πόθον ἤγαγον εἰς σέ, ἅπαντες
 Κλάουσontαί σε λιανῶς, νεοῦ ἀφθιτορ οὐ φρεσὶ θεῶ-
 Γνώσονταί σε τὸ μηδέρ ὅσοι θεῶν ἐξῦμνησαν. (τες,

Καὶ τις ἐρεὶ τῶν ἰδρέων λιουσόσιος ἀνῆρ· ὀνίας.

Δοῦτε θεῶ τέμνοις λιαλὸν ψήσωμν ἀλιβές,
 Δοῦτε τὸν ἐν προγόνων δεινὸν νόμον ἀλλᾶξωμν,

Τῆ χάρις, ἢ λιθίνοις λιὰ ὄσρα νίνοισι θεοῖσι,

Ρομπᾶς λιὰ τελετὰς ποιῶμνοι ἕν ὀνόησαν.

Στρέψωμνοι ψυχᾶς, θεῶν ἀφθιτορ ἐξῦμνῶντες,

Αὐτὸν τὸν γενετῆρα, τὸν αἰδίον γεγαῶτα,

Τὸν πρῦτανιρ πάντων, τὸν ἀληθῆα, τὸν βασιλῆα,

Ψυχοτρόφου γενετῆρα, θεῶν μέγαν αἰὲρ εἶοντα.

Καὶ τότε οὐ αἰγυπῶ ναὸς μέγας ἕσεται ἀγνός,

Καὶ τ' αὐτὰς θυσίας οἴσει λαὸς * θεόταπτος, f. αὐτὸν.

Κένοισιρ δώσει θεὸς ἀφθίτως βιοτσύερ. (λῶρ * α. θεότσο

Αλλ' ὅταν ἐνπερολιπόντες ἀναδέα φῦλα τρυβαλ- ηῖος.

Αἰθίοπες, μείνωσ' αἰγυπῶν ἐκῦτε ἀρῦθαί,

Αρξῶνται λιανότητος, ἢ ὑσῶρα πάντα γούηται.

Ἰσηὸν γὰρ λιαβελῶσι μέγαν αἰγυπῆϊάδος γῆς,

Ἐν δὲ θεὸς βρέξει λιατὰ γῆς δεινὸν χόλον αὐτοῖς.

Ὡς τ' ὀλέσαι πάστας τε λιανῶς, πάστας τ' ἀνόμους

Κῦνέτι δὲ φαδῶ τίς γ' ἕσεται οὐ χθόνι λιάνῃ, (τε,

Αὐθ' ἤρ

Ανθ' ὧρ δεῖν ἐφύλαξεν, ὁ μιν θεὸς ἐγγυάλιξεν,
 Ἡελίος φάεθοντος οὐ ἄσπρατιμ εἶδον ἀπειλῶν.
 Ἡ δὲ σεληνάϊνος δεινὸν χόλον οὐ σφρασσῆσιν,

f. μάχην. Ἄσπρα † μάχην ὡς ἴνι, θεὸς δ' ἐπέτρεψε μάχεσθαι.
 Ἀντί γὰρ ἡελίος μακρὰ φλόγες ἐσασίασεν,

al. μάχην. Φωσφόρος ἔχε † μάχης ἐπιθῆς ἐς νῶτα λέοντος,
 Ἡ δὲ σεληνάϊνος δεινὸς ἠλλάξατ' ὄϊσιν,

Αἰγόνδρος ἐπληξε νῦν ταύροιο τούοντα,

Ταῦρος δ' αἰγόνερατος ἀφύρπασε νόστιμον ἡμαρ,

Καὶ συγὸν ὄθιων ἀπενόσφιζε κμητέι μείναι,

Γαρθόνος οὐ λειῶν διελύμω ἠλλάξατο μοῖραν,

Πλάσ δ' ἔνι ἔφανε, Ἀράκωρ δ' ἠρησάτο ζώνων,

Ἰχθύες εἰσεδύοντο λατὰ ζωσῆρα λέοντος.

Καρκίνος ἔνι οὐ μείνον, ἔδρασε γὰρ ὄθιωνα.

Σκορπίος ἔραν ἐπῆλθε διὰ θεινοῖο λέοντος.

Ἡ δὲ λύκω ὄλιθον ἀπὸ φλογὸς ἡελίοιο.

Υδροχόος δ' ἐπύρρωσε μόνος ἱερατῶρο φαεινῶ.

Ὀρτο μὲν ἔρανος αὐτὸς, ἕως ἐτίναξε μαχητῆς.

Θυμαθεῖς δ' ἐρρίψε πατακπέλωεις ἐπὶ γαῖαν.

Ρίμφα μὲν δὲ πληγυότες ἐπ' ὠκεανοῖο λοετρῶν,

Ἡσαν γαῖαν ἀπασαν, ἔμεινε δ' ἀν' ἄστροφος αἰθῆρ.

ΛΟΓΟΣ ΕΚΤΟΣ.

41
 ἐτέρας εἶναι
 ταῦτα δο-
 λεί.
 περὶ τοῦ
 χριστοῦ.

κατὰ Διοσῶρ

Θανάτου μέγαν ἦν ἀοιδιμον ἴν
 φρονὸς αὐδῶν,
 Ὡ θρόνον ὑψίστος γονέτης παρῆν
 νε λαβεῖσθαι,
 Μῦθον γονυθούτος, ἐπεὶ διὰ σαφ
 Ἠγέρθη,

Quod non seruauere, Deus quod tradidit ipfis.
 Ipsa minas solis uidi splendentis in altris,
 Nec non & seuas iras in fulgure luna.
 Parturire (Deus permittit) sidera pugnam.
 Nam longæ pugnam flammæ pro sole serebant.
 Lucifer instabat pugnae, uergens terga leonis.
 Est etiam luna mutata ærumna bicornis.
 Percussit iuuenis tauri neruum capricornus.
 At reditum rapidè capricorno taurus ademit.
 Orionq; iugum summotum sede remouit.
 Et uirgo gemino mutauit in ariete sortem:
 Abdita pleias erat, zonamq; draco ipse negauit.
 Pisces immersti cinctum subière leonis.
 Cancer non mansit, namq; Oriona timebat.
 Scorpius in caudam subijt, præstante leone.
 Elapsus canis est flammato solis ab igne.
 Luciferi uires accendit aquarius acres.
 Commotum cœlum pugnantes perculit ipsum,
 Iratumq; ipsos in terras præcipitauit.
 Sic uada ad Oceani deiecti protinus omnem
 Terram incenderunt, mansit sine sidere cœlum.

LIBER SEXTVS.

Eterni magnum natum cano pectore De Christo.
 re ab imo,
 Cui soliū genitor tribuit supremus
 habendum,
 Nondum progenito siquidem de corpore duplex
 Exiit.

Ανθ' ὧρ δεῖν ἐφύλαξεν, ὁ μιν θεὸς ἐγγυάλιξεν,
 Ἡελίος φάεθοντος οὐ ἄσπρατιμ εἶδον ἀπειλῶν.
 Ἡ δὲ σεληνάϊνος δεινὸν χόλον οὐ σφρασσῆσιν,

f. μάχην. Ἄσπρα † μάχην ἠὲ ὠλίμη, θεὸς δ' ἐπέτρεψε μάχεσθαι.
 Ἀντί γὰρ ἡελίος μακρὰ φλόγες ἐσασίασεν,

al. μάχην. Φωσφόρος ἔχε † μάχης ἐπιθῆς ἐς νῶτα λέοντος,
 Ἡ δὲ σεληνάϊνος δεινός ἠλλάξατ' οἶσιν,

Αἰγυόνδρος ἐπληξε νῦν ταύροιο τούοντα,

Ταῦρος δ' αἰγυονέρατος ἀφύρρασε νόστιμον ἡμαρ,

Καὶ συγὸν ὄθιων ἀπενόσφιζε κμητέι μείναι,

Γαρθόνος οὐ λιρῶ δι λυμῶ ἠλλάξατο μοῖραν,

Πλάσ δ' ἦν ἐτ' ἔφανε, Δράκων δ' ἠρησάτο ζώνων,

Ιχθύες εἰσεδύοντο λατὰ ζωσῆρα λέοντος.

Καρκίνος ἦν οὐ μείνον, ἔδεισε γὰρ ὄθιωνα.

Σκορπίος ἔραν ἐπῆλθε διὰ θεινοῖο λέοντος.

Ἡ δὲ λυμῶ ὠλιδοῦν ἀπὸ φλογὸς ἡελίοιο.

Υδροχόος δ' ἐπύρρωσε μόνος λιρατῶροιο φαεινῶ.

Ωρτο μὲν ἔρανος αὐτὸς, ἕως ἐτίναξε μαχητῆς.

Θυμβεῖς δ' ἐρρίψε πατακῆλυεῖς ἐπὶ γαῖαν.

Ρίμφα μὲν δ' ἦν πληγυότες ἐπ' ὠκεανοῖο λοετρῶν,

Ἡ ψαν γαῖαν ἀπασαν, ἐμεινε δ' ἀν' ἄστροφος αἰθῆρ.

ΛΟΓΟΣ ΕΚΤΟΣ.

41
 ἐτέρας εἶναι
 ταῦτα δο-
 χεῖ.
 περὶ τοῦ
 χριστοῦ.

κατὸ διόσωρ

Θανάτου μέγαν ἦν ἀοιδιμον ἴν
 φρονὸς αὐδῶ,
 Ω θρόνον ὑψιστος γονέτης παρέρθη
 νε λαβεῖσθαι,
 Μῦθος γονυθούτος, ἐπεὶ διὰ σαφ
 Ἡ γέρον,

Quod non seruauere, Deus quod tradidit ipfis.
 Ipsa minas solis uidi splendentis in altris,
 Nec non & seuas iras in fulgure luna.
 Parturire (Deus permittit) sidera pugnam.
 Nam longæ pugnam flammæ pro sole serebant.
 Lucifer instabat pugnae, ugens terga leonis.
 Est etiam luna mutata ærumna bicornis.
 Percussit iuuenis tauri neruum capricornus.
 At reditum rapidè capricorno taurus ademit.
 Orionq; iugum summotum sede remouit.
 Et uirgo gemino mutauit in ariete sortem:
 Abdita pleias erat, zonamq; draco ipse negauit.
 Pisces immersti cinctum subière leonis.
 Cancer non mansit, namq; Oriona timebat.
 Scorpius in caudam subijt, præstante leone.
 Elapsus canis est flammato solis ab igne.
 Luciferi uires accendit aquarius acres.
 Commotum cœlum pugnantes perculit ipsum,
 Iratumq; ipsos in terras præcipitauit.
 Sic uada ad Oceani deiecti protinus omnem
 Terram incenderunt, mansit sine sidere cœlum.

LIBER SEXTVS.

Aeterni magnum natum cano pectore De Christo.
 re ab imo,
 Cui soliū genitor tribuit supremus
 habendum,
 Nondum progenito siquidem de corpore duplex
 Exiit.

Exitit. est autem perlutus fluctibus annis
 Iordanis, glauco cuius pede uoluitur unda.
 Ex igne ex primo primus Deus, ὅς ἐστι ναὶ ἰδὲ
 πᾶσι γινόμενον λευκῶς ὡς ἔχει ὅς ἐστι τῶνδε ἰσθ.
 Flos autem purus florebit, cuncta serenans,
 Ostendetq; hominum generi callesq; uiasq;
 Cœlestes: omnes sapienti uoce docebit.
 Iustitiam tradet, populum alliciendo uel hostem;
 Cœlestis iactando genus laudabile patris.
 Pacabit fluctus, à morbis eruet ægros:
 Vitam defunctis reddet, pelletq; dolores.
 Et panis de fonte hominum satias erit uno,
 Cum domus effundet stirpem Dauidica, cuius
 In manibus totus mundus, tellus, mare, coelum.
 ἀσπράζει δ' ἐπὶ γῆς οἶον ὡς ἐστὶ φανέντα
 εἶδον ἅπ' ἀλλήλων πλεονῶν διὸ γεννηθὲν πάντα.
 Tempus erit, cum spe tellus gaudebit alumni.
 At solam Sodomæ tellus mala dira manent te.
 Namq; Dei, malè sana, tui te notio fugit,
 Sensibus humanis ludentis: nempe coronam
 De spinis illi posuisti, iniuria maior
 Quo foret: & potum sudisti fellis amari.
 Ergo tibi strages ingentes spiritus edet.
 O lignum scelix, in quo Deus ipse pependit:
 Nec te terra capit, sed cœli tecta uidebis,
 Cum renouata Dei facies ignita micabit.

In Hieroso
lymam.

Ηγέρθη, προχαῖς δ' ἀπολασάμενος ποταμοῖο
 Ιορδαῖν, ὃς φέρεται γλαυῶν ποδί λύματα σύρων,
 Εἰ πυρὸς ἐν πρώτῳ πρώτος θεὸς, ὃς τε λιὰ ἰδιῶ
 Πνῶματι † γινόμενον ληνναῖς πῆβρυγοσι πε-
 λείης.

αλ. γινόμε-
νον.

Αὐθῆσι δ' αὐθὸς καθ' ἑρῶν, βρύσαι δὲ παῖτα.
 Δείξει δ' ἀνθρώποισι νόδους, δείξει δὲ κελύθους
 Οὐρανίους. πάντα δὲ σοφοῖς μύθοισι διδάξει.
 Ἄξει δ' εἰς τε δίνην, λιὰ πείσει λαὸν ἀπεχθῆ,
 Αἰνετὸν αὐχίσεας πατρὸς γένος ἕβραϊδαο.
 Κύματα περὶ σῶσαι, νύσους δ' ἀνδρῶν ἀπολύσει.
 Στήσει τε νεότηας, λιὰ πώσεται ἄλγεα λυγὰ.

42

Εἰ δὲ μῆς ῥίσις ἀρτίς νόρος ἔσεται ἀνδρῶν,
 Οἶνος ὅταν διαβῆ δὲ φύη φυτὸν ἐν χορῆ δ' αὐτοῦ
 Κόσμος ὅλος, λιὰ γαῖα, λιὰ ἕβραῖος, ἢ δὲ θάλασσα.

43

Ἀσράξει δ' ἐπὶ γῆς, οἶον ποτὲ πρῶτα φανεύται
 Εἶδον ἀπ' ἀλλήλων πλυστῶν δύο γοννηθούτα.
 Ἔσαι ἠνίκα γαῖα χαρήσεται ἐλπιδι παιδός.

κατὰ ἰσο-
σολύμων.

Σοὶ ἢ μόνῃ σοδομίτι γαῖνι λιανὰ πῆματα κείται.
 Αὐτὴ γὰρ δύο σφρωρ τὸν σὸν † νόμον ἐν ἐνόησας,
 † Γταίοντα θνητοῖσι νοήμασι, ἀλλ' ἐπ' ἀναύθης
 Ἐστῆας σφρανῶ. φοβερὴν δὲ χολὴν ἐπέρασας

Lact. θεοῦ
ἐν ἐνόησας
παύσον' αἰ.

Εἰς ἕβρειν λιὰ πνῶμα τί σοι λιανὰ πῆματα τούξει.

44

Ωξυλορ, ὠ μακαριστὸν, ἐφ' ᾧ θεὸς ἔξετανύθη.

45

Οὐχ † ἔξεις ἢ χθῶν, ἀλλ' ἕβραῖον οἶνον ἐσόφει.

f. ἔξει σοι.

ἠνίκα ἀσράξει τὸ νέον θεῦ ἐμπυρορ ὄμμα.

Q

E#

Σην ἢ πρώτη πόλειω, πρώτη δ' ἄ-
πολεῖ σε,
Ανδρῶν μὲν χέρη, βίτου δὲ πά-
ρα ἀδισι κῆρ.

Δῦλε, σὺ μὲν πλῦσεις, καὶ ἐφ' ὅ-

δατος ἄσματος ἔσση,

Κύπρι, σὲ δ' ἐξολέσει γαμινῆς ποτὲ λῦμα θαλάσσης,

Σινελίη, φλέξει σε τὸ καιόμενον λιτὰ σὸ πῦρ,

Οὐδ' ἀλέγειν τὸ θεῶ φοβερὸν καὶ ἐπώρατον ὕδαρ.

Νῶε τίς ἐν πάντων μοιῶς φυγὰς ἦλυθεν ἀνδρῶν.

Γλύσει γῆ, πλῦσει ἢ ἕρη, πλῦσει ἢ καὶ αἰθήρ.

Υδαρ ἔσαι πάντα, καὶ ὕδασι πάντ' ἀπολεῖται.

Στήσονται δ' αἶετοι, καὶ δασύτροφος ἔσεται αἰὼρ.

κατὰ φρυ-
γίας.

Ὡ φρυγίη, πρώτη δ' ἀγαλάμψις ὕδατος αἰῶρ,

πρώτη δ' εἰς ἀσέβειαρ ἀπαρνήσει θεὸν αὐτή,

f. λαλή.

Ἄλλοις εἰδωλοῖς λιχαρισμῶν, ὅσα σε † δὴλη

Ἐξολέσει πολλῶν περιτελλομοῦν ἐνταυτῶν.

κατὰ Αἰθίο-
πων.

Αἰθίοπες δύσληοι, ὑπὸ ἄλγεια σιντρα παθόντες,

Ρομφαίαις πλῆξονται ὑπὸ χροῖα πεπρωτες.

f. βρύουσαν
κατὰ Αἰγύ-
πτου.

Τὴν λιπαρὴν αἰγυπτῶν ἀείσχα χύσει † μέλλ-

σαν,

Ἡρνεῖλος νηητοῖς ὑπὸ λῦμασιρ ἐπ' ἄ μεθύσεια,

Ἀλλήλων ἔμφυλος ἐλεήσασις εὐθεν ἀέλπτως

Ἀνέρες ἐξελάσουσι τὸν ὃ θεὸν ἀνδράσιρ ἄπιρ.

f. ναυμα-
σιῆσι.

Ἄ, αἰ λαοδίλεια, σὺ δ' ὃ θεὸν ὃ ποτ' ἰδῶσα,

Ψύσει τολμηρῆ, καύσει δέ σε † λῦμα λῆκοισιρ

Oracula.

EX LIBRO SE-
ptimo.

Rbes inter eris prima, & te prima
necabit
Orba uiris, uerum non uictus ullius
expers.

Hec confu-
sa sunt,
quorum
pars est in
libro pri-
mo.

Dele, natabis tu, perq; undas mobilis ibis.
Cypre, maris uero te uxoria diruet unda.
Sicilia, exuret te, qui in te exastuat ignis.
Nec uitare Dei terrorem inamabilis unda.
Noe quidem uenit fugiens ex omnibus unus.
Nabit humus, nabunt montes, innabit & ather.
Omnia fluctus erit, perdentur & omnia fluctu.
Sed uenti ponent, atq; etas altera surget.

In Phry-
giam.

O Phrygia, in summas undas tu prima micabis:
Prima Deum uero pulsa pietate negabis,
Gratificans alijs simulachris perdita, quae te
Perdent, infelix, multis uoluentibus annis.

In Aethio-
pes.

Aethiopes miseri, lugubria funera pasi,
Cadentur gladijs tremefacto corpore duris.
Aegyptum pinguem, quae semper floret aristis,
Quam resluens ebriat septeno flumine Nilus,

In Aegy-
ptum.

Mutua civilis praedatio. deinde repente
Eijcient non diuum homines mortalibus Apim.

Eheu Laodicea, Deum neq; uideris unquam,
Et falsum dices audax: aestuq; cremabit
Te ipse Deus magnus genitus, qui sidera multa

0 2 Effi

Efficiet, mediumq; axem suspendet in aethra,
 Ingentemq; metum statuet mortalibus, altam,
 Vndiq; quam multo circumdabit igne, columnam,
 Cuius perdentur homines aspergine fontes.
 Nam communis erit rex olim tempus, ibiq;
 Placabunt homines numen, neq; tristia damna
 Sedabunt: quorum domus est Dauidica causa.
 Conciliauit enim solium Deus ipse, deditq;
 Ipsi, sub pedibus uero Genij dormibunt,
 Quiq; pyras monstrat, etia qui flumina monstrat,
 Quiq; urbes seruant, etiam qui flamina mittunt.
 Sed multos homines inuadet uita molesta,
 Insinuans animis, humanaq; pectora mutans.
 Sed de stirpe noui cum germen lumina soluet
 τὸν ἄριστον ἢ πρὸς τὸ πᾶσα τροφὴν διέδωκεν ὡς ἴσται
 καὶ τὰ πρὸ ἀμφὶ χρονοῖς ἔσται πλεον, ἀλλ' ὅταν ἀνῆλθῃ
 Cum gens Persarum regnabit bellipotentum,
 Protinus existent, ob sponsarum improbitatem,
 Infandi thalami, nam natum mater habebit,
 Inq; uicem natus peccabit coniuge matre.
 Filia succumbens patri (qui barbariei
 Mos est) huic faciet somnos, sed posterus ipsis
 Romanus mauros exurget cuspide multa,
 Multamq; humano foedabunt sanguine terram.
 Tunc Italus fugiet bellator cuspide uictus,
 Caletumq; auro florem in tellure relinquent.
 ἐν προμολόντα φέρουσ' αἰεὶ θυμῶν ἀνάλγυτος.

Porro

αὐτὸς ὁ γυννηεὶς ὁ μέγας θεὸς, ἄστρος πολλα
 οἰήσαι, λῆρμάσαι δὲ δι' αἰθέρος ἄξονα μέσον.
 ἐπιθήσει δὲ ἀνθρώποισι μέγαν φόβον ἕψος ἰδέσθαι,
 κίονα μετρήσας μεγάλῳ πυρὶ, ἢ ραθ' ἀμιγγες
 ἀνθρώπων ὀλέσσει γούνη λιανὰ διληυσάτων.
 ἔσται γὰρ ποτε λιονὸς ἀναξ' ἡρόνος, σὺθ' ἀδε φῶτες
 ξιλάσσει θεόν, ἀλλ' ἔσται σισιρ ἀνίας
 ἀρχαίτης. λαβιδὶ ἢ δι' οἰκῶ πάντα πελῆται.
 Γῶ γὰρ τ' αὐτὸς ἔδωκε θεὸς ἡρόνος ἐγγυαλίξας. *al. ἡρόνον.*
 δι' ἀγαγγελτῆρες ὑπᾶν ποσὶ νοιμήσονται, *f. ἡρόνον.*
 οἶτε πυρὰς φαίνουσι, λιὰ οἶ ποταμοὶς φαίνουσι.
 οἶτ' ἄστρον σῶσσει, λιὰ οἶ πέμπουσιρ ἀτάς.
 οἶτοῖς δὲ αὐ χάλειπὸς βίος, ἡ ἀνθρώπων τὲ πῶς. *f. ἀνθρώποι*
 δι' οὐρανὸν ψυχᾶσι, ἢ ἀλλόσων φρενάς ἀνδρῶν. *σιρ ἐπῶσας.*
 ἔσται ἐν ῥίσις βλαστὸς νέος ὀμαῖτα λύση, (σι λυ.
 ἔσται ἐν λιτίσιρ, ἢ ποτε πᾶσα τροφὴν διέδωκε πόρις
 ἔσται ἔσται ἔσται ἔσται πλέου, ἀλλ' ἔσται ἄλλοι
 ἔσται, πέρσαι μαχίμου φῦλον αὐτίνα δεινοὶ *al. ἀρξῶνται*
 ἔσονται θάλαμοι νυμφῶν διὰ δύσνομα φῦλα.
 ἔξει γὰρ μήτηρ ἐδὲ ἡέα, λιὰ πῶσιρ ἡδὸς
 ἀντέρα διλήση. θυγάτηρ δὲ ἐπὶ πατρὶ λιλιθεῖσα,
 βαρβαρον ὑπῶσει τῆτον νόμον. ἕσθρα δὲ αὐτοῖς
 ἐπὶ ἀμφὶ ῥωμαῖος ἄρως πολλῆς ἀπὸ λόγχις,
 ἡματι δὲ ἀνδρομέω πολλὴν χθόνα φερέσσειμ,
 ταλίνῃ ἢ πρόμος τότε φέξεται ἐν δορὸς ἀλιῆς.
 Λέξουσι δὲ ἐπὶ γῆς χρυσῶν ἡεχαραγμονῶν ἡ ἄνθος, *f. ἔγχοσ.*
 ἔσται μολόντα, φέρουσι αἰετῶν ἀνάνυς.

Ο 3 ΕΣΤΑΙ

- al. ἐν πεσῶ-* Εἶπαι μὲν ὅτι πᾶσα λιχὴ καὶ δύσμορος οἰκίη
ται. Ἰλιάς † ἐπίεται τάρφω, ὃ γάμορ, σῆθα βαθεία
λιχὰ τρώ- Κλαύσσει νύμφαι, ὅτι δὴ θεῖρ ἔν εὐνοῖσασιν,
ων. Ἀλλ' αἰεὶ καὶ ἱμνωσάοις καὶ ἱρότοις ἤχορ ἐδωκῆν.
καὶ ἄπολο- Μαντῶνυ ἰωλοφῶρ, μέγα σοι ἱρέματα φοδῶρ
φῶνος καὶ
θεσσαλίας. πῶρ.
 Θεσσαλίη δύσσυμφε, σε δ' ὄφεται ζυέτι γαῖα,
 Οὐδέ τεφρῶν, πλῆσθη τε μόνυ φυγὰς ἠπείροιο.
 Αὐτοῖς ὦ τλῆμορ σὺνβαλορ πολέμου λυγρῶν ἔσση,
f. ἰωνῶσι. † Ω ἱνσὶ καὶ ποταμοῖς καὶ ῥομφαίαισι πεισῶσα.
 Ω τλῆμορ γε νόρινθε, σὺ δ' ἀμφ' αὐτὴν βαρῶν
 ἄρην
 Δέξιν θεαλίην, καὶ σὺ ἀλλήλοισ ἀπολείδε.
 Τῦρε, σὺ δ' ἠλίμα λήψη μόνυ. σὺσθέωρ γὰρ
 Ἀνδρῶν χάρις εἰς ὀλίγη φανίση διόση.
 Ἀστυρίη κοίλη φονίλιωρ ὑπατορ ἀνδρῶν,
 Οἷς ἐπὸρσυγομὸν καίεται βαρῶν * ιας ἄλμη.
 Τλῆμορ ἔν ἐγνωσ τὸρ σὸρ θεῶν, ὅρ ποτ' ἔλδασον
al. ἐπὶ α τὸ. Ἰορδαῦν σὺ τριτάτοισι, καὶ † ἐπὶ ατο πνσῶμα πάλ
 λῶ.
 Ὅσ πρὶν καὶ γαίης τε, καὶ ἔραν ἄσφρόντος,
 Αὐθούτης γόνετο λέγω πατρός, πνσῶμα † δ' ἀγῶ.
 Σάρμα † ε διστάμνος, ταχὺς ἰπῆατο πατρός ἐς οἶνο.
 Τρεῖς δ' αὐτῶ πύργος μέγας ἔρανὸς ἐσθῆριξῶν,
 Ερ τῶ δὴ ναῖουσι θεδνῶ μπη ἔρες ἐδλάι.
αὶ ἀληθινὰ Ελ πῖς τ' σὺσβίη τε τε ποθεινή, σεβασμοῦν
θυσία. Οὐ γρυσῶ χαίρησα, ἢ ἀργῶρ, ἀλλὰ σεβάσμοις
 Ἀνθῶν

Postò tempus erit, cum satis tota sinistris
 Ilias haud nuptum, sed combibet improba bustum.
 Atq; ibi plorabunt nymphæ miserabile, quando
 Non nouere Deum, sed semper tympana pulsu
 Tangere, semper eis crepitacula plaudere cura est.

In Troia-
 nos.

Fata reqre, tibi Colophō grauis imminet ignis.
 Thessalia infelix nymphis: non amplius aut te,
 Aut cinerem cernet tellus. nam sola natabis
 A' terra fugiens, ô arummosa, relicta.
 Et præbebis eis belli uilissima sordem,
 Et rapidis fluuijs, & duro diruta ferro.

In Colo-
 phonem.
 In Thessa-
 liam.

O miseranda Corinthe, grauis certamine martis
 Circundaberis, & uos mutua uulnera per dent.

τύγε σὺ δὲ ἡλίκα λήψι μόνη, ἐυσεβέων γὰρ
 ἀνδρῶν χάρις ἐς ὀλίγη φανίσηε διοίσει
 ἀστυίη κοίλη φοινίκων ὑπατορ ἀνδρῶν,
 οἷς ἐπερευγομένη νεῖται βάρη * ιας ἄλμη
 Non nosti miseranda tuum, quem proluit olim
 In Iordane Deum *

ἐν τριτάτοισι καὶ ἐπ' ἅτο πνεῦμα πολλῶ.
 Qui prius & terra fuit, & stellantibus oris,
 Factus uoce patris princeps, & flamme sancto:
 Corpus & indutus celer in patris euolat ædes.
 At magnum cœlum tres turres condidit illi,
 In quo nunc habitant genitricis numinis alma,
 Spes alacris, pietas, & dulcis relligio, que
 Non auro gaudet, non argento, sed honestis

Christus.

Vera sacra. Cultibus humanis, sacrisq; et pectore iusto.
 Ut uerò facias magno, eternoq; Tonanti,
 Augustoq; sacrum, non thuris in igne liquefct
 Mica tibi, nullus cultro mactabitur agnus:
 Sed consanguineo coetu stipante tuorum,
 Agrestes captas in cœlum lumina tendens
 Mittes cum precibus uolucres: lymphæq; liquore
 Igni libabis puro. sic uoce locutus:

Qui te progenuit uerbū castis pater undis
 Mitto pater, referat properè quæ uerba, uolucrè.
 ραίνωρ σὸρ βᾶσι σισμα δὲ οὐ τὸν γὸς ἐξεφαάνθης.

Nec portam claudes, si quis tibi uenerit hospes
 Indigus, ut fame se defendas, paupericq;
 Sed caput illius sumpta conspergito lymphæ.
 Terq; tuum uenerare Deum, sic uoce profatus:
 Non amo diuitias, tenuisq; aliquando uicissim
 Accepi tenuem, pater accipe uota secundus.

ἐνξαμένω δῶσαι σοι, ἀπύραγερ ἐν τότε δ' ἀνός,
 μὴ θλίψῃς με θεῶν ἱερόν σέβας. ἐν δὲ δῖναορ
 ἀγνὸν ἀδοῦλωτορ περὶ γένναρ ἐδεχθέρ *

Confirma miserum mihi cor pater, intueor te,
 Inuiolatum te quem non fecit manus ulla.

In Sardo. Sardo nunc grauis in cineres cōuersa iacēbis,
 Insula iam nec eris, decados cum uenerit æuum.
 Nautaq; te nusquam existentem quæret in undis,
 Alcyonesq; tuum flebunt lachrymabile funus.

In Mygdo. Aspera Mygdonie, specula insuperata profundi,
 nien. Omnem

Ανθρώπων, θυσίας τε, δεικαιοτάτων τε λογισμοῖς.

Θύσεις δὲ ἀθανάτω † θεῷ, μεγάλω, ἀγρόχω.

f. μεγάλη
θεῷ, ἢ δ' ἀγε
ράχω.

Ὀν χόνδρον τήξας λιβαῖα πυρὶ, δὲ μαχαίρῃ

Αρνείον νόψας λασσιότεριχα, ἀλλ' ἅμα πάσι

Ὅι τέον αἶμα φέρσσι λαβῶν ἀγρίλινα πείσανα,

Εὐξάμυρος πέμφεις, εἰς ὄραν ὀρύματα τένας.

Υδωρ δὲ σπείσεις καθαρῷ πυρὶ τοῖα βόησας·

Ὅς σε λόγον γύνῃσσι πατήρ, πάτερ ὄρνιν ἀφῆνα,

Ὄξιν ἀπαγγελτῆρα λόγων, λόγον ὕδασι μ' ἀγνοῖς,

Ραῖνων σὸν βάρησιμα, δι' ἃ πυρὸς ἐξεφαάνθης.

Ὀν δὲ θύρην ἡλέσῃς, ὅτε τίς σοι ἐπήλυδος ἄλλος

Ἡξεί δασύμυρος, πονίης ἐπὸρνεύει λιμῷ.

Ἀλλὰ λαβῶν λιφαλλῶν τῷ δ' ἀνέρος ὕδατι φαίνας,

Εὐξάτρις, τῷ σῷ δὲ θεῷ μάλα τοῖα βόησον.

Ὀν ἐραμαὶ πλῆτες, λιτὸς ποτὲ λιτὸν ἐδέξιμην

Ἀμφιδός, ἢ πάτερ † συγχαρῆν γιτῆρ ἐπάνησον.

f. χωρηγη-
τῆρ.

Εὐξάμυρ δώσει σοι, ἀπύγαγον ἐν τότε δ' ἀνέρ.

Μὴ θλήψεις με θεῷ ἰσθὸρ σέβας, ἐν δὲ δεικαιορ

Ἀγνὸν ἀδύλωτον περὶ γύναν ἐλεχθού· *

Τλήμονά μ' ἱραδίην σῆσον πάτερ, ἄς σε δέδοσθαι

Εἰς σὲ τὸν ἀχραντον, τὸν μὴ χέρες ὄργασαντο.

Σαρδὼν νυὸν σὺ βαρεῖα † μεταλλάξει ἐς τέφρην. *al. μεταλ-*

Εὐξὴν δ' ἐνέτι νῆσος, ὅταν δευάδος χόνος ἔλθῃ.

λάξη.

Ζητήσσι πλέοντες ἐν ὕδασι μ' ἐν ἐτ' ἔδσαν.

κατὰ Σαρ-

Ἀλυόνες δ' ἐπὶ σοὶ οἰντρὸν γόορ ἀίξασιν.

δοῦς.

Μυθολίην τρηχεῖα, ἀυσέμβατε πυρσὲ θαλάσσης, *κατὰ Μυθ-*

Αὐχῆσεις αἰῶνα, *καὶ αἰώνων ἀπολαί σε* (λοι.
 Ὀδρμῶ πνύματι πᾶσα, *μανήση δ' ἄλγεσι πολ-*
κατὰ κελί- Κελτιγῆτι ἢ σὺρ κατ' ὄρος, *παρὰ δύσβατον ἄδελ-*
γυᾶς. Υἱάμος † ὄλυ χῶσε σε *βαθῆς, φάρορ ὑπέτι δῖοςσε,*
f. ὄληρ. Ὀσάχω, ἢ βοσάνας. *πανέσημος ἐση δ' ἀπό λαῶρ*
Αἰεί, ἱρυμαλέοις δέ παχυμοσύνη κρυφαῶλοισ,
Λάβλην ἐπίσεις, λὺ ὑν οὐόησας ἀνάγει.
κατὰ Ρώ- Ρώμη *καρτόρόθυμε, μανηθονίλη μετὰ λόγγλη*
μης. *Ασράφεις ἐς ὄλυμπορ. θεὸς δέ σε πᾶμπαρ ἄπισση*
Γοίησει, ὀπόταρ δουείας πολὺν κρείδορ ἐς ὄμμα
Εδραίν μίμειρ, τότε σοι τοιαῦτα βοήσω, (σε.
f. μαρμά- Ὀλυμοσύνη *φθέγγη λαμπρόρ ποίε, † καὶ μαρμαίμ*
ρεόρ τε. Δόντ ὄρα σοι *ρώμη μέλλα πάλι δόντ ὄρα φωνᾶρ.*
αλ. ὑπέση. Ἄρτι δέ σοι *σὺρ τλήμορ κατ' ὄδρομα οἰητήρ*
*Θῆβαι δύσβαλοι ὑμῖρ *καπὸς ἤχος † ἐπέση,**
*Ἀνλῶρ φθειγομοσύνηρ, ὑμῖρ σάλπιγγε *καπὸρ ἤχορ**
*Ἡχῆσει, ὄφθε δ' ἀπολυμοσύνη *χθόνα πᾶσαρ.**
*Αἰ, αἰ σοι τλήμορ, αἰ αἰ *καπὸθυμε θάλασσα.**
*Βρωθήση *πυρὶ πᾶσα, καὶ ἐξολέσης *λαῶρ ἄλημ.***
*Ἐσαι γάρ τε *τοσῶτορ ἐπὶ *χθονὶ *μαινόμονορ πῦρ,***
*Ὀσορ ὑδωρ *ρῶσει, καὶ ἐξολέσει *χθόνα πᾶσαρ.***
*Φλέξα ὄρη, *καῦσαι *ποταμῶς, *πυγᾶς δέ *λενώσει.****
*46 Ἐσαι *νόσμος ἄπισμος, ἀπολυμοσύνηρ *ἀνθρώπων.***
*Καίμονοι δέ *καπὸς, τότε τλήμονες *ἐμβλέψωσι***
*Ὀυρανὸρ ὑν *ἄστροισ, ἀλλ' οὐ *πυρὶ *λειμηῶτα.****
*Ὀν ἢ *θωῶς ὀλεονόται, ἀποκλύμονοι *δ' ὑπὸ *σαρκῶν,****
*Ἐνύματι *καίμονοι εἰς αἰώνων *οἰαντὸς.*****

Omnem per seriem seclorum tota senesces,
Perdita seruenti uento, lymphata dolore.

Gallia, difficiles quæ montibus accolis alpes, In Galliâ.

Omnis arenarum cumulis operibere. nec iam
Fruges, aut segetes paries, herbas uel: sed omni
A' populo deserta, gelu glacieq; rigebis
Aeternum, culpamq; lues quam perdita nescis.

Roma ferox animi, post fracta Macedonis arma In Româ.

Fulgure perstringes cœlum. sed te Deus omni
Robore priuabit, cum firma uideberis esse
In primis. at tunc tibi talia uociferabor.

Perpicuum periens olim clarumq; sonabis.
Plura quidem dictura tibi sum Roma deinceps.

At nunc te Syria infelix miserabile ploro.

Thebæ in consulta, uobis sonus horridus instat

Vocalis litui: uobis sonitum tuba tristem
Emittet, terramq; perire uidebitis omnem.

Eheu infelix, cheu mare perfidiosum,

Omne uorax ignis te perdet: tu sale gentes.

Tantus enim terris insaniet ignis, aquæ uis

Quanta fluit, terram delet funditus, uret

Montes, siccabit fontes, fluuiosq; cremabit.

Mundus erit iam non mundus, populiq; peribunt,

Heu miseri ardentem, et cœlum suspicientes,

Cœlum non astris rutilum, sed ab igne laborans.

At non perdentur subito: sed corpora sensim

Tabescent, animi totos urentur in annos.

αἰεὶ διὸ βασανίζεσθαι νόμον εὐδισσοῦσι.

ὄν ἀπὸ πηλοῦ ἐόντα, βία φομένῃ δ' ἀπὸ γαῖα

ὄψιν αὖτομῆσ' ἄσα θεῶν ἐπὶ δέξατο βωμοῦς

ψευδομένῃ, κατὰ νόμῳ δὲ δὲ αἰθέρος ἀλγέα θόνα.

In primis autem angentur, qui nomine lucri

Turpia prædicent, augentes tempus acerbum.

Hebræi sanè sciderint cum tergus ouile,

Mendaces referent, quæ non sunt dicere iussi:

Verba quidem dantes, facientes lucra dolorum.

Qui mores uertent, nec iusti pellicientur,

Quiq; Deum planè sincero pectore placant.

Tertia sed cum fors uertentes duxerit annos,

Octauo primo mundus spectabitur alter,

Nox incredibili caligine longa manebit.

Tunc exhalabit teterrima sulphuris aura,

Nūcia cladis: eis fame dehinc, & nocte peremptis.

Vltimi tem Tunc hominum gignet puras in pectore mentes,

poris feli- Restituetq; genus, fuit ut tibi tempore prisco.

citas. Iam nullus sulcos curuo profcindet aratro,

Terra nec à bubus ferro scindetur acuto.

Nec spicæ, nec erunt sarmenta, sed omnibus una

Roscida manna simul mandetur dentibus albis.

Nec Deus absuerit illis, qui cuncta docebit,

Vt sceleratam me. nam quæ scelera ante patraui

Prudens & studio peccandi perditæ feci.

Mille mihi lecti, connubia nulla fuerunt,

Iurèq; iurando quosuis periura ligauit.

Exclufi

Αἰεὶ δυσθασαύρα θεῶν νόμον εἰδήσουσιν,
 Οὐν ἀπάφνητον ἔονται, βιασομένη δ' ἄρα γαῖα,
 Ουρτινα τολμῆσασα θεῶν † ἐπέδλεξατο βωμῶς,
 Ὑσσομομένη, κακῶν ἢ δι' αἰθέρος ἄλγεα θούτα.
 Κἄνοι ἢ τλήσονται ἄγαρ πόθου, οἱ διὰ λῆεσθες
 Αἰχρὰ προφητῶσσι, κακῶν χρόνον ἀλδαίνοντες.
 Οἱ μὲν διασάμενοι προβάτων λασιότεριχα ῥίνα,
 Εβραῖοι ψύσσονται, ὁ μὴ γούος ἐκλαβον αὐτοί.
 Ἀλλὰ λόγοις λαλέοντες ἐπ' ἄλγεσι λιφθαιαντῆρες,
 Οἰβιον ἀλλάξουσι, καὶ πείσσει δουλῆς.

al. ἐπεδέ-
 ξατο.

Οἱ τε θεῶν † πάμπυσα διὰ φρονὸς ἰλάσσονται.
 Ἐρ ἢ τρίτω κλήρω πόριτελλομένην οἴαντῶν,
 Ουλοάτης πρώτης ἄλλος πάλι νόσμος ὄραται.

ἐχάτου χρό-
 νου σὺ δαι-
 μονία.

Νύξῃσαι πάντη μαυρὴ καὶ ἀπειθής. *

al. πᾶμπι-
 σα.

Καὶ τότε μὲν θείῳ δεινῇ περιβήσεται ὀδιμή,
 Ἀγγέλουσα φόνος, ὁπότεν λιῖνοι ἀπόλωνται.

47

Νυκτί τε καὶ λιμῶ, τότε γενήσεται λιβαρὸν νῦρ
 Ἀνθρώπων, σήσει † δὲ τὸ γούος, ὡς παρὸς λῦ σοι.

f. δὲ γούος
 τὸ σὸρ ὡς.

Οὐν ἔτι τίς κόφει βαθιῶ ἀύλανα γυρῶ ἀρότρω,
 Οὐ βόεις ἰθωντῆρα καὶ τω βάψουσι σίδηρον.

Κλήματα δ' ἔνι ἔσ' ὁ δὲ σάχυες, ἀλλ' ἅμα πάντες
 Μαύλιν ἴλιν δροσερῶν λουνοῖς ὑπ' ὀδοῖσι φάγονται.

f. θεὸς ὅς τε.

Συὺ δ' αὐτοῖς ἔσαι τότε καὶ † θοή, ὡς τε διδάξει
 Ὡς ἐμὲ τὴν λυχνίῶ, ὅσα γὰρ καὶ καὶ πρὸ ὄσον ἔρεξα,

Εἰδυνία, ἄλλα τε πολλὰ κακῶς ἐπόνησ' ἀμειψσα,
 Μυρία μὲν μοι λέντρα, γάμος δ' ὑδεις ἐμειλήθη.

Ῥᾶσι δ' ἐγὼ πανάπυστος ἐπήγαγον ἄχριον ὄρηου.

Δσuo-

f. Δουμέ- † Δουμοίνης ἀπέλυσα, καὶ οὐ προμολύσσω ἴδωσα,
 ρους ἀπέ- ἰηλερ εἰς αἰλῶνα, θεῶ φάτιρ ἔν εὐνούσα. (τῆ
 κλεσα. Τῶνενα πῦρ μ' ἐφαγον, καὶ † βρώσεως. ὅδε γὰρ αἰ
 f. βρώσιες. Ζήσομαι, ἀλλ' ὀλέσει με λιανὸς χρόνος, οὐθ' ἀφάρ
 Ἀνθρωποι Ἰσχύσει, ἐπανερχόμενοι με θαλάσῃ, (μι
 καὶ με λίθοις ὀλέσσω, ἐπὶ μοι γὰρ πατρὶ λαλῶσα
 γία φίλον μετέδωκε, βάλοιτέ με βάλτετε πάντες.
 Οὐτω γὰρ ζήσω, καὶ ἐς ὕβραν ὀφθαλμοὺς κήσω.

ΛΟΓΟΣ ΟΓΔΩΟΣ.

Ρχομίνης μεγάλης ὄρχης ἐπὶ νό-
 σμορ ἀπειθῆ, (τα φάνω,
 † Ὑσατορ εἰς αἰῶνα θεῶ μιλίμα-
 Ράσι † προφητεύσα καὶ ἄ πῆλον
 ἀνθρώποισιν.

ἔχατορ
 Λαβ.
 προφητεύ-
 σασα, Λαβ.

Εξ ὅτε δὴ πύργος τ' ἐπέσε, γλώσσαι τ' ἀνθρώπων
 εἰς πολλὰς θνητῶν ἐμβρίθηνσαν διαλέψης·
 Πρῶτα μὲν αἰγυπῆου βασιλῆιον, εἶτα τὸ πόρσων,
 Μήδων, αἰθίοπων τε, καὶ ἀσσυρίης βαβυλῶνος,
 εἶτα μακροδονίης τύφον μέγαρ ἀνδήσασα,
 Γέμψον εἰς ἰταλῶν κλεινὴν βασιλείαν ἄβεσμορ
 Ὑσατίον πᾶσιν δέξαι ναυὰ πολλὰ βροτοῖσι,
 καὶ πάσης γαίης ἀνδρῶν μόχθους διαφανύσει.
 Ἄξει δὲ ἀνημυτῆς βασιλεῖς ἐθνῶν ἐπὶ δυσμαίς,
 καὶ λεομὸς θήσει λαοῖς, καὶ πᾶσι ὑποτάξει,
 Ὅψε θεῶ μύλοι ἀλέουσι τὸ λεπτόν ἄλστρον.
 Πῦρ τότε πᾶντ' ὀλέσει, καὶ λεπτόν χυρὸν ἀπολέσει,
 Ὑψιόμων ὄρεων κορυφὰς καὶ σαρκὸς ἀπάσσης,

ἰταλιανή αρ
 λῆ.

Exclusi tenues, & per mollissima rura
 Quoslibet admisi, magni securo Tonantis.
 Propterea igni sum consumpta, euoq; nec ipsa
 Viuam, sed perdet durum me tempus, ibiq;
 Constituent homines bustum mihi *ἐπ' ἀνερχόμε-
 νοι μεθαλάσσει.*

Me periment saxis *ἐπι μοι γὰρ πατρι λαλοῦσα*
 Charum dat natum: me cædite cædite cuncti,
 Sic etenim uiuam, atq; in cælum lumina figam.

LIBER OCTAVVS.

Erribiles toti mundo diuinitus iras
 Postremi seculi uēturas tēpore pādo,
 Omnibus humanis effando futura
 per urbes,

Ex quo collapsa turri discrimina linguae
 Sumpserunt hominum, uariato munere uocum.
 Principio Aegypti, Persarum postea regnum,
 Medumq; Aethiopumq; ac Assyriae Babylonis.
 Deinde Macedoniae fastus effata minaces,
 Italiae quintum clarum dirumq; recludo,
 Extremum pariet quod mundo tristia multa,
 Conatusq; hominum consumet totius orbis,
 Occiduasq; feros reges perducat in oras,
 Et leges ponet populis, & cuncta domabit.
 Sed mola postremo pinset diuina farinam.
 Omnia tunc ignis perdet, uertetq; minutum
 In cinerem, celsos montes, & corpora cuncta,

Italiae im-
 perium.

Donec

f. Δουμέ- † Δουμοίνης ἀπέλυσα, καὶ οὐ προμολύσσω ἴδωσα,
 ρους ἀπέ- ἰηλερ εἰς αἰλῶνα, θεῷ φάτιρ ἔνι οὐνοῦσα. (τῆ
 κλεσα. Τὸνενα πῦρ μ' ἔφαγον, καὶ † βρώσεως. ὅδε γὰρ αἰ
 f. βρώσιες. Ζήσομαι, ἀλλ' ὀλέσει με λιανὸς χρόνος, οὐθ' ἀφάρ
 Ἀνθρωποι Ἰσύξασι, ἐπανερχόμενοι με θαλάσῃ, (μι
 καὶ με λίθοις ὀλέσσω, ἐπὶ μοι γὰρ πατρὶ λαλῶσα
 γία φίλον μετέδωκε, βάλοιτέ με βάλτετε πάντες,
 Οὐτω γὰρ ζήσω, καὶ ἐς ὄθρον ὀμμάτα πύξω.

ΛΟΓΟΣ ΟΓΔΟΣ.

Ρχομίνης μεγάλης ὄργης ἐπὶ νό-
 σμωρ ἀπειθῆ, (τα φάνω,
 † Υψατορ εἰς αἰῶνα θεῷ μιμίμα-
 Ράσι † προφητεύσα κατὰ πῆλον
 ἀνθρώποισιν.

ἔχατορ
 Λαβ.
 προφητεύ-
 σασα, Λαβ.

Εξ ὅτε δὴ πύργος τ' ἔπεσε, γλώσσαι τ' ἀνθρώπων
 εἰς πολλὰς θνητῶν ἐμβρίθηνσαν διαλέψιν·
 Πρῶτα μὲν αἰγυπῆου βασιλῆιον, εἶτα τὸ πόρσων,
 Μήδων, αἰθίοπων τε, καὶ ἀσσυρίης βαβυλῶνος,
 εἶτα μακροδονίης τύφον μέγαρ ἀνθήσασα,
 Γέμψον εἰς ἰταλῶν κλεινὴν βασιλείαν ἄβεσμων
 Υψάτιον πᾶσιν δέξαι ναυὰ πολλὰ βροτοῖσι,
 καὶ πάσης γαίης ἀνδρῶν μόχθους διαφανύσει.
 Ἄξει δὲ ἀνημτῆς βασιλεῖς ἐθνῶν ἐπὶ δυσμαίς,
 καὶ λεομὸς θήσει λαοῖς, καὶ πᾶσι ὑποτάξει,
 Ὅψε θεῶ μύλοι ἀλέουσι τὸ λεπτόν ἄλυσρον.
 Πῦρ τότε πᾶντ' ὀλέσει, καὶ λεπτόν χυρὸν ἀπολέσει,
 Ὑψιόμων ὄρεων κορυφὰς καὶ σαρκὸς ἀπάσσης,

ἰταλιανῶν
 χ'.

Exclusi tenues, & per mollissima rura
 Quoslibet admisi, magni securo Tonantis.
 Propterea igni sum consumpta, euoq; nec ipsa
 Viuam, sed perdet durum me tempus, ibiq;
 Constituent homines bustum mihi *ἐπ' ἀνερχόμε-
 νοι μεθαλάσσει.*

Me periment saxis *ἐπι μοι γὰρ πατρι λαλοῦσα*
 Charum dat natum: me cædite cædite cuncti,
 Sic etenim uiuam, atq; in cælum lumina figam.

LIBER OCTAVVS.

T Erribiles toti mundo diuinitus iras
 Postremi seculi uēturas tēpore pādo,
 Omnibus humanis effando futura
 per urbes,

Ex quo collapsa turri discrimina linguae
 Sumpserunt hominum, uariato munere uocum.
 Principio Aegypti, Persarum postea regnum,
 Medumq; Aethiopumq; ac Assyriae Babylonis.
 Deinde Macedoniae fastus effata minaces,
 Italiae quintum clarum dirumq; recludo,
 Extremum pariet quod mundo tristia multa,
 Conatusq; hominum consumet totius orbis,
 Occiduasq; feros reges perducat in oras,
 Et leges ponet populis, & cuncta domabit.
 Sed mola postremo pinset diuina farinam.
 Omnia tunc ignis perdet, uertetq; minutum
 In cinerem, celsos montes, & corpora cuncta,

Donec

Italiae im-
 perium.

In auaros. Donec causa mali cunctis dementia habendi *
 Nam fallacis erit auri, argentiq; cupido.
 Nil etenim censent homines præstantius istis:
 Non lumen solis, non cælum, non maris æquor:
 Non uastam terram, quæ procreat omnia: non qui
 Donat cuncta Deum, genitorem totius orbis:
 Non fidei, non plus tribuunt pietatis amori.
 Impietatis fons, perturbandi ordinis autor,
 Belli causa, hostis pacis, dementia habendi:
 Quæ patribus natos, patres inimicat alumnis.
 Connubijs nec honos, auro præsentem, manebit.
 Terra omnis metas, custodes æquor habebit,
 Omnibus astute diuisa scatentibus auro,
 Ut terram semper uideantur uelle tenere.
 Diripient tenues, ut agris maioribus ipsi
 Quæsitis, illos cogant seruire superbi.
 Quod nisi terra procul cœli stellantis ab oris
 Sede remota foret, non lux foret omnibus æqua,
 Sed quæsitæ auro solis locupletibus esset,
 Pauperibusq; alium mundum Deus ipse pararet.

Romæ ru-
 ina.

Par tibi de cœlo, sublimis uertice Roma,
 Adueniet clades, & flexo uertice prima
 Complanaberis, & tota absumêris ab igni,
 In noua deurgens sôla: diuitiæq; peribunt,
 Inq; tuis degent uulpesq; lupiq; ruinis.
 Tunc deserta, quasi nunquam sis nata, iacebis.
 Tunc ubi Palladium? quis te Deus asseret auro,

Acre he,

Ἀρχὴ πᾶσι λιανῶν φιλοχρημοσύνη καὶ ἀγνοία. φιλαργυ-
 Χρυσὸν γὰρ δολιόιο καὶ ἀργυρίου πόθος ἔσται. εία.
 Οὐδέμ γὰρ τῷ τωρ θνητοῖ μείζον προέβριναρ,
 Οὐ φάος ἡελίου, ἢν ἕρανον ὀδὸν θάλασσαρ,
 Οὐ γαῖαν πλατύωτον, ὅσον φύσιρ ἀπαντα.
 Οὐ τὸν πᾶντὰ διδόντ᾽ ἀθεὸν, γεννῆτορα πᾶντων.
 Οὐ πῖσιρ τούτων, καὶ σύνσειηρ προέβριναρ.
 Γηγῆ δυοσειῆς, καὶ ἀταξίης † προσδλυγός, al. προσδλι-
 ἡμχανίης πολέμων εἰρκύης ἔχθρα τ' ἀγνοία, γοί.
 † Ἐχθραῖ νοῦτας τένοισ γονείας, καὶ ἴενα γονοῦσιρ. f. ἔχθραί-
 Κ' ἕλε γάμος ἀμα χρυσῷ ὅλος ποτὲ τίμιος ἔσται. νοσα.
 Γαῖα θ' ὄρεος ἔξει, καὶ φρέρους πᾶσα θάλασσα,
 Γᾶσι μὲρ βρομὸν δολιῶς τοῖς χρυσὸν ἔχουσιρ,
 Δις αἰῶσι θέλοντάς ἔχειρ πολυβρέμωνα γαῖαν.
 Φόρησούσι πόνητας, ἴν' αὐτοὶ πλείονα χῶρον
 Προσπέσαντες, ἀλαβονῆ κατὰ θαλάσσωσι.
 Καὶ εἰ μὴ γαῖα πέλωρος ἀπ' ἕρανον ἀσφρόντος
 Τὸν βρόνον εἶχε μακρᾶν, ἢν ἴσεν ἀνδράσι φέγ-
 Ἀλλ' ἀγόραζομενον χρυσῷ πλῆντῶσιρ ὑπῆρχε. (γορ.)
 Καὶ πῶχοις αἰῶν' ἔτδρορ θεὸς ἠτοίμασεν.
 Ἡξει σοὶ ποτ' ἀνώθεν ἴση ὑψαύχρνε ρώμη, Ρώμης τί-
 Οὐράνιος πληγῆ, καὶ λιάνψεις ἀρχονά πρώτη, λος.
 Κάξεδάφιδήση, καὶ πῦρ σε ὅλλην διαπλήσει,
 Κενλιμὸν ἠε δάφρασι νεοῖς, καὶ πῆτος ὀλεῖται.
 Καὶ σὰ θέμεθλα λῆνοι ἀλώπενες καὶ οἰνήσοι.
 Καὶ τότ' ἔσθ παγέρημος ὅλωι, ὡς μὴ γεγονία.

ρ

π

Γῆ τότε παλλάδιον, ποίος σε θεὸς διασώσῃς
 Χρυσὸς ἢ λίθινος ἢ χαλκεὺς; ἢ τότε ποῦ σοι
 Δόματα συγλυπτα; πῶς ρείης, ἢ ἐ λρόνοιο,

46

Ἡ ἐ δὴς γονεὴ, καὶ πάντων ὧρ ἐσεβάδης
 Δαίμονας ἀψύχους, νεκρῶν εἰδωλα λαμόντων;
 Ὡρ λρήτη λαύχημα τάφῳ ἢ λύσμορος ἴαχε
 Θρηπισύσσα θρόνοισιρ ἀναιδῆτοις νεύουσιρ;

49

† Εοσεῖτ' ἀναξ πολλίρανος, ἔχωρ πέλας ἄνομα πῶν
 Ἀθριανός. Κόσμορ ἐποπτεῖωρ μικρῶ ποσλι, δῶρα πορῖζωρ. (ἦ
 f. ἐχθρῶρ. Χρυσὸν μὲν πᾶμπλεστον ἔχωρ, καὶ ἀργυρον ἔχῃ.

Γλείσσα συλλέξας, καὶ γυμνώσας ἀναλῦσαι, (θρῖρ
 Καὶ μαγικῶν ἀδύτων μυστήρια πάντα μεθέξει,
 Γαῖδα θεὸν δῆνυσσιρ, ἅπαντα σεβάσματα λύσει,
 Κᾶξ ἀρχῆς τὰ πλάνης μυστήρια πᾶσιρ ἀνοίξει.

Αἴλιнос ἐπτοτε καιρὸς, ὅτι λίνος αὐτὸν ἐλεῖται.

Καὶ ποῖε δῆμος ὄρβ' μέγας ὧρ λράτος, ἄσιν πεισῖται,

Εἰ δὴς σὺ θὺν τὸ μέλλου ἐπὶ σρχόμενον πανὸρ ἡμαρ.

Καὶ τότε πονθήσασσιρ ὀμῶ, τὴν σλὺν προβλέποντις

Οἱ ἦτροτάτῃν μοῖραρ πατέρες, καὶ νήπια τέσσα.

Αἰ αἰ θρλυήσσι λυγαῖς παρὰ θύβριδος ὄχθαις.

Τὸρ μετὰ τρῆς ἀφξσσι πανύστατον ἡμαρ ἔχοντες;

Ὀννομα πληρώσαντες ἐπυραγίιο θεοῖο,

Ὀν τὸ λράτος νυῦ, καὶ εἰς τὴς αἰῶνας ἅπαντας.

τιβέριος. Εἰς μὲν πρέσβυς ἐὼρ, σὴ ἦραρ ἐπὶ πάλυ λραῖσσι,

Οἱ ητροτάτῃς βασιλῆς, ὅς ῥήματᾶ κόσμῳ ἅπαντῃ

Δώμα-

Aerē ue, uel saxo factus? consulta senatus
 Tunc ubi sunt? ubi Rheæ Saturniq; propago?
 Aut Iouis? & quorum tot relligiosa colebas
 Manes exanimos, simulachraq; luce carentum?
 (Infelix quorum se iactat Creta sepulchris)
 Sedibus exornans uita sensuq; carentes?
 Sed tibi cum reges fuerint ter quinq; potentes,
 A quibus occasus mundi subigetur, & ortus,
 Rex erit albenti galea, qui nomen habebit
 Vicini Ponti: mundum pede uiset iniquo,
 Munera conquiret, magnum auri pondus habebit,
 Nec non inuisi argenti plus congeret, atq;
 Detectum soluet, mysteria cuncta tenebit
 Arcani magici: puerum monstrabit & ipsum
 Esse Deum: tollet, sanctē quæcunq; coluntur.
 A capite erroris cunctis arcana recludet.
 Ex illo tempus flendum, quia recte peribit.
 Præq; potens populus, urbs corruet, inquiet olim
 Noscens continuò uenturum tempus acerbum.
 Tunc tua lugebunt tristissima fata uidentes,
 Et miseram sortem, patres, natiq; tenelli,
 Eheu lugebunt mæstas ad Tibridis undas.

Adrianus.

Post hūc regnabunt tres ultima tēpora habētes,
 Implebuntq; Dei cœlestis nomina, cuius
 Imperium nunc est, & tempus in omne manebit.
 Vnus sanē aui plenus diu scepra tenebit,
 Rex nimis infœlix, qui totius in sua tecta

Tyberius.

p 2 Conge

Congeret orbis opes, seruians, ut quando redibit
 Nero. Extremo caesor matris fugitiuus ab orbe
 Omnibus has donans, Asiam locupletet abunde.
 Tum tu purpureo imperij nudata nitore
 Flebis, & in pullo luctus iterabis amictu.
 O rex iactator, Roma prognate Latina,
 Iam tuus haud fama fastus celebrabitur ulla,
 Prostratusq; semel nunquam miserande resurget.
 Gloria namq; cadet gestantum aquilas legionum.
 Quò tibi tunc uires? quae te armis terra iuuabit,
 Per te nequicquam seruire coacta, scelestè
 Nā genus omne hominū toto turbabitur orbe,
 Cum pater omnipotens ueniet, folioq; sedebit,
 Ut uiuos, functosq; ut totum iudicet orbem.
 Tum nec amicus erit nato pater, ipse ue patri
 Filius, ob subitos casus, atq; impietatem.
 Ex illo excidium, gemitusq; fugasq; maneto,
 Oppida quando ruent, & tellus edet hiatus.

Aesculapi- Ignifer ergo draco liquidis cum uenerit undis,
 us Romam Prolixo cum uentre, tuosq; fouebit alumnos
 aduectus. Instantis famis & ciuilibus tempore belli:
 Tum finis mundi, tum lux extrema propinquat,
 Iudiciumq; Dei aeterni lectisq; probisq;
 In Romā. Sed Romae praecedet ineluctabilis ira.
 Infelix uita adueniet, tempusq; cruentum.
 Eheu immanis regio, gens barbarā ualde,
 Non animaduertis nuda unde, indignaq; solis

Veneo

Δάμασιρ ἐγυλῆσαι τηρῶν· ἴν' ὅταρ γ' ἐπανέλθῃ Νέρωρ.

Εἰν πρόρατῳ γαίης ὁ φυγὰς μητροκτόνος ἐλθῶρ, 50

Ταῦτ' ἄπασι διδύς πλῆστορ μέγαν ἀοσίδι † θύσει. † θύσει. † θύσει.

Καὶ τότε πονθήσεις πλατυπόρφυρον ἡγεμονίωρ

Φῶς ἐνδυσασμένη, καὶ πούβι μορ αἶμα φορῶσα.

Ὡ βασιλῶν μεγάλων, καὶ τινίδος ἐγγονε ρώμης,

Οὐνέτι σοι τῆς σῆς μεγαλωνχόνις ἡλέος ἔσαι.

Οὐδ' ὀρθωθήσῃ ποτέ δύσμορος, ἀλλὰ λιλιθήσῃ.

Καὶ γὰρ ἀετοφόρων λεγεῶνων δόξα πεσάται.

Ἐδότε σοι τὸ λυάτος· ποῖα γῆ σύμμαχος ἔσαι,

Δδλωθεῖσα τοῖς ματαιοφροσυνῆσιρ ἀθέσμως;

Ἰάσῃσ γὰρ γαίης θνυτῶρ τότε σύγχυσις ἔσαι,

51

Αὐτὸς παντοειράτῳ ὅταρ ἐλθῶρ βήμασι ἡρίων

Ζώντων καὶ νεκῶν φυγὰς, καὶ ἡόσμορ ἄπαντα.

Κῦτε γονεῖς τέκνοισι φίλοι, ὃ τέκνα γονῶσιν

Εἰσονται, διὰ δυοσεβίην καὶ θλίψιν ἀεληπτοῖ.

Εἰποτέ σοι βρυγμὸς, καὶ σπορπισμὸς, καὶ ἀλωσις,

Ἐτῶσις ὅταρ ἐλθῃ πόλεωρ, καὶ χάσματα γαίης.

Ἐρφόρος ὡς Ἴε δρῶνωρ, ὅπῳταρ ἐπὶ νύμασιρ ἐλ

Ἀσπληπίος

Γασέρι πλῆθος ἔχων, καὶ θρέψῃ σοῖο τὰ τέκνα, (Θη,

εἰς ρώμην

Εἰσομὸν λιμῶν, καὶ ἐμφυλῆσ πολεμοῖν,

μετονεχ-

Εγγὺς μὲν νόσμου τὸ τέλος, καὶ ἔχατον ἡμαρ.

θεῖς.

Καὶ δοῖμίμοις λιλητοῖς ἡέρισις ἀθανάτοιο θεοῖο.

Ἐρῶτα δὲ ρώμῶν ἀπαρραίτητος χόλος ἔσαι,

ἡτὰ ρώ-

Αἰμοπότις ἡαιρὸς, καὶ δύσγλυος βίος ἡξει.

μης.

Αἰ αἰ ἰπκμὴ χόρην, μέγα βαρβαρορ ἔθνος.

Ὀν οἰόσας, ὄθεν γυμνὴ καὶ ἀνάξιος ἡλλθεῖς

Ἐρὸς φάος ἠελίοιο, ἴν' εἰς αὐτὲρ πάλι χῶρον
 Γυμνὴ χωρήσῃς, καὶ ὕσσορον εἰς λείριον ἔλθῃς.
 Ὡς ἀδλίως λείρῃσα *

Χρῆσὶ γιγαντίησι μόνῃ λατὰ νόσμον ἅπαντα,

52 Ἐξ ὕψους ἔλθῃσα πατομήσεις ὑπὸ γαῖαν.

f. n. ἀσφάλ Νάφθαζε † καὶ ἀσφάλτω καὶ θείῳ καὶ πυρὶ πολλῷ

τω. Ἐξαφανισθήσῃ, καὶ ἔση νότις αἰώνεοσι

Αἰθρομύνη. καὶ πᾶς ὁ βλέπων, μνησθὲν μὲν ἀύσα

Γρόθιμον ἐξ αἰῶνα μέγαρ, καὶ βρυγμὸν ὀδόντων.

Καὶ ταῖς σαῖς παλάμαις ἀθεα στήθῃ παταγήσα.

Γᾶσιρ ὁ μὲν νῆξ ἔστιρ ἰση τοῖς πλεοντέροις, (γλυ,

Καὶ πῆλοισι, γυμνοὶ δ' ἀπὸ γῆς, γυμνοὶ πάλιν εἰς

Αὔξοντες λήγουσι βίου χρόνον ἐπιτέλειαντες.

Οὐδέεις δάδλος ἐνεῖ, ἢ λύριος, ἢ δέ τύραννος.

Οὐ βασιλεῖς, ἢ χ' ἡγεμόνες, μάλα τύφον ἔχοντες.

Οὐ νομιπὸς ῥήτωρ, ἢ ἀρχὼν χεῖμασι λείρων,

Οὐ θυσιῶν σπονδαῖς, ἐπὶ βωμοῖς αἶμα χέουσι.

Τύμπαυον ἢ ἡχεῖ, ἢ λυμβαλον *

Οὐκ αὐλὸς πολύτρητος, ἔχωρ τε φρονὸν ὄβλαβον αὐ-

Οὐ σπολιδὸν σύριγμα φέρων μίμημα δρᾶνοντος.

Οὐ σάλπιγγ' πολέμων ἀγγέλτρια βαρβαρόφανος,

Οὐ λώμοις μισθόντες ἀθέσμοις, ἢ χ' ἰτορείαις.

Οὐ φλόγγος λιθαῖνης, ἢ μηχανίη λιανοβρόδος.

al. κλαδο- Οὐκ ἔρις, ἢ ἀργὴ πολυποιήμιλος, ἢ δέ μάχαιρα

φύλαξ. Ἐστὶ περαφθιμύοις, ἀλλ' αἰὼρ νοινὸς ἅπασι,

f. λιθίνοισι † † Κλαδοφύλαξ ἐριτυῖς μεγάλῃς ἐπὶ θυμᾷ θεοῖς,

ἀργυροῖς † Χρυσοῖς τε ξοάνοισι, † ἀργυροῖς, λιθίνοισι.

τι. ὠράτι

Veneris in lumen, repetas ut rursus eundem
 Nuda locum, postremo in ius uentura seuerum.
 Ut iura exercens iniustè *
 Sola giganteis manibus, quaquà patet orbis,
 Delapsa ex alto terris habitabis in imis,
 Sulphureq; et naphtha, multoq; bitumine, & igni
 Vanesces, & eris cinis ardens tempus in omne.
 Quisquis & aspiciet, lugubres audiet istinc
 Planctus, inq; Orco dentes stridore crepantes,
 Et te dira tuis tudentem pectora pugnīs.
 Illic diuitibus par nox est, pauperibusq;
 Omnibus. è terra nudi, nudi sub eandem.
 Crescentis uitæ tempus mox exitus aufert.
 Nullus seruus ibi, non est herus, atq; tyrannus.
 Non rex, non tumidus ductor, non legibus utens
 Orator, non qui discernat iurgia princeps.
 Non fuso recalet libantibus ara cruore.
 Tympana non resonant, non cymbala *
 Tibia multifori non turbat pectora cantu.
 Non lituus forma tortos imitante dracones.
 Non quæ barbarico sonitu tuba nunciat arma:
 Non comes ebrietas luxus, non fœda libido:
 Non citharæ sonitus, non sunt commenta malorū:
 Non uis, non uariè se uersans ira, nec enses
 Sunt uita functis, commune sed omnibus æuum.
 Clauiger ad solium diuinum carceris alti,
 Et signis auro, argento, saxo ue politis.

Pulchræ estote, diem quo pertingat is acerbum.
 Roma tuas primas cernens pœnas, fremitumq;
 Nec tibi iam seruile iugum ceruice subibit
 Aut Syrus, aut Græcus, uel barbarus, aut alius qs.
 Excindere, luesq; quod unquam cunq; patraſti.
 Et trepidans, donec perſolueris omnia, flebis:
 Tuq; triumphus eris mundo, tu dedecus orbis.
 Ex illo sexta defuncti ætate Latini
 Reges, poſtremū uiuent, & ſceptra relinquent.
 In gentem ſed rex alius regnabit eandem,
 Qui ſubiget terras omnes, & ſceptra tenebit,
 Marte ſuo regnans (ea numinis alma uoluntas)
 Succedetq; eius ſtirps inconcuſſa nepotum,
 Nam ſic in ſatis fixum eſt, uertentibus annis.
 Aegyptus reges poſtquam ter quinq; crearit.
 εὐθεὶρ ὄταρ φοίνικος ἐπεί λθῆντων Ἰαχγόνοιο
 Ad gentes ueniet diuerſas depopulandum
 Hebræam gentem, tunc mauors marte premetur,
 Is Romanorum perfringet tela, minasq;
 Interijt florens Romana potentia quondam,
 Urbibus hinc atq; hinc poſitis regina uetuſta.
 Non iam Romanum letum agrū deinde domabis:
 Ex Aſia quando ueniet cum marte potenti,
 Omnibus hiſ factis ueniet ſublimis in urbem.
 Porro quater decies complebis, terq; trecentos
 Annos, atq; octo, cum te pertingere metam
 Triftia fata, tuo completo nomine, cogent.

† ἰσραῖα γίνεσθε, ἵν' ἔλθῃτ' εἰς πικρὸν ἡμῶν,
 Σὺν πρώτῳ νότασι ρώμῃ καὶ βρυγμῶν ὄρωσα,
 Κινεῖτι σοὶ δόλας ὑπὸ ζυγῶν αὐχονά θήσει,
 Οὐ σύρος, ἔχ' ἔλληνας, ἢ βαρβαρος, ἢ ἔθνος ἄλλο.
 Εμπορθηθῆσιν, καὶ παραχθήσιν ὅσ' ἐπραξας.
 Δώσεις τ' οἰμώξασα φόβῳ, μεχρὶ πᾶν ἀποτίσεις.
 Καὶ σὺ θείαμβος ἐστὶ λόσμιον, ἢ ὄντος ἀπάντων.
 Εκτοτε δ' αὖ λατίνων ἔπι γυνεῶν βασιλῶν
 Υψάτιον βίον ἐπέλεσε, καὶ σιῆπῆρα προέειπε.
 Τῆς αὐτῆς γενεῆς ἐτὸρος βασιλεύς βασιλεύσει,
 Ὃς πάσης γαίης ἀρξεί, καὶ σιῆπῆρα κρατήσει.
 Ἀρξεί δ' αὐτοῦ ἐρασα, θεῶν βυλαῖσι μεγίστη.
 Φαίδες καὶ παίδων τῶν γενεῆ ἀσφαλύτων.
 Ὡς γὰρ θεσφατόν ἐστι περιπλομοῦ οἰοχρόνοιο,
 Οππόταν ἀγύπῃ βασιλεὺς τρεῖς πούτε γένωνται.
 ἐνθ' ὅταν φοίνις ἐπέλθῃ πενταχρόνοιο,
 Ἡξει πορθήσω λαῶν γένος ἀνεριτα φύλα,
 Ἐβραίων ἔθνος, τὸτ' ἀρῆς ἀρῆα προνομύσει,
 Ρωμαίων ὑπέροπλον ἀπειλῶν αὐτὸς ὀλέσει.
 Ὡλετο ρώμῃς ἀρχὴ τότε τῆλε † θέλασα,
 Ἀρχαῖα πολέεσι πρὸ βικτιόριος ἀνάστα.
 Οὐδέτι † νικῆσαι τὸ πέδον ρώμῃς ἐριθῶν,
 Οππόταν ἕξ ἀσῆς κρατέων ἔλθῃ σὺν ἀρῆι.
 Ταῦτα δὲ πᾶνθ' ἔρξας, ἧξει λιβυπιδον εἰς ἄστυ.
 Τρεῖς ἢ τετριμοσίους καὶ τεσσαράκοντα καὶ οὐτῶ
 Πληρώσεις λυκάβαντας, ὅταν σοὶ δῖος μορος ἦξη
 Μοῖρα, βιασομένη τεῶν ἄνομα πληρώσασα.

al. ἰσραῖα.

al. Δένδρα.

f. θαλοῦσα.

f. οἰκήσεις.

p s Οἶμος

Οἶμοι ἐγὼ τριτάλαινα, πότ' ὄψομαι ἡμαρ ἐπ' αὖτο,
 Σαῖο ποτὲ ρώμη, πᾶσιρ δὲ μάλιστ' αὖ λατίνους
 Κωμάσει βυλαῖσι τὴν ἐγκρυφίαισι λοχέαισι,
 Αοσίδους ἐν γαίης ἐπὶ τρωϊκῶν ἄρμ' ἐπιβόατα,
 Θυμὸρ ἐχὼρ αἰθωνος, ὅταρ δ' ἰσθμὸρ διακόψη,
 Γραψαίνωρ ἐπὶ πούτας ἰὼρ πέλαγος διαμείψας,
 Καὶ τότε θῆρα μέγαρ μετελύσεται αἶμα λιλαίνωρ.
 Τὸρ δὲ λέοντα ἔδωκε λύωρ ὀλεπόντα νομῆας,
 Σηῆπτρα δ' ἀφαιρήσει, καὶ εἰς αἰθλαο πόρθησε.
 Ηξει καὶ ῥοδίους κηλὸρ ὕστατον, ἀλλὰ μέγιστον.
 Καὶ θήβησι κηλὴ γε μόνει μετόπισθερ ἄλλοισι.
 Αἰγυπῆτος δ' ἀπολείται ὑφ' ἠγεμόνων κηλόντες,
 Εἰς ἣ καὶ οἱ μετόπισθ' ἐφυγον βροτοὶ αἰπιὸν ὀλεθρον,
 Τρεῖς μακάρητος ἔλεν, καὶ τετράνις ὀλβιος ἀνὴρ.
 Ἐσοι καὶ ρώμη ρώμη, καὶ δῆλος ἀδελος.
 Καὶ σάμος ἄμμος *
 Υφ' ὄρου αὖ καὶ ἐπειτὰ γε τὸς πέρσεας κηλὸρ ἤξει,
 Αὐθ' ὑπόρρηφανίς ἀπολείται ὑβρις ἀπασα,
 Καὶ τότε αἰγνὸς ἀναξ πάσης γῆς σηῆπτρα κρητήση,
 Εἰς αἰῶνας ἄπαντας τὸς φθιμονίης ἀνεγείρας,
 Τοῖς ρώμη ὑψίτος ἄγοι οἰντρὸν τότε μοῖρην,
 Γᾶσιρ δ' ἀνθρώποισιν ὄροισ ἐπὶ τοῖσιρ ὀλουῖται,
 Αλλ' ἢ μὴ πεισθῶσιρ, ὄκον πολὺν λώϊόν ἐσμ.
 Αλλ' ὅποταρ δὴ πᾶσιρ ἐπαυξήση κηλὸρ ἡμαρ,
 Λιμὸ καὶ λοιμὸ, δυσσενναχέτη ἴε λυδοιμὸ,
 Καὶ τότε ἔπειτ' αὖθις ἠρείωρ ἐμπροσθεν ὀτλήμωρ,
 Συγκαλίσεας βυλλὸν βυλῶσεται ὡς ἀπολίσεα.

Hei mihi, quando illud tempus miseranda uidebo?

Roma tui quandoq; Latinis sed mage cunctis

ρωμαίσι βουλᾶσι τὸ ἐγυρφοῖσι λοχέαισι

Ex Asia terra Troia portante quadriga.

Exardens animo . sed postquam ruperit Isthnum,

Aspiciens omnes pelagus traiectus eundo,

Nigro inuadetur tunc bestia magna cruore.

Edidit & canis in pastorum damna leonem.

Sceptra adinēt aut, quin & penetrabit in Orcum.

Et Rhodijs ueniet clades postrema, sed ingens.

Et Thebas manet exitium miserabile tandem.

Aegyptusq; ducum uitio, culpaq; peribit.

Et qui tum fugiet casus mortalis acerbos,

Is uir erit felix, is terq; quaterq; beatus.

Roma ruet. Delus nusquam deleta patebit.

Fiet arena Samus *

Postremò Persas quoq; tangent funera tandem.

Ob tumidos fastus iniuria cuncta peribit.

Tunc sceptrum castus rex totius orbis habebit

Perpetuo, in uitam reuocatis lumine cassis.

Romaq; sublimis peraget tum tristia fata.

Hoc autem cunctis humanis sine peribunt.

Sed non parebunt, quanquam prestantius esset.

Sed cum longa dies accreuerit aspera cunctis,

Et famis, & pestis, infrenatiq; tumultus,

Tunc iterum uerò princeps miserabilis ante

Coget consilium, quo pacto perdere possit *

Sicca

Sicca quidem folijs flore bunt inde coortis,
 In solidoq; solum saxo cœleste docebit.
 Ignemq; & fulgur terris, & flamina densa,
 Sparsaq; per totum mundum creberrima tela.
 Sed rursus posito facient infanda pudore,
 Non hominum ueriti, non numinis ipsius iram:
 Omne nefas proui patrare, pudoris inanes,
 Crudeles, uiolenti, importuniq; tyranni,
 Mendaces, falsi, peruersti, perfidiosi,
 Fœdistragi, falsis uerbis infanda loquentes.
 Quos nec opes ullæ satiabunt, pluraq; quærent
 Turpiter, oppressi uiolenta fraude peribunt.
 Sidera cuncta cadent, puppes maris *
 Sidera multa deinceps, splendentemq; cometam,
 Appellant homines stellam mala significantem,
 Imminet ut multum bellum, uastatio, strages.
 Nolim uiuere me tum cum ἰλαρά imperitabit:
 Sed tum, gratia cum cœlestis regna tenebit.
 Cumq; aliquando puer sacer Δολοφῶν ἀπαύτων
 Conficiet uinclis pandendo triste profundum,
 Mortalesq; domus concludet lignea statim.
 Sed postquam decimū sub terras iuerit æuum,
 Fœmineum imperiū deinceps erit, & mala multa
 Affret ipse Deus, quando regale decorum.
 Mœnibus ornatis οὐμπαν δ' ἔτος ἥπιος αἰῶν,
 Et sol nocturnis currens cernetur in horis.
 Sidera deficient coelum, multaq; procella

TERRAM

Ξηρά μὲν ἀνθήσασιν οὐδ' φύλλοισι φανέσθαι.
 Οὐρανίον δ' ἑδάφος δείξει σφοδρῶς ἐπὶ πέτρῃ.
 Οὐβρον τε, τ' φλόγιόν τε, πολὺν πνοιάρ' ἐπὶ γαῖαν. *f. φλογμὸν.*
 Καὶ σποδμίωρ πληθὺ τ' οἰῶν λατ' ἄ γαῖαν ἄπασαν. *f. ἰῶρ.*
 Ἀλλὰ πάλιν πράξασιν ἀναιδεῖα θυμὸν ἔχοντες,
 Οὐ μίλιμα θεῶ δειδιότες, ὅτ' ἀνθρώπων
 Αἰδίου προλιπόντες, ἀναιδεῖον δέ τ' ἐλουῦται
 Ἀσασίησι τύραννοι, ἀμαρτ' ὠλοῖτε βίαιοι,
 Ψεύσαι ἀπισόφυλοι, μακροπράγμονες, ὅδ' ἐρ' ἀλαβῆς
 τ' Πισοπορθῆς, ψυδέσσι λόγοις δύσφριμα τ' ἔχοντες. *λευτρηολό-*
 Οὐδέ σφι πλῆτ' ἴκρος ἐσεται, ἀλλὰ ἀναιδεῖος *ποι legiur*
 Πλέονα συλλέξσει τυραννωθέντες ὀλοῦται. *lib. 1.*
 Ἄσρα παρσέεται πάντα θαλάσσης ἀντίπερσά.
 Πολλὰ μὲν ἐξῆς ἄσρα, λαὶ ἀπ' ἰόντα νομήτην, *f. χέοντες.*
 Ἀνθρώποι καλέσσι τὸν ἄσρα τ' πῦμα πόνοιο *f. σῆμα,*
 Πολλὸ ἐτόρ' χρομὸν πολέμω, λαὶ δικίοντος,
 Μὴ ποτ' ἐγὼ ζῶλω ὅτε ἰλαρὰ βασιλεύσει.
 Ἀλλὰ τότε τ' ἕρανίον ὅταν ἡ χάρις ἐμβασιλεύσῃ, *f. ἕρανιν.*
 Καὶ ὅποταν παῖς πῶθ' ἰσὸς δολοφῶν ἀπαιτῶν
 Ἐξολέσῃ δειμοῖς ὀλοφφρα βύσσορ ἀνσίγων.
 Αἰφνίδιος ἢ βροτοῖς ξύλινος δόμος ἀμφικαλύψα.
 Ἀλλ' ὅταν ἡ δεικᾶτη γονεῶ δόμορ ἀΐδος εἶσω
 Θηλυτέρης μετέπειτα μέγα κέρατος ἢ, λαυὰ πολ-
 Λύξῃσι θεὸς αὐτὸς, ὅταν βασιλῆϊδα τιμῶν *(λα f. νητ' ὀρι-*
 Στεφαιμένη τέχῃ, σύμπαρ δ' ἔτος ἡπιος αἰῶν, *νά τρέχων*
 Ἥλιος τ' μὲν αὐχμηρὰ τρέχων νητ' ὀρινὰ φαίνει, *αὐχμηρὰ*
 Ἄψι δ' ἄσρα πόλορ, τ' πολλῆς δέ τε λαίλαπι θύωρ φαίνει.
 Γαῖαν *f. πολλῆ.*

- 53 Γαῖαν ἔρημώσαι, νεκρῶν δὲ ἀνάστασις ἔσται,
 Χωλῶν δὲ θρόνος ὠνύτατος, καὶ λιωφός αἰλίωσαι.
 Καὶ τυφλοὶ βλέψουσι, λαλήσουσ' ὑ λαλέοντες,
 Καὶ ποινὸς πάντες ὁ βίος ἐσέεται. *
- Γαίην δ' ἴσην πάντων, ὅ τε χεῖρι, ὅ τε περιφραγμῆς,
 Οὐδὲ μείζον οὐκ παρῶς τότε πλείονας οἴσαι.
 Γηγάς δὲ γλυκὸν οἶνον, λαινῶτε γάλακτος,
 Καὶ μέλιτος δώσει *
- Καὶ λήσιμ' ἀθανάτοιο βεῖθ *
- Ἀλλ' ὅταν ἀλλάξῃ λαιρὸς θεὸς *
- Χάμα θέρος ποιῶν, τότε θέσφατα *
- Ἀλλ' ὅτε λίσσομεν ὄλωλον *

54 ΙΣ ΧΣ ΘΥ ΥΙΟΣ, ΣΩΤΗΡ ΣΡΣ,

- 55 Ἰδρωσι δὲ χεῖρ' ἰρίσεως σημεῖον ὅτ' ἔσται.
 Αἰροσι χεῖρ' πειρῆσι.
- ἤξει δὲ ἕρανόν βρασιλόν αἰῶσιν ὁ μέλλων
 Σάφρα παρῶν πᾶσαν λεινῶσαι, καὶ λίσσομεν ἀπαντᾶ.
 Οἴονται δὲ θεὸν μέροσιν πιστοὶ καὶ ἀπίστοι,
 Υψιστον μετὰ τῶν ἀγίων ἐπὶ τέρμα χρονοιο,
 Σαρμαφόρων ψυχὰς ἀνθρώπων βήματι λεινῶν.
 Χέρσος ὅταν ποτὲ λίσσος ὄλος, καὶ ἀπανθα γοῖνῃαι.
 Ρίψουσι δ' εἰδωλα βροτοὶ, καὶ πῶτον ἀπαντα.
 Επικῶσαι δὲ τὸ πῦρ γλυκὸν, ἕρανόν, ἡδὲ θάλασσαν
 Ἰχθυόντων, φλέξει δὲ πύλων εἰρητῆς αἰθιας.
 Σαρξὶ τότε πᾶσα βροτῶν ἐπ' εἰσι θέριον φάος ἤξει,
 Τῶν ἀγίων, ἀνόμους δὲ τὸ πῦρ αἰῶσιν ἐλέγξει,
 Οππότε τις πρῆξας ἔλαβον, τότε πάντα λαλήσει.

Terram uastabit: sublato morte resurgent:

Cursus erit rapidus claudorum: furdus & ipse

Audiet, & cernent cæci, mutiq; loquentur,

Et communis erit uita omnibus *

Terraq; par cunctis, sine muro aut sepibus ullis,

Nec diuisa quidem fruges feret uberiores.

Et dulci uino fontes, alboq; scatentes

Lactæ & melle dabit *

Iudiciumq; Dei æterni *

Tempora sed postquam Deus immutabit *

Æstatem ex bruma faciens, tunc omnia *

Sed cum mundum perdidit *

IESVS CHRISTVS DEI FILI 2

VS SERVATOR CRVCIS:

Iudicij signum tellus sudoribus edet,

Rexq; polo ueniet rex tempus in omne futurus,

Scilicet ut carnem omnem, ut totum iudicet orbē.

Vnde Deum fidi diffidentesq; uidebunt,

Summum cum sanctis in secli fine sedentem,

Corporeorum animas hominū quo iudicet, olim

Horrebit totus cum densis uepribus orbis.

Reijcient & opes homines, simulachraq; cuncta.

Exuretq; ignis terras, coelumq; salumq;.

Incendetq; fores angusti carceris Orci.

Sanctorumq; omnis caro libera reddita, lucem

Tunc repetet: semper cruciabit flamma scelestos.

Vtq; quis occulte peccauerit, omnia dicet.

Acrosti-
chis de
Christo.

Sub

S ub lucemq; Deus referabit pectora clausa.
 D entes stridebunt, crebrescent undiq; luctus:
 E t lux deficiet solemq; nitentiaq; astra.
 I nuoluet caelos, & lunæ splendor obibit:
 F ossas attollet, iuga deprimet ardua montes.
 I mpedietq; nihil mortales amplius altum.
 L onga carina fretum non scindet: montibus arua
 I psa æquabuntur: nam fulmine torrida tellus,
 V naq; & sicci fontes, & flumina hiabunt.
 S idereisq; sono tristi tuba clanget ab oris,
 S ultorum facinus mœrens, mundiq; dolores.
 E t chaos ostendet, & tartara, terra dehiscens.
 R egesq; ad solium sistentur numinis omnes.
 V ndaq; de cælo fluet ignea sulphure mixto.
 A tq; omnes homines signum præsigne notabit.
 T empore eo lignum, cornu peranabile fidis,
 O ppositus mundo casus, sed uita piorum,
 R espurgendo lauans duodeno fonte uocatos,
 C ompescetq; pedo ferrata cuspide gentes.
 R ex tibi nunc nostris descriptus in ordine summo
 V ersibus, hic noster Deus est, nostræq; salutis
 C onditor æternus, perpeffus nomine nostro,
 S incera hunc Moses expressit brachia tendens,
 3 Vi fidei uincens Amalec. ut disceret esse
 E lectum patri populus, magnoq; in honore,
 D auidis uirgam, lapidem in quo constitit: in quo
 C ui sua spes posita est, is in omnia secula uiuet.

Στήθεα γὰρ ῥοφόντα θεὸς φωστῆρισι μανθίσει.

Θρηῦος δ' ἐν πάντων ἦξει, καὶ βρυγμὸς ὀδόντων.

Εὐλείψαι δὲ φάος σέλας ἠελίοιο καὶ ἄστρων,

Οὐρανὸν εἰλίξει, κλίνας δὲ τε φέγγος ὀλεῖται.

Υψώσει ἢ φαράγγας, ὀλεῖ δ' ὑψώματα βενῶν.

Υψος δ' ἐνέτι λυγρὸν ἐν ἀνθρώποισι φανέται.

Ἰοσατ' ὄρη πεδίοις ἔσται, καὶ πᾶσα θάλασσα

Ὀνήτι πλὴν ἔξει, γῆ γὰρ φρυχθείσα ὑφ' αὐνῶ,

Συνὸν ἡγαῖς, ποταμοὶ δὲ καχλάζοντες λείψουσι.

Σάλπιγξ δ' ὑρανόθεν φωνὴν πολὺθρῆμορ ἀφήσει,

Ἠρύσσα μύσος μελέων, καὶ πῆματα λίσμου.

Ταρταρέου ἢ χάος τότε δείξει γαῖα χανθσα.

Ἡξοῖσι δ' ἐπὶ βῆμα θεῶν ἡ βασιλῆες ἅπαντες.

Ρύσει δ' ὑρανόθεν ποταμὸς πῦρ, ἠδὲ τε θεῖον.

Σῆμα ἢ πᾶσι βροτοῖσι τότε, σφραγὶς ἐπίσημος,

Τὸ ξύλον ἐν πιστοῖς, τὸ κίερας τὸ ποθύμνον ἔσται,

Ἀνδρῶν ἐνσεβέων ζωὴ, πρόσνομμα δὲ νόσμος.

Υδασι φωτίσω κλυτὰς ἐν δώδεκα ἡγαῖς.

Ράβδος ποιμαίνουσα σιδηρεῖά τε λυρατήσσει.

Οὗτος ὁ νῦν προγραφεὶς ἐν ἀκροστίχισι θεὸς ἡμῶν,

Σωτὴρ ἀθάνατος, βασιλεὺς, ὁ παθῶν εἴεχ' ἡμῶν.

Ὀρμυῦσῆς ἐτύπωσε, προτένας ὠλοῦσας ἀγνάς,

Νηκῶν τὸν ἀμαλῆν πίσει, ἵνα λαὸς ἐπιγῶ

ἡ Εὐλειπῶν παρὰ πατρὶ θεῶ, καὶ τίμιον εἶναι.

Τὴν ράβδον δαβίδ, καὶ τὸν λίθον εἰς ὃν ἐπέσῃ,

εἰς ὃν ἡ ἐπισύσας ζωὴν αἰώνιον ἔξει *

q

Ὀὐδὲ σας;

al. βασιλῆ-
ος.

f. ἐνλειπῶν.

f. ὁπισθῶν.

οὐδέ γὰρ οὐδέ ξη ἄλλως *

(σα.

56 Οἰντρὸς ἄτιμος, ἄμορφος, οὐ οἰνήροισ ἐλπίδα δία
καὶ φαρτῆς σαρκὸς μορφῆ *

57 Οὐραίου δώσαι, καὶ ἀνθρώπων πλαθεύτα.

ὄντ' ἐπλάησεν ὄφρι δόλιος ἐπὶ μοῖραν ἀπελθεῖν

Τὸ θανάτῃ, γινώσιρ τε λαθεῖν ἀγαθῶ τε καὶ ὄτε,

Ὡς τε θεῶν προλιπόντα λατρεύειν ἔθνεσι θνητοῖς,

Αὐτὸν γὰρ πρῶτιστ' ἀλαῶν σύμβουλον ἀπ' ἀρχῆς,

f. τίνος. Εἶπον ὁ παντοκράτωρ, ποιήσωμεν † τένορ ἄμω

Εἰπόνος ἐξιδίης, ἀπομαξάμενοι βροτὰ φύλα.

Νῦν μὲν ἐγὼ χερσίν, οὐ δ' ἐπίστα λόγῳ θεραπεύσει

Μορφὴν ἡμῆς ἔξει, ἵνα ποινὸν ἀνάσσεια δώσω.

Γνώμης δ' ἐμ ταύτης μεμνημένος εἰς ἑξίστην ἤξει,

Αντίτυπον μίμνημα φέρωμ εἰς παρθένου ἀγνίου,

al. προσου- ὕδατι φοτίσωμ διὰ † προσυτέρων ἅμα χειρῶν.

τάτῳ. Γαῖτα λόγῳ πρῶσσωμ, πᾶσαν ὕδωρ βροταπύων.

58 Τὸς ἀνέμους πάντα τε λόγῳ, φορέσει διέ θάλασσαν

Μαινομένου ποσὶν εἰρήνη, πίσει τὲ πατήσας.

Εἰς ἐκπύσματα φαρμακόντα παρειὰς αὐτοῦ

59 Δώσαι, ἢ εἰς μάστιγος ἀπλώσει θ' ἀγνὸν νῶτον.

Αὐτὸς γὰρ νόσῳ παραδώσει παρθένου ἀγνίου,

60 Καὶ νολαφισόμενος σιγήσει, μή τις ἐπιγνώ

Τίς, τίνος ὦρ, πόθεν ἦλθεν, ἵνα φθιμένοισι λάλησῃ.

61 Καὶ σέφανορ φορέσῃ τὸν ἀκαύθινον, ἐν γὰρ ἀπαν

θῶν

Τὸ σέφος ἐκπλητῶν ἀγίωρ αἰώνιον ἤξει.

Γλυσεῖα τε νύξοι χαλαμῶ διὰ τὸν νόμον αὐτῶν.

F. 8

Non aliter siquidem in decore *
 Probrosus, miserè deformis, spem tamen addet.
 Et forma carnis periturae *
 Caelestem dabit atq; hominem fictum.

Cui uaser imposuit serpens, ut mortis abiret
 In fatum, sciretq; bonumq; malumq; quid esset,
 Omissoq; Deo seruiret morte caducis.

Huius consilio namq; olim primitus usus,
 Sic ait omnipotens: Faciamus imagine, fili,
 Ambo de propria mortalia semina ducta.
 Nunc ego curabo manibus, tu deniq; nostram
 Effigiem uerbis, ut opus commune struamus.

Ergo ad iudicium ueniet dicti memor huius,
 Persimilem formam portans in uirginis aluum,
 Collustrans lympham manibus senioribus omnes.
 Cuncta iubens faciet, morboq; medebitur omni.
 Pacabit uentos dicto, sternetq; profundum
 Insanum, placidis pedibus calcando, fideq;
 Ad uirosa genas praebebit sputa pudentes,
 Verberibusq; sacrum tradet proscindere tergum.
 Virginem enim castam tradet mortalibus ipse.
 Perq; feret tacitus colaphos, ne fortè sciatur
 Quis sit, cuius sit, mortalibus unde locutum
 Venerit, horrentemq; feret de uepre coronam.
 Nam sanctis ueniet de uepre aeterna corona
 Lectis, tum calamo compungent ilia, legis

Verfus hie
 uidetur ef-
 se transla-
 ticius.

More sua. ex calamis etenim quos concutit aura,
 Ad lites animi sese ira uindice uertit.
 Verum cum fuerint quae dixi cuncta peracta,
 Soluitur omnis lex in eum, quae tradita quondam
 Est placitis hominum, ob populū nō morigerantē.
 Expandetq; manus, totum metetur ut orbem.
 Panibus & quinq; & binis ex piscibus olim
 Millia quinq; uirum in desertis exaturabit.
 Quin & fragmentis collectis reliquiarum
 Bis senos cophinos (ut sit sperare) replebit,
 Felicesq; animas dicet *
 Qui mala derisi pensant bono *
 Concisi flagris, & paupertatis amantes.

Cuncta sciens, spectans, auscultans, intima profusū
 Viscera perscrutans nudabit, ut arguat: ipse
 Cunctorum auditus, mens, uisus, sermo creator
 Formarum, omnia cui parent: qui morte solutos
 Seruat: qui morbo cuius curando medetur.
 Hunc tandem nocte scelerata & perfidiosa
 Contudent alapis palmae (proh crimina) diuum.
 Felle fames eius, sitis illudetur aceto.
 Hanc apponet ei gens scilicet hospita mensam.
 Scindetur templi uelum, mediumq; diei
 Nox tenebrosa tribus premet admirabilis horis.
 Non etenim deinceps templum legemq; colendam
 Arbitrio mundi monstratum est, idq; latebat,

Arbitrio

Εἰ καλὰ μῶν γὰρ σομοῶν ὑπὸ πνύματος ἀλλῃ.

Πρὸς ἄριματα ψυχῆς ἐτράφη ὄργης καὶ ἀμοιβῆς.

Ἀλλ' ὅτε ταῦτά γε πάντα τελειωθῆ, ἀπόρ' εἶπον, 62

Εἰς αὐτὸν τότε πᾶς λύσει νόμος, ὅς τις ἀπ' ἀρχῆς

Δόγματι ἀνθρώπων ἐδόθη, διὰ λαοῦ ἀπειθῆ.

Ἐπιτάσει ἡ χεῖρας, καὶ νόμος ἅπαντα μετρήσει.

Εἰ δ' ἄρτων ἅμα πούτε, καὶ ἰχθύος ἐναλίω 63

Ἀνδρῶν χιλιᾶδας ἐν ἐρήμῳ πούτε πορέσει. (1α,

Καὶ τὰ περιούσια λαῶν ἅμα κλάσματ' αὐτῶν καὶ 64

Δώδεκα πληρώσει ποφίνης, εἰς ἐλπίδα λαῶν.

Καὶ λαλέσει ψυχὰς μαλακῶν *

Οἱ κελὸν ἀντὶ καυῆ χλοῦα ῥόμοιοι *

Τυπτόμενοι, μασι ῥόμοιοι, πονίλι πῶθέοντες,

ῤάτα ναῶν, καὶ πάντα βλέπων, ἢ πάντα ἀνῶν,

Σπλάγγνα καὶ ὀπίσσω, καὶ γυμνάς πρὸς ἔλεγχον.

Αὐτὸς γὰρ πάντων ἀνοή, καὶ νῆς, καὶ ὄρασις,

Καὶ λόγος ὁ ἡλίβω μορφᾶς, ἢ πᾶνθ' ὑπαίτια.

Καὶ νέκυας σώζω, πᾶτα δὲ νόσον θόρα πόνων,

Εἰς ἀνόμων χεῖρας, καὶ ἀπίστων ὕστατον ἦξει. 64

Καὶ δώσει θεῶν ῥαπίσματα χεῖρσιν ἀνάγνοις.

Εἰς δὲ τὸ βρῶμα χολλῆ, καὶ † πῆρ' ὄξος ἐδωκαν. 65

Τῆς * ἡ φιλοξενίης ταύτης τίσσειν τράπεζαν. 66

Ναῦ χιθῶν καταπέτασμα, καὶ ἤματι μέσῳ † εἰς δι-

Νῆξ ἔσται σποτάεσα πελώριος ἐν τρισὶν ἡμέραις. ψαν. 67

Οὐκ ἐτι γὰρ ναῶν κρυφίωτε νόμῳ τε λατρύειν. * ἀφιλοξενί

Φαντασίαις νόμοις κενάλυμῶν αἰθῆς ἐδέχθη, 68

† εἰς δι- ψαν. 67

* ἀφιλοξενί 68

† εἰς δι- ψαν. 67

* ἀφιλοξενί 68

† εἰς δι- ψαν. 67

* ἀφιλοξενί 68

† εἰς δι- ψαν. 67

* ἀφιλοξενί 68

† εἰς δι- ψαν. 67

* ἀφιλοξενί 68

† εἰς δι- ψαν. 67

* ἀφιλοξενί 68

† εἰς δι- ψαν. 67

* ἀφιλοξενί 68

q 3

Ἀνθού= δέξουσι.

Laft.

Αὐθόρτῃ καταβαύτος ἐπὶ χθόνος ἀενάοιο,

Ἥξει δ' εἰς αἰθέρα ἀγγέλων ἐλπίδα πᾶσι.

67 Καὶ θανάτῃ μοῖραυ τελέσει ἴχθυον ἤμαρ ὑπνώσας.

Καὶ τότε ἀποφθιμῶν ἀναλύσας εἰς φάος ἦξει,

Πρῶτος ἀναστάσεως ἡλιτοῖς ἀρχὴν ὑποδείξας.

Αθανάτου πηγῆς ἀπολυσάμενοι ὑδάτεος

Τὰς πρόδρομα ἰακίνας, ἀναγρυνθούτες ἀνώθει,

f. δουλοῦ- Μυῖετι ἄδελφόντιν ἀθέσμοις ἦθεσι νόσμο.

σουσι. Πρῶτα δὲ τοῖς ἰδίοις φανόρῳ τότε λύεις ἔσται.

Σαρμίνος ὡς παρὸς ἴν χόρσιν τε ποσίρτ' ἐπιδείξω

f. ἰχθυῶν- Τέσσαρα τοῖς ἰδίοις ἄσχηχότα ἴχθει μελείω,

χθόνια μέ- Ἀντολίην, Ἀνσίρτε, μεσημβέλιαν τε, καὶ ἀρπύρο.

λεοσιμ. Τροσάδι γὰρ νόσμο βασιλῆιδες ἐπιτέλεσι,

Πραξιρ τεὸν ἀθέμιτον ἐπίφογον εἰς τύπον ἡμῶν.

Καίρε ἀγνή θύγατρ σοῶν, καὶ πολλα παθῶσα,

68 Αὐτός σε βασιλῆς ἐπιβάς ἐπὶ πῶλον ἐσάγει,

Πρῶτος πᾶσι φανείσ, ἵνα τοι ζυγὸν ὄρῳ ὑπῆμαρ,

69 Δῶλον δυσθέσταντον ἐπ' αὐχρὸν ἡμίμονον ἀρῶ.

Καὶ θέσμος ἀθέσμος λύση, δεισμός τε βιάει.

70 Αὐτόν σε γίνωπει θεῶν, θεῶν γὰρ ἔοντα.

f. ἔχουσα. Αὐτὸν δοξάζουσα, καὶ οὐ σέξνοισιρ ἔχοντα,

Εὐφροῆς ἀγάπα, καὶ τ' ἄνομα βασίτασον αὐτοῦ.

Τὸς προτέρους δὲ ἀπέθης, ἢ λύσον ἀφ' αἵματος αὐτοῦ.

Οὐ γὰρ σοι μύθεισιρ ἰλάσνεται, ὅτε λιταῖσιρ,

Οὐ θυσίαις προσέχη φθαρταῖς, ἀφθαρτος ὑπαρχῶν.

Ἀλλ' ἀγίου σόματος θυμῷ προφέροντες ἰασίρ.

Ἐνάθι τίς ἐσ' ἔτος, καὶ τὸν γονετῆρα τότε ὄψαι.

Χηρόσσα

Arbitr ut terras aeternus uenit in imas,
 Deuenietq; bonā spem portans omnibus, Orcum,
 Et tridui somno peraget mortalia fata.
 Tum demum linquet manes, lucemq; reuifet,
 Prima resurgendi lectis uestigia monstrans,
 Qui laticis culpas abluti fonte perennis
 Præteritas, rursus geniti, planeq; renati,
 Iam non infandis parebunt moribus orbis.
 Porrò suis primum Dominus patefiet, eritq;
 Corporeus, sicut fuit antè, manusq; pedesq;
 Ostendetq; impressa suis uestigia membris
 Quatuor, occasus, ortus, boreamq; notumq;
 Nam totidem mundi perpetrant regna patentis
 Infandum nimium facinus, nobisq; probrosum.
 Salue casta Sion, permultaq; passa puella:
 Ipse tibi insenso rex en tuus intrat asello,
 Erga omnes mitis, iuga quo tibi, quo iuga demat
 Intoleranda tibi, quæ fers ceruice subacta,
 Soluat & exleges leges, uiolentaq; uincla.
 Hunc agnosce tuum numen de numine natum,
 Laudibus hunc ornans, hunc imo pectore gestans,
 Diligeq; ex animo, ferq; eius amabile nomen.
 Reijce præteritos, aq; eius sanguine solue.
 Nam nec uerba tibi, nec eum libamina placant,
 Nec sacra (inextinctus cum sit) mortalia curat,
 Sed qui sincero taciturni pectore adorant.
 Nosce quis hic nam sit, tum patrem deniq; cernes.

Tempore torpebunt uidua omnia femina mundi,
 Aer, terra, salum, lux ignis feruida, cœli
 Cardio dies, noctes, confident omnia in ignes,
 Et fiet species quàm desertissima rerum.
 Omnia namq; cadent lucentia sidera cœlo,
 Nec uolucres plumis agiles per inane uolabunt,
 Omnibus & tellus animantibus orba iacebit.
 Non homines edent uocem, uolucres ue, ferae ue
 Confusus solitum sonitum non audiet orbis,
 Sed magnum sonitum reddet maris unda minacis,
 Et trepidi cuncti morientur in æquore pisces.
 Nec sulcabit aquas iam pondere nauis onusta,
 Mugitumq; dabit de bellis terra cruenta,
 Humanæq; animæ frendebunt dentibus omnes,
 Vexabuntq; malos ululatus, atq; timores,
 Cedibus atq; siti, fame, pesteq; deficientes:
 Optandumq; mori dicent, fugietq; uocantes.
 Nondum mortis enim requiæ, non noctis habebüt.
 Multaq; nequicquam supremi numina patris
 Orabunt, sed eos tunc auertetur aperte.
 Secula nam septem dedit, usus uirgine casta,
 Ad resipiscendum spacium mortalibus ægris.
 Ipse mihi Deus hæc sibi decreta omnia dixit,
 Perficietq; meis quæ sunt dicta omnia uerbis.
 Noui ego arenarü numeros, mensumq; profundi,
 Tellurisq; sinus, tenebrosaq; tartara noui,
 Quot fuerint homines, quot sint, quot deinde futu
Astro=

κερύσει τότε πάντα χρόνω σοι χεῖρα τὰ νόσμον,
 ἤρ, γαῖα, θάλασσα, φάος πυρὸς αἰθομοῖοιο,
 αὐ πόλος ὕραυιος, καὶ νύξ καὶ ἡματα πάντα,
 εἰς ἐν πῶρ ἤξει, καὶ εἰς μορφῶν πανέρημορ.
 ἄσπρα γὰρ ὕρανόθεν φωστήρων πάντα πεσῆται
 ἐνέτι δὴ πῆσονται ἐπ' ἀέρος δὴ πῆσοι ὕρες.
 ὄντε βάσις γαίης, θῆρες γὰρ ἅπαντες ὄδονται,
 καὶ ἀνθρώπων φωναί, ὅ θυρῶν, ὅτε πετλιῶν.
 Ἰόςμος ἀταίτος ἐὼρ, ὅ χηῖσιμον τ' οἶνον ἀνύσει. f. ἦχου.
 ἰχθύσει δὲ βαθὺς πόντος μέγαρ ἦχον ἀπειλῆς.
 Ζῶα τε νηϊὰ τρέμοντα, θαλάσσης πάντα θανῆται.
 καὶ ναῦς φόρτον ἔχου ἐπὶ λύμασι νηέτι πλῦσει.
 Μνηῆσει δὲ χθῶν αἰμασομοῖν πολέμοισι.
 ἅσαι δ' ἀνθρώπων ψυχὰ βρύξσι ρόδοισι,
 ἄσπερ ἀνθρώπων ψυχῶν τ' ὀλολυγῶν τε φόβω τε. f. ὀλολυγ-
 μοῖσι.
 Τυπόμονοι δὲ λιμῶ, δὴ ψη, λοιμῶ τε, φόνοις τε.
 καὶ καλέσσι καλὸν τὸ θανάμ, ἢ φύξαι ἐπ' αὐτῶν.
 ὄνέτι γὰρ θανάτος τ' αὐτῶν, ὅ νύξ ἀναπῆσει.
 Πολλὰ δ' ὄρωτήσσι μάτλι θεὸν ὑψιμέδοντα,
 καὶ τῶ ἀποστρέψαι φανερώς τὸ πρόσωπον ἀπ' αὐτῶν.
 Ἐπῆα γὰρ αἰώνων μετανοίας ἡματ' ἔδωκεν
 ἀνθρώποι πλασμένοις, διὰ χερῶν παρθόνος ἀγνῆς.
 αὐτός μοι τάδε πάντα θεὸς ἱέρνας ἡατέλεξε,
 καὶ δι' ἐμὸ στόματος τὰ λελεγμένα πάντα τελέσει.
 οἶδα ἐγὼ φάμμορ τ' ἀριθμὸν, ἢ μέτρα θαλάσσης,
 οἶδα τ' μάχας γαίης, καὶ τὰ ἄσπερ ἡρόοντα. f. μυχῶς.
 καὶ μρόπων ὄντων τε, καὶ ἰσομοῶν, νεπῶν τε,

q s οἶδ'

Οἶδ' ἀριθμὸς ἄστρον, καὶ Διούδρα, καὶ πόσα φύλ
 Τετραπόδων νηπιῶν τε καὶ ὀρνίθων πετελεύων. (καὶ)
 Αὐτὸς γὰρ μορφᾶς ἀνδρῶν καὶ νῦν ἐτύπωσεν,
 Καὶ λόγον ὀρθῶν ἐδωκεν, ἐπιστήμην τ' ἐδίδαξεν.
 Οφθαλμὸς ὁ πλάσας καὶ ὠτα, βλέπων καὶ ἀκούων,
 Καὶ πᾶν ἐνθύμημα νοῦν, πάντων τε σιωπῶν
 Αὐτὸς εἶν, σιγῶν, καὶ ὕσθρον αὐτὸς ἐλέγχων,
 Καὶ ἐμπράξων ὅσα λαθίον γε βρότων τις ἔπραξεν,
 Ἐλθῶν καὶ ἐπὶ βῆμα θεῶ θνητοῖσι λαλήσων,
 Καὶ κωρῶ ξυνοίης, καὶ ἔλαλέοντος αἰῶν.
 Καὶ πόσον ἐστὶ τὸ πᾶν ἀπὸ γῆς εἰς ἕραν ὀν ὕψος,
 Ἀρχὴν καὶ τέλος οἶδον, ὅς ἕραν ὀν ἐκτίσει καὶ γῆν,
 Γαῦτα γὰρ ἐξ αὐτῶ, τὰ ἀπ' ἀρχῆς εἰς τέλος οἶδε.
 Μῶνος γὰρ θεὸς ἐστὶ, καὶ ἔν ἐστιν θεὸς ἄλλος.

- f. θεασίσει.** Εἰνὸν καὶ θεασίσει θεῶν, ληφθεῖσαν ἀφ' ὕψους,
f. μορφῶ- χόρσι τε καὶ μορφώσας γε τεαῖς εἰδωλορ αὐανδρον,
σαντες εἰς Δοξάσει λιταῖς καὶ θρησνεῖαισι ἀνάγνοις,
κατα εἰδω- Τὸν λιτίσιν περιλιπόντες, ἀσελγείαις ἐλάτρωνται,
λολάτρων. Γαῦτες δὲ αὐτῶ ἔχοντες, ἀχρήσιμα δώρα θύσει,
f. νηυσῶν- Ὅδιν καὶ ληυσιόντες ὡς τοῖς ἰδίαις νεπέοισιν.
τες. Σάρπας γὰρ τε, καὶ ὄσέα μολόοντα καὶ καῖσι,
f. καούσι. Ἐύοντες βωμοῖς, καὶ δαίμοισιν αἰμα χέουσι,
 Ηδὲ λίχνης ἀπῆσι θεῶ τῶ φῶτα διδόντι,
 Ὅς διφῶντι θεῶ, θνητοῖσι ἀσύνδοσι τὸν οἶνον,
 Εἰς ὄλερ μεθύοντες ἐπ' ἀχρήστοισι θεοῖσιν.
ἀμείδω- Οὐ χήσει θυσιῶν, καὶ ἀπονδῶν καὶ ἀμετέρων τε,
ωρ.

Astrorum
 Quot
 Venerunt
 Et locis
 Lumina qu
 Omnes qu
 Et locis
 Ariet qu
 Cum uenit
 Qui nil d
 Et quant
 Principi
 Omnia s
 Solus em
 Ast bo
 Mnia suis
 Que dec
 Impur as
 Omnes q
 Et tamen
 Ast dap
 Namq; c
 Et macta
 Candela
 Ac tanq
 Mortale
 Non lib

Astrorum numeros, stirpes, frondesq; quot usquã:
 Quot sint quadrupedes, quot pisces, quotq; uolu-
 Idem nam species hominũ, mētesq; creauit, (cres.
 Et docuit scire, & rationis munia recte.

Lumina qui finxit, quiq; aures: cernit & audit,
 Omnes qui mentis motus tenet, omnia nouit,
 Et tacet, & tandem conuincet, supplicioq;
 Afficiet quæ quisq; hominum celata patrarit,
 Cum ueniet solium ad diuinum iura daturus:
 Qui nit dicentes, mutos, intelligit, audit.
 Et quantum tellus à cœli uertice distet,
 Principium, finem, media omnia nouit: ab ipso
 Omnia sunt, cœlum qui, telluremq; creauit.
 Solus enim Deus est, non est Deus alter ab ipso.

Ast homines syluis abscindunt robur, & inde
 Muta suis manibus diuũ simulachra figurant,
 Quæ decorent ritu, libamentisq; profanis,
 Impurasq; colunt nugas, genitore relicto.
 Omnēsq; asidui uanissima munera libant.
 Et tamen hoc ipsum se rentur honore iuuare,
 Atq; dapes adolent, ut cassos lumine pascant.
 Namq; cremant carnes, & plenis ossa medullis,
 Et mactant aris, & placant sanguine manes,
 Candelasq; Deo accendunt, qui lumina donat.
 Ac tanquam sitiãt, uini libamina fundunt,
 Mortales ebrij, qui numina uana fatigant.
 Non libaminibus, non sacris indiget istis,

In simula-
 chrorũ cul-
 tores.

Non

Non nidore malo, aut inuiso sanguinis haustu.
 Namq; (tyrannorum regumq; insania suadet)
 Manibus hæc faciunt, ceu manes coelicolæ sint,
 Ritus curantes prauosq; Deoq; carentes.
 Effigiesq; suas (rerum genitore relicto)
 Marmoreos dicunt diuos, pendere putantes
 Hinc sibi spem & uitam: surdi mutiq;, malum qui
 Credere tam faciles, à recto prorsus abhorrent.
 Ipse uias posuit binas uitæq; necisq;,
 Proposuitq; bonam menti sibi sumere uitam:
 Ipsa sed in mortem æternam se iecit, & ignem.

Vera reli- Effigies mea homo est rectæ rationis alumna:
 gio. Huic tu pone uolens purâ sine sanguine mensam,
 Repletamq; bonis. panem potumq; famenti,
 Et sitienti da: nudum tege corpus amictu.
 De proprio castis manibus largire labore,
 Oppressum recrea: fessi solare labores.
 Hæc à te detur uiuenti uictima uiuens.
 Sparge piè semen, Dominus tibi donet ut ista:
 Aeternos fructus, æternum lumen habebis.
 Vitam incorruptam, cum cunctos arguet igne.
 Omnia nam purgans, molem conuerret in unam.
 Cælum conuoluet, telluris operta recludet.
 Manes in uitam (fatorum lege soluta,
 Et lethi stimulis) ad iudiciumq; uocabit,
 Iudicet ut tandem mores prauosq; piosq;.
 Ariete tunc aries, pastor pastore propinquo,

Et

Οὐ νῆσιος μιχρῆς, ἔχ' αἵματος ἐχθίσαιο.

Ταῦτα γὰρ εἰς μανίας βασιλήων, ἢ τυρανῶν,

Δαίμοσι ποιεῖσιν νεκρῶν ὡς ἔβρανίθεισι,

Θρησκείαν ἄθειον καὶ δλέθριον ἐπιπονέεντες.

Καὶ καλέσει θεὸς λιθίνος τὰς εἰκόνας αὐτῶν, (σαρ,

Τὸν λιτίσιν προλιπόντες · ἀπ' αὐτῶν ἐλπίδα πᾶ-

Καὶ ζωὴν νομίσαντες ἐχει, λιθοὶ καὶ αὐάνδοι,

Εἰς τὸ κενὸν πιστοί, τ' ἀγαθὸν δ' ἀπὸ πλῆθιν ἀπ' αὐ-

Αὐτὸς ὁ δὲσ προσέθηκε δύο, ζωῆς θανάτεις, (τῶν.

Καὶ γνώμη προσέθηκε ἀγαθὸν καὶ ζωὴν προσέλεοι. * f. εἰρήνη.

† Αὐτοῖς δ' εἰς θάνατον, καὶ τῶν αἰώσιμ * ἐρρίψον. 71

Εἰκὼν ἐστ' ἀνθρώπος ἐμὴ, λόγον ὀρθὸν ἔχουσα. (σαρ, ἢ ἀλιθινὴ

Τὴν θῆς † σὺ θαλασσαν ἢ ἀνάμνησιν τρεῖσι. ὁ σέβεια.

Πληρώσεις ἀγαθῶν, καὶ δὲσ πεινῶντι τὸν ἄρτον, f. θαλασσαν

Καὶ διψῶντι ποτὸν, καὶ εἶματα σώματι γυμνῶ. τε ἀνάμνη

Εἰ μὴ θῶν ἰδίων ποθίσεις ἀγναῖς παλάμαιοι, ἢ ἴου ἴε τρεῖς

Ολιβόμονον κτῆσαι, καὶ τῶν κἀμνοντι παρῶσα, πεισαν.

Καὶ ζῶσαν βυσίαν τάντην τῶν ζῶντι πόρισε.

Σπᾶρον ἔω' ὁ σέβει, ἵνα σοὶ κίριος τὰ δὲ δώσει.

Καρπὸς ἀθανάτης, καὶ φῶς αἰώνιον ἔξεις,

Καὶ ζωὴν ἀμαρταντον, ὅταν πυρὶ πάντας ἐλέγξῃ.

Χωρῶσει γὰρ, καὶ πάντ' εἰς θαλασσαν διατάξει.

Οὐρανὸν εἰλίξει, γαίης σισθμῶνας ἀνοίξει. 72

Καὶ τότε' ἀναστήσει νέκρας, μοῖραν καταλύσας,

Καὶ θανάτη λιάντρων, καὶ ὑσφορὸν εἰς κίριον ἦξει,

Κρίων ὁ σέβει καὶ διουσεβῶν βίον ἀνδρῶν,

Καὶ κίριον κριῶν, καὶ ποιμὸν ἀποιμὸν θήσει.

Καὶ

Καὶ μόχρη μόχρω πέλας ἀλλήλων ἐς ἐλεγχον,
 Οἱ τινες ὑψόβησαν ἐλεγχόμενοι ὑπὸ ἐλεγχων.
 Καὶ σόμα πάντος ἐφραξαν, ἢν αὐτοὶ ἰνδύσαντες,
 Τὸς ὅσις προάσαντας ἴσως παταδυσώσωσι,
 Σιγαὴν προάσαντας, ἐπειρόμενοι διὰ λίροδον.
 Καὶ δουίμοις πιστοῖς τότε χωρήσαντι ἅπαντες.

Οὐκέτι λοιπὸν ἔρις λυπόμενος αὔριον ἔσται.

f. μετὰ. Οὐκ ἐχθές γέγονον, ἄχνηματα † μινα μόνιμνος.

Οὐκ ἔαρ, ἄχι θέρος, ἄ χειμῶν, ἄ μετόπωρον,

f. πονήσει. Οὐ δύσις αὐτολίη, † ποιήσω γὰρ μακρὸν ἦμαρ,
 Eis αἰῶνα φωτὸς μεγάλου πεπονημένος ἔσται.

Χε ἰσ αἰῶνων *

73

Ἀγρόνυτος, ἀχραντος, ἀένταος, αἰδιδίος τε,

f. μετρώω. Οὐραβίος, ἰχθυί † μέτρωω πυρρέοσαν αὐτὴν,

Καὶ πάτωρον σπῆπρον, πατέχει σὺν ἀπληθείω πυρρῶ
 Φραύνη τε βαρυντύπεια διπύματα βροντῶν, (σφ)

Γλῶ πλονέωρ πατέχει ροίσηματα *

f. καὶ σερρ- † Καὶ σφόδρῶν μάστιγας ἀπαμυλίδει πυροφίγη.
 πῶρ. Οὐβρωρ δ' ἄσπερα χάνματα, ἡσαννῶν ἢ χαλαρῶν

Κρυμαλέης νεφελῶν βελῆς, καὶ χείματος ὄρουῖς.

Αὐτοὶ μὲν γὰρ ἔνασα νόω διατενμαίρονται,

Οσα πόρ αὐτῶ σοι δονεία, πρὸς εἰρτ' ἐπινύσεις.

Σὺ παιδί πρὸ λίτῆσις πάσης σέξροισ ἴσασσι περ-
 νῶς.

Σύνμβλος πλάσης μέροπων, περὶ τίς τε βίσιο,

Ορ πρῶτη σόματος γλυνηρῆ πρὸ βέξετο φωνῆ.

Ποιήσω μὲν ἰδιουρ πωχνομίτιον ἀνέξα μορφῆ

H με-

Et vitulus vitulo admoto censebitur illic.

Quosq; sibi nimium fastum sumpsisse patebit,

Et qui cuilibet os obstruxere imperiosi,

Et sibi de sanctis vires peperere subactis,

Ex paribusq; ipsos fecerunt inferiores,

Et studij lucro ducti iussere filere:

Tunc inquam cedent omnes fidisq; probisq;

Non iam iurgia erunt, non iam dicetur, Erit cras,

Aut transiit heri: nec erunt quos crebra fatigat

Cura dies: non uer, aestas, autumnus, hyems ue,

Ortus ue, occasus ue. dies nam longa manebit.

εις αἰῶνα φωτός μεγάλου πατρὸς ἡμῶν ἑσται

Christus Iesus seclorum *

Aeternus, nunquam genitus, planè intemeratus,

Ignitas cœli cohibet qui uiribus auras:

Fulminis & sonitum seuo fulgore coerces,

Horrendos tonitrus mollit, pacatq; fragores.

Terram conuoluens stridores comprimit *

Fulguris obtundit percussus igne micantes.

Imbris & immodicos fluxus, & grandinis albæ,

Et nubis gelidi amplexus, hyemisq; solute.

Singula namq; ipsi coniectant mente, uidentur

Quæ tibi, quæq; tuo nato annuis ipse patranda.

Qui tibi & unanims, & par, res ante creatas,

Humanæ iudex uitæ, sociusq; creator.

Ad quem tu oris prima dulci sic uoce locutus:

Condamus hominem proprium, nostræq; figuræ

Persta

Persimilem, atq; auram uitalem demus habere.
 Cui uel mortali totus famulabitur orbis,
 Et ficto ex terra nos omnia subijciemus.
 Hæc tu mente tua sic uerbo fatus, & ecce
 Omnia facta: tibi parent elementa iubenti
 Omnia protinus, & rerum natura perennis
 Est cum figmento mortali condita ritè,
 Cælum, aer, ignis, tellus, fluctusq; marini,
 Sol, luna, astrorumq; chorus, montesq; diesq;
 Nox, flatus, somnus, uigilantia, uisq; uolendi,
 Vita, intellectus, uoces, & robur, & artes,
 Atq; immansuetū uolucrum genus, atq; natantum,
 Mansuetum, bigenus, serpentumq; ancipitumq;
 Omnia namq; tibi certo ordine disposuisti,
 Temporibusq; petit postremis terram. *
 Et breuis egressus Mariæ de uirginis aluo
 Exorta est noua lux *

E' cælo ueniens mortales induit artus.

Gabriel. Ac primum corpus Gabriel ostendit honestum
 Nuncius, hinc tali affatur sermone puellam:

Maria. Accipe uirgo Deum gremio intemerata pudico.
 Sic ait: ast illam cælestis gratia molli
 Lenijt afflatu. tum uirginitatis amatrix
 Perpetuæ, magno subitò correpta stupore,
 Atq; metu, trepida presit formidine mentem,
 Ignotis uerbis commoto corde tremiscens.
 Hinc ut letificis mens est recreata loquelis,

Erubuit

μετ' ερη, και δωμεν εχειρ ζωαρνεα πνοιλη,
 θνητω πρόιοντι τα νοσημια πάντα λατρύσει.
 και χοινη πλαδούτι, τα πανθ' υποτάξομεν αυτω.
 αυτα δε εφησα λόγω, τη ση φρεσι πάντα δι' ενυ-
 χθης.
 αυτα δε ουμ' σοι χλια λιλούσματα, τ' παθέσαι τω σω. f. πείθετε.
 και λιτίσις αιδιος σωεταάσεται, πλάσματι θνητω.
 ουρανός, αήρ, πύρ, χθών, γη και χσμμα θαλάσσης,
 ήλιός, μήνη, χόρος άστρων, έρεα τ' ήμαρ,
 ένφρόνη, ύπνος, έγόρσις, πνσμμα, και όρμη.
 κυχή και σώσεις, τέχνη, φωνή τε και άληθ.
 ζώων τ' άρχια φύλατα άνηπιτων και πετευνών,
 και ζών τ' άμφιβιω τ' έ, και έρπετέων, διφυνών τε.
 πάντα γαρ αυτός σοι σωταάσει σή υπ' τ' αυγαω. f. άγωγη.
 υγατίοις τε χόνοις χθόνα ήμείψατο * (γη,
 και βραχύν έλθών παρθένυ έν μαρίας λαγόνωρ τε,
 εξαπέταλε νέω φώς *
 ουρανόθεν δε μολών, βροτέων ενέδύσατο μορφή.
 πρώτα μόν ουώ γαβειήλ, στοναρόν δέμας άγνόν έδίγ γαβειήλ.
 δεύτερα ή ήβη αυτάγγελος σήνεπε φωνή, (χθης,
 δέξαι άρχάντισι θεών σοις παρθούε μύλωσις,
 ως είπων, έμπνισσε θεός χάειρ, ηδι αίει ήβη,
 τήν άρα ταρβος ουμ', θαμβος θ' τ' έλεμ' έξαιδασαμ. Μαρία.
 στη δε άρ ύποτρομέσσα, νέος δε οι έπ' οίκο
 Γαλλομένης ηραδίνυ, ύπα άγωώσοισι η ανθαίς.
 άνθις δε εφράθη, και ίαύθη νέαρ ανθίη.

K. 6. 1.

Κορίδιον δ' ἐγέλασεν, ἐλὼ δ' ὄριθ' ἔλυε παρηνή,
 Χαίματι τὸρπομύϊν, καὶ θελομύϊν φροῖν
 ἀλοῖ.

Καὶ οἱ θαύτος ἐπῆλθεν, ἔπος δ' εἰσέπτατο νομῶν,
 Σαρμωθὸν δὲ χζόνω, καὶ γασέρι ζωγονηθῶν,
 Ἐπλάδην βροτέλιν ἰδέλειν, καὶ λιθρὸς ἐτύχθην,
 Γραβρηνίοις τοιέτοισι, τόδε γὰρ μέγα θαῦμα βροῖν
 σιν.

Ἀλλ' ὄλερ μέγα θαῦμα θεῶ πατρὶ, καὶ θεῶ υἱῶ.
 Τιτόμονορ δὲ βρέφος, ποτὶ δ' ἔφθατο γηθεσῶν
 χθῶν.

Οὐράνιος δ' ἐγέλασε θρόνος, καὶ ἀγάλλετο ἰσμμ,
 Καινοφανῆς δὲ μάγοσι σεβάδην θέσφατος ἀσθῆρ,
 Σπόργουωβῆς δὲ βρέφος, Ἀχχην θιοπεθέσι φάνη,
 Καὶ λόγος ἠβηθλεῖμ πατρὶς θεούλητος ἐλέχθην,
 Βαβελιάταις τὲ καὶ αἰγονόμοις καὶ ποιμέσιρ ἀρνῶν,
 Ἐρραδίη τε ταπεινόφροσιρ πιερά τέρματα μ-
 σείρ,

f. πάντως. Καὶ τ' πάντων ἀγαπαῖν τὸν πλησίον ὡς περ' ἑαυτῶν,
 Καὶ θεορ ἐν ψυχῆς φιλέειρ, αὐτῶ δὲ λατρύειρ,
 Τῶνευ' ἄρ' ἡμεῖς καὶ ὁσίης χριστοῖο γενέθλης
 Οὐρανίης πεφύοτες, ἐπιπλέμεθα σιν ἐμοίγε
 Μνηστέον σφροσύνης ἐπὶ θρηνησίῳ κατέχοντες.

Δόξα τῷ ἀγίῳ θεῷ, τὸ δόντι τέλος τῶν σιβυλ-
 λιανῶν χρησμῶν.

Erubuit malas ridens puerile uenustas,
 Lætitia, dulciq; animum demulsa pudore.
 Tunc ad se redijt, uerbumq; uolauit in aluum,
 Idq; suo factum atq; animatum tempore corpus
 Mortali facie cretum est. puer inde creatus
 Virgineo partu. mira est mortalibus hæc res:
 Sed res nulla Deo patri natoq; stupenda.
 Hoc puero nato properauit gaudia tellus,
 Cœlestis risit sedes, & gestijt orbis:
 Diuinamq; Magi stellam coluere recentem.
 Monstratusq; Dei præcepta sequentibus infans
 Est in præsepi, quem fascia circuit, estq;
 Dicta Logi Bethlem diuino patria nutu
 Caprarum atq; ouium custodibus, atq; bubulcis. 3
 * Et tumidos fastus animis odisse modestis,
 Atq; alios prorsum ceu semet amare, Deumq;
 Diligere ex animo cum relligione colendo.
 Nos igitur sancta Christi de stirpe creati
 Cœlesti, nomen retinemus proximitatis,
 Lætitiæ memorem seruantes relligionem.

FINIS.

Versus quidam Sibyllini à Lactantio citati Lib.
 7. cap. 19. qui neq; in Theophilo, ne-
 que in his libris extant.

— Cum uenerit ille

Ignis erit tenebrae mediae caligine noctis,

7.24. Audite o homines, rex imperat ille perennis.

Omnia sed feret haec tellus sacra sola piorum

Ex petra mellis latices, lactisq; perennes

Fontes, unde bibant iusti; pijq; scatebunt.

De ira Dei

cap. 23.

Atq; Deum regem cunctorum progenitorem:

Quem tremit & tellus, coelum, pelagusq; profundum,
Tartarei; sinus, atq; ipsi daemones horrent.

EXTANT ETIAM APVD EVN

dem Lactantium quaedam Graeca Apollinis or-

acula, quae nobis interpretari, & huc addere ui-

sum est. Igitur primi libri cap. 7. sic ait: Apollo

querenti cuidam, quis esset, aut quid esset om-

nino Deus? respondit uiginti & uno

uerfibus, quorum hoc prin-

cipium est:

Ex sese constans, sine matre, à nemine doctus,

Immotus, nomen quod uerbis dicere non est,

In flammis habitans: hoc scilicet est Deus. at nos

Eius parua sumus Genij pars. —

Item lib. quarto. cap. 13. de Christo loquens, in-

quit: Propterea Milesius Apollo consultus, u-

trum ne Deus an homo fuerit, hoc

modo respondit:

Corpore mortalis, sapiens per facta stupenda:

Iudicibus sed enim Chaldaeis captus, & armis,

Clauis & palo finem tolerauit acerbum.

Et

Ex Lactantio.

261

LACTANTIVS LIB. 7.

Cap. 19.

— Οππότ' αὐ' ἔλθῃ

Ἐρ' ἔσαι σότος ἐν τῇ μέσῃ νυκτὶ μελάνῃ.

LIB. 7. Cap. 24.

Κλυτε δέ μιν μέροπιες, βασιλῶν, αἰώνιος ἀρχε.
Εὐσεβέω δέ μόνου ἀγία χθῶν πάντα τὰ δ' ὄσια.
Νᾶμα μέλιτος ἀπὸ πέτρης, ἢ δ' ἀπὸ πηγῆς,
Καὶ γάλατ' ἀμβροσίης βύβρα πάντεσι δικαίοις.

Lib. de ira Dei. Cap. 23.

Ἡ δὲ θεὸν βασιλῆα καὶ γονυτῆρα πρὸ πάντων,
Ουτρεῖ μεται καὶ γαῖα, καὶ ἕρανός, ἢ δὲ θάλασσαν.
Ταρταρεοὶ τε μυχοὶ, καὶ δαίμονες ἐφ' ἔπι τ' οὐσιμ.

Lib. 1. Cap. 7.

Αὐτοφυῆς, ἀδίδακτος, ἀμήτωρ, ἀσφύλιτος,
Οἶνομα μὴ δὲ λόγῳ χωροῦμενον, ἐν πυρὶ ναίων,
Τουτὶ θεός, μὴ γὰρ δὲ θεοῦ μόρις ἀγγελοὶ ἡμεῖς.

Lib. 4. Cap. 13.

Θνητὸς ἐνυ κατὰ σάρκα, σοφὸς τ' ἐρατώσειμ ἐρ-
γοῖς,
Αὐ' ὑπὸ χαλδαίων κριτῶν ὄπλοισι σιωαλωθεῖς,
Γόμοις καὶ σπολόποισι πικρὴν ἀνέτηκε τελευ-
τή.

r 3

Lib.

Ψυχὴ μὲν μέχρι οὗ δεσμοῖς πρὸς σῶμα κρατᾶται
 Φθαρτὰ νοῶσα πάθῃ, θνητοῖς ἀληθοσίμῃ εἶναι.
 Ἡνίκα δ' ἀνάλυσιν βροτέλιον μετὰ σῶμα μακρῶν
 Ωκίστην σύρεται, ἐς αἰθέρα πάσῃ φορεῖται,
 Αἰὸν ἀγέρας ὄσα, μόνῃ δ' εἰς πᾶμπαν αἰταρῆς,
 πρῶτόγονος γὰρ τὸτο θεῶν διέταξε πρόνοια.

EVSEBII DE ACROSTICHIDE
 Sibyllina iudicium. Atque item Aegloga
 Vergilij quarta, ab eodem Græ-
 cè reddita.

Παρίσταται δέ μοι λιχί τῶν ἀλλοθαπῶντι
 μαρτύριον τῆς τοῦ χρίστου θεότητος ἀπι-
 μνημονοῦσαι. ἐν γὰρ τοῖς τῶν διλονότι λιχί τῶν
 βλασφημιούτων αὐτὸν διάνοια οἶδεν αὐτὸν θε-
 οῦ ὄντα, καὶ θεοῦ παῖδα, εἰπὼν γοῦν τοῖς ἐαυτῶν λό-
 γοις πιστεύουσι. ἢ τοίνυν ἐρυσθαῖα σίβυλλα, φάσκει
 σα ἐαυτὴν ἐπιτη γυνεᾷ μετὰ τὸν πατακλυσμὸν
 γυνέσθαι, ἰσθρέαν τοῦ ἀπόλλωνος, διάδμημα ἐπί-
 σης τῶ θεοσησομῶν ὑπὸ αὐτῆς θεῶν φοροῦσα,
 καὶ τὸν τρίποδα περὶ οὐδ' ὄφεις ἀλάτο, ὡς ἰεπέου-
 σα, ἀποφοιδάξουσά τε τοῖς χρωμόνοις αὐτῇ, ἡλι-
 θιότητι τῶν γονέων ἐπιθεωρητότων αὐτὴν τι-
 αῦτη λατρεία, διὰ δὲ ἀχήμενες θυμοὶ καὶ ὄδερ σε-
 μὸν ἐπιγίνεσθαι, κατὰ τὰ αὐτὰ τοῖς ἰσοραμῶνους
 πρὸς

Et lib. septimi cap. 13. Polites quidam consuluit
Apollinem Milesum (inquit) utrum ne mane-
at anima post mortem , an resoluatur ? &
respondit his uerbis :

Donec corporeis animus connexibus hæret,
Cedit mortali patiens humana, dolori.
Sed cum mortali compage solutus, abiit
Corpore confecto, tum totus in æthera fertur,
Incorruptus ubi maneat, nunquamq; senescens.
Sic antiqua Dei fieri prudentia mandat.

FINIS.

EVSEBIUS DE VITA CON-
stantini, interprete Vuolfango Mu-
sculo Dufano.

Subit autem animum meum, etiam extraneo-
rum quoddam de Christi diuinitate testimo-
nium commemorare. Ex his enim, etiam blas-
phemantium, ipsum animus, Deum ipsum esse, ac
filium Dei, nouit: si saltem suis ipsorum sermo-
nibus credunt. Sibylla igitur Erythræa, quæ se i-
psam, sexta post diluuii generatione uixisse, & sa-
cerdotem Apollinis fuisse dicit, diadema ex æquo
unà cum Deo, cui seruebat, gestans: & tripodam,
circa quem serpens uersabatur, colens, & appro-
pinquantes ad se abiiciens, propter dementiam pa-
rentum, qui eam tali cultui tradiderant, ob quam
etiam dedecorosa furia, sicut commemorant, qui

de Daphne scribunt. Hæc inquam, Sibylla intus
in ipsis aliquando adytis importuna superstiti-
one occupata, ac diuina certe inspiratione refer-
ta, carminibus futura de Deo uaticinata est,
perspicue in serie primarum literarum, quæ An-
gostixis dicitur, historiam aduentus Iesu decla-
rans. Est autem Acrostichis ista: Iesus Chri-
stus, Dei filius, Seruator, Crux. Carmina uero il-
lius hæc sunt:

Acrostichis, ex Gyraldi uersione est.

Iudicij fuerit cum signum, terra madēbit,
Et cælo ueniet princeps per secla futurus,
Scilicet ut carnem præsens & iudicet orbem.
Omnis homo hūc, fidusq; Deum, infidusq; uidebit,
Vnā cum sanctis excelsum sine sub æui:
Sede sedens animas censebit, corpora & ipsa.
Chersos erit mundus, spinas feret undiq; tellus.
Reijcient simulachra homines & munera Ditis.
Inquirens portas infringet carceris atri.
Sic etenim cuncta ueniet lux libera carni,
Tunc sanctis: ignis fontes æternus aduret.
Occultos actus omnes & quisq; loquetur,
Sed tenebrosa Deus collustrans pectora pandet.
Threnus erit cunctis, & stridor dentis adest.
Effugiet solis iubar, astrorumq; choræ,
Omne poli lumen soluetur, & aurea luna.

Valles

περί τῆς Δίκης. αὐτὴ τοίνυν ἄσωτῶν ἀδούτων
 ποτὲ τῆς ἀπαύρου Δεσιδαιμονίας προαχθεῖσα, καὶ
 θείας ἐπιτανοίας ὄντως γενομένη μετῆ, δι' ἐπῶν
 περὶ τῷ θεῷ τὰ μέλλοντα προέβασαι, σαφῶς ταῖς
 προτάξει τῶν πρώτων γραμμάτων, ἢ τις ἀπροσι-
 χίς λέγεται, δηλῶσα τίνι ἰσορίαν τῆς τῷ ἰσοῦ κα-
 τελούσης. ἔστι ἢ ἡ ἀπροσιχίς αὐτῆ. Ἰησοῦς χριστός,
 θεὸς ὢς, σωτὴρ, σωτῆρ, σωτῆρ. τὰ δὲ ἔπειτα αὐτῆς, ταυτά.

ΙΣ ΧΣ ΘΥ ΥΙΟΣ, ΣΩΤΗΡ, ΣΡΣ.

Ἰδρώσει δὲ χθῶν ἡρίσεως σημεῖον ὅτ' ἔστι.
 Ἡξεῖ δ' ἕβραϊστὴν βασιλῆυς αἰῶσιν ὁ μέλλων
 Σάρρα παρῶν παῖσαν ἡρῖναι, καὶ νόσμον ἄπαντα.
 Ὄφονται δὲ θεῶν μέρατες πιστοὶ καὶ ἄπιστοι,
 Υψιστον μετὰ τῶν ἀγίων ἐπὶ τέρμα χρόνιο,
 Σαρμοφόρων ψυχῶν ἀνθρώπων βήματι ἡρῖνων.
 Χέρτος ὅταν ποτὲ νόσμος ὄλος, ἢ ἀνανθα γυνῆσαι.
 Ρίψασιν δ' ἔδωλα βροτοὶ, καὶ πᾶντο ἄπαντα.
 Επιαύσει δὲ τὸ πῶρ γλυῦ, ἕβραϊστὴν, ἢ δὲ θάλασσαν
 Ἰησοῦν, φλέξει δὲ πύλας εἰρητῆς αἰῶλο.
 Σαφῆ τότε πᾶσα βροτῶν ἐπὶ ἐλσθεριον φάος ἦξει
 Τῶν ἀγίων, ἀλόμης δὲ τὸ πῦρ αἰῶσιν ἐλέγξει.
 Ὅσα πῶσῃ τίς πράξας ἔλαθον, τότε πάντα λαλήσει.
 Στήθεα γὰρ σοφόντα θεὸς φωστῆρσιν ἀνόξει.
 Θρηῖος δ' ἐν πᾶντων ἦξει, καὶ βρυγμὸς ἀδούτων.
 Εὐλείψει δὲ φάος σέλας ἡελίου καὶ ἄστρων,
 Ὀὐρανὸν εἰρήξει, μιλῶν δὲ τε φέγγος ὀλείται.

ⲓ ⲥ

ΥΨΙΣΤΟ

Απροσιχίς
 περὶ χριστοῦ.

Υψώσει ἢ φερέγγας, ὁλεῖ δ' ὑψώματα βανῶν.
 Υψος δ' ὑπέτι λυγρὸν ἐν ἀνθρώποισι φανείται.
 Ἰοσατ' ὄρη πηλίοις ἔσται, ἡαὶ πᾶσα βάλλουσα
 Οὐπέτι πλῆρ' ἔξει. γῆ γὰρ φρυχθεῖσα κόρρανῶ,
 Ζυῶ πηγᾶς ποταμοὶ ἢ μαχλάζοντες λείψουσιν.
 Ζάλωπιγξ δ' ἔρανόθεν φωνὴν πολὺβρηνου ἀφίσα,
 Ωρύουσα μύσος μελέων, ἡαὶ πύματα λώσων.
 Ταρταρίον ἢ χάος τότε δάξει γαῖα χαυδσα.
 Ηξυσιν δ' ἐπὶ βῆμα θεῶν ἑ βασιλῆες ἀπαντες.
 αὐ. βασι- Ρύουσα δ' ἔρανόθεν ποταμὸς πῶρ, ἠδέ τε θέου.
 λῆος, Σῆμα ἢ πᾶσι βροτοῖσι τότε, σφραγὶς ἐπίσημος,
 Τὸ ξύλον ἐν πίσις, τὸ κέρατ' τὸ ποθέμνον ἔσται,
 Ἀνδρῶν σύσειβερν ζῶν, πρόσκομμα ἢ νόσων.
 Υδασι φωτίζων λιλυτὸς ἐν δώδεκα πηγᾶς.
 Ράβδος ποιμίνουσα σιδήρεά τε κρατήσῃ.
 Οὗτος ὀνοῦ προγραφεὶς ἐν ἀπροσίχισιν θεὸς ἡ-
 μῶν,

Σωτὴρ ἀθάνατος, βασιλεὺς, ὁ παθῶν ἐνέχ' ἡμῶν.

Καὶ ταῦτα τῆ παρθένῳ ἀναδὴν θεῶν ἐπέει-
 πον προμνησθῆναι. μακαρία δ' αὐτῆν ἐγωγε κέρω,
 ἡδὲ ὁ σωτὴρ ἐξελεχτο προφῆτιν τῆς ἐαυτῆ περιή-
 μῶν προμνησίας. ἀλλ' οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἀπι-
 στῆσι, ἢ ταῦθ' ὁμολογοῦντες ὄρυθραίαμ γεγενῆσθαι
 σιβύλλαν μαθήριμ, ὑποπύσουσι δέ τινα τῶν τῆς ἡμετέ-
 ρας θρησκείας ποιητῆς μύσος ἐν ἀμοιρομ, τὰ ἐπι-
 ταῦτα πεποιμέναι, νοθσέδαί τε αὐτῶν, ἡαὶ οὐ-
 βύλλης

Valles extollet, collesq; à uertice perdet.
 Vsq; nec celsum mortalibus aut graue quicquã.
 Inde æqui montes campis, hinc cerula ponti
 Omne ratis spernent onus, hiscet fulmine tellus.
 Sic fontes simul arefcent, & fluminis aluei.
 Stridula tum querulū sonitū tuba fundet olympo,
 Orbis grande malum rugiens, & damna futura,
 Tartareumq; chaos monstrabit terra debiscens.
 Et uenient omnes reges magni ante tribunal.
 Refluet & cœlo tunc sulphuris amnis, & ignis.
 Sic cunctorum hominū fient manifesta sepulchra.
 Tum fidis lignum, cornu atq; optabile fiet:
 Atq; piorum uita hominum, nocumentaq; mundi
 Vndis lustrabunt bisfeno in fonte uocatos.
 Rex pastoris erit nobis & ferrea uirga.
 Omnipotens Deus est præscriptus uersibus istis,
 Seruator nostro æternus rex passus amore.

Hæc rursus Musculi translatio est.

Et hæc uirgo perspicuè uaticinari potuit.
 Hanc ego quidem beatam iudico, quam Seruator
 prouidentie suæ erga nos uatem elegit. Ve-
 rum multi sunt, qui hanc ista uaticinatam esse non
 credūt, quamuis Sibyllam Erythræam uatem suis-
 se consiteantur: sed suspicantur, aliquem nostræ
 religionis, poetice Musæ non expertem, hæc con-
 didisse carmina: esseq; illa adulterina, & falso Si-
 byllæ.

bylla. Vaticinia dico, cum utiles sententias habeant, multam uoluptatum licentiam amputantes, & ad temperatam & honestam uitæ conuersationem ducentes. Est autem ueritas in proptulo, eo quod nostræ religionis uiri tempora diligenter & exactè collegerunt: non posse coniecturari, quod poema hoc à quopiam sit, post Christi factum descensum, & iudicium. Est enim in confesso, Ciceronem poema hoc legisse, illud que & in Romanam dialectum transluisse, & commentarijs suis inseruisse: denique hunc imperante Antonio interemptum: Antonium uerò postea ab Augusto superatum, qui 56 annos imperauit: & huic Tiberium successisse, cuius tempore Christi aduentus illuxit, & sanctissimæ religionis mysterium obtinuit, ac noua populi successio constitit. De quo eminentissimum Italiæ poetarum loqui puto, ubi ait:

Hic uersus
ex Græco
translatus
est, quia
non extat
in Maro-
ne.

Prodiit in lucem hominum genus inde nouorum.

Et iterum, in alio quodam Bucolicorum loco:

Sicilides Muse, paulo maiora canamus.

Quid manifestius? adijcit enim:

Vltima Cum. ei uenit iam carminis ætas.

Significans uidelicet, Cum. eam Sibyllam.

Nec

ἑλλης θεασίματα εἶναι λέγεσθαι, ἔχοντα βιωφε-
 λῆς γνώμας, τὴν πολλὴν τῶν ἰδιωτῶν περιουσίαν
 ἐξουσίαν, καὶ ἐπὶ τὸν σώφρονά τε καὶ νόμιμον βίον
 ὀδύνησας. οὐ προφανεῖ δὲ ἀληθεία τῆς τῶν ἡμετέ-
 ρων ἀνδρῶν ἐπιμελείας, συλλεξάσης τῆς χρόνου ἀ-
 κριβέσθρου ὡς πρὸς τὸ μηδενᾶ τοπάξην μετὰ τὸν
 τῷ χριστῷ κἀποδοῦν καὶ κέρισιν γεγονῆναι τὸ ποίη-
 μα, καὶ ὡς πάλαι προλεχόντων ὑπὸ σιβύλλης τῶν
 ἐπὶ τῷ ψῦδος διαφημίσεσθαι. ὡμολόγηται γὰρ, ἡ-
 κέρωνα οὐτε τυχηριότητα τῷ ποιήματι, μετεγγυῆν
 τε αὐτὸ εἰς τὴν εἰσμάωρ διάλεκτον, καὶ σωτᾶ-
 ξαι αὐτὸ τοῖς ἐαυτῷ σωτάγμασι, τούτων ἀναίρε-
 σθαι κρατήσαντος ἀντωνίου. Ἀντωνίου δὲ αὐτῷ πᾶ-
 λιν ἀγγουσον περιεγγυῆναι, ὃς ἔξ καὶ πέντημοντα
 ἐτη ἐβασίλευσε. τούτων τριβέριος διεδέξατο, καθ' ὃν
 χρόνον ἡ τοῦ σωτῆρος ἐξέλαμψε παρρησία, καὶ τὸ τῆς
 ἀγιωτάτης θρησκείας ἐπεπράττισε μυστήριον, ἢ τε
 νέαν τοῦ δήμου διαδοχὴν συνέσκη, περὶ ἧς οἶμαι λέ-
 γειν τὸν ἐξοχώτατον τῶν κατὰ ἰταλίαν ποιητῶν.
 Ἐνθεν ἔπειτα νέων πληθὺς ἀνδρῶν ἐφαιάνθη.
 καὶ πάλιν οὐ ἕτέρω τινὲ τῶν δουλοπλιῶν τό-
 πωρ.

Σινελίδες μῦθοι, μεγάλῃν φάτιρ ὑμνήσωμεν.

τί τούτου φανδρώτορον; προσθήσθι γὰρ.

Ἠλθε νυμπίου μαντσύματος εἰς τέλος ὁμφῶ.

νυμπίου ἀνιτόμοτος δηλαδὴ τὴν σιβύλλαν.

ἡδὲ

καὶ ὑν ἡρῖόθι πτότος, ἀλλὰ ποραυτέρω προεχό-
ριστον, ὡς τῆς χρείας τὴν αὐτῆ μαρτυρίαν ἐπιπο-
θέτης. τί λίγων αὐθῖς;

Οὗτος ἀρ' αἰώνων ἰδρὸς σίχος ὄρνυται ἡμῖν.

Ἦνε παρθένος αὐθῖς ἀγρὸς ἔρατὸν βασιλῆα.

Τίς οὖν ἀρ' εἴη παρθένος ἢ ἐπανύσσα; ἀρ' ὄχ-
ῆ πλήρης τε καὶ ἐγνυος γονομένη τοῦ θεῖς προσ-
ματος; καὶ τί τὸ κολύρον, τὴν ἐγνυορ τῆ θεοῦ προσ-
ματος νόρην εἶναι αἰεὶ, καὶ διακόμεν παρθένος;
ἐπανύξα δὲ ἐν δευτέρου, τὴν οἰνομύνην παρ-
γονόμονος ἐπιεικρίσει. καὶ προσθήσι πρὸ ποιητῆς·

Τὸν ἢ νεωσὶ πω τεχθέντα φασσφέρει μίλην,
Ἀντὶ σιδηρείης χρυσῆν γενεὴν ὀπάσαντα,
Γροσπιυεὶ σὲ ἢ γὰρ ἀρχοντος, μονοεινεία πάντα
βρότεια *

Καὶ σοναχά τε κατ'συνάρονται ἀλιτρῶν *

Συνίεμον δὴ φανόρως τε ἅμα καὶ ἀποκρίφω
δι' ἀλλυγορῶν τὰ λεχθέντα, τοῖς μὲν βαθύτορον
ἔξετάσουσι τὴν τῶν ἐπῶν διώκων, ὑπ' ὄψιν τῆς
τοῦ θεῖς θεότητος. * ὅπως τε μὴ τις τῶν δεωσυνόν-
των οὐ τῆ βασιλυσύση πόλει ἐγναλείρ ἐχη τῶ πι-
κτῆ, ὡς παρὰ τὸν πατρώους νόμους συγγράφον-
τι, ἐμβάλλοντι τε τὰ πάλαι ὑπὸ τῶν προγόνων
περὶ τῶν θεῶν νομιζόμενα, ἐπιμαλύπεται τὴν
ἀλήθειαν. ἠπίστατο γὰρ, οἶμαι, τὴν μακαρί-
αν καὶ ἐπώνυμον τοῦ σωτῆρος τελευτηλῶν. ἵνα δὴ

Nec his contentus, ulterius progressus est, tanquã ipsa necessitas testimoniũ ipsius desideraret. Quid igitur dicit?

Magnus ab integro seclorum nascitur ordo.

Iam redit & uirgo, redeunt Saturnia regna.

Quæ nam igitur hæc uirgo est, quæ redijt? An non ea, quæ plena & foeta facta est de spiritu sancto? Et quid impedit, quo minus puella hæc de diuino spiritu grauida, semper sit & maneat uirgo? Redibit autem denuò, orbem quæ aduentu suo releuabit. Et addit Poeta:

Tu modò nascenti puero, quo ferrea primum

Desinet ac toto surget gens aurea mundo,

Casta faue Lucina, tuus iam regnat Apollo.

Te duce, si qua manent sceleris uestigi nostri,
Irrita perpetua soluent formidine terras.

Intelligimus autem dicta hæc manifestè simul, & obscure per allegorias prolata ijs, qui carminum horum sensum alius sub conspectum diuinitatis Dei scrutantur, innuere: quomodo Poeta, ne quis eorum qui in regia urbe denominantur, culpæ posset, quòd contra patrias leges scriberet, & quæ iam olim inde à maioribus de dijs credita fuissent, reijceret, ueritatem occuluerit. Nouerat enim, opinor, beatam ac celebrem Seruatoris mortem: ut uerò

imma

inmanem crudelitatem declinaret, mentes auditorum ad suam ipsorum consuetudinem duxit. Aras dicit fundandas esse, ac templa construenda, uictimasq; recens nato offerendas. Consequenter aut, & cōsentaneē reliqua etiam subiunxit, si quis recte intelligat. dicit enim:

Ille Deū uitam accipiet, diuisq; uidebit
Permixtos Heroas, & ipse uidebitur illis.

Intelligit autem iustos.

Pacatumq; reget patrijs uirtutibus orbem.

At tibi prima puer nullo munuscula cultu

Errantes hederas passim cum baccare tellus,

Mixtaq; ridenti colocasia fundet acantho.

Vir admirabilis, oninisq; generis eruditione ornatus, temporū illorum sententiā exacte sciens, iterum dicit:

At tibi sincero puer ubera lacte grauascent,

Ipse lacte domum referent distenta capella

Ubera, nec magnos metuent armenta leones.

Vera dicit. Potentes enim uulga regiae fides non metuet.

Ipsa tibi blandos reddent cunabula flores,

Occidet & serpens, & fallax herba ueneni

Occidet: Asyrium uulgo nascetur amomum.

Et his nihil uerius quicquam, nihil etiam uirtuti Seruatoris accommodatius esse dixerit. Ipsis namq; Dei cunabulis spiritus sancti uirtus fragran-

τὸ ἀρχαῖον τῆς ὁμότητος ἐκκλησίαι, ἤγαγε τὰς δια-
νοίας τῶν ἀκουόντων πρὸς τὴν ἑαυτῶν συνήθειαν·
καὶ φησὶ, χελύαι βωμόν ἰδρῦσαι, καὶ νεὸς κητα-
σισυάσειν, θυσίας τ' ἐπιτελεῖσαι τῷ νεωστὶ τεχ-
θούσι, ἀπολύθως δὲ καὶ τὰ λοιπὰ ἐπιήγαγε τοῖς φρο-
νοῦσι, φησὶ γάρ·

Λήγεται ἀφθάρτοις θεοῦ βίοντες, καὶ ἀβρήσει
Ἡρώας σὺν ἐκείνῳ ἀολλέας, ἠδὲ καὶ αὐτὸς
Γατρίδι καὶ μαπαφείσιν ἐελδομένοισι φανείται,
Γατροδότῳ ἀρετῇ κηθρόνῳ ἠνία νόσμον.

Σοὶ δ' ἄρα παῖ πρώτιστα φύει δωρήματα γαῖα,
Κριθὲν ἠδὲ κῦπειρον ὁμοῦ πολυπόας· ἀναύθω.

θαυμαστὸς ἀνὴρ, καὶ πάση περικλεία κενόμνη-
μένος, ὃς ἀκριβῶς ἐπιστάμενος τὴν τῶν τότε λαί-
ργῶν ὁμότητα,

Σοὶ δ' ὦ παῖς θαλάροισι μαχοῖς καταβεβριθῆσαι,
φησὶ,

Αὐτόματοι γλυπνὸν ἄμα σιωπετελέεσι γάλακτος,
Οὐδέ θέμις ταρβέην βλοσυροῦς ἀγέλησι λέοντας·
ἀληθῆ λέγων· ἡ γὰρ πίστις τῆς βασιλευῖς αὐ-
λῆς τὸς Διυάστας ἔφοβηθήσεται.

Φύσει δ' ἰνώδης τὰ παρὰ γαῖαν, καὶ ἀνθρα αὐτὰ
Ολλύται ἰοβόλα φύσις ἐρπετῶ, ὀλλύται πίσυρος
Λοίγιος, ἀσύριον θάλλει καταπάμπωρον ἄμωμον·
Τὴν τῶν ἰσθμῶν ἀληθῆς ὄρατον, ἠδὲ τῆς τῶ σωτῆρος
ἀρετῆς οἰκειότρονον εἶποι τις αὖν, αὐτὰ γὰρ τὰ
τοῦ θεοῦ παρὰ γαῖαν, πανσῆματος ἀγίον Διυάστας,

ἰνώδης

συνώδη τινὰ ἀΐθνη, νεολαίῳ πάσασε γέννα. ὁ δὲ ὄφρι
 ἀπόλλυται, καὶ ὁ ἰδὸς τοῦ ὄφριος ἐνείρου, ὃς τὸς πρῶτο-
 πλάστῃς πρῶτος ἐξηκωάτα, παχά γων τὰς διαρῖας
 αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἐμφύτου ἐπὶ τὴν τῶν ἡδονῶν ἀπώ-
 λασιν, ὅπως γινῶσιν τὸ ἔπιρῆμοσόν αὐτοῖς ἐλι-
 θρον· πρὸ γάρ τοι τῆς κἀλελύσεως τῶ σωτῆρος τῆς
 ἀθανασίας τῶν δικαίων, ἀγνοία τὰς ψυχὰς τῶν ἀ-
 θρώπων ἐπὶ μηδεμιᾷ χροσῆ ἐλπίδι ἐρείδομοσας,
 ἐθραυεπαθόντος ἢ αὐτῆ, καὶ πρὸς καιρὸν τῆς πόρτε
 θεύτος σώματος χωριδόντος ἐν τῆς ποιωνίας τῶ
 ἀγίῳ πνεύματος, ἀπεικαλήφθη τοῖς ἀνθρώποις τὸ
 διωκτῶν τῆς ἀναστάσεως, καὶ εἰ τις ἰλὺς ἀνθρώπων
 ἀδινημάσων κατελείπετο, αὐτῶ πᾶσα λαίβοις ἀγίῳ
 ἐσμύχρη. τότε δὴ παραινέσεται τοῖς ὑπὸ τοῖς
 θαρρείν, καὶ ἐν τῆς αὐτῆ σεμνῆς διαστήματε ἀνα-
 στάσεως τὰ ὅμοια ἐλπίζων ἐπέλυσεν. ἐν οὖν δικαί-
 ωσ ἐτελεύτα τῶν ἰσθῶων ἡ φύσις. ἐτελεύτα ἢ καὶ
 θαλάτος. ἐπισφραγίδη ἢ ἡ ἀνάστασις ἀπώλετο δὲ
 καὶ τὸ τῶν ἀσυνήων γένος, ὁ παρῆτιον ἐγένετο
 τῆς πίστεως τῶ θεῷ, φύεδαί τε καὶ πανταχῶ φά-
 σιν τὸ ἀμωμον, πλῆθος τῶν θρησινσόντων πεσο-
 γορσῆι, οἷον γὰρ ἐν μιᾷς εἰς πλῆθος κλάδων συν-
 ὄλεσι θάλλον ἀνθισιν, ἀρδομοσόν συμμετῆ-
 ὀρόσου βλασταίει· πεπωκιδισμῶσ δὲ ὡ σοφῶ-
 τατε κειντὰ μάσων, καὶ τὰ ἐξῆς ἀπαντα ἀπολέ-
 θωσ ἐχει.

Αὐτῆνα δὲ ἡρώων ἀρετὰς, πατρός τε μεγίστον

Εἰς

tes quosdam flores, nouam scilicet progeniem dedidit. Serpēs uerò occidit, & uenenū serpentis illius, qui protoplastos primus seduxit, ac mentes eorum in trāsuersum egit, per insitū uoluptatum oblectamentum, ut cognoscerent imminens ipsis exitium. Etenim ante Seruatoris descensum, animos hominū propter ignorantiam immortalitatis iustorum nulla bona spe fundatos, fractos reddidit. Verūm post passionem illius, postq̄ corpus, quo amictus erat, ad tempus communicatione spiritus sancti priuasset, reuelata est mortalibus resurrectionis uirtus. et si qua fex iniusticie in hominib. relicta est, uniuersa sacris est lauacris repurgata. Tunc obtemperantibus sibi, bono esse animo præcepit, & ex augusta ipsius illustriq; resurrectione consimilia sperare iussit. Itaque non immeritò occidit uenenatorum serpentū natura, occidit & mors, ob signata uerò est resurrectio. Perijt & gens Asyriorum, quæ filium Dei recusauit: & amomum ubiq; nasci dicens, sic multitudinem cultorum Dei appellat. uelut enim ex una radice multitudo ramorum, fragrantibus floribus uernans, ac moderato rore irrigatim germinat. Scitè autem hæc, ò sapiētissime poeta Maro: & quæ sequūtur etiam, consentanea sunt.

At simul heroum laudes, & facta parentis,

iam legere, & quæ sit poteris cognoscere uirtus.

Heroum laudes, iustorum uirorum opera significat. patris uerò uirtutes, mundi huius constitutionem & opificium, perpetuò consistens. Forſan autem et leges, quibus Ecclesia amans Dei utitur, dum uitam cum iustitia & temperantia decoratam exercet. Admirabilis etiam est expedita illa amplificatio commiserationis inter bonos & malos, quæ subitam repentinæ mutationis uelocitatem nõ admittit.

Molli paulatim flauescet campus arista:

Hoc est, diuinæ legis fructus maturuit.

Incultisq; rubens pendebit sentibus uua.

Quæ quidem non sunt secundum illicitam uitæ conuersationem.

Et duræ quercus sudabunt roscida mella.

Stoliditatem hominum illius temporis, ac stringosos mores describit: & quàm suauem hi, qui filium Dei audiunt, tolerantia suæ fructum recepturi sint, docet.

Pauca tamē suberūt priscæ uestigia fraudis,

Quæ tentare Thetin ratibus, quæ iungere muris

Oppida, quæ iubeant telluri infindere sulcos.

Alter erit tum Tiphys, & altera quæ uehat Argo

Delectos Heroas: erunt etiam altera bella,

Atq; iterum ad Troiã magnus mittetur Achilles.

Rectè, ò sapientissime poeta. poeticã enim facultatem,

Ἐργ' ὑπόβρωξισι πεπασμένα πάντα μαθήσῃ.

Τοὺς μὲν τῶν ἡρώων ἐπαίνους, τὰ τῶν δικαίων
ἀνδρῶν ἔργα συμπύκνωσ'· τὰς δὲ ἀρετὰς τῶ πατρὸς
τῶν τοῦ νόμου συντάξιμ', καὶ τῶν εἰς κίωνιορ δια-
μονιῶν ἀποβραχίσια λέγων· ἴσως δὲ καὶ τοὺς νόμους,
οἷς ἢ θεοφιλῆς ἐκκλησίαι χεῖται, ἐπιτηδύουσα
τὸν μετὰ δικαιοσύνης τε ἢ σωφορσύνης βίον. θανα-
μασθὴ δὲ καὶ ἢ τῶ μεταξὺ τῶν τε ἀγαθῶν καὶ τῶν
καυῶν βίου τὸ ἀνυμνήσου παρὰ ἄνευσις, τὸ ἀβροῦ
τῆς ἀφροδῖας μεταβολῆς παρὰ τὴν μόνου.

Γράτορ μὲν, ἀνθρώπων ξανθῶν ἦγοντο ἀλωαί.

τυτέσιν, ὁ παρὰ τὸν θεὸν νόμος ἦγετο εἰς χεῖρα.

Ἐρ δ' ἐρυθροῖσι βάταισι παρήγορος ἦλθ' ἰδανὸς βότρως.

ἄπορ ἢ καὶ κατὰ τὸν ἀθεσμον βίου.

Σιληρῶν δὲ πύνης λαγόνων μελιτος ῥέενάμα.

τῶν ἡλιθιότητι τῶν τότε ἀνθρώπων, καὶ τὸ κα-
τεσπληνὸς ὑπογράφων ἦθος. ἴσως δὲ καὶ τὸν τοῦ θεῶ
γόνου ἀνύοντας τῆς ἑαυτῶν παρὰ τῆς γλυκυῦτι-
να παρὰ τὸν λήψεσθαι διδασκων.

Γαῦρα δ' ὁμῶς ἰχνη προτέρως πόριλεύεται ἄτης,

Πόντορ ἐπαίξει, περὶ τ' ἄσφα τέχεσι κλεῖσαι,

Ρῆξιτ' εἰλιπόδων ἐλνύσασιν τέλτορ ἀρῆρης.

Ἄλλορ ἔπειτ' ἔσαι τίφωρ, καὶ θεογαλῖς ἀργῶ,

Ἀνδράσιμ ἡρώεοσιμ ἀγαλλομονῆ. πόλεμορ δὲ

Τρώωρ καὶ δανῶν πειρήσεται αὐθῖς ἀχιλλεύς.

ὄν γ' ὠσοφῶτατε ποιητῆ, τῶν γὰρ ποιητικῶν ἐξέ-
σασιν

σίαρ μέχρι τῆ προσήνουτος ἐπιμισύσω, ὃ γὰρ ἴν σοι
 προκείμενον ἀποθεασίσαι, μὴ ὄντι γε προφήτη, ἐνώ-
 λυε δέ τις, οἶμαι, καὶ νινδιως, τοῖς ἐλέγχσει τὰ ὑπὸ
 τῶν προγόνων νομιζόμενα ἐπιηρημένος, πεφρα-
 γμάνως δὲ καὶ ἀνινδιως κατὰ τὸ δυνατὸν σιωπῆ
 να διωαμένοις παρασφύσας τὴν ἀλήθειαν, πύργως
 καὶ πόλεμον ἀτιασάμενος, ἅπερ ἀληθῶς ἐτι καὶ
 νυῦ ἐξετάζεσαι κατὰ τὸν ἀνθρώπων βίον, χαρὰν
 εἶσε τὸν σωτῆρα ὀρμῶντα ἐπὶ τὸν τρωϊκὸν πόλεμον.
 τὴν ἡ τροίαρ, τὴν οἰνομένιν τῶσι. ἐπολέμεισε γοῦ
 ἀντιγρως τῆς ἀντιειμάνως διωάμεως πονηρῶς
 πεμφθεῖς ἐξ οἰκείας τε προνοίας καὶ παραγγελίας
 μεγίστης πατρὸς, τὶ δὲ μετὰ ταῦτα ὁ ποιητῆς λέγει:
Αλλ' ὅτ' ἀν' ἰνδρέης ὄρη καὶ λαρπὸς ἴνεται.

τουτέστι, ἐπαδαν ἀνδρωθεῖς, τὰ πδρίεχοντα
 τὸν βίον τῶν ἀνθρώπων ριζόν ἐξέλη, τὴν τε ξύμ-
 πασαρ γλῶ ἐρίνυ κατανοσμήση· ὃχοῖοι αὐτοῖ-
 σιν ἀλιτροτάοισιν, φουομάνωρ ἀμυδῖς γαῖνς ἀπω-
 πῖοι μέτρον.

Αὐτὸς δ' ἀσαρτος καὶ κνήροτος, ὃ δὲ ἀμην
 Οτραλέσ ἀρεπαῖοιο ποθησέμεν ἀμπελον οἶμαι,
 Οὐδ' ἐρίε δσύνιοτο βροτὸς πόνορ· αὐτόματος δὲ
 Ἀρενὸς τυέιοισι παρατρέψει λιθάδεοισιν,
 Σαύδονι πορφυρέω λάχριν ρυπέοσαρ ἀμείωρ·
**Αλλ' ἄγε τιμῶν οὐπῆτρον βασιλῆδος ἀρχῆς,
 Δεξιτδρῆς ἀπὸ πατρὸς ἐριβρεμέταο δέδεξο,
 Κόσμη κητώοντος ὄραῦ σὺ πηνηα θέμεθλα.**

latem, quousque licuit, usurpasti. Non enim uaticinari poteras, quod propositum habebas, cum propheta nō esses. Deinde & periculum quoddam opinor tibi obstitit, quod imminebat, quod à maioribus sancita reprehendisset. At ueritatem communitè & securè pro uiribus, illis qui intelligere poterant, expressit, dum turres ac bellū accusans, quæ reuera etiamnum in uita mortalium inquiruntur, Seruatorem ad Troianum bellum proficisci significat: Troiam autem, totum orbem intelligit. Expugnauit igitur palam prauam illam aduersariam potentiam Christus, ex propria prouidentia, & maximi patris mandato missus. Quid sub ista Poeta dicit?

Cedet & ipse mari uector, nec nautica pinus

Mutabit merces: omnis feret omnia tellus.

Non rastros patietur humus, non uinea falcem.

Robustus quoq; iam tauris iuga soluet arator.

Nec uarios discet mentiri lana colores:

Ipse sed in pratis aries iam suaue rubenti

Murice, iam croceo mutabit ueller a luto.

Sponte sua sandix pascentes uestiet agnos.

Talia secla suis dixerunt currite fustis,

Concordes stabili fatorum numine Parcæ.

Aggredere ô magnos, aderit iam tempus, honores

Chara Deum soboles, magnum Iouis incrementum.

Aspice conuexo nutantem pondere mundum,

Laet. lib. 7.
cap. 24.

Terrasq; tractusq; maris, cœlumq; profundum;
 Aspice uenturo latentur ut omnia seculo.
 O mihi tam longæ maneat pars ultima uitæ,
 Spiritus & quantum sat erit tua dicere facta:
 Non me carminib. uincet nec Thracius Orpheus,
 Nec Linus: huic mater quâuis, atq; huic pater ad-
 Orphæ Calliopeia, Lino formosus Apollo. (sit:
 Pan etiam Arcadia mecum si iudice certet,
 Pan etiam Arcadia dicat se iudice uictum.

Vide, inquit, etiam elementorum omnium gau-
 dium. Arbitretur ista quisquam insipientium de
 genere mortalium dici. Verum quæ fuerit ratio, ut
 nato filio hominis terra nec sata sit, nec arata, nec
 uitis falcem aut aliam quampiam culturæ curam
 admittat? Quomodo intelligetur, hoc de humana
 dictum esse generatione? Natura enim diuini man-
 dati ministra est, non humanæ iussionis operatrix.
 Sed & gaudiū elementorū, descensum Dei, non ho-
 minis alicuius partum significat. Et quod poeta ui-
 tæ sibi finem prorogari optat, diuinæ est denomi-
 nationis symbolum. Vitam enim ac salutem à Deo
 petere solemus, non ab homine. Dicit itaque E-
 rythraea ad Deum: Quid mihi, o Domine, diui-
 nationis necessitatem imponis: & non magis à
 terra in sublime sublatam, usque ad beati aduent-
 us tui diem custodis? Sed Maro etiam ista prædi-
 ctis adiungit:

Incipe

Χαρμοσύβην γαίης τε καὶ ἕραν ἢ, ἠδὲ θαλάσσης,
 Γυθόσωρόν τ' αἰῶνος ἀπηρεσίᾳ λάσιον ἦν.
 Εἶθέ με γρηθέον ζῶντά τ' ἔχε νύκτωρ ἰσχύς,
 Τὴν ἀρετὴν κελαιδῆν ἐφ' ὅσον διούχμῃς γε παρήκ.
 Οὐν αὖν με πλῆξεν ὁ θραυτῶν διος αἰοιδός,
 Οὐ λίνος, ὃ παῖν αὐτὸς, ὅν ἀρναδίην τένετο χθῶν.
 Ἀλλ' ὅδ' αὐτὸς ὁ παῖν ἀνθέξεται εἴνενα νήπης.

ὄρα, φησὶ, τῶν σοιχείων ἀπάντων χαρὰν, ταῦ
 τα δόξεσιν αὖ τις τῶν ἢν δὴ φρονουίτων, πρὸς ἡγε-
 νῶν ἀνθρώπων λέγεσθαι παυδός ἢ τέχνης ἄνθρω-
 πῶν, ποιοῦν ἢ ἔχει λόγον, γλῶσσαι ἀσφαρτον καὶ ἀνῆρο-
 τον, καὶ τὴν γε ἀμπελον μὴ ἐπὶ τὴν ἀρετῆν ἀ-
 μιλῶ, μηδὲ τὴν ἀλλῆν ἐπιμέλειαν, πῶς αὖν νοῦθῃ
 λεχθῆν ἐπὶ γονεῶν ἀνθρωπίνης; ἥτοι γὰρ τοὶ φύσις
 θείας ἐστὶ πρὸς τάξεως διάνονος, ἢν ἀνθρωπίνης κει-
 λύσεως ὄργατις, ἀλλὰ καὶ σοιχείων χαρὰ θεῶν ἰά-
 θεδον, ἢν ἀνθρώπων τινὸς χαρὰν ἠνθίζει νύκτωρ, τό-
 τε δὴ σχεδαι τὸν ποιητῆν, τῷ βίῳ τὸ τέλος αὐτῶν μη-
 κνέσθαι, θείας ἐπιπύσεως σύμβολον. παρὰ γὰρ
 θεῶν τὸν βίον καὶ τὸ σώζεσθαι ἀξιοῦν εἰθίσμεθα, ὃ
 πρὸς ἀνθρώπων, ἢ γοῦν ἐρυσθαίκα πρὸς τὸν θεόν· τί
 δὴ μοι, φησὶν, ἰὸ δεσπότης, τὴν τῆς μαρτύρας ἐπι-
 στήσεις ἀνάγκην, καὶ ἔχι μάλλον ὑπὸ τῆς γῆς με-
 τέωρον ἀρβῆσαν διαφυλάττεις, ἀχρὶ τῆς μηχανισ-
 τῆτος σῆς ἐλπίσεως ἡμέρας; ὁ δὲ μαρτυρὸς πρὸς τοῖς
 ἐρημονίαις ἐπιφέρει καὶ τάδε·

§ § Αρχεο

Ἀρχεο μεδιόωρ κήρῶν τὴν κντέρα μεθὺν
 γνωρίσει, ἢ γὰρ σε φέρει πολλὰς λυθάβωντας,
 Σοὶ δὲ γονεῖς ἔπάμπαν ἐφημέριοι ἐγέλασαν,
 Οὐδ' ἦψω λελέωρ, ἔδ' ἐγνωσ δαῦτα θάλασσαν.

ὡς γὰρ αὐτὸς πρὸς τούτους οἱ γονεῖς ἐμεδίωσαν, ἢ
 μὴ γὰρ αὐτῶν θεός, ἀποιοις διώκεις, καὶ ἀρχιμά-
 τιστος μὲν, ἐν περιχρησῆ ἢ ἄλλων, ἐν ἀνθρώπινον
 ἢ σώματος, λείψον ἢ ἀπειρον, τίς ὑποῖδον ὄντο ἀ-
 γιου πνεύμα; ποία ἢ ἐπιθυμία, ἐφείσ τε ἐν τῇ τῷ
 ἀγαθῷ διαθέσει, ἢ πᾶντα ἐφίονται, τί δ' ὅπως ποι-
 νορ σοφία τε καὶ ἡσυχία, ἀλλὰ ταῦτα ἐφείδω λέγειν
 τοῖς ἀνθρώπινον τινὰ * οἱ ἢ τὴν ψυχὴν αὐτῶν
 καθαρῶν ἀπὸ παντὸς καθ' ἑξῆς γε καὶ ῥήματα
 παρακρησιν ἀβύσσου.

DE SIBYLLIS, CLEMENTIS
 sententia ex ἑρωμάτων libris.

Clemens in Protreptico, de uatib. uerba faciens,
 quib. Mosen aetate praefert, de Sibylla Phrygia sic
 scribit: καὶ ἔτι γε μόνος ἔτος, ἀλλὰ καὶ ἢ Σιβυλλὰ ὄρ-
 φέως παλαιότερα, λέγεσθαι γὰρ καὶ περὶ τῶν ἐπιθυμιῶν
 αὐτῆς, καὶ περὶ τῶν χυσμῶν τῶν κατὰ πνεύματος μένων
 ἐκείνης ἔναι, λόγοι πλῆθους, φρυγίαν τε δασυρ κενεῖν ἔδει
 ἀρτεμιρ, καὶ ταῦτ' ἴδον παραγενομένον ἐς δειλφὸς ἄται,
 Ὡ δειλφοὶ θοράσσοντες ἐπιβόλῃ ἀπόλλωνος,
 Ἦλθον ἐγὼ χηῖσσα Διὸς νόου αἰγιόχοιο
 Ἀντοκασιγνήτω κελωμὲν ἀπόλλωνος,

ἔστι ἢ καὶ ἄλλη ἐρυσθαῖα, ἢ σοφίην καθαρῶν,
 μέμνηται τούτων ἢ κρακείδης ὁ ποιητὴς, ἐν τῷ
 πρῶτῳ

Incipe parue puer risu cognoscere matrem:

Matri longa decem tulerunt fastidia menses.

Incipe parue puer: cui non risere parentes,

Nec Deus hunc mensa, dea nec dignata cubili est.

Quomodo siquidem huic risere parentes? Deus enim illorum potentia est, sine qualitate, nec figuram habet: nec in reliquis circumscribitur, neque corpore est humano. Spiritum uero sanctum quis ignorat, expertem esse thalami? Qualis uero concupiscentia, & quale desiderium est in specie boni, quod omnia expetunt? Quid omnino commercij est sapientiae ac uoluptati? Sed permittantur ista dicere, qui humanitatis non sunt affecti, sed animum suum ab omni malo opere & uerbo repurgare satagunt.

Clementis sententia de Sibyllinis.

Neq; uero solus hic, sed & Sibylla Orpheo fuit antiquior. Traditur enim & de nomine eius, & de oraculis, quae eius esse perhibentur. quorum sunt libri complures: eamq; fuisse Phrygiam, nomine Dianam, quae Delphos profecta sic cecinerit:

O Delphi, quibus est numen iaculator Apollo,
Veni ego, quod dicam mentem Iouis armipotentis.
Frater Apollo mihi, sed cui succenseo fratri.

Est & alia Erythraea, Herophila uocata. Meminit earum Heraclides Ponticus, in opere

opere de Oraculis. Omitto Aegyptiam, & Italiam,
quæ Romæ habitavit, cuius filius fuit Euander,
is qui Romæ sanum condidit, quod
Lupercum nuncu-
patur.

FINIS.

Iudicium.

285

Ἐὼ δὲ τὴν Αἰγυπτίαν καὶ τὴν Ἰσρα
ῥώμη τῶ πανὸς ἰβέρου τὸ λαπέρου
καλύμνον ἡσίσε.

τέλος.

DE SIBYLLA ERYTHRAEA,
 quæ inter alias Sibyllas cognoscitur de Christo
 euidencia multa cecinisse, Augustin.
 de Ciuit. Dei cap. 23. libri 18.

Eodem tempore nonnulli Sibyllam Erythraeam uaticinatam ferunt. Sibyllas autem Varro prodit plures fuisse, non unam. Hæc sanè Erythraea Sibylla, quædam de Christo manifesta conscripsit, quæ etiam nos prius in Latina lingua uersibus malè Latinis, et non stantibus, legimus, per nescio cuius interpretis imperitiam, sicut post cognouimus. Nam uir clarissimus Flaccianus, qui etiam proconsul fuit, homo facillimæ facundie, multæq; doctrinæ, cum de Christo colloqueremur, Græcum nobis codicem protulit, carmina esse dicens Sibyllæ Erythraeæ: ubi ostendit quodam loco, in capitibus uersuum ordinem literarum ita se habentem, ut hæc in eo uerba legerentur, *in s̄s̄ x̄s̄
 ἰη̄ς̄ χ̄ρ̄ς̄ ὁ̄ς̄ ὁ̄ς̄ ὁ̄ς̄ ὁ̄ς̄*: quod est Latine, Iesus Christus Dei filius saluator. Hi autem uersus, quorum primæ literæ istum sensum, quem diximus, reddunt, sicut eos quidam Latinus extantibus uersibus est interpretatus, hæc continent:

Judicij signum, tellus sudore madescet:

E' cælo rex adueniet per secla futurus:

Scilicet ut carnem præsens, ut iudicet orbem.

Vnde Deum cernent incredulus atq; fidelis,

Cela

Celsum cum sanctis, æui iam termino in ipso.
 Sic animæ cum carne aderunt, quas iudicet ipse,
 Cum iacet incultus densis in uepribus orbis.
 Reiciant simulacra uiri, cunctam quoq; gazam:
 Exuret terras ignis, pontumq; polumq;
 Inquirens tetri portas effringet Auerni.
 Sanctorum sed enim cunctæ lux libera carni
 Tradetur, fontes æterna flamma cremabit.
 Occultos actus retegens tunc quisq; loquetur
 Secreta, atq; Deus referabit pectora luci.
 Tunc erit & luctus, stridebunt dentibus omnes.
 Eripitur solis iubar, & chorus interit astris.
 Soluetur cælum, lunaris splendor obibit.
 Deiciet colles, ualles extollet ab imo.
 Non erit in rebus hominum sublime, uel altum.
 Iam æquantur campis montes, & cerula ponti.
 Omnia cessabunt, tellus confracta peribit.
 Sic pariter fontes torrentur, fluminaq; igni.
 Et tuba tunc sonitum tristem demittet ab alto,
 Orbe gemens facinus miserum, uariosq; labores,
 Tartareumq; chaos monstrabit terra dehiscens.
 Et coram hic Domino reges sistentur ad unum.
 Decidet è cælis ignisq; & sulphuris annis.

In his Latinis uersibus de Græco utcūq; trans-
 latis, ibi nō potuit ille sensus occurrere, qui fit, cum
 literæ, quæ sunt in eorum capitibus, connectun-
 tur, ubi u litera in Græco posita est, quia non po-

tuerunt Latina uerba inueniri, quæ ab eadem litera inciperent, & sententiæ conuenirent. Hi autem sunt uersus tres, quintus et octauusdecimus, & nonusdecimus. Deinde literas, quæ sunt in capitibus omnium uersuum, connectentes, horum trium quæ scriptæ sunt non legamus, sed pro eis u litera tanquam in eisdem locis ipsa sit posita, recordemur, & exprimimus in quinque uerbis: Iesus Christus Dei filius saluator. sed cum Græcè hoc dicitur, nõ Latine, & sunt uersus uiginti & septem, qui numerus quadratum ternarium solidũ reddit. tria enim ter ducta fiunt nouem: & ipsa nouem si ter ducantur, ut ex lato in altum figura consurgat, ad uiginti septem perueniunt. Horum autem Græcorum quinque uerborum, quæ sunt, *ιησους χριστος θεος υιος σωτηρ*, quod est Latine, Iesus Christus Dei filius saluator, si primas literas iungas, erit *ιησους*, id est p̄scis: in quo nomine mystice intelligitur Christus, eo quòd in huius mortalitatis abyſso, uelut in aquare profunditate, uiuus, hoc est sine peccato esse potuerit. Hæc autẽ Sibylla, siue Erythraea, siue, ut quidam magis credunt, Cumana, ita nihil habet in toto carmine suo, cuius exiguæ ista particula est, quod ad Deorum falsorum siue fictorum cultum pertineat. quinimò ita etiam contra eos, & contra cultores eorum loquitur, ut in eorum numero deputanda uideatur, qui pertinent ad ciuitatem Dei.

Dei. Inferit etiam Lactantius operi suo quedam de
 Christo uaticinia Sibyllæ, quamuis non exprimat
 cuius. Sed quæ singillatim ipse posuit, ego arbitra-
 tus sum coniunctim esse ponenda, tanquam unum sit
 prolixum, quæ ille plura commemorauit, & bre-
 uia. In manus iniquas, inquit, fidelium postea ue-
 nient. Et dabunt Deo alapas manibus inuestis, & im-
 purato ore expuent uenenatos sputos. Dabit ue-
 ro ad uerbera simpliciter sanctum dorsum. Et cola-
 phos accipiens tacebit, ne quis agnoscat, quod uer-
 bum, uel unde uenit: ut inferis loquatur, & corona
 spinea coronetur. Ad cibum autem fel, & ad sti-
 tim acetum dederunt, inhospitalitate hanc monstra-
 bunt mensam. Ipsa enim insipiens gens tuum Deum
 non intellexisti, ludentem mortalium mentibus: sed
 & spinis coronasti, & horridum fel miscuisti. Tem-
 pli uero uelum scindetur, & medio die nox erit te-
 nebrosa nimis, in tribus horis. Et morte morietur
 tribus diebus somno suscepto. Et tunc ab inferis re-
 gressus ad lucem lætam ueniet, primus resurrecti-
 onis principio reuocatis ostenso. Ista Lactantius
 carptim per interualla disputationis suæ, sicut ea
 poscere uidebantur, quæ probare intenderat, adhi-
 buit testimonia Sibyllina: quæ nos, nihil interpo-
 nentes, sed in unam seriem connexa ponentes, solis
 capitibus (si tamen scriptores deinceps ea seruare
 non negligant) distinguenda curauimus. Nonnulli

sanè Erythræam Sibyllam non Romuli, sed belli Troiani tempore fuisse scripserunt. Eadem Acrostichidis translatio est apud eundem Augustinum in Oratione contra Iudæos, Paganos & Arrianos.

SIBYLLAE ERYTHREAE DE EXTREMO
in terris Domini & Seruatoris nostri Iesu Christi iudicio uaticinium, è Græco Latine à Ioanne Lango uersum.

Acrostichis, hoc est, primæ carminum literæ,

IESVS CHRISTVS DEI FILIVS
SERVATOR CRVX.

Iudicij metuet sudans presagia tellus,
Et rex aternus magno descendet Olympo,
S ublimis carnem mundumq; ut iudicet onnem.
V num suspicient numen prauiq; boniq;
S ummum, supremo cum sanctis tempore mundi.
C arnifer ille homines iudex inquiret in omnes.
H orrida terra uias coeli spinæq; tenebunt.
R eijcient simulacra uiri, gazamq; repostam.
I lle domus cæcas & Ditis claustra refringet.
S anctior à mortis iam nexu libera lucem
T urba hominum cernet, scelerosos flamma piabit
V ltrix perpetuum: mala que quis cunq; patrauit
S ontica, suppressiq; diu, producet in auras:
D eteget & furuis Deus obsita corda tenebris.

ERIMINÆ

E runnæ & stridor dentis regnabit ubiq;
I psium deficiet solis decus, astra colore
F usco obducentur, argentea luna peribit,
I nsurgent ualles, confident ardua montis,
L uxus sublimis mortales deseret oras,
I mmentos colles æquabunt marmora campi.
V eliuago nulli cernentur in æquore nauæ.
S uccendet terram fulmen, uaga lympha uapore
S olis arefcet ripis, fontesq; debiscnt:
E t tuba de cælo tristis clangore sonabit
R aucifono, mundi clades pereuntis acerbæ.
V astum terra chaos Stygio monstrabit hiatu,
A tq; Dei folio sistetur iudicis omnis
T urba ducū, regumq; pluet tum sulphure et igni,
O mnibus extabunt ligni uexilla uerendi,
R obur & auxilium populo exoptata fideli:
C erta pio generi uita. ast offensa malignis,
R ore bonos lustrans bisfeni fontis ab unda:
V irgæq; qua pecori dat ferrea iura magister,
C arminis auspicijs qui crimina morte piabit
S eruator rex æternus Deus ipse patescit.

FINIS.

SIBYLLARVM DE CHR Ie
 sto uaticinia.
PERSICA.

Virgine matre satus, pando residebit a fello,
 Incundus princeps, unus qui ferre salutem

t 2

Ritè

Ritè queat lapsis: tamen illis fortè diebus
 Multi multa ferent, immensi sata laboris.
 Solo sed satis est oracula prodere uerbo:
 Ille Deus casta nascetur uirgine magnus.

LIBYCA.

Ecce dies uenient, quo æternus tēpore princeps,
 Irradians sata lata, uiris sua crimina tollet,
 Lumine clarescet cuius synagoga recenti:
 Sordida qui solus referabit labra reorum,
 Aequus erit cunctis, gremio rex membra reclinet
 Regina mundi, sanctus, per secula uiuus.

DELPHICA.

Non tardè ueniet, tacita sed mente tenendum
 Hoc opus. hoc memori semper qui corde reponet,
 Huius pertentant cor gaudia magna propheta
 Eximij, qui uirginea conceptus ab aluo
 Prodibit, sine contactu maris. omnia uincit
 Hoc naturæ opera: at fecit, qui cuncta gubernat.

CIMMERIA.

In teneris annis facie præsignis, honore
 Militiæ æternæ regem sacra uirgo cibabit
 Lacte suo: per quem gaudebunt pectore summo
 Omnia, et eo lucebit sidus ab orbe
 Mirificum: sua dona Magi cum laude ferentes,
 Obijcient puero myrrham, aurum, thura Sabeæ.

SAMIA.

Ecce dies, nigras quæ tollet leta tenebras,

MOX

Mox ueniet, soluens nodosa uolumina uatum
 Gentiſ iudææ, referent ut carmina plebis.
 Hunc poterunt clarum uiuorum tangere regem,
 Humano quem uirgo ſinu inuiolata fouebit.
 Annuit hoc cœlum, rutilantia ſidera monſtrant.

C V M A N A.

Iam mea certa manent, & uera, nouiſſima uerba,
 Vltima uenturi quòd erant oracula regis,
 Qui toti ueniens mundo cum pace, placebit,
 Vt uoluit, noſtra ueſtitus carne decenter,
 In cunctis humilis, caſtam pro matre puellam
 Deliget, hæc alias forma præceſſerit omnes.

H E L L E S P O N T I C A.

Dum meditor quondam uidi decorare puellam,
 Exinio (caſtam quòd ſe ſeruaret) honore,
 Munere digna ſuo, & diuino numine uifa,
 Que ſobolem multo pareret ſplendore micantem:
 Progenies ſummi, ſpecioſa & uera Tonantis,
 Pacifica mundum qui ſub diſtione gubernet.

P H R Y G I A.

Ipsa Deum uidi ſummum, punire uolentem.
 Mūdi homines ſtupidos, & pectora cæca, rebellis.
 Et quia ſic noſtram complerent crimina pellem,
 Virginis in corpus uoluit demittere cœlo
 Ipſe Deus prolem, quam nunciet Angelus almæ
 Matri, quo miſeros contracta ſorde leuaret.

E V R O P A E A.

Virginis æternum ueniet de corpore uerbum
 Purum, qui ualles & montes transiet altos.
 Ille uolens etiam stellato missus Olympo,
 Edetur mundo pauper, qui cuncta silenti
 Rex erit imperio: sic credo, & mente fatebor:
 Humano simul ac diuino semine gnatus.

TYBVRTINA.

Verax ipse Deus dedit hæc mihi munia sancti,
 Carmine quod sanctam potui monstrare puellam,
 Concipiet quæ Nazareis in finibus, illum
 Quem sub carne Deum Bethlemica rura uidebit.
 O nimium felix, cælo dignissima mater,
 Quæ tantam sacro lactabit ab ubere prolem.

AGRIPPA.

Summus erit sub carne satus, charissimus atq;
 Virginis & ueræ complebit uiscera sanctum
 Verbum, consilio, sine noxa, spiritus almi:
 Despectus multis tamen ille, salutis amore,
 Arguet & nostra commissa piacula culpa:
 Cuius honos constans, & gloria certa manebit.

ERYTHRAEA.

Cerno Dei natum, qui se demisit ab alto,
 Vltima felices referent cum tempora soles:
 Hebræa quem uirgo feret de stirpe decora,
 In terris multum teneris passurus ab annis,
 Magnus erit tamen hic diuino carmine uates,
 Virgine matre satus, prudenti pectore uerax.

FINIS.

AD CANDIDVM LECTO-
rem Xystus Betuleius.

IDEO quosdam non leuis
 autoritatis uiros, qui uidetur,
 quicquid de Sibyllis memora-
 tur, ceu fabulam ex uetustate
 petitam iudicare: necdum il-
 lis satis fieri uel à Castalione, uiro doctissimo,
 atq; de re literaria, maximè pia, optimè meri-
 to, qui euidentibus probationib. edocuit, uerè
 hæc esse & germana Sibyllina: neq; mouentur
 tot doctissimorum utriusq; linguæ theo-
 logorum consensu, quib. post Apostolorum
 tempora acerrimū aduersum obstinatas gen-
 tes certamen fuit: quibus, suo ipsos gladio
 iugulantes, ut Orphica, ita Sibyllina obijciunt:
 ex quorum monumentis nos, collatione
 cum nostris fragmentis facta, annotatiuncu-
 las nostras conuimus. Quorum potissimi ex
 Græcis sunt, Theophilus, Clemens, atq; ipse
 adeò Eusebius: ex Latinis Lactantius noster,
 & cui maxima fides passim habetur, Augusti-
 nus. Non ignorant illi admiratores, historiam
 de libris illis uel nouem, uel tribus (uariant e-
 nim scriptores) quos anus Tarquinio uendi-
 derat: non ignorant horum curam duumui-
 ris mandatam, & ad Syllæ usq; tempora, qui-
 bus incendio absumpti fuerunt, nunc à decē-
 uiris, nunc à quindecim uiris sacrorum (quos

opinor, ob id ipsum *Σιβυλλίγας* Plutar. in Mario nominasse uideretur) fuisse curatos. Non ignorant, ad eos tanquam ad certum oraculū Romanos ueteres in reb. dubijs accessisse. Hinc, opinor,, arbitrantur, ex illo Syllano incendio eos ita fuisse obliteratos, ut ne iota quidem amplius supersit. Sed non cogitant homines illi, Romanorum Sibyllinos latinē scriptos fuisse, cū hi nostri Græci sint: ignorantes fortassis, postea Gabinium, M. Octacilium, & L. Valerium, ex consulto senatus Erythras profectos, mille uersus Erythrææ summa cura cōquisitos, in sacrario collocasse. Ignorantes fortassis etiam, quod Augustus incenso tempore belli Socialis Capitolio, sacerdotibus negocium dederit, ut per omnem Samum, Ilium, Erythras, Africam, Siciliam, & Italiam, cōquirerent omnia Sibyllæ carmina: & quantum fieri posset, uera discerni & interpretari iussit. Certum est, Ciceronem (ex 2. de Diuinatione) Sibyllina uidisse, atq; adeo ipsam Acrostichidem: siue in Asia uiderit, siue domi, nil refert. Quid igitur prohibet, quin illa ipsa sepius descripta, tandem ad posteros sint trāsmissa: nec dubito, quin Orphica quoq; alicubi lateant: si quis modò sit, qui illa lectori philologo communice: cuiusmodi multa etiā apud Clementem, Eusebium, & alios inserta leguntur. Nec mihi fraudi esse uolo, ista euulgasse: non hoc crede est cornicum oculos configere. Nec uereor,

rēor, nostrōs homines tam ingratos, ut ab ijs idem expectem supplicium, quo Tarquinius tyrannus M. Aquilium (sic enim legendum cenſeo) miſerē affecit: quem culeo inſutū ceu parricidam in mare proiecit, quōd Petronio cuidam deſcribendos dediffet. Imō ego ſpero grates à mortalibus non exiguas, & nunquam intermorituras: qui Oporino, ſolertiſſimo bonorū librorum uindici, in uſum rei literariæ deſcribendos communicauī. Vale, Auguſta: menſe Ianuarij, Anno 1551.

IOANNI OPORINO SVO

Xyſtus Betuleius S.

INter cæteros illos Græcos codices, Oporine chariſſime, quos magnificus noſter ſenatus nuper Venetijs emi curauerat, non alius mihi meiſq; ſtudijs commodior in præſenti erat, quàm Sibyllinus hic: eo quōd Lactantio, quem iuuentuti noſtræ in ſchola tum enarrabam, mirificè inſeruire uidebatur. Nec ſefellit me opinio. nam Sibyllina teſtimonia, que iſte autor plurima citat, exceptis pauculis, inueni omnia, mirabiliter multis in locis à ſcripto Sibyllino codice uariantia: ſed emendatiora & expeditiora plerumq; nonnunquam tamē impedita quoq; magis. Sed Deus bone, quanta lux alterutri ex alterutrius collatione affulget? Fideliffimè ſiquidem mutuas tradūt operas. Inuenimus etiam Acroſtica illa, quæ

ex Eusebio hactenus seorsim ab Aldo excusa, apud Augustinum olim translata circumferabantur. Sed quia nunc Eusebiana historia integra superioribus annis Parisijs regia litera in lucem edita, & à Musculo cōpatre nostro nuper latinitate donata est, integram adijcere uisum est: quanquam interpres in Acrostichide, Gyraldi quàm sua uersione uti maluit. Explicat autem Eusebius obiter quartam Virgilij Eglogam, sæpe à multis de Christo expositam, quam etiam Græcè pius pater reddidit. Eam, inquam, rem totam adijciendam censui, quæ Sibyllis nostris ut lucem multam adfert, sic mirificè cum hoc argumento congruit. Inuenimus item casu uersiculum à Sozomeno in Tripartita de cruce Domini citatum: quem in eadem quoq; Lutetiana editione inuenimus. Quid de Theophilo dicam, qui ducentis propè annis Lactantium superat: Hic operi Sibyllino *ἀνίστατο*, iam postremò tantum non integrum caput reddidit: cæterùm uulnera non Sibyllina modò, sed etiam Lactantiana curauit. Ex quibus plurima fides huic Sibyllino uolumini acquiritur. Adde quòd exemplum scriptum nusquam indicabat, cuius nam Sibyllæ quicquid uersus essent: quod licet circumspicētus lector facillè subolfaciet, ex Lactantiana tamen collatione quilibet, si non in omnibus, in plerisque certè intelligere poterit. Quare uisus sum mihi non paruam à prijs lectoribus imitatus

initurus gratiam, si collationem, quam prius
 tim, propter Lactantianam enarrationē pri-
 mum feceram, tum etiam ex alijs quos di-
 xi, quæq; suis annotaram locis, & Sibyllinæ
 quoq; editioni annecterem: suū interim cuiq;
 iudicium relinquens. Neq; tibi, cuius iudicio
 plurimum tribuo, hoc nostrū consilium im-
 probari arbitror. Ne autem margines, quæ
 has annotatiunculas nostras minimè capere
 videntur, obliniremus, pauculas aliquot pa-
 gellas addere uoluimus, & in marginibus Si-
 byllinis numerorum characteres ponere, qui
 uelut indices, quæ uel ex Lactantio uel ex alijs
 quos memorauimus, Sibyllinis respondent, indi-
 carent. Admiscuimus his, quæ ex Antimachi,
 quam mihi communicaras, collatione lacu-
 nas suppleuerunt: librariorum errores, quos
 emēdauit, omittentes: non ignorantes, te pro
 tua solertia, mendas è medio sublaturū. Inse-
 ruimus itē inter annotatiunculas, quæ in scri-
 pto codice passim fuerant in margine adie-
 cta. Hæc omnia pro tua industria, mi O-
 porine, ita dispones, ut lectoribus
 grata fore intellexeris.

Vale.

ANNO.

ANNOTATIONES

XYSTI BETVLEII, QVIBVS EA testimonia, quæ à Lactantio & alijs passim citantur, cum Sibyllinico codice confert: admixtis pauculis, quæ in ipso archetypo adiectæ erant.

Pag. 33.
Annot. 1.

QVAM prioris editionis archetypus mancus & uitiosus fuerit, uel hinc sincerus lector animaduertet: quòd pauculi uersus, qui ab initio legebantur, nec steichico scripti erant ordine, nec ijsdem uerbis quibus à Lactantio citati fuerunt. Iam uerò multo magis hoc conspicuum sit ex orationibus Theophili, quas ad Autolyicum, Antonini Veri temporibus, Antiochen sis ecclesie Episcopus contra gentes scripsit: quas nuper Conradus Clauserus Tigurinus, iuuenis ut eruditus, ita pius, & luci uendicauit, & ut Latine legi possent, dilucida metaphrasi fecit. Is inquam, in oratione secūda, postquam multis prophetarum testimonijs diuinam unius Dei potentiam asseruit, Sibyllæ Erythreæ testimonio, Ethnicorum uanitates, ueluti suo ipsorum gladio retundit. Verba citantis Theophili sunt: *Σιβυλλα δὲ οὐ ἔδειξε, λέγει οὐ τοῖς λοιποῖς ἐθελε γονομὸν προφῆτης, οὐ ἀφ' ἑαυτῆς προφητείας αὐτῆς, ἀναδίψα τὸ τῶν ἀδελφῶν*

πρωτος. Sunt autem uersus, quos citat, ab operis initio, usq; ad sermonem qui incipit, ἀρχομένου πρῶτος, &c. Quibus uersibus non modo prioris editionis truncum caput restitutum est, sed etiam Lactantio non pauca uulnera sunt curata. Quare cum ἄριστοι Sibyllini doctissimorum uirorum castigationibus & uersionibus ornati, denuò iā praelo subiiciendi erant, uoluimus etiam nos in his nostrum institutum profsequi: quemadmodum ipsa partim ratio, partim Theophili citatio monebat. Hos autē Sibyllinos uersus, qui à Theophilo citati sunt, Erythræa esse, ex multis Lactatij locis manifestum est: & eos ipsos esse, qui à legatis Romam Erythris allati sunt. Cum hæc itaq; adornarem, misit ad me Oporinus noster Antimachi collationem, qua Castalio quoq; in transferendo, ut ipse fatetur, usus est. Legit autē cum Theophilo etiam Antimachus, εἰς θεὸς μόνος ἀρχεῖ. Apud Lactantium lib. 1. cap. 6. legitur &c.

Hi duo uersus citantur à Lactantio lib. 4. cap. 6. 33. 2. ubi & ipse ait, ex carminis Sibyllini principio esse, quod à summo Deo exorsa est, ad filium hæc referens.

Hic uersus in priori editione cum ijs qui apud Lactantium lib. 1. cap. 6. seiunctim ponuntur, coniunctim legebatur. Sed iam ratio est expedita. Apud Theophilum legebatur, εἰς θεὸς μόνος, Clauserus,

cum

cum uersus una syllaba mancus esset, censuit legendum, εἰς θεὸς ἐστὶ μόνος. Sed apud Lactantium integer legitur, εἰς θεὸς ὁς μόνος, &c.

33.4. Legebatur apud Theophilum, τὸν ἄγαθον. Variabat lectio, ὁς μόνος. Clauserus legit ἐπεφάνη, quod mihi placet.

33.5. Hi duo uersus citantur à Lactantio lib. 1. cap. 6. iisdem planè uerbis: nisi quòd pro ἐτέχθη, ἐτυχον duplici errore scriptum haecenus fuit. nunc potest Lactantius ex Theophilo restitui.

34.6. Οὗτος ἰσθὲ.) Clemens in Protreptico sequens

7.8.9. octo uersus citat, paucis uerbis mutatis. Nam pro

παύσεσθε, legitur παύσατε ἐστὶ: quanquam παύσατε

etiam τρομασίωυ lib. 5. legatur. Pro ὑπόφορ, ἴσφορ.

In κρήνη ἀλλά τε, coniunctio τε apud Clementem abundat.

Sed quur non addo Clementis explicatio-

nem? οὐθέως σφόδρα τὸν μὲν ἀπάτην ἀπεινάσει-

σα τῷ σπύται, τὸν δὲ γνώσειν ἡλίω λαὸν φωτὶ τῶν θεῶν,

ἄμφω ἢ παραθεμούντῃ συνηίσει τὸν ἐνλογὸν δι-

δάσκει. τὸ γὰρ ψῶδος, ἢ ψιλῆ παραθέσει, τ' ἀλη-

θῆς διασυνδαίνονται, τῇ δὲ χήσει ἀληθείας ἐνβί-

ζόμενον φυλάσσειται. In scripto Sibyllino codice

hi tres uersus continui legebantur illic, εἰς θεὸς, sed

confusi: quos tum uel ex Lactantiana lectione suo-

nitori restitueram, quæ cum Theophili lectione

pulchrè consentit. In codice Sibyllino scriptum

erat, παύσω ὑπέριστατος, manifesto errore: erat ta-

men

men genuina lectio in margine annotata, cū Theophilo & Lactantio consentiens. Quinetiam Antimachus legit, *πανωπείρατος*. In codice Sibyllino huic uersui connexi erant alij tres, sed abrupta & interpolata sententia: id quod magis iam ex Theophilo apparet. Paulo superius melius locum habere posse uidetur, circa numerum 7. Nam mihi sic ordinari lectio posse uidetur,

Γεώτε δὲ ναθέμενοι σοφίην οὐ γήθησιρ ὑμῶν,
 ὧς μόνος ἐστὶ θεὸς πτίστis ἀκράτistos ὑπαρχῶν,
 Αὐτὸς γήθησον μορφῆς τε τύπων, μερόπων τε
 Αὔγας μίξε, φύσιρ πᾶντων γυνεῆs βίοτοιο
 Εἰs θεὸs, &c. Hæ nostræ sunt coniecturæ, quæ sanè fallere possunt. Certum est Sibyllina esse, uel quia in codice scripto continentur, uel quia citantur à Lactantio. Lactantius tamen à codice hoc nomine uariat, quòd ille legit, *αὐτὸς ἐμίξε*: in Sibyllinis uerò est, *αὐγὰs μίξε*. Centones sunt sine ordine coherentes, quæ scriptus liber ab initio habet. Reliqua relinquo pio lectori censenda.

Paulo post:

τίς γὰρ σαχῆs.) Apparet ex ipso Theophilo, sequentia non continuari. adijciuntur autem apud Clementem plura. Versiculos ex eo quatuor adijciam:

*τίς γὰρ σαχῆs ἀνάσσει τὸν ἐπὶ θρανίον λαὸν ἀληθῆ
 ὀφθαλμοῖs ἰδέειν, θεὸν ἄβροτον, ὃs πόλον οἰεῖ.*

AM.

ΑΜ' ἔστ' ἀντίφωνοι πᾶσι τραυτίων ἡελίοιο

Ἀσθροῦσσι γλῶσσαι δὴ δάανται, θυνταὶ γερᾶντες.

Meminit idem lib. 5. ἑρωματέρων, ibiq; adducit consentientes ex Xenophontis Colophonij scriptis, εἰς θεός, οὔτε θεοῖσι βῶσι ἀνθρώποισι μέγιστος. Οὐτί δέ μιν θυντοῖσι ὁμοίος, ἔδλε νόημα.

Paulo post, ubi legitur, τοῖς ἀγαθοῖς: legit Lactantius de ira Dei, cap. 22.

Τοῖς τ' ἀνάνοις ἀνάνοοι προφέρω πολλὸν μείζονα μισθόν.

37.11. Clauserus pro ἑσθσία φέρη, ἐτώσια βέρη legendum putat.

37.12. Εἰλωτάδας, ἐλωτάδας. id est, boues: Clauserus.

38.13. His tribus uersibus, quia apud Lactantium lib. 2. cap. 13. meliores leguntur, illius lectionem sequi maluimus. Est enim expedita scansio: quae non procedet, si cum Theophilo legas αἰώνα, ἔσ' παρὰ δέ σου ὄριθῆλαι.

Ex sermone primo.

41.14. Lactant. lib. 2. cap. 9. mundum diuina providentia factum esse probaturus, citat testes Sibyllas.

41.15. Hic uersus emendatus est ex Antimachi exēplari. Ceteris marginalibus numeris nulla annotatio respondet, usq; ad paginam 97.

Ex sermone secundo.

97.14. Citantur hi uersus à Theophilo, sed parū emendati. Restituitur tamen ille uersus, qui prius manu eius legebatur.

Aitio

Αὐτίνα δὲ ἀθάρτος μεγάλῳ ἐπέθειν ἀνάγκη, Interim tamē tertius ab hoc uersus, apud Theophilum desideratur, qui incipit, τὸν ἐνάτοι, Et paulo post, post uersum καὶ τότε δὴ δευάτη, interse- rendus est ex Antimachiano exemplari hic uersus: Εἰς πολλὰς θητῶν ἐμερίδουσα διαλέτης.

Eorundem uersum de Babylonica turri sensum legimus apud Iosephū Antiq. lib. 1. cap. 6. his uer- bis: περὶ δὲ τοῦ πύργου τῆς, καὶ τῆς ἀλλοφωρίας τῶν ἀνθρώπων μέμνηται καὶ Σιβυλλὰ, λέγουσα ὅ- τως· πᾶσι τῶν ὁμοφώνων ὄντων τῶν ἀνθρώπων, πύρ- γον ὠνοδόμισαν τινὲς ὑψιλότατον, ὡς ἐπὶ τὸν οὐ- ρανὸν ἀναβησόμενοι δι' αὐτῶ. οἱ δὲ θεοὶ ἀνέμους ἐπιπέμφαντες, ἀνέτρεψαν τὸν πύργον, καὶ ἰδίᾳ ἐ- ἐνάτω φωνῇ ἔδωκαν, καὶ διὰ τὸ βαβυλῶνα συνέ- κει κληθῆναι τὴν πόλιν.

φόβον ἐνδύθη ὁ φόβος.) Simile quiddam est apud Lactantium lib. 1. cap. 11. ubi ceterae expositiones reiiciuntur. 101.15.

De historia Titanum Lactantius lib. 1. cap. 14. Enniana recitat, à quibus ait, Sibyllam Erythraeam paululum uariare. 101.16.

Hos uersus Erythraeae Lact. tribuit lib. 2. cap. 17. Quanquam lectio uariat. Sic enim ibi legitur: 106.17.

— Επεὶ πλάυη, πάντα τὰ δ' ἐστὶν ἄφρονες ἄνδρες ὄρσυνώσι κατ' ἡμᾶς.

Eadem paronomasia est etiam infra lib. 8. La- Ead. 117.18.

¶ Stanti

ctantius etiam huius meminit lib. 7. cap. 25.

121.19.

Lactantius lib. 1. cap. 6. ubi de Sibylla Erythrea scribit, alludit opinor ad hunc locum. Verba sunt: Quintā Erythraē, quam Apollodorus Erythraeus affirmat suam fuisse ciuem, eamq; Graijs Ilium pententibus uaticinatam, & perituram esse Troiam, & Homerum mendacia scripturum.

130.20.

Lactant. lib. 1. cap. 15. ubi aduersus Graecorū uanitatē, qua homines pro dijs colebant, differit, hāc Sibyllae aduersus eos increpationem citat, sed secundo uersu mancā, tertio uariantem etiam hoc modo:

Ελλας δὴ τί πέποιθας ἐπ' ἀνδράσι κημένους,
 Πρὸς Ἴδ' Διῶρα μάταια κἀπαφθιμόνοισ ἀνάστηται;
 Θέας εἰδύλοισ, τίς τοι πλάγην βάλειν ἐν νῶ,
 Ὡς τε τάδε ποιεῖρ μεγάλοιο θεοῖο προσώπου
 Λεωπομόνου. —

137.21.

Citatur à Lactantio lib. 7. cap. 19. in fine, nunciatim ex Erythrea: ut ubiq; appareat, hunc tertium librum Erythrae esse.

137.22.

Libro eodem cap. 24. hi uersus paulo aliter leguntur:

Καὶ τότε δὴ χαρὰν μέγαλλον θεὸς ἀνδράσι δώσει,
 Καὶ γὰρ γῆ, καὶ Διῶρα, καὶ ἀσπίδα θέρματ' αἰγῆς
 Δώσσει κερπυθὲρ ἀλιθινὸν ἀνθρώποισι
 Οἴνου καὶ μέλιτος γλυκέως, λσνῆτε γάλακτος,
 Καὶ σίτου —

138.23.

Apud Lactantium lib. 7. cap. 18. hi uersus ita leguntur:

Καὶ

Καὶ τὸτ' ἄσπ' ἡελίου πᾶμψι θεὸς βασιλῆα,

Ὁς πᾶσαρ. —

Prouerbiū, Camerinam mouere: ubi Erasmus 146.24.
hunc uersum ex Stephano citat: Stephanus citat, ut
uulgo iactatum.

Lactant. lib. 7. cap. 20. hos uersus, quos etiam E= 146.25.
rythm. e tribuit, sic legit:

Ὅσπότε λιὰ τὸ λάβυ τελος, ἄσσυμὸρ ἠδὲ βροτοῖσι,
Καὶ ἀφίξεται κέρσις ἀθανάτοιο θεοῖο.
Ἥξει ἐπ' ἀθρώπων μεγάλη κέρσις, ἠδὲ λιὰ αἰχῆ.

Lactant. lib. de ira Dei, cap. 22. ab hac lectione 149.26.
sic uariat:

Φύγε δὲ λατρείας ἀνόμων, θεῶ σῶντι λάτρῳνε.
Μοιχείας τε φύλασε, λιὰ ἀρσενος ἐν χειτορὶ σὺν λιῷ,
Ἰδίαν γενεὰρ ποίλωρ τρέφε, κενδὲ φόνουε.
Καὶ γὰρ ὁ ἀθάνατος κενχολώσεται, ὅς ηνν ἀμάρτη.

Lactant. lib. 4. cap. 6. sic legit: 149.27.
Αὐτὸν ἐδωκε θεὸς πῖσισις ἀνδράσι γυβραίρερ.

Citat hos uersus Lact. lib. 7. cap. 24. cuius lectio 150.28.
ab hac nostra hoc modo uariat:

Ὅσθε λήσοι σὺ ἀρνεῖσ' ἐν ἔρεσιρ ἀμιλλῶνται.
Χέρτορ γὰρ λυγκύς τ' ὄρφοισιρ ἀμα βέσπονται.
Ἀρῆσει σὺδ μόχοισιρ ὀμῆ, καὶ πᾶσι βροτοῖσι.
Σάκμοβος τε λέωρ φάγει' ἀχυρορ παρὰ φάτνας,
Σὺδ βρέφεισιρ τε δρᾶνοντες ἀμάτροσι νοιμήσορσαι
Λείπουσι δὺο σίχει. 150.29.

Lactant. lib. 4. cap. 1. legit hoc modo: 153.30.

|| 1 — Φύγου-

— Φήσονται Σιβυλλῶν.

Μαινομένω, ψόνειαν, ἐπ' αὐτῇ γένηται ἀπαιτῶ,
 Τλωινά μὲ μνήμων ποιήσῃς, κὼν ἐτι μ' ὀλοῖς
 Μαινομένω φήσει, μὲ θεῶ μεγάλωιο προφήτῳ.

Ex sermone quarto.

157.31. Reperiuntur hi uersus apud Lact. lib. 7. cap. 23.

Reliqui quidam uariant hoc modo:

Καὶ τότε διουσεβείας μὲν ἐπὶ ξέφορ οὐ πνεὶ μέπῃ.
 Οσοιοι δὲ σύσεβῆσαι, πάλιν βήσο' ἐπὶ γαίης,
 Γυνῶμα θεῶ δόντος τι μὲν ἄμα καὶ βίον ἀνοίσι.

165.32. Suspicor hic quaedam deesse. Apud Lact. lib. de ira Dei, cap. 23. legitur hoc modo:

Καὶ πότε τὴν ὄργην θεῶν ἔτι προαύνοντα,
 Ἄλλ' ἐξεμβριθόντα καὶ ἐξολόντα τε γούναρ
 Ανθρώπων ἀπασα μὲν ἔμπροσθεν πέρθοντα.
 Ἄλλ' ἐλέσθ' ἐμέτ' ἀθεθε βροτοὶ δὴ, μὴδὲ πρὸς ὄργην
 Γαντοίλω ἀγάγῃτε θεῶν μέγαρ. —

Videntur autem Lactantiana hæc uitio non care-
 vere. Nam præterquam quòd uersus parum expe-
 ditè fluunt, malim καὶ τότε legere, et ἐξεμβριθόντα.

165.33. Tertio à fine paginæ uersu, ubi debet esse nume-
 rus 33. sic legit Lactan. eodem loco:

Οὐκ ὀλέσθ', πᾶσαι δὲ πάλιν χόλωρ, σὺντ' αὖ ἀπαν
 Ἐνσεβείων πνεὶ θυμῷ οὐκ φρέσιν ἀσκησῃσι. (165)

Ex sermone quinto.

173.34. Quæ iam sequuntur, in codice fuere ualde mu-
 tilla & trunca, eratq; annotatum, λέγει το πλεον
 τῶ

τὸν ὄχλῳ. Si uerò diuinationi locus est, restituam
hunc alterum uersum. nam apud Lact. lib. 5. cap. 14.
Erythraea ipsos νεφῶς καὶ ἀνοήτους appellasse legi-
tur.

His quatuor continuis uersibus uariat Lact. ali- 174. 35.
quo modo, lib. nimirum 7. cap. 18.

Ἡξεῖ καὶ μακάρων ἐθέλων πολὺν ἑξαλκπάξαι,
καὶ νοῦ τις θεῶν βασιλεὺς πεμφθεὶς ἐπ' ἰδίῳ
φύτας ὀλεῖ βασιλεὺς μεγάλος καὶ φώτας ἀγίους,
εἰδ' ὅπως κρινεῖται ὑπ' ἀφθίτοις ἀνθρώποισι
Eis τὰ ἴδια ἦλθε. Ioan. 1. ἔγγυς ἔλυ ἰδίῳ. Nonn.

Citatur à Lact. lib. 4. cap. 20. legitur etiam apud 186. 36.
Lactantium γένος, sicut uetus lectio habuit. ueros
Antimachus emendauit. nam sic legitur etiam su-
prà, libro tertio:

Ἀντὶς ἢ περὶ φλέξειεν χαλεπὸν μένος ἀνδρῶν
Μένος ἀλκυνόοιο. — Et id genus alia poetis tu-
ta sunt.

Hæc apud Lact. lib. 7. cap. 24. nonnihil uariant. 189. 37.
Ἐνσεβέων ἢ μόνων ἀγία χθονὸν πάντα τὰ δ' οἶσαι,
Νᾶμα μελιγαγέος ἀπὸ πάτρης, καὶ διὰ γλώσσας,
καὶ γάλα δ' —

Non dissimilia sunt apud Lact. libro 7. cap. 16. 193. 38.
ut hinc trāstulisse uideri queat, nisi quòd ratio pu-
gnare uidetur.

Lactantius de ira Dei, cap. 23. his uersibus iubet 194. 39.

4 3 coele=

caelestium, terrenorumq; genitorem diligi. Vari-
ant etiam hi uersus:

Μήποτε θυμωθεὶς θεὸς ἀφθίτος ἑξαπολέσει.

Et recte. Nam sic Castalionem etiam legisse ap-
paret: quia sequentes etiam duos, ita ut apud La-
ctantium sunt, transposuit. leguntur autem apud
Lactantium in hunc modum:

Γὰρ γένος ἀνθρώπων βιοτὸν καὶ φύλον ἀνάνδρῶν
Δὲ σέργειν γυνετῆρα θεὸν σόφρον ἐὼν ἔντα

198. 40.

Apud Lactan. lib. 7. cap. 24. leguntur hi uersus
hoc modo:

Καὶ πόλιρ, ἣν ἐποίησε, αὐτὸν ἐποίησε
Δαμπρὸς ἔραρ ἄσφαρ, καὶ ἦλίου, ἠδὲ σελεύου,

Ταυτὸν legendum esse, uersus flagitat.

Ex sermone sexto.

206. 41.

Annotatum erat, ἐτέρας εἶναι ταῦτα δονᾶ. sicut
etiam Lact. monet, esse alterius cuiusdam.

209. 42.

Lact. lib. 4. cap. 13. Hoc de radice Iesse, de qua
Esaiæ cap. 11. oraculum est, intelligit.

209. 43.

Lact. lib. 4. cap. 5. uariat hoc modo:

Κύματα περὶ σῶσαι, νόσον ἀνθρώπων ἀπολύσαι,
Ζώσαι τε θνητῶτας, ἀπώσεται ἀλγέα πολλοῖς.

Εν δὲ μιᾷς πηγῆς ἄφρονι. —

209. 44.

Lactant. lib. eodem, cap. 18. Et alia, inquit, Sic
bylla iudeam terram his uersibus increpat. Quia
uariant, adscribendos eos iudico:

Αὐτὴ γὰρ σὺ ἄφρων τὸν σὸν θεὸν ἦν οἰήσας,

Γαί-
α

καί ζουτ' αὐθνητοῖσι νοήμασιν, ἀλλὰ π' ἀνεκείβαις

Εξεύλας σφαιρώ, φοβόρλιώτε χαλιὸν ἐπέρασας.

Citatur hic uersus à Sozomeno in secundo Tri- 209. 45.

partitæ historiæ lib. cap. 18. Sed in integra ipsius hi-

storia Ecclesiastica, lib. 2. cap. 1. legitur quidem ibi

hoc modo: Καὶ πρὸς αὐτῶν τῶν ἐκλήνων σωσ-

μολόγηται Σιβύλλα εἶναι τὸτο

ὁ ξύλον μακροφύτον, ἐφ' οὗ θεὸς ἐξεταυῆσθη.

Sed nostra lectio apparet castigatior. ξύλον enim

priorem breuem habet: et anadyplosis addit non-

nihil uehementiæ.

Ex sermone septimo.

Lact. lib. 7. cap. 16. usurpat hūc uersum de mun- 218. 46.

di uastatione.

Notatus in codice fuit defectus. 221. 47.

Ex sermone octauo.

Lactant. lib. 1. cap. 11. Iouē diuinitate exuturus, 226. 48.

eosdem citat, sed uariantes. legitur enim hoc modo:

Δαίμονας ἀβύχως νεύων εἰδωλα καμόντων,

ὧν πρώτη πύχματα τέφρος ἢ δύσμορος ἴχει.

Sic sermone quinto idem Adrianus ἀγγυρόπραξ 226. 49.

uos nominatur.

Idē epūheton Nero etiā sermone quinto habuit. 229. 50.

Lactant. lib. 7. cap. 24. hos de extremo Dei iu- 229. 51.

dicio uersus aliquanto secus legit:

Γάστρως γὰρ γαίης τότε θνητῶν σύγχυσις ἐστίν,

Αὐτὸς ὁ παντοκράτωρ ὅταν ἐλθῆ βήματι κέειναι.

230.52. Meminit huius Lact. lib. 7. cap. 25. Simile haec
buius supra, sermone tertio.

238.53. Hic uersus erat mancus, quem ex Lactant. inte-
grum fecimus hoc modo:

Γὰρ αὐτὸν ὀφρὸν μᾶσαι, νεκρῶν δὲ ἀνάστασις ἐστίν.

Locus est libro 4. cap. 15. ubi sequens uersus sic
uariat:

Καὶ χαλῶν ἀγρόμος, ἔστω. —

238.54. Hec nobilis illa est Sibylla cuiusdam, et memo-
rabilis, et à multis doctissimis haecenus celebrata
ἀγρόσιχης: quam eandem eruditi censent, cuius Cla-
cero etiam de Diuinatione secundo mentionem facit.

Hanc Augustinus lib. 18. cap. 23. de Ciuitate, Dei à
nescio quo qualitercunq; translata, suis scriptis

inseruit, quam etiam nos in fine adiungemus. Ho-
rum, inquit, si primas literas iungas, erit ἰχθὺς, id

est, piscis: in quo nomine mysticè intelligitur Chri-
stus. Inserirer cum his Eusebij testimonium, nisi ito-
tam rem ex ipsis etiam in fine addere animus esset.

In his tamen annotatiunculis quid à nostra lectione
uariet, cum ipse, tum Lact. Euseb. Aldus (quem, o-
pinor, Gyraldus secutus est) breuiter indicabimus;
lectori iudicium integrum relicturi.

238.55. ἰθρῶσι δὲ.) ἰδύσει γὰρ. Sed ἰθρῶσι γὰρ Euse-
bii. παρῶν.) παρῶς. et quidē melius. πᾶσα νε-
κρῶν.) νεκρῶν πᾶσα. Σαρποφόρου.)

Σαρποφόρου ψυχὰς δὲ ἀνθρώπων ἐπὶ βήματι νεκρῶν.

Legitur

Legitur etiam apud Eusebium, sed & scansionem impedit. *Αναρθα.*) Ald. *ἀναρθα.* sed *ἀναρθα* est etiam Eusebii. *Πιψοσιρ.*) Ald. *πιψοσι* & sic etiam Eusebii. August. Reijcient. Lact. lib. 7. cap. 19. *πεψοσι* & legit: nec improbo. Plus enim ponderis habet comminui seu conteri simulachra, quam rearijci. *ευναρθεσι.*) Hic uersus ut nec apud Aldum, nec in uulgata editione, quæ est in Ludouici Viuis apud August. commentarijs (quæ tamen ex Aldo descripta uidetur) reperitur, ita nec apud Eusebium, neq; etiam in Acrostichidos serie requiritur: translatus tamen apud Augustinum extat, & reddidit eum etiam Castalio. *ιχρσδουρ.*) *ιχρσδουρ*, Aldus, Gyraldus. *φλεξει.*) *ρήξα. ρήξυτε*, Euseb. *ειρνης.*) *επινης* Antimachus emendat. Nam omnia huius derivationis aspirata sunt: licet Aldus etiam cum Eusebiana editione tenuem habeat. *βροτωνρ.*) Eusebii & Aldus, *υμρωρ.* *επελσθεριουρ.*) *εσελσθεριουρ*, Euseb. *των αγιωρ.*) *τους αγιους*, Aldus, Gyraldus & Eusebii. Cum nostra lectione consentiunt August. et Castalio: quanquam nihil periculi sit. *χσπασσα.*) Non reclamarem, si Acrostichidos ordo concederet. *ενλεψει.*) Hic uersus apud Eusebium & Ald. sic legitur:

Ενλεψει σελας ηελιου, ασρωντε χορεαι.

Quò respexisse etiam Augustinum apparet.

φαραγγος.) *φαραγγας* legendum. Nam sic &

Eusebius legit, & sic castigatio lectio habet, et syn-
taxeos ratio ita poscit.

ὅτι ἐν πλουῖ ἕξαι.) Euseb. ὅτι ἐν πλείρ. Ald. ὅτι
ἐν πλουῖ ἕξαι. Σάλπιγξ.) Apud Lactant. lib. 7.
cap. 16. legitur sine disjunctiva. Σάλπιγξ ὄργανόν ἐστιν
μελέων.) Euseb. legit hoc modo:

Ὁρῶσα τὸ μέλλον, καὶ διὰ πύματα νόμον.

Apud Gyraldum uerò sic:

Ὁρῶσα μύσος μέλλον καὶ πύματα νόμον.

ταρταροφ.) ταρταροφν. Aldus & Gyraldus.
Lact. uerò lib. 7. ca. 20. nostra astipulatur lectioni.
βασιλῆος.) Apud Lactantium legitur βασιλῆος, ut
ad Deum referatur. Reliqui nobiscum βασιλῆος le-
gunt, sequuntur etiam interpretes. Ἦν ἡδιστα
θεῖον.) πρὸς ἡδιστα θεῖον. Euseb. et alij. generandi
casum etiam Augustiniana uersio expressit, & sic
fluet uersus etiam mollius. σφραγὶς ἐπιστομῆς.)
Eusebius & alij legunt hoc modo:

Σύμα δὲ τοῦ τότε πᾶσι ἀπιδείνεσον, οἶον.

Ego σφραγίδα intelligo, cuius in Apocalypsi mē-
tio fit. πρόσνομά δὲ.) πρόσνομά τε σιδηρά
τε.) σιδηράς Ionicum, ποιητικὸν ὄσφρον est, & sic
etiam Eusebius legit. Allusio est ad Psal. 2. ποιμα-
νῆς αὐτὸς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ.

Ὁῦτος ὁ νῦν.) Hos duos uersus corruptos citat
Eugubinus lib. 1. cap. 22. Perennis philosophia.
ἀνεροσίχησιμ.) ἀνεροσίχους apud alios legitur.

Hunc

Hunc uersum suppluimus ex Lactant. lib. 9. 242. 56.
capite 16. Vtinam uicinis etiam hoc modo mederi
possim.

Ὀρθάνιον.) Apud Lact. lib. 2. cap. 13. hæc aliter 242. 57.
legitur, quæ ut cōferri promptius possint subiciã:

Ἀνθρώπων πεπολαῶσαι θεῶ παλάμοις ἐνὶ αὐταῖς,
οὐτε πλάνησον ὄφεις δολίως ἐπὶ μοῖραν ἀνελεῖν
τῶ θανάτῃ, γινώσκῃ τε λαβεῖν ἀγαθῶ τε κακῶ τε.

Posterioribus uersibus similes fuere libro pri-
mo, sed castigatiores:

Ἐξαπᾶτησον ὄφεις δολίως ἐπὶ μοῖραν ἀπελεθεῖν
τῶ θανάτῃ, γινώσκῃ τε λαβεῖν ἀγαθῶ τε κακῶ τε.

Vt legerim sanè hic etiã ἀπελεθεῖν, potius quãm
apud Lactantiũ ἀνελεῖν. Ceterũ in ἀγαθῶ τε κα-
κῶ τε, ad hanc & Lactantianam lectionem, accedit
etiam Antimachi emendatio, & ratio iubet: est e-
nim prima in κακῶ breuis.

πρεσβυτέρων.) πρεσβυτάτων Antimachus legit. 242. 58.
Castalio tamen per comparatiuum comptius red-
didit. Sequens uersus apud Lactant. lib. 4. cap. 15.

ubi de miraculis Domini agit, sic legitur:

Γὰντὰ λόγῳ πράττω, πασαῦτε νόσον θόρα πύων.
& aliquanto pòst sequentes quoq; duos citat, quo-
rum prior uariat etiam aliquantulum.

Τὸς ἀνέμους πᾶσεί τε λόγῳ, σφῶσαι δὲ θάλασσαν.

Apud Lactantium libro 4. cap. 18. hic uersus 242. 59.
alijs infertus legitur: de quo paulo inferius uidebi-
mus.

mus. Quin Castalioni sequens etiam translaticius uidetur, nec immeritò.

242.60. Lactantius eodem loco, atq; rursus Augustinus loco superius memorato, hos uersus Sibyllinos paulo aliter locauerunt. Sed hic in transferendo aliquid quantum à scripto uariat, hoc nempe modo: Ut colaphos accipiens tacebit, ne quis agnoscat, quod uerbum, uel unde uenit, ut inferis loquatur, et corona spinea coronetur.

242.61. Hanc expositionem sequitur Lact. lib. 4. cap. 26.

245.62. Apud Lactantium libro 4. cap. 17. hi duo uersus sic leguntur:

Αλλ' ὅτε ταῦτ' αὖ ἅπαντα τελευθῆν, ἄπορ' ἔπει,
Εἰς αὐτὸν πᾶς λύσειαι νόμος. —

Potest itaq; Lactantiana lectio hinc restitui.

245.63. Lact. lib. 4. cap. 15. sic legit:

Εἰρ' ἀπτοῖς ἅμα ποῦτε, λιὰ ἰχθύεοσι δυοῖσι.

Et in tertio uersu μετὰ pro ἅμα. In quarto pro λαῶν, πολλῶν. Similia de miraculis et passione Domini habuimus suprâ sermone primo.

245.64. Hi uersus apud Lactant. lib. 4. cap. 18. leguntur quidem, sed non eodem ordine. Liber is est omnibus in manibus, conferat qui uolet. Nos uariationem signabimus. εἰς ἀνόμων.) εἰς ἀνόμους. Et sic Augustinus legit. καὶ δώσουσι.) δώσουσι δέ. Sed hoc melius. καὶ πείρι.) ἢ εἰς διψαρύξος ἔδωκαν. τῆς ἡ φιλοξ.) τῆς ἀπίδοξι.

Augusti

Augustinus.

In manus iniquas infidelium postea ueniet: Et dabant Deo alapas manibus incestis.

Et sequentes Augustinus sic reddit: 245.65.

Ad cibum autem sel, & ad sitim acetum dederunt, in hospitalitate hanc monstrabunt mensam.

Et hoc loco duo uersus apud Lactantium & Augustinum inserti leguntur, quorum posteriorem paulo superior noster codex habet. Versus hi sunt:

Καὶ θόμασευ μιχροσι τὰ πύσμασσα φαρμανόοντα,
Δώσε δ' εἰς μέγιστας ἀπλῶς ἀγνὸν τότε νῶτον.

Augustinus:

Et impurato ore expuent uenenatos sputos. Dabit uero ad uerbera simpliciter sanctum notum. Scansio cōstabit nostra, si in tertio loco proceleusmaticum admiseris. Apud Lactantium cap. 19. eiusdem libri, sublatus articulus scansionem totam inturbat.

Hunc uersum ex eodē Lactantij cap. inseruimus. 246.67.

Zachariæ 9. Lactantius hæc de secundo aduētū interpretatur, quæ prophetes de primo dixit. 246.68.

Lact, lib. 7. cap. 18. pro ἀέλον, σύγον legit: & pro ἀθεομάς, ἀθέος. & apparet, locum esse mancum: quòd hemistichium, quod apud Lactant. est, hic desideratur, ἡμετέρας ἀδελείας.

Lactant. lib. 4. cap. 6. 246.70.

Lact, lib. 2. cap. 11. Apud 253.71.

253.72. Apud Lact. lib. 7. cap. 20. hi uersus sic leguntur:
 Οὐρανὸν ἐλίξω, γαίης καὶ θανάτου ἀνοίξω.
 Καὶ τὸν ἀνάσσει, νεκρῶς μοῖραν ἀναλύσας,
 Καὶ θανάτου νεώτερον, καὶ ὕψους εἰς νεῖσιρ ἄξω.
 Osee 13. 1. Cor. 15.

254.73. Locus hic erat ualde uiciosus, quem hoc modo,
 ut uides, Antimachus nobis restituit.

SEBASTIANI CASTALIONIS ANNOTATIONES IN SIBYLLAS.

EX LIBRO PRIMO.

40.1. **C**oelum despiciens.) In Græco neq; sententia
 Capta uidebatur, neq; uersus constabat: sed
 ex Antimacho correximus.

47.2. **Est & Aus.**) Non primus Adamus in orcum de-
 scēdit, sed Abel. Sed quia fuit Adamus primus homi-
 nū (unde et Adam Hebræis hominē significat) ab
 eo denominatus est orcus. Licet autē hic uidere Græ-
 corū errorem, qui hoc nomen Græcū esse rati (ut
 & alia multa) absurdē interpretati sunt.

51.3 **Sunt elemēta nouem mihi.**) Hoc nomē quod sit,
 nescio. Sed cū Noam alloquatur Deus ante factam
 linguarū diuersitatē, non dubiū est quin ea lingua
 utatur, quæ tum sola erat. Hebræam autē fuisse, patet
 cum ex nominibus, quib. Adamus animalia num-
 cupauit, cū ea nomina in Hebræo sermone anima-
 lium

lium ferè naturā declarent: tū ex primorū hominū
 nominibus, quæ in solo Hebraico sermone signifi-
 cātia sunt, ut Adami, ut Caini, ut reliquorū. Quod
 si ita est, cum hic Sibylla uocet elemēta quædā α-
 ω (id est consona, sicut in Iesu nomine, Deo uo-
 lente, declarabimus) oportet aliquas esse literas in
 Hebræa lingua, quæ uocales appellētur. Atqui nul-
 le sunt. omnes enim consonātes uocant, utentes pun-
 ctis quibusdam uocalibus, quæ neq; literæ uocan-
 tur, neq; numerorum notæ sunt, ut possint in huius
 nominis rationē uenire. Oportet igitur aut Aleph,
 He, Vau, Iod, & Ain uocales dici: aut Sibyllā Græ-
 cè loquentem, de aliquo Græco Dei nomine loqui,
 & quod à Deo Hebraicè dictū sit, id ad sermonem
 Græcū accommodare, quasi ipsa Græcè, non Deus
 Hebraicè loquatur: quemadmodū in Apocalypsi Te-
 sus dicit, se esse α & ω, nisi fortè ibi Græcè loque-
 batur. Atq; hæc quidem in medio posita sint ad con-
 siderandum. Ac si cui notum hoc nomen est, cum
 oro ne studiosos celet.

Vicenos cum bis & unum Compleffet soles in 60.3.
 undis.) In arca fuit per annum Noe, ut tradit Mo-
 ses: sed quadraginta dies cōpleuit in aquis. totidem
 enim dies pluisset, idem Moses tradit. Nec refert,
 quod Sibylla addit unum ad quadraginta. Moses e-
 nim secutus est numerū quadratū: sicuti cum apud
 eundem dicit Abrahamus, ante conceptum Isaacum
 se cen-

se centenarium esse, cum esset uno anno minus. Sed iudicent alij.

- 60.7. *Iactata meo cum coniuge.*) Hic locus nos admet, ut de Sibyllæ genere et ætate differamus. Igitur hic, & ad finem tertij libri, tradit se nurū esse Noe, cumq; eo euasisse ex diluuiio, & Babylone profectā uaticinari per Græciam, falsoq; ex Erythra natam dici: ab alijs etiam ex Circe & Gnosto. Præterea in fine libri septimi docet, se iā ardoribus et æuo confectam esse, sed tamen à tempore consumptum iri, neq; semper uicturam. Ex quibus locis patet, eā diutius uixisse, quàm ferret communis ætas hominum. Quæ res locum fecit fabulæ, quæ ab Ouidio in 14. Metam. posita est, ubi Sibylla ostendit, sibi à Phæbo prorogatam esse uitam, seq; iā septingentos annos uixisse, & adhuc trecētos esse duraturam. Atq; eadē eius uitæ longitudo in causa fuit (sicut ego existimo) ut quæ eadem esset, plures esse putarentur, quòd ea diuersis temporib. & locis apparens, plurius speciem præberet: non putantibus hominib. eam tamdiu posse uiuere, sed aliam esse. Nam quòd memoriæ proditū est, Sibyllam quandā fuisse Persicam, ex stirpe Noe, hæc eam se esse tradit. Erythream aut putari, quæ alia putata est. Cum ea quoq; eadem esse dici potest, ex eo què citauit Nasonis loco, & ex Aristotelis libro de Mirabilibus narrationib. ubi ita scribit: Cum in Italia ostenditur quodam

dam (ut uidetur) conclauē subterraneum Sibyllæ uatis: quam diutissimè uixisse, & uirginem permāsisse perhibent, quæ esset Erythraea. sed à quibusdā incolis Italiæ Cumæa, ab nonnullis Melanchræna uocaretur. Hæc ille. Itaq; uidentur aliquanto pau-
 ciores fuisse Sibyllæ, quàm uulgò habentur: neq; ta-
 men nego, fuisse aliquā multas. Neq; est quod mi-
 hi quisquam obijciat, Sibyllā tam diu uiuere non po-
 tuisse, quòd hominis uitam Deus Noë dixisset fore
 centum uiginti annorū. quæ res non statim post di-
 luuium accidit: propterea quòd hominū prauis co-
 natibus (propter quos Deus uitam minuit) tum di-
 luuiio, tum linguarum diuersitate cohibitis, nõ erat
 necesse hoc decurtandæ uitæ extremū remediū sta-
 tim adhiberi. Sed id postea adhibitū est, ut Deus fu-
 turū dixerat. Itaq; Abrahamus centesimo anno se-
 nex est. Hoc, inquā, si quis obijciat, respondebo, De-
 um de communi & uulgari uitæ curriculo dicere.
 Nam & Abrahamus, & alij multi diutius uixerūt,
 & Sibylla uixisse potest, quū Deus nulli sit obno-
 xius legi, quo minus faciat quod ipsi uisum sit. Vi-
 detur aut scripsisse quædā ante Saturni seculū. Nā
 lib. i. de Titanibus uaticinatur. Libro aut tertio &
 narrat, & uaticinatur: sed uidetur narratio illa ma-
 gis esse uaticinatio. Solēt enim uates de reb. futuris
 loqui, quasi de præteritis: quòd Deus (à quo afflā-
 tur) futura iuxta ac præterita uidet.

- 63.5. (Dono Sabaoth.) Hoc nomen Hebræū est, & significat exercitus. Vocatur autē Deus exercituum, quasi tu dicas, armipotens, aut bellipotens: quod omnib. (quæ usquam sunt) reb. tanq̄ militib. utatur.
- 64.6. Vocale quatuor autē Fert, non uocalesq; duas binum Geniorū.) Hoc ænigmate significat nomē in-
 58. Seruatoris nostri, quod constat ex quatuor uocalibus literis, & duab. consonantibus: quæ literæ in lingua Græca efficiunt 888. Nam ϵ ualet 10, η 8, σ 200, ω 7, ν 4, ς 200. Vocat autē $\alpha\phi\omega\nu\alpha$ cōsonantes, literis in $\phi\omega\nu\eta\epsilon\tau\alpha$ et $\alpha\phi\omega\nu\alpha$, id est $\sigma\upsilon\mu\phi\omega\nu\alpha$ diuisis. Quod autē uerto, Nō uocales duas, in Græco est in fine uersus, $\tau\alpha\delta\epsilon\ \alpha\phi\omega\nu\alpha\ \delta\upsilon\ \alpha\omega\tau\omega$. Sed neq; uersus ratio constat, neq; sentētia. Itaq; ubi est $\delta\upsilon$, legendū est $\delta\upsilon$, in quo sanē facilis fuit lapsus, quod inferior pars literæ $\delta\epsilon\lambda\tau\alpha$, superiore auulsa, figurā habet literæ ϵ : superior itē, asperi spiritus: media pars autē literæ, quia graciliori tractu calami exaratur, facile potuit exolescere. Litera autē ν , qualis in fine scribi solet ν , facile ex ν facta est, subiecta infra partē priorē linea, et deleta apostrophe, quæ sequebatur. Sed qd sit Binum Geniorū, neq; satis intelligo, neq; uersus satis cōstat, nisi $\alpha\gamma\gamma\epsilon\lambda\omega\nu$ dicimus penultima longa, qualicentia usus est Homerus in $\mu\epsilon\lambda\omega\varsigma$ & $\epsilon\lambda\omega\epsilon\iota\alpha$. Quod si est, significat Sibylla duos esse genios, quorū nomen à litera $\sigma\iota\gamma\upsilon\alpha$ incipiat, quorum unū alicubi nominat ipsa Sanielē: aliter qui sit,

non uideo. Sed nihil hic affirmo. In sequenti uersu
pro *διόλου*, legi debet *δὲ διόλου*, duobus uerbis.

EX LIBRO SECVNDO.

Adonæus.) Hoc nomen Hebraicum est, & domi- 80. 1.
num significat.

Qui nomine complet Ortus.) Hoc latine expri 91. 3.
mi non potuit, quod nulla illarū quatuor regionū
initium habeat à quarta litera. Hoc autē nomen A=
dam Græcæ lingue accommodat, nō quia Græcum
sit, sed quia Græcè loquitur: idq; ex sua persona.

EX LIBRO TERTIO.

Ex Augustinis.) Augustinos uocat ciuitatē quæ 95. 1.
paruit Augustis, quæ in Apocalypsi (ut et alibi à Si
bylla) Septicollis appellatur. Ex hac uēturus est Be
liel, qui à Sibylla Belias uocatur: sicut à Græcis An
nibas dicitur, qui est Annibal: quāquam Belier pau
lo post appellatur. Sed nihil refert. Is est, qui in sa
cris literis uocatur Antichristus, et homo perditus.
nā hoc significat Hebraico sermone Belial. Est autē
diligenter animaduertendū, quemadmodū Christus
cū iam adesset, tamē expectabatur: idē etiam in An
tichristo accidere, ne quem fortē illud fallat quod di
citur Antichristus miracula factururus. Non enim ue
ra erunt miracula: quæ res eos fallit, qui tales sunt
in Iesum Deū, quales fuere Iudæi in Iesum hominē.

Versum ultimū sic perficies, ut habetur in exem 96.
plari Antimachiano, Magna uis flatus Deū immor

talis in illam impulit: at uenti. Itemq; mox post uer-
sum, Sed postquam, interferes hunc:
Mutata, & uario discrimine dissonuerunt.

103.3. Nāq; domus regno.) Non tam latè quidē regna-
uit Solomo: sed in eos quodā modo regnare dicitur,
à quib. ei munera mittebantur, & quibus metuen-
dus erat, ut est in Psal. 72.

123.4. Chiū quoq; se ipse uocabit.) De Homero loqui-
tur, qui primo hymno ad Apollinem, Deliadis allo-
quēs monet, ut si in posterū interrogentur quē can-
torem habeāt, quo maximè delectētur: respōdeant,
hominē cecū, in Chio habitantē. de se loquens.

EX LIBRO QVARTO.

156.1. Assyrii mortalibus imperitabūt Omnib. Id est,
maximū erit Assyriorū imperium. Non enim toti
orbi imperarunt, sed ita dicuntur imperare omni-
bus, ut Cyrus, qui apud Esdram uocat se regem
totius orbis.

EX LIBRO QVINTO.

168.1. Cuius capitalis habebit Littera bis decies.) Hec
sunt intelligenda in Græco sermone, in quo literæ
numerum significant.

196.2. Matrum cæsores.) sic Romanos appellat, pro-
pter Neronem matricidam.

EX LIBRO SEPTIMO.

200. Mille mihi lecti.) Mirū uideri possit, mulierē im-
pudicant, tā præclarè uaticinari. Sed meminisse cō-
uenit

uenit, posse etiam improbos et uaticinari (exemplo
est Balaamus) & edere miracula: quemadmodum pa-
tet ex Christo, qui ostēdit multos fore in ultimo iu-
dicio, qui hæc à se facta cōmement: quos tamē nō
fit agnitus, utpote maleficos & improbos. Præte-
rea potuit Sibylla, cū hæc scriberet, esse proba, et ui-
tam mutasse. Non enim dicit se esse sceleratam, sed
fuisse. quæ sanè peccati cōfessio, uitæ correctionem
uidetur indicare.

EX LIBRO OCTAVO.

232.

Porro quater decies.) Romani imperij finis in-
telligendus est, cū Decius XXVI imperator unā
cū filio suo casus est à Gotthis, à quib, postea dele-
tum est imperiū Romanū. quo quidem Decio caso,
Romani Gotthis, paciscente Gallo, stipendiū solue-
runt, quod antea fecerant nunquam. in quo capitis
diminutio, & imperij amissio intelligitur. Hoc autē
accidit anno ab Vrbe condita millesimo tertio, qui
numerus superat numerū à Sibylla positū numero
quinquagintaquinque; cū illa dicat, Romā completu-
ram esse annos nongentos quadraginta octo, qui nu-
merus est literarū nominis, Romæ in sermone Gre-
co. Sed ante Decii res iā fuerat Gotthis cū Roma-
nis: et Romanorum imperium perire recte dicitur,
cum Gotthorū (à quibus uicti fuerunt) incipit.

2.239.

IESVS CHRISTVS.) Hanc Acrostichi-
dem per omnia imitatus sum, præterquā in ultima

x 3 litera.

litera. Cū enim in Græco sit *Crux*, ego uerbo latino destitutus, cuius litera prima esset *x*, posui *Crucis*, ut duab. literis quæ idē ualeāt, unam exprimerē. Quod si in Græco pro *κρῦξ* ὁ *κρῦξ*, legeretur *κρῦξ* ὁ *κρῦξ*, idē esset, haberes pro *κρῦξ* ὁ *κρῦξ*, id est *crux*, ἢ *κρῦξ* ὁ *κρῦξ*, id est *crucifige*. Sed de hoc nihil affirmare audeo. Vi detur aut̄ Cicero audiuisse hoc de Christo oraculū. Nam in lib. 2. de Diuinatione, de Sibyllæ carmine loquēs, differit his uerbis: Sibyllæ uersus obseruamus, quos illa furēs sudisse dicitur, quorū interpres nup̄ falsa quædam hominū fama in senatu dicturus perturbabatur, eū quē reuera regem habebamus, appellandum quoq; esse regem, si salui esse uellemus. Hoc est in libris, in quem hominē, aut in quod tēpus esse Callidē enim quæ illa composuit, perfecit, ut quocūq; accidisset, prædictū uideretur, hominum et̄ temporū definitione sublata. Adhibuit etiā latebrā obscuritatis, ut ijdē uersus aliās in aliam rem posse accommodari uiderentur. Non esse aut̄ illud carmen furentis, cum ipsum poema declarat (est enim magis artis et̄ diligētia, quàm incitationis et̄ motus) tum uerò ea quæ *κρῦξ* dicitur, cū deinceps ex primis uersus literis aliquid connectitur, ut in quibusdā Ennianis, quæ Ennius fecit. Id certē magis est attēti animi, quàm furētis. Atqui in Sibyllinis ex primo uersu sentētiæ primis literis illius sentētiæ carmē omnine prætexitur. Hoc scriptoris est, nō furētis: adhibentis

dentis diligentiam, nō insani. Quamobrē Sibyllā qui
 sepositā et cōditam habeamus, ut (id quod prodi-
 tū est à maiorib.) iniussu Senatus ne legantur qui-
 dē libri, ualeātq; ad deponēdas potius, q̄ ad suscipiē-
 das religiones. Cū antistitib. agamus, ut quiduis po-
 tius ex illis libris, quā regē proferāt, quem Romae
 posthac nec dij nec homines esse patiantur. Hęc Ci-
 cero. Sed quod dicit, Sibyllā hominū temporūq; de-
 finitionē callidē sustulisse, nō uerē dicit. Nā ea ad
 finē secundi libri aperte dicit, tū uenturū esse illum
 regem immortalē, toti orbi dominaturū, cum Ro-
 ma Aegypto imperare cœpisset: id quod accidit pau-
 lo post Ciceronē, sub Augusto, quae religio iā homi-
 nū animos occupauerat, cū de reducendo in Aegy-
 ptū Ptolemæo ageretur (ut est in prima Familiari-
 um epistolarū Ciceronis) qui Ptolemæus à Gabinito
 reductus est. Præterea in lib. 1. dicit, tū eum esse uen-
 turū, cum esset Ioānes baptista ab Herodē occisus: Io-
 annē uocem quandā appellās in deserto clamātem.
 Sed qualis futurus esset ille rex, nesciisse Roma-
 nos. ideo minus mirū est, quod ne Iudæi quidē sciue-
 rūt, putātes fore terrestre, cū futurus esset diuinus
 et cœlestis. id quod ex Sibylla cognosci potest, cum
 Deū uocat, et nostra causa supplicio affectū. Quod
 autē dicit de Acrostichide Cicero, malē omnino col-
 ligit: quasi uerō sit difficilior Deo uates agitante ta-
 lia fundere carmina ex tēpore, q̄ Ennio, adhibito et
 tēpore et diligentia.

259. 3.

Dicta logi Bethlebē.) Λόγος sermonem et rationem declarat, siue consiliū quoddā, & prudentiam ac mentē, per quā Deus agat, sicut homines sermone et ratione agunt: cuius uerbi uis quoniam latine uno uerbo satis exprimi nō potest, usus sum Græco. Bethlehem aut̄ Hebræis domum panis significat, in quo oppido natus est noster ille cōditor, altor, seruator, Dei filius IESVS CHRISTVS,

Deus summis laudibus celebrandus
in sempiternum.

ANNOTATIONVM FINIS,

MOSIS CARMEN, IN QVO HEbræorum calamitatem ob alienorum deorum cultum futuram prædicit: rursum que eorundem instaurationem, & hostium ultionem: quod argumentum à Sibylla non est alienum, ex Exodi 32.

Avdite cœli quæ loquor, accipe
Oris loquelas terra mei, meæ
Imbris fluent ritu cancenæ,
Verba fluent mea roris instar.
Non secus ac si prata rigans liquor
Cœli pluentis gramina mulceat,
Magni Iouæ nomen citabo:
Laude Deum celebrate nostrum,
Perfecta cuius fortia facta sunt,
Et iuncta recto iudicio. Deus

Fidisiæ

Fidissimus, culpaq; maior,
 Iustitiæ pater, atq; recti.
 A quo scelestè degenerant sui,
 Non iam sui, sed perdita natio.
 Talin' Iouam mercede placas,
 Inspiciens popule, atq; stulte?
 Is non ne uindex est tuus, & pater,
 Qui te creauit, qui tibi dat statum?
 Antiqua seclorum reuolue
 Tempora, præteritos & annos.
 Patres rogato, consulito senes,
 Qui consulenti sic referent tibi:
 Cum sorte gentes separaret,
 Diuideretq; homines supremus,
 Diuist agros gentibus, intuens
 Hebræa quanto gens numero foret.
 Namq; eius est sanguis Iacobi
 Pars adamata, peculiumq;
 Quem cum relicto repperit in loco,
 Diris ferarum uocibus horrido,
 Complexus est ipsum docendo,
 Utq; suos oculos tuendo.
 Quo more nidum suscitât, & supra
 Vibrata pullos peruolitat suos,
 Passiq; susceptos in alis
 Fert aquila, & per inane fertur:
 Sic solus illum duxit agens Ioua.

Presente nullo præterea Deo,
 Et uexit in suprema terræ,
 Frugibus ut fruereetur agri.
 Quin melle saxis, ac oleo petris
 Manante duris nutriſt, & bouum
 Molliq; balantum cibauit
 De grege lacteq; butyroq;
 Nec non opimis carnibus arietum,
 Agnisq; & hircis pinguibus, optimi
 Cum tritici candente flore,
 Sanguineoq; liquore uitis. (be,
 Hinc ergo pinguis redditus, impro-
 Crassoq; factus pondere corporis,
 Hunc calcibus, qui te creauit,
 Estq; salus tua, reppulisti?
 Verumq; ducens pro nihilo Deum,
 Huc prouocasti (proh scelus) aduenis
 Diuis ad iram, daemonasq;
 Sacrificando, deos putasti.
 Ignota diuûm numina, non procul
 Adducta, nunquam culta parentib.
 Ambis, tui dum conditoris
 Inmemor, inmemor es parentis.
 Hec ille cernens fert grauius Ioua,
 Prolis perosus flagitium suæ,
 Et dicit: Auersabor illos,
 Sicq; uidebo cadent ut hæ res.

Gens infidelis, progenies male
 Frugi, dolorem qui mihi per deos
 Vanos, & indignos deorum
 Nominibus, faciunt, & iram.
 Ergo uicissim per fatuas eos
 Gentes, & ipso nomine gentis haud
 Dignas, ad iram prouocabo,
 Afficiamq; pari dolore.
 Flamma furoris terribilis mei
 Terræ peruram uiscera funditus,
 Eiusq; fruges, montiumq;
 Firma cremabitur igne moles.
 Ipsos malorum congerie preman,
 Totisq; telis funditus opprimam.
 Vret fames, urent dolores,
 Exitiabilis uret æstus.
 Addam ferarum uulnera dentium,
 Addam malorum uirus et anguium.
 Ferro foris desæuietur,
 Intima tecta pauor tenebit.
 Lethum puellas & iuuenes idem,
 Annosq; canos & pueros manet.
 Stat stirpitus delere gentem
 Ex hominum numero scelestam.
 Hostem ferocem sed metuo male,
 Ne ueritatis nescius, hæc suæ
 Dicens superbæ cuncta dextræ

Gesta.

Gesta, Iouæ neget esse factum.
 Nam gentis eius non ratio sagax,
 Vllum uē mentis consilium uiget,
 Prudenter ut considerent hæc
 Tandem aliquando, putentq; secum:
 An mille possent uincere singuli,
 Et dena bini millia uerterent,
 Ni proderet clausos in arctum
 Sponte sua Deus ipse eorum?
 Nam non eorum par Deus est Deo
 Nostro, uel hostis iudicio: sed est
 Illis et uua, et uitis, agros
 Quæ Sodome sapit, et Gomorre,
 Est uua succo fellis amarior,
 Pugnans racemis tristibus: est eis
 Vinum, quod est planè draconum
 Virus, et aspidis horridum fel.
 Hæc sub meis sunt condita clauibus,
 Arcana sunt hæc me penes abdita,
 Fiet mei uindicta iuris,
 Pœnaq; cum pedibus labascent.
 Namq; instat illis exitij dies,
 Duriq; casus temporis ingruit,
 Cum scilicet causam suorum
 Suscipiet Ioua iam secundus.
 Cum destitutos robore pristino,
 Omniq; nudos præsidio uidens,

Dicit:

Dicet: Quibus freti fuerunt,
 Numina, nunc ubi delitefcunt?
 Pollucta quorum mandere pinguia,
 Haurire quorum sunt foliti meruum
 Libaminum: quin excitantur,
 Auxilioq; suo tegunt uos?
 Nunc effe folum difcite me Deum,
 Nullo fecundo, quem penes eft necis
 Vitæq; ius: qui uulnerare,
 Vulneribusq; queo mederi.
 Cui nulla res eft quæ queat eripi:
 Qui ficin altum tollo manum meam,
 Per meq; uitæ iuro patrem,
 Si gladium ex acua corufcum,
 Fortiq; caufam fufcipiam manu,
 Mulctabo iufto fupplicio meos
 Hoftes, & aufo me perofis
 Præmia digna fuo rependam.
 Tingam fagittas flumine fanguinis,
 Ensemq; pafcam carne cadentium:
 Tantus cruor manabit, hoftis
 Ultio tam capitalis inftat.
 Laudate gentes hunc populum, quia
 Vltor fuorum fanguinis eft Deus,
 Hoftemq; poena perfecutus,
 Hic fauet, his patriam tuctur.

F I N I S.

ERRATA.

Pag. 3. uersu 11. quæ certò 21. 7. ἐμπειρία 23. 9
 quippe quæ 25. 24. τεχθεΐσα 29. 16 ποία πύαις
 33. 6. et 18. ἐόντες 24. 16. κατθέμονι 36. 8. Nam
 que quis 37. 2. ψυχροτροφάτε 8. u' ἕκατ. 38. 1.
 οὐδ' 39. 27 uiuentium 41. 12 γλαυκὸν 21. ἰ-
 παυτετέλεστο 42. 1. πρὸς λαλιῶν 43. 23. obtexere
 49. 16. πλέου 54. 2. πονθήσω 56. 9. uasto 60. 21.
 Quod 68. 15. desinet 77. 23. ἀρματιτικόνωρ 79.
 4. Tetra 89. 2. in marg. ὑβριμῶν 97. 9. ἐφημεθ-
 ωρ 101. 4. ἐναθλίωτο 118. 1. ἡγέμόνων 130. 13. ἐς
 δ' 133. 12. σύρω 13. ἐπαμύνορα πλῆθει 136. 11
 mutabitq; 142. 25. ἐπὶ τέτοις 148. 19. pedibusq;
 150. 14. ηελίοιο 151. 11. cœli stellantis 162. 7. πῶ-
 δου 177. 26. πινυαὶς 181. 1. πανέριμος 186. 12
 ἐπιμεινομοσύαις 189. 27. in marg. ἐπιπύσσου
 190. 14. in marg. ριφεισ' 192. 13. Συρόμενον 214.
 2. ἐπιπίεται 225. 26. καὶ ἀλώπεινες οἶν. 226. 3.
 Δόγματα 10. πολίουρανος 229. 5. ἑμα 237. 16.
 ἐπὶ βχ. 239. 6. ne diuisa 245. 15. νοῶν 248.
 18. non iam mortis 249. 9. θηρῶν 251. 4. γε-
 ετε 254. 10. in marg. ποιήσει 255. 26. Ad quem
 oris prima tu dulci uoce 261. 19. τερατώδεσσιν
 268. 1. uaticinia dici 269. 22. τόπω 27. ἀντιθε-
 μος 270. 10. κωλύου 12. ἐπανήξει 271. 16. με-
 stigia 22. dominabantur 274. 17. ἡνοῦ 276. 22.
 quæ

qua cingere 277.12. πρώτα 278.11. πᾶσαυ 281.
16. προσάξεως 20. ἐπιελύσεος 282.20. χρυσ
μῶν 283.2. tulerint 305.7. uersuum 308.8.
φόρον ἐν πυρὶ πέμψα 311.8. ἐξε-
τανύδην.

F I N I S.

BASILEAE, EX OFFICINA IO
annis Oporini, Anno Salutis humanæ
M. D. L V. Mense Augusto.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Faint, illegible text in the upper middle section of the page.

Faint, illegible text in the middle section of the page.

Faint, illegible text in the lower section of the page.

E
D

P

Cast

1725

